

VIIPURIN
SUOMALAISEN KIRJALLISUUSSEURAN
TOIMITTEITA

1

Viipurin Suomalaisen
Kirjallisuusseuran
toimitteita

1

Helsinki 1976

ISBN 951-95402-0-2 (koko teos)
ISBN 951-95402-1-0 (osa 1)

Lappeenranta 1976 – Etelä-Saimaan Kustannus Oy

Alkusanat

Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran hallituksen jäsenen professori Viljo Nissilän 13. 5. 1974 tekemästä aloitteesta seura päätti vuosikokouksessaan 13. 3. 1975 ryhtyä julkaisemaan vuosikirjaa, jonka nimeksi seuran hallituksen kokouksessa 15. 9. 1976 valittiin **Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita**.

Toimitteisiin otetaan kirjoituksia kirjallisuuden, historian, henkilöhistorian, arkeologian, kansatieteen, kansanrunouden, nimistöntutkimuksen ym. aloilta sekä karjalaisten seurojen ja yhdistysten historiikkeja ja toimintakertomuksia ja muita karjalaisia teemoja. Kun Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiön toiminta, myös julkaisutoiminta, on kohdistunut ja kohdistunee pääasiassa Pohjois-Karjalaan ja luovutettuun Laatokan Karjalaan, Viipurin Suomalainen Kirjallisuusseura päätti pyytää toimitteisiinsa kirjoituksia lähinnä Etelä-Karjalasta sekä luovutetusta Viipurin ja Käisälmen Karjalasta (Karjalan kannaksesta).

Julkaisutoimikuntaan valittiin puheenjohtajaksi ja julkaisujen toimittajaksi prof. Viljo Nissilä, jäseniksi fil.toht. Aarne Huuskonen ja hovioikeudenneuvos Erkki Hämäläinen sekä sihteeriksi metsänhoitaja Erkki Rautvuori.

Syksyllä 1975 lähetettiin kirjoituspyyntö useille tutkijoille, ja määräaikaan 31. 5. 1976 mennessä jättivät julkaisutoimikunnalle kirjoituksensa fil.toht. Sven Hirn (Vihantaa Viipuria), prof. Otto-I. Meurman (Viipurin arkkitehdit) ja prof. Viljo Nissilä (Suomen Karjalan ortodoksinen nimistö). Prof. Meurmanin runsaasti kuvia sisältävä tutkimus oli kuitenkin paisunut arveltua laajemmaksi, joten toimikunta päätti julkaista sen toimitteiden toisena osana.

Julkaisutoimikunta lausuu kirjoittajille parhaat kiitoksensa.

Helsingissä syyskuussa 1976

Toimitteiden julkaisutoimikunta

Sven Hirn

Vihantaa Viipuria

Sisällys

Monrepos	8
Anina	14
Tervaniemi	22
Vauxhall	28
Huusniemi	34
Lähdeviitteitä	37

Matkailijalle, joka 1800-luvun alkupuoliskolla saapui Viipuriin, kaupunki tarjosi melko ankeita näkymiä. Pääasiallinen asutus oli tungettu muurien sisäpuolelle. "Die Festung" eli keskikaupunki oli täyteen rakennettu. Vapaata tilaa tarjosi vain paraatikenttä ja vinosti sen vieressä sijaitseva, venäläisen kirkon edessä oleva aukio. Vehreyttä ei näkynyt oikeastaan missään, ei ainakaan mitään vaalittua ja järjestelmällistä istutusta.

Linnoituksen ulkopuolella asutus levittäytyi kovin sattumanvaraisella tavalla. Eläkkeellä olevien sotilaitten kurjat asumukset antoivat leimansa Pyhän Annan linnoituksen alueelle. Muu rahvas oli suuntautunut itään, Pietarin esikaupunkiin. Asemakaavoitus nykyaikaisessa mielessä oli tuntematon käsite ja rakenteellinen sekamelska melko vapaan improvisoinnin tulos. Viipuri tuli 1827–34 mainiosti toimeen ilman ammattitaitoista kaupunginarkkitehtia: tehtävää hoiti vuosikausia leipurimestari Johann Ziencke, joka hyväksyi piirustukset ja laati niitä välillä omakätisestikin.

Kaupunkilaiset tuskin itse havaitsivat tilanteessa mitään ratkaisevasti epätydyttävää. Rakennusala kaivattiin kipeästi lisää, mutta kokonaisuuteen nähden harvalla oli muistuttamista. Ulkopuoliset reagoivat herkemmin. Länneistä saapuneet kiinnittivät huomiota kaupunkikuvan venäläisiin piirteisiin, jotka eivät heijastuneet ainoastaan lukuisten sotilashenkilöiden asuista, vaan myös rakennusten värityksestä ja arkkitehtonisista yksityiskohdista. Idästä tulevat eli Pietarista lähteneet oudoksuivat Viipurin hiljaiseloä. Kaupunki vaikutti kehityksessään pysähtyneeltä. Nikolai I, joka käväisi maassamme 1830, puhui "mustasta kaupungista". Laatusanalla oli sekä konkreettista että vertauskuvallista pohjaa. Viipuri ei olemuksellaan kyennyt välittömästi viehättämään ketään.¹

Aloitteellisuudesta ei näkynyt paljon jälkiä. Pinnan alla kyti kauppiaspiirien rahanhimo ja kulttuuritahto, joka vasta myöhemmin puhkesi kukoistukseensa. Siitä ei vielä ollut selviä oireita havaittavissa. Tätä melko lohdutonta taustaa vasten oli varmaankin sitä yllättävämpää pistäytyä muutamia kilometrejä kaupungin ulkopuolella olevassa Monrepoossa. Siellä paronit Nicolay olivat rakkaudella ja rahalla luoneet miljöön ja kokonaisuuden, joka leveysasteillamme haki vertaistaan.

Monrepos

Päällisin puolin Monrepos'n puiston vaiheet tunnetaan hyvin. Lähtökoh-
tana pidetään komendantti Peter Stupishinin tilalleen rakentamaa suurta kas-
vihuonetta. Nimen Monrepos otti käyttöön käskynhaltijana 1782–87 toiminut
Württembergin herttua Friedrich Wilhelm. Hän pystytti myös päärakennuk-
sen. Paroni Ludwig Heinrich von Nicolay tuli tilan haltijaksi 1788 ja siitä al-
koikin uutteruudella ja mielikuvituksella toteutettu Monrepos'n luominen
ainutlaatuiseksi turvapaikaksi. Ludwig Heinrichin kuoltua 1820 työtä jatkoi
samalla hartaudella hänen poikansa Paul von Nicolay (1777–1866).²

Suunnitelma oli ajan hengen mukaan hyvin romanttinen ja se perustui kaik-
kiin luonnon tarjoamiin mahdollisuuksiin. Rantamaisema oli vaihteleva ja
luovalle mielikuvitukselle kiitollinen. Pikainen kiertokäynti puistossa antaa
jonkinlaisen käsityksen siitä maailmankatsomuksesta, joka haki jalansijaa
Viipurin ympäristöstä.

Vierailijan astuttua suippokärkisen, tudortyyllisen porttirakennelman
kautta kartanon alueelle avautui hänen eteensä outo ja kiehtova maailma. Jo
ensimmäinen vaikutelma vahvisti, että puisto oli luonteeltaan englantilainen.
Täällä ei ihailtu puutarhurin kovalla kädellä leikkaamia suorarivisiä pensasai-
toja. Istutukset eivät missään muodostaneet säännönmukaisia, toistuvia kuvi-
oita. Suunnittelijalle viivotin oli tarpeeton. Mahdollisimman suurin vaihteluin
ja moninaisin yllätyksin oletettiin vaeltajan kokevan erilaisia, syvällisiä tunne-
lämyksiä. Ja kävijöihin lukeutuivat useimmat kaupunkiin saapuneet ulko-
maalaiset matkailijat sekä valtaosa vakinaisista viipurilaisista.³

Henkilökohtaista kutsua vailla olevalla vierailijalla ei ollut asiaa pääraken-
nukseen, jonka oli piirtänyt italialainen arkkitehti Martinelli. Vieressä
seisova, kaunis kirjastotalo kuului myös, kuten laaja kasvipuutarhakin, kiel-
lettyyn alueeseen. Istutukset käsittivät huomattavan määrän harvinaisia, ete-
lämisiä kukkia ja hyötykasveja, joiden menestymisestä vastasi todellinen asi-
antuntija. Ensimmäisiä lienee ollut "Kunstgärtner" Johann Ernst Biesterfeld,
joka kuoli 10.1.1804. Hänen seuraajanaan mainitaan tanskalainen Robert
Christensen, joka aikanaan siirtyi vaalimaan hankalasti viihtyviä, outoja kas-
veja leskikonsulinna Marie Hackmanin Herttualaan ja joka 9.1.1841 todennä-
köisesti koki väkivaltaisen kuoleman. Seuraaja lienee ollut aito englantilainen.
Viipurin saksalaisen seurakunnan syntyneitten luetteloon on 1845 merkitty
Monrepos'n puutarhurin, Mr. Peter Fraserin ja hänen vaimonsa Ann Butlerin
perillinen, joka kasteessa sai johdonmukaisesti nimekseen James.⁴

Vaikka viinirypäleiden ja muiden harvinaisuuksien tarkastelu ei tullut kysy-
mykseen, jäi kävijälle riittämiin hämmästelemistä. Oikealle, puiston itäiseen
osaan mentäessä saavuttiin kohta korkean, obeliskimaisen muistomerkin luo.
Se oli vihreätä, ruotsalaista marmoria ja omistettu paroni von Nicolayn vävy-

Marienthurm Michael Seifertin valokuvaan perustuen runoelman **Das Landgut Monrepos in Finnland** painoksessa vuodelta 1875, jonka Eduard Elfström Viipurissa painatti.

jen, de Broglien herttuoiden muistolle. He olivat molemmat kuolleet taistelukentällä.

Kauempana, venesatamaa suojelevan niemen kärjessä seisoj Marienthurm, värikäs kiinalaistyylinen huvimaja. Se oli pystytetty Maria Feodorovnalle, Paavali I:n puolisolle, joka oli Württembergin herttuan sisar. Hän oli varmasti henkilökohtaisestikin tutustunut Monrepos'hon. Nyt hänen marmorinen rintakuvansa seisoj paviljongissa tuijottaen vastapäiselle seinustalle sijoitettua Fredrik Suurta esittävää pienoisveistosta. Lähistöllä oli kivenlohkare Pam-pushinka, joka oikukkaalla tavalla oli jäänyt rantatörmälle kallelleen. Muutamaan pieneen saareen johtivat koristeelliset sillat. Kaikkein uloimmalla kielekkeellä oli aikoinaan kreikkalainen vapaussankari Kapodistrias (1776–1831) seisonut ihailien Suomen luonnon kauneutta. Tämäkin tapahtuma oli muistamisen arvoisin, joskin arvoitukselliseksi jää, miksi paikalle oli sijoitettu **turkkilainen** telttä.⁵

Puiston läntinen osa oli vähintään yhtä kiehtova. Korkeimmalla kohdalla kohosi Paulstein, graniittinen paviljonki. Sen kivet oli tuotu läheiseltä Sorvalinsaarelta, joka myös oli Pietarin Kasanin kirkon 56 jättimäisen pylvään louhintapaikka. Pieni polku johdatteli kulkijan edelleen Sylmian lähteelle, jonka kehysrakennelman oli piirtänyt kuulu Auguste Ricard de Montferrand

Sylmian lähde arkkitehti Montferrandin suunnitteleminen tunnelmallisine puitteineen. J. Jacottetin litografia C. F. Christensenin vesivärimaalauslauseen mukaan L. H. von Nicolayn runoteoksessa *Das Landgut Monrepos in Finnland*, 1840.

(1786–1858), Pietarin Iisakin kirkon suunnittelija. Lähden vesi virtasi itään ja kansanuskomuksen mukaan sillä oli tästä syystä parantava vaikutus silmäsairauksiin. Kolikoiden heittäminen lähteeseen toi myös onnea. Tieteellisen tutkimuksen näkökulman tarjosi apteekkari G. A. Björklundin 1863 Rostockissa puolustama väitöskirja *Die Quelle zu Monrepos*.

Seuraava tunteikkaaseen mietiskelyyn johdattelava nähtävyys oli erakkomaja. Sen jälkeen tultiin kallioluolalle, jonka uumenista tuijotti pelottavan näköinen Medusan pää. Mikäli tämä ei saanut vaeltajaa kääntymään paluumatkalle, hän saapui lopulta Väinämöisen patsaan luo. Se sijaitsi puiston läntisimmässä kohdassa, joka oli saanut nimekseen ”maailman ääri”. Väinämöinen oli tanskalaisen kuvanveistäjä Gotthelf Borupin käsialaa ja kipsipatsas oli sijoitettu paikalleen, suipolle kivelle, kesällä 1831. Kanteletta soittava Väinämöinen kutsui sävelillään metsän eläimiä ja hän oli siinä määrin keskittynyt teemaansa, että kyneleet valuivat silmistä.

Retkeilijän oli aihetta ennen poistumistaan tarkastella myös Neptunuksen klassiseen tyyliin muotoiltua temppeliä, jonka sommittelijana melko kyseenalaisin perustein on pidetty Engeliä. Rakennuksesta avautui ihastuttava näköala kohti Ludwigsteinia, paronien hellästi vaalimaa hautasaarta. Sen linna-maisen kappelin värilliset ruudut valaisivat sisätiloja veistoksineen tunnelmallisella, harvinaisen tenhoavalla tavalla. Mutta tänne pääsivät vain harvat ja va-

litut. Paikka oli vihitty edesmenneitten kunnioittamiselle ja muiston palvonalle.

Kaikkien nähtävyyksien luetteleminen ja kuvaaminen ei voi tulla kysymykseen. Yksityiskohdatkin oli maulla ja taidolla pyritty sopeuttamaan ympäröivään ja suurelta osalta koskemattomaan luontoon. Puiston eri osilla oli omat nimensä, jotka enimmäkseen liittyivät klassiseen mytologiaan: Elysiumin kentät, Rosenthal, kalliot Leukatas ja Kolkynos jne. Onnistuneesta ja vastakohtaisuuksista huolimatta sopusuhtaisesta kokonaisuudesta kiitos kuuluu omistajien ohella lukuisille arkkitehteille ja taiteilijoille. Valitettavasti Monrepos'n rakennushistoriallista kehitystä ei ole järjestelmällisesti tutkittu. Tarpeellinen selvitys paljastaisi epäilemättä runsaasti mielenkiintoisia ja yllättäviä seikkoja.

Taustalla on nähtävä paronien läheiset yhteydet keisarilliseen perheeseen ja pietarilaiseen aristokratiaan. Ludwigsteinin hautakappelin ensimmäiset luonnokset lienevät esim. kuulun arkkitehti Thomas de Thomonin (1756–1814), Pietarin pörssirakennuksen suunnittelijan käsialaa. Ollessaan Venäjän lähettiläänä Kööpenhaminassa Paul von Nicolay puolestaan solmi hedelmällisiä suhteita tanskalaisiin kulttuurihenkilöihin. Tauluja ja taideteoksia laivattiin Viipuriin – jotkut lähetykset päättyivät merenpohjaan – ja välillä taiteilijat itsekkin saapuivat työskentelemään Suomen kamaralle.

Kaikesta havaitsee, että paronien maailmankatsomus oli avara ja ihmisystävällinen. Tämän johdosta oli luonnollista, että he eivät yksin halunneet nauttia kartanonsa ja puistonsa viihtyisyydestä. Nähtävyyksiä pyrittiin pitämään tarjolla myös ulkopuolisille, suuremmilta rajoituksilta. Viipurilaisten sanomalehtien välityksellä voimme tarkkailla, miten Monrepos saatettiin kaupunkilaisien ulottuville ja mihin tämä sinisilmäinen periaate johti. Oli kävijöiden oma vika, että ehtoja oli asteittain tiukennettava. Kurittomuudellaan he miltei mitätöivät mahdollisuutensa saada nauttia lähiympäristössään sijaitsevan puiston tarjoamista moninaisista virikkeistä.

Wiburgs Wochenblattin sisältämät ensimmäiset ilmoitukset on muotoiltu saksan ja venäjän kielellä. Myöhemmin paroni von Nicolay käytti kuulutuksissaan myös ruotsia. Suomen kieleen hän ei lainkaan turvautunut. Se vaikuttaa jonkin verran epä johdonmukaiselta ottaen huomioon, että vahingonteot enimmäkseen kirjattiin rahvaan tiliin. Jo syyskuussa 1825 kartanonherra totesi, että päihtyneiden henkilöiden oli havaittu liikuskelevan Monrepos'n alueella. Hän lupasi käytettävissä olevin keinoin ankarasti puuttua sopimattomaan käyttäytymiseen. Viikkoa myöhemmin paroni sääti, että puistoa pidettiin ulkopuolisille avoinna vain pyhäpäivisin – kaikesta päätellen pääsy oli siihen mennessä kesäaikana täysin vapaa.⁶

Kaksi vuotta tämän jälkeen Viipurin maistraatti julisti, että vain säätyläisten sallittiin käydä puistossa: ”att tillträde till Monrepos Trädgård för framti-

den förbjudes alla andra folkklasser, utom Ståndspersoner, emedan under spatserfärder derstädes skador åstadkommits och annan otillbörlighet utöfvats". Nämäkään varotoimet eivät riittäneet. Kesällä 1828 ilmoitettiin, että pääsyyn oikeutti vain erityisen lupalipun esittäminen. Siinä tuli olla paronin omakätinen nimikirjoitus. Sotilaille oli annettu tiukat ohjeet pitää rahvas ja lapset ("Pöbel och Pojkar") loitolla.⁷

Tuskastuneena Paul von Nicolay pani merkille kävijöiden aiheuttamat tuhot. Miltei joka kesä hän puhkesi valituksiin yleisön häikäilemättömyydestä ja uhkasi sulkea puistonsa portit ehdottomasti ja kertakaikkiaan. Vuonna 1830 säädettiin, että kaikki pääsylimput oli vaihdettava uusiin. Ne olivat henkilökohdaisia eikä niitä ollut lupa luovuttaa muille kuin omille perheenjäsenille. Syynä tähän oli, että puistonhaltija oli suureksi mieliharmikseen eri puolilla Monrepos'ta havainnut varsin säädyttömien tuherrusten lisääntyneen muistomerkkien kupeissa. Seuraavana kesänä voitiin todeta, että kävijät olivat jatkaneet lapsellista kirjoitusvimmaansa ja kaiken kukkuraksi murtaneet lautan kiinnitysketjun soutuakseen sillä hautasaarelle – "einem Denkmahl dem heiligsten Andenken geweiht". Luvatta oli myös käytetty maihinnousupaikalla olevia kirkkovenettä. Vähän kerrallaan pääsymahdollisuudet rajoitettiin yksinomaan sunnuntai-iltapäiviin.⁸

Lopullinen välikiriko oli pitemmän aikaa käden ulottuvilla. Vuonna 1835 tapahtui odotettu katastrofi. Syntipukkina ei ollutkaan joku ajattelematon viipurilainen, vaan maantieteilijä, akateemikko Peter von Köppen (1793–1864). Nimimerkin varassa hän oli julkaissut pienen matkakertomuksen, jossa hän toi julki pettymyksensä sen johdosta, että Monrepoossa oli niin vähäisessä määrin huolehdittu matkailijoiden viihtyvyydestä. Moite sai leppeän paronin vimmastumaan. Pitkässä ja tuotuneessa julkilausumassa hän ilmaisi ihmetyksensä, että joku saattoi huomautella tavasta, millä yksityisomaisuutta hallittiin. Salimalla vieraitten tulla puistonsa oli sen omistaja kuvitellut voivansa tarjota ulkopuolisille huvia ja virkistystä. Matkakuvauksen laatija oli nyt osoittanut, kuinka järjetön tämä ajatus oli – eräät henkilöt olivat käynnistään saaneet pelkästään harmia ja pahan mielen.⁹

Tämän johdosta paroni von Nicolay katsoi aiheelliseksi sulkea puistonsa kaikilta, säätyyn ja asemaan katsomatta. Ja loukatun sydämensä sopukoista omistaja lisäsi: "er kann sich hiebey des herzlichen Wunsches nicht erwehren dass diese Stätte, wieder in ihr voriges Dunkel zurücktreten möge, mit dem allein sich des Grabes Stille über seiner dort ruhenden Gattin, seinen Ältern und Kindern vereinigen lässt". Jälkikirjoituksessa puutarhanhoitaja ilmoitti, että kaikki pääsylimput puistoon oli mitätöity.¹⁰

Aikanaan selkkaukset ja väärinkäsitykset ilmeisesti selvitettiin asianmukaisella tasolla. Jo toukokuussa 1836 viipurilaisille ilmoitettiin eleettömästi ja vaimeasti: "Egaren af Monrepos meddelar, att hans Trädgård om Söndagarna

är öppen för dem, som äro försedda med nya för detta år gällande biljetter.” Seuraavina vuosina paronin hermoja ei koeteltu millään poikkeuksellisella tavalla. Vasta 1841 toistuvat jälleen valitukset nurmikoiden talleamisesta ja muistomerkkien töhertämisestä.¹¹

V. 1847 paroni von Nicolay siirtyi eläkkeelle ja asettui vakinaisesti asumaan kartanoonsa. Tällöin hän ryhtyi kävijöihin nähden soveltamaan uutta käytäntöä, joka pääpiirteissään oli voimassa omistajan kuolemaan saakka ja vielä sen jälkeenkin. Hän ilmoitti jatkuvasti suhtautuvansa myönteisesti ulkopuolisten samoiluun puistossa, sikäli kuin hänen ikänsä ja rauhaa kaipaava luonteenlaatunsa sen suinkin sallivat. Paroni kuitenkin edellytti, että kävijät antoivat rovon kaupungin köyhien hyväksi. Pääsymaksu oli viisi hopeakopeekkaa henkeä kohden sunnuntaisin, mutta arkipäivisin vähintään 10 kopeekkaa.¹²

Vakavilta häiriöiltä säästettiin vuoteen 1856. Silloin miltei 80-vuotias paroni närkästyneenä totesi, että ilkeivallantekijät olivat jälleen mellastaneet puistossa. Väinämöisen käteen oli pistetty risuja ja suuhun sikarinpätkiä. Tämä oli törkeätä, mutta vaarana oli vielä suurempi vahinko, mihin omistaja ääni miltei väpättäen viittasi: ”Men oafsett detta raa nöje medför det äfven faran, att vid nedstörtandet från stenen hela bysten kunde nedrifvas!”¹³

Juuri näin kävikin. Heinäkuun 15. päivänä 1871 löydettiin Borupin Väinämöinen pirstaleina kiven juurelta. Syyllisiä ei koskaan saatu edesvastuuseen. On oletettu, että joku sydämeton tahallaan kaatoi patsaan. Kokemukset vuodelta 1856 viittaavat kuitenkin siihen, että tapaus saattoi olla silkka vahinko: joku oli kiivennyt koristamaan runonlaulajaa asiaankuulumattomilla lisukeilla ja romahti sen kanssa tantereeseen. On huojentavaa todeta, että Paul von Nicolay oli jo siirtynyt isänsä tykö hautasaarelle.

Kuten tunnettua viipurilaiset huolehtivat yhteisvastuullisesti uuden patsaan pystyttämisestä. Varmuuden vuoksi Takasen Väinämöinen valettiin sinkkiin. Siihenkin kirjoitettiin hävyttömyyksiä, mutta se ei kovassakaan kohtelussa särkeinyt. Valituksia kävijöiden käyttäytymisestä esitettiin 1876 ja usein myöhemminkin.¹⁴

Viipurilaisten suhtautuminen Monrepos'hon ei muodosta mitään kunnia-kasta lukua. Valtaosa yleisöstä asennoitui kuitenkin puistoympäristöön täysin asiallisesti. Todennäköisesti istutukset avarsivat kaupunkilaisten käsityksiä luonnon tarjoamista kauneusarvoista ja virkistymismahdollisuuksista. Jossain vaiheessa he havahtuivat toteamaan, että varsinaisessa kaupungissakin kaivat- tiin vehreyttä ja hellää huolenpitoa ympäristötekijöistä.

Anina

Pitkään Monrepos kompensoi viheralueitten tarvetta varsinaisessa kanta-kaupungissa. Varsin verkkaisesti viipurilaiset tajusivat, että heidän oli itsekkin saatava jotain aikaan. Keisarinvierailu 1830 antoi ensimmäisen, ulkopuolelta tulevan sysäyksen. Kenraalikuvernööri ilmoitti maaherran välityksellä, että paraatikentälle ruotsalais-saksalaisen kirkon edustalle oli istutettava puita. Puutarhuri Emil Christensen sai tehtäväkseen laatia suunnitelman kustannus-arvioineen. Kaupunginvanhimmat ja porvarit pitivät hintaa liian korkeana. Vastalauseet jätettiin kuitenkin huomiotta ja kanslianeuvos Timofei Tichanoff huolehti istuttamisesta. Menot eivät supistuneet tähän, vaan jatkossa oli kaupungin kassasta uhrattava varoja puiden hoitoon ja kuolleiden koivujen korvaamiseen uusilla taimilla.¹⁵

Viipurin kaupunkikuva sai siten 1830-luvun alussa vihreän läiskän. Varsinaista puistoa ei sen sijaan ollut missään. Vertailu muihin maamme kaupunkeihin ei tässä suhteessa ollut Viipurille kunniaksi. Yhtä tiivistä ja paloturvallisuuden kannalta arveluttavaa rakennuskantaa ei muualta juuri löytynyt. Luonnollisia viheralueita oli sekä Turussa että Helsingissä, pienemmistä paikkakunnista puhumattakaan. Niitä ryhdyttiin myös yhä määrätietoisemmin vaalimaan. Pääkaupungilla oli Töölönsä ja Kaisaniemensä sekä ennen kaikkea Kaivopuiston hemaisevat näkymät, joita kylpylävieraiden 1830-luvulla moninkertaistuessaa järjestelmällisesti kohennettiin. Ja Ehrenströmin alkupe-
räiseen asemakaavaan vuodelta 1812 oli jo sisällytetty Esplanadin ja Bulevar-
din vehmaat vyöhykkeet.¹⁶

Viipurilaisten pohdinnan herätti lääninsairaalan päärakennuksen palo tam-
mikuussa 1836. Lasaretti siirrettiin toiseen paikkaan ja keskustelu Pietarin
esikaupungissa sijaitsevan laajan tontin ja siihen liittyvän ns. Aninan puiston
käytöstä käynnistyi. Syyskuussa 1837 maistraatti esitti keisarille alamaisen
ehdotuksensa, että alue luovutettaisiin kaupungille yleiseksi kävelypaikaksi.
Perustelut ovat mielenkiintoiset.

Kirjelmässä todettiin ensinnä, että kaupungin kasvumahdollisuuksia rajoitti
pahasti vapaan tonttimaan puute. Tilaa ei ollut asuintaloille eikä muillekaan
tarpeille. Niihin alueisiin, jotka kaupunki aikoinaan oli joutunut luovutta-
maan valtiolle, kuului todennäköisesti myös kyseinen lääninsairaalan tontti.
Maistraatti rohkeni nyt esittää, että paikka palautettaisiin kaupungin hallin-
taan ja että siitä muodostettaisiin julkinen puisto yleiseksi virkistykseksi: ”Då
Staden — gått i mistning af den enda plats inom dess eget område, som
genom sitt sköna läge och öfriga beskaffenhet ensamt egnar sig till en allmän
promenad, der Stadens innevånare efter en åt verksamhet och nit för gemen-
samt väl uppoffrad dag, kunde hämta nya krafter af den friska luftens välgö-

rande inflytande, har Magistraten å Stadens Äldstes och Borgerskapets vägnar tilltrott sig böra våga, att i djupaste ödmjukhet underställa, om icke Högvärldborne Herr Grefven, Gouverneuren och Riddaren tacktes hos Hans Kejserliga Majestät i underdånighet föreslå, det omförmälde Tomt och Park, helst behofvet af densamma för Kronan nu mera upphört, kunde i beskrifvet ändamål för framtiden af Hans Kejserliga Majestät i Nåder föräras Wiborgs Stad till everldelig ägo och besittning.”¹⁷

Esitys oli päivätty 18.9.1837. Kuvernööri C. G. Mannerheim antoi sille 5.10. puoltolausuntonsa ja senaatti asettui 31.10. niin ikään suopealle kannalle. Asiakirjoissa todettiin, että tontin myyminen tuskin tuottaisi valtiolle mainittavaa voittoa. Suunnitelmat edellytettiin alistettavan senaatin tarkastettavaksi, jolloin voitiin taata niiden koituvan sekä kaupungin kaunistukseksi että sen asukkaiden hyödyksi.

Keisari hyväksyi esitykset 30.12.1837/11.1.1838. Toteuttamista varten asetettiin komitea eläkkeelle siirtyneen kunnallispormestari Johan Buchmanin puheenjohtolla. Jäseniksi nimettiin mm. kelloseppä Charles Elfström, kaupunginarkkitehti Carl Leszig ja puutarhuri Robert Christensen. Alue annettiin eniten tarjoavalle vuodeksi vuokralle ja 13.5.1838 sen ensimmäiseksi haltijaksi asettui puutarhuri Georg Wilhelm Balthasar. Hän oli syntynyt Hannoverissa – puutarhoistaan kuulussa kaupungissa – ja saapunut maahamme 1830. Täällä hän meni naimisiin venäläisen kanssa ja sai kansalaisoikeudet 1833. Miltei välittömästi vuokrasopimuksen astuttua voimaan Balthasar anoi ravintolanpito-oikeuksia.¹⁸

Uuden tilanteen aiheuttamiin toimenpiteisiin ryhdyttiin vitkastelematta. Täysin alusta ei suinkaan ollut pakko lähteä liikkeelle. Lasaretti oli sijainnut puistoympäristössä, joka 1790-luvulla oli kuulunut pahamaineiselle kuvernööri Feodor Stjerbatoville. Paikalle johti hyväkuntoinen, puiden reunustama tie. Kuvernöörin toimesta oli Aninan puistoa monella tavalla kohennettu. Nyt istutukset olivat osittain villiintyneet, käytävät nurmettuneet ja melko vesipeistä maata kuivattavat kanavat umpeutuneet. Pari tuhatta ruplaa uhrattiin välttämättömiin kunnostustöihin ja tallella olevat rakennukset lunastettiin tuhannella ruplalla. Elokuussa valmistuivat Leszigin laatimat piirustukset, joista hän velotti 210 seteliruplaa. Engel tarkasti suunnitelmat ja sen jälkeen senaatti 20.11.1838 hyväksyi ne.¹⁹

Viipurissa päätettiin, että uuden kaupunginpuutarhan asioita edelleenkin valvottaisiin erityisessä toimikunnassa. Sen puheenjohtajaksi valittiin kuvernööri Mannerheim, joka oli suuresti ansioitunut koko projektin käynnistyksessä. Tehtävä ei jatkossa ollut joka suhteessa kiitollinen, sillä kustannukset osoittivat huolestuttavaa taipumusta paisua yli äyräitten. Kaupunki oli sitoutunut Leszigin laatiman ohjelman toteuttamiseen. Yksityiskohtaisen arvion valmistuttua saatiin loppusummaksi 30843 seteliruplaa. Vuodeksi 1839 kat-

Kaupunginpuutarhaa Aninassa on harvoin kuvattu. Sen vehmaudesta antaa jonkinlaisen käsityksen Albert Theodor Sprengelin litografia, joka painatettiin Dresdenissä 1859. Se muodostaa osan Viipuria esittelevästä suuresta kuvataulusta. — Museovirasto.

sottiin voitavan myöntää vain 2000 ruplaa – myöhemmässä vaiheessa määrärahaa kuitenkin korotettiin 3000 ruplalla. Tätä vauhtia asiat eivät ratkaisevasti edenneet. Oli ilmeistä, että kaupunginpuutarhan luominen perimmäistä tarkoitustaan vastaavaksi kestäisi vuosia.²⁰

Tehtävä olikin kaavailtu aika mittavaksi. Kyseinen alue käsitti yli seitsemän hehtaaria. Sitä rajasi Pietariin johtava maantie ja vastakkaisella puolella Papulanlahti. Molemmiin puolin olivat venäläisten kauppiaitten ryytimaat, karttaankin merkityt nimityksellä ”kryddgårdar”. Pohjoisempi oli M. Budanoffin perillisten hallussa ja eteläinen Sedoffin omistuksessa. Puisto merkittiin välittömästi C. W. Gyldeénin 1839 päivättyyn Viipurin karttaan. Myöhemmissä asemakaavoissa jälkiä on vaikea löytää. Rautatie halkaisi puistoalueen ja hävitti sen käytännöllisesti katsoen jäjettömiin. Paikanmäärittelyä voidaan osoittaa sitä kohtaa, jossa Karjalan rata erkanelee kohti Pietaria suuntautuva rautatiestä.

Päärakennuksen tuli toimia sekä ravintolana että tanssisalonkina. Se sijaitsi lähellä sisäänkäyntiä ja maantietä. Talon edessä oli istutuksia, mutta sivustoilla laajat ryytimaat. Niiden alapuolella, lähempänä rantaa, oli kaksi keilarataa. Laiturille johti leveä ja suora käytävä, mutta muilta osin polut, lammit, kanavat ja istutukset noudattivat luonnon omia oikkuja.²¹

Maa oli todella vesiperäinen ja ainakin iltaisin kosteus vaivasi puistossa samoilevia. Lohdullista oli vain, että huomattava osa perustavasta työstä oli tehty Stjerbatovin toimesta. Istutukset kaipasivat ennen kaikkea karsimista. Vaatimattominkin järjestelyin kyettiin houkuttelemaan joitakin uteliaita kävijöitä. Kaupunkilaiset löysivät toiminnalliselle tarmolleen uuden kohteen. Jo 1840 säädettiin oikeusneuvosmies Jonas H. Mennanderin toimesta, että kaikinlaisesta ilkeästä rangaistiin 5 hopearuplan sakolla. Se koski jokaista, joka: ”genom åverkan i Stadens Allmänna Promenade, antingen medelst ofofliga gångstigars inrättande, trampande af gräs, mullbänkar och blomsterpartierer, afbrytande och tillgripande af blomster, syrande, bläckande och fällande och annat skadande af de till lugn och prydnad planterade träd, hundars och andra djurs medtagande, söndrande och nedtagande af stängsel och portar eller eljest, på ett eller annat sätt, tillfoga sagde Promenade skada och mehn”. Monrepos’n paronin näkökulmasta oli huojentavaa havaita, että yleisöllä oli vapaa-ajan puuhiinsa vaihtoehtoja tarjolla.²²

Keskeisenä tavoitteena ja ongelmana oli uuden päärakennuksen pystyttäminen. Keväällä 1841 oli puutarhakomitean pakko todeta, että resurssit puuttuivat. Yleisen rahankeräyksen tavoitteena oli ollut 9000 ruplaa, mutta vain 2000 oli kerääntynyt kassaan. Neuvottelujen jälkeen suunnitelmat oli joksikin aikaa jätettävä lepäämään.²³

Kaupunginpuutarhan vuokrasopimukset solmittiin kolmeksi vuodeksi kerrallaan. V. 1842 astui Georg Wilhelm Balthasarin tilalle ravintoloitsija Johann

Diedrich Hoffmann. Hän oli tullut maahamme 1841 ja aluksi toiminut Wilhelm Vohsin palveluksessa Helsingissä. Viipurissa hän otti välittömästi hoidtaakseen sekä seurahuoneen että puutarhan ravintolanpidon. Hannoverilaisena hänellä ei ollut vaikeuksia solmia suhteita edeltäjänsä ja 30.7.1843 hän meni naimisiin Wilhelmine Fredrike Balthasarin kanssa, Viipurissa niin ikään toimineen puutarhuri Johann Friedrich Balthasarin tyttären kanssa.²⁴

Hoffmann uusi kaupunginpuutarhaa koskevan sopimuksen 1845, 1848 ja 1851. Hän teki ilmeisesti lujasti töitä saadakseen sijoituksen kannattavaksi. Päärakennus saatettiin tyydyttävään kuntoon, tehtiin talviasuttavaksi ja sai tilavan tanssisalongin. Vaihtelevin ohjelmin kaupunkilaiset houkuteltiin unohtamaan matkanteon vaivat. Porvareitten ja käsityöläisten tanssiaisat, jotka järjestettiin vastapainona säätyläisten ilonpidolle seurahuoneella, saavuttivat melkoista suosiota. Niissä pistäytyi myös nuorukaisia paremmista perheistä, kavaljeereja, joita oman seurapiirin jähmettyneet tavat eivät tyydyttäneet. Aninassa pidettiin hauskaa välittömämmin ja ajoittain myös vaarallisemmin – tappelunnujakoita käytiin silloin tällöin kilpailtaessa tyttöjen suosiosta.²⁵

Naamiaisiakin pantiin pystyyn. Juhannusta vietettiin polttamalla kokkoa sekä meidän oman että venäläisten kalenterin mukaan. Kauniina kesäiltoina musiikki viihdytti kävelijöitä ja syksyn lähestyessä vierailevat ilotulitusmestarit posauttelivat rakettejaan tummalle taivaalle. Erikoislaatuisimpiin huvituksiin kuului Hoffmannin elokuussa 1846 järjestämä ”Vogelschiess”, jossa aseena oli jousipyssy ja palkintoina seitsemän hopeapikaria. Talvella laskettiin mäkeä järjestelyn vastatessa pienemmässä mittakaavassa ns. venäläisiä vuoria. ”montagnes russes”. Kertamaksu oli viisi kopeekkaa.²⁶

Hoffmannin avuttua kesällä 1850 Vanhan Raatihuoneentorin luona sijainneen ”Hotel de Vibourgin” mielenkiinto kaupunginpuutarhan ylläpitämiseen laimeni. Hän ei 1854 enää jatkanut sopimusta ja kaupunki sai luvan maksaa korvauksia vuokraajan päärakennukseen sijoittamista huomattavista varoista. Samalla päätettiin jälleen korjauttaa huonoon kuntoon päässeet keilaradat. Puhjennut sota asetti kuitenkin esteitä suurisuuntaisemmille toimenpiteille. Paikalle sijoittui väliaikaisesti lennätinkonttori.²⁷

Vuokrarahat alenivat murto-osaan aikaisemmasta. Sekään ei auttanut uutta ravintoloitsijaa Carl Mauritz Lindholmia, joka vuoden kuluttua teki vararikon. Hän oli todennäköisesti ollut Hoffmannin palveluksessa tarjoilijana ja siten perehtynyt ammattiin. Huonoista raha-asioista huolimatta hänen sallittiin jatkaa toimintaa kauden loppuun saakka eli kevääseen 1857. Henkilökohtaisesti hän ei enää pitänyt ohjaksia käsissään, vaan siirrätti kaikessa hyljaisuudessa oikeudet entiselle vanginvartija Kristian Ilvoselle. Asioiden hoidon kannalta alamäki oli ilmeinen.²⁸

Tarmokas ja taitava isännöitsijä saattoi ehkä joten kuten pitää kaupunginpuutarhaa tuottavana pystyssä, madaltamatta tasoa alle kaiken kohtuuden. Ter-

vaniemen puutarhan astuttua 1840-luvun loppupuolella kilpailevana kuvaan tilanne kävi yhä vaikeammaksi. Ravintoloitsijat vaihtuivat taajaan ja usein siten, ettei puutarhakomitealle tai maistraatille ilmoitettu mitään. Tarjolla olivat hajatiedot ovat yhä surullisempaa luettavaa.

Kristian Ilvosen kävi tietysti hullusti. Hän oli tosin 19 vuotta melko nuhteetomasti vartioinut vankeja ja toiminut sen ohessa myös teatterin vahtimestarina, mutta ravintoloitsijaksi hänestä ei ollut. Luvatta hän avasi toisenkin ruokailupaikan varsinaisessa kaupungissa ja sai maistraatin niskaansa. Elämä meni vähän kerrallaan aivan hunningolle – Ilvonen kuoli täysin varattomana ja vaimo oli sijoitettava vaivaistalolle.²⁹

Seuraava yrittäjä oli sokerileipuri Frans Severin Sillström. Hän muutti kuitenkin pian Hämeenlinnaan ja ilmoitti siirtäneensä sopimuksen ”ravintoloitsija” Carl Georg Robert Sundströmille. Tieto ei ollut luottamusta herättävä. Sundström oli monivaiheisen elämänsä varrella jonkin aikaa toiminut näyttelijänä C. W. Westerlundin kiertävässä seurueessa ja 7.1.1855 mennyt Kuopiossa avioon Lisette Lindbergin kanssa – tämä tuli puolestaan 1840-luvulla Viipurissa sangen tunnetuksi ylläpitämällä Pietarin esikaupungissa bordellimaista kapakkaa ”Amsterdam”. Nyt pariskunta uudelleen kokeili onnea Aninassa ja kunnostautui ainakin järjestämällä runsaasti tivolimaista ohjelmistoa. Konkurssi tuli eteen joulukuussa 1858 ja siitä lukien isännöys oli Wilhelm Ferdinand Henrickssonin käsissä.³⁰

Henricksson kuului niihin harvoihin, jotka kaupunginpuutarhan välityksellä kykenivät ponnistautumaan parempaan yhteiskunnalliseen asemaan. Hän meni 3.7.1859 naimisiin Betty Louise Balthasarin kanssa ja sai Hoffmannin vavykseen – tämän vaimo oli tosin 1858 kuollut. Sukulaissuhde oli molemmille osapuolille hyödyllinen. Henricksson isännöi kahtena peräkkäisenä kesänä puutarhassa ja kattoi seisovan pöydän talvikuukausinakin. Syksyllä 1860 hän luopui tehtävistään muuttaen Lappeenrantaan, missä hän viitisentoista vuotta hoiti seurahuonetta ja sen jälkeen perustamaansa ”Hotel de Villmanstrandia”. Liikeyhteyksiä Hoffmanniin ylläpidettiin sieltäkin käsin ja niihin sisällytettiin Lauritsalan panimon tuotteita.³¹

Carl Malmberg muutti isännäksi kaupunginpuutarhaan maistraatin kuulematta asiasta mitään. Järjestely tuli ilmi vasta sitä mukaa kuin epäkohdat saivat yhä huomiotaherättävämmät muodot. Jo ensimmäiset askeleet vaikuttivat haparoivilta. Lokakuussa 1860 Malmberg ilmoitti järjestämistään kekkeistä, joiden musiikillisesta annista vastasi Conrad Spohrin yhtye: ”Jag som nybörjare försäkrar på förhand att mina resp. deltagare blifva nöjda med mitt första arrangement och derföre beder jag ödmjukast om talrikt besök.” Parin kuukauden kuluttua kertoi kauppias ja saunanomistaja Ludvig Theodor Catani maistraatille, että Malmberg oli tehtävien hoitamiseen täysin kyvytön. Hän oli sekä epäpätevä, varaton että poliisimestarin mukaan myös maineeltaan kaikkea muuta kuin nuhteeton.³²

Puutarha oli joka suhteessa joutunut alennustilaan eikä lainkaan vastannut niitä jaloja tavoitteita, joita sille oli alun perin asetettu. Malmberg häädettiin tehtävistään ja ensimmäistä kertaa vuosikausiin maistraatti ryhtyi vakavasti pohtimaan tilannetta koko laajuudessaan. Uusia istutuksia suunniteltiin ja samalla tähdättiin myös uuden, ajanmukaisen paviljongin rakentamiseen. Vuokrasopimus laadittiin jälleen kolmeksi vuodeksi ja toiseksi osapuoleksi tuli Catani, joka ainakin oli ansioitunut Malmbergin syrjäyttämisessä. Kaupunkilaisissa heräsi toive, että nämä järjestelyt ratkaisevasti kohentaisivat yhteisen puutarhan ja kävelypaikan tasoa.³³

Catani otti oppia edeltäjistään ja luovutti kaikki käytännön huolet sokerileipuripulaiselle, Lyypekin kansalaiselle August Julius Seegrünille. Hän oli hankkinut kokemusta työskentelemällä Mitauissa (Jelgavassa). Seegrünün kausi käsitti yhtäjaksoisesti pari vuotta, jolloin puiston kunnostamiseen todella paneuduttiin. Toisaalta havaittiin asiakaskunnan selvä venäläistyminen. Musiikkiohjelmat ja muut järjestelyt tähtäsivät ensisijaisesti venäläisen varuskunnan toivomusten ja makusuunnan tyydyttämiseen.³⁴

Kun uusi vuokrasuhde keväällä 1863 solmittiin leskirouva Elisabeth Fleckensteinin, o.s. Öberg, kanssa, ei sopimus virittänyt erityisiä toiveita valoisammasta tulevaisuudesta Kuvaavaa on, että rahallista korvausta ei enää lainkaan kannettu – Catani oli sentään vielä 1862 suorittanut 150 hopearuplaa kaupunginpuutarhan käyttöoikeuksista. Nyt oltiin siinä pisteessä, ettei yritys tuottanut kaupungille yhtään mitään. Maistraatti kykeni tileilleen kirjaamaan vain huolta ja vaivaa. Nimimerkki K. Wilkan – eli Gustaf Wilhelm Fagerlundin – kuvatessa masentuneena ”Wiipurin kävelys-paikkoja” hän totesi Tervaniemenkin enimmäkseen jäävän vaille kävijöitä kaupunginpuutarhasta puhumattakaan: ”Samanlainen on Aninan Pietarin lopotissa kohtalo, sillä tässä puutarhassa kävelee vain välistä joku sotija taikka joku sotijan kiekaileva, ja ainoasti kokko-iltoina taikka jonkun leikkitulittelevan konstinsa näyttäessä on tässä puutarhassa elämä, oikea itämainen elämä.” Ravintolat tarjosivat kehoja palveluksia ja puutarhat hoitamattomia penkereitä. Kaupunkilaisten virkistykseksi tarkoitetut alueet versoivat vain rikkaruohoa, vertauskuvallisesti ja tosiasiallisesti.³⁵

Rouva Fleckensteinin komento ei paljon jälkiä jättänyt, ei ainakaan myönteisiä. Lyhytaikaiseksi jäi myös Ferdinand Lindforsin panos. Hän oli syntynyt Viipurissa 5. 5. 1845 ja ollut mm. sokerileipuri Johann Durischin palveluksessa. Muutettuaan 1867 Lappeenrantaan Lindfors sanoi irti sopimuksensa ja tilalle saatiin ent. aliupseeri Konstantin Jegoroff, viimeinen yrittäjä kaupunginpuutarhan ravintoloitsijoiden kirjavassa saatossa. Hän oli 1854 – 62 toiminut Käkisalmissa viinakauppiaina ja 1864 saanut kansalaisoikeutemme. Pietarin esikaupungissa hänellä oli useita vaatimattomia ruokapaikkoja tai kapakoita. Vielä keväällä 1870 Jegoroff tarjoutui uusimaan sopimuksensa ja

vuokrasummaksi vahvistettiin 300 mk. Uuden kauden alkaessa toimitettiin puutarhan ja rakennusten tarkastus. Tulos oli niin järkyttävä, että Aninan tarina päättyi siihen.³⁶

Palomestari Johan Stenberg totesi kertomuksessaan, että päärakennus sekä eteisen että tanssisalin osalta oli täysin rappiolla. Välikatot saattoivat milloin tahansa romahtaa kävijöiden niskaan. Muuta vaihtoehtoa ei ollut kuin määrätä osa rakennusta välittömästi purettavaksi. Jegoroff lunasti itselleen tähteet, ilmeisesti polttopuiksi. Muiltakin osin loppu häämötti. Jäljellä oleva ravintolasiipi paloi kaikkine kalusteineen 30.3. 1871. Silloin puistokin oli rata-
töiden edetessä pääasiallisesti turmeltu. Savuttavat veturit olivat tulleet kävelijöiden tilalle. Elävinä oliona vanhalla puistoalueella viihtyivät vain sammakot ja sisiliskot, harakat ja varikset.³⁷

Hämmästyttävän nopeasti Aninan puutarhan muisto kalpeni viipurilaisten mielissä. Nuori, kasvava polvi ei tiennyt asiasta mitään. Vanhemmasta väestä vain harvat olivat tietoisia siitä innostuksesta, millä suunnitelmat 1837 oli pantu alulle. V. 1886 nähtiin puisto ja sen menneisyys seuraavanlaisena: ”De prydliga sandade gångarna äro försvunna, bersåerna igenvuxna, de omsorgsfullt ansade häckarna äro ogenomträngliga busksnår och magra kor vandra omkring på de till sumpig ängsmark förvandlade gräslindarna. — Tystnad råder under de gamla lummiga hängbjörkarne der fordom musiken ljöd, der kokkoeldar flammade vid stranden och allt hvad staden ägde ungt och vackert svängde om i munter dans; der illuminationer och fyrverkerier om somrarne lockade menigheten till det gröna, medan under den kallare årstiden väl besökta baler arrangerades uti den derstädes befintliga restaurationslokalen.”³⁸

Kuva on muistelijan mielessä jo saanut nostalgista hohdetta. Kokonaisarviona voinee todeta, että kaupungipuutarhan muodostaminen alun alkaen lähti liikkeelle väärältä pohjalta. Se ei koskaan pystynyt vastaamaan tarkoitustaan. Puitteet ja edellytykset eivät olleet lähestulkoonkaan parhaat mahdolliset. Järjestelmälliseen kehittämiseen ei riittänyt varoja eikä tarmoa. Kaupunkilaiset ja ravintoloitsijat väsähtivät ennen tukevien tulosten saavuttamista. Luontevasti ja täysin palkein järjestelmä ei koskaan hengittänyt.

Tervaniemi

Kaupunginpuutarhan muutenkin kyseenalaista suosiota kavensi uuden kävelypaikan muotoutuminen Tervaniemelle. Kuvernööri Casimir von Kothernin tarmokkaiden toimenpiteiden ansiosta Viipuri keväällä 1846 vapautui kehitystä estävistä kahleistaan. Keisarillisella käskyllä Pyhän Annan linnoitusalue luovutettiin kaupungin omaan käyttöön. Huonossa kunnossa olevat asumukset väistyivät asemakaavoitetun rakennustoiminnan tieltä. Kaupanpäällisiksi saatiin pitkälti rantakaistaleita ja Tervaniemen kalliot, joilta Pietari Suuri aikoinaan oli tarkkaillut piiritettyä kaupunkia.³⁹

Miltei itsestään heräsi ajatus, että suhteellisen pienellä vaivalla voitaisiin viipurilaisten käyttöön saada kaunis ja entistä keskeisempi puistoalue. Kaupunginpuutarhaa vaaliva komitea ryhtyi pohtimaan tilannetta ja koki uuden innostuksen kauden. Tervaniemen sijainti nähtiin mitä edullisimpana, sillä läheinen Linnansilta oli perinteinen ja suosittu kävelypaikka. Näköala niemen korkeimmilta kohdilta oli mieltä ylentävä: sieltä katseelle levittäytyi koko silloinen kaupunki ja suuri osa ympäröivää, merellistä luontoa. Näiden näkymien innoittamana komitea esitti, että kaupunginpuutarhan päärakennusta varten kerätyt varat käytettäisiin uutta projektia varten. Se edistäisi merkittävästi kaupunkikuvan todellista kaunistumista. Tämän rinnalla Aninan mahdollisuudet hämärtyivät ja miltei huomaamatta kaupunginpuutarha – joka ei vielä ollut toiminut täyttää vuosikymmentä – sai liitteekseen nöyryyttävän laatusanan ”vanha”.

Varojen käyttötarkoituksen muuttaminen oli tietysti ilmiselvässä ristiriidassa niiden lupauksen kanssa, joihin Viipuri kaupunginpuutarhan vastaanottamisen yhteydessä oli sitoutunut. Kuvernööri näki kuitenkin mielellään, että uusi kaupunginosa sai mahdollisimman suurta huolenpitoa osakseen. Tämä vauhditti puutarhakomitean työskentelyä ja muodollisuuksien mitätöintiä. Maistraatissa vain Josua Wiander ilmaisi eriävän mielipiteen aikaisempien päätösten kumoamisesta – mutta hän olikin syntyperältään turkulainen. . .⁴⁰

Komitean kokoonpanoa ja tehtävämäärittelyä tarkennettiin. Puheenjohtajaksi valittiin pormestari Henrik Samuel Antell. Tervaniemen puiston eli ”bulevardin” kaunistamiseen ryhdyttiin välittömästi. Istutusten lisäksi pystytettiin pari paviljonkia. Vuoden kuluttua oltiin toteutuksessa jo pitkällä. Komitea tunsu ylpeyttä aikaansaannoksistaan esittäessään laajemman periaateohjelman.

Keskeisenä ohjelmakohtana oli kaikkien kaupungin viheralueiden saattaminen komitean valvontaan ja oikean kaupunginpuutarhurin palkkaaminen. Esikaupunkeihin johtavien teiden varsille oli istutettava puita. Vuosittainen kiintiö tähän tarkoitukseen oli 50 tainta, joten kadut eivät aivan silmissä muuttuneet lehtikujiksi. Molempia kaupunginpuutarhoja, sekä Aninan että

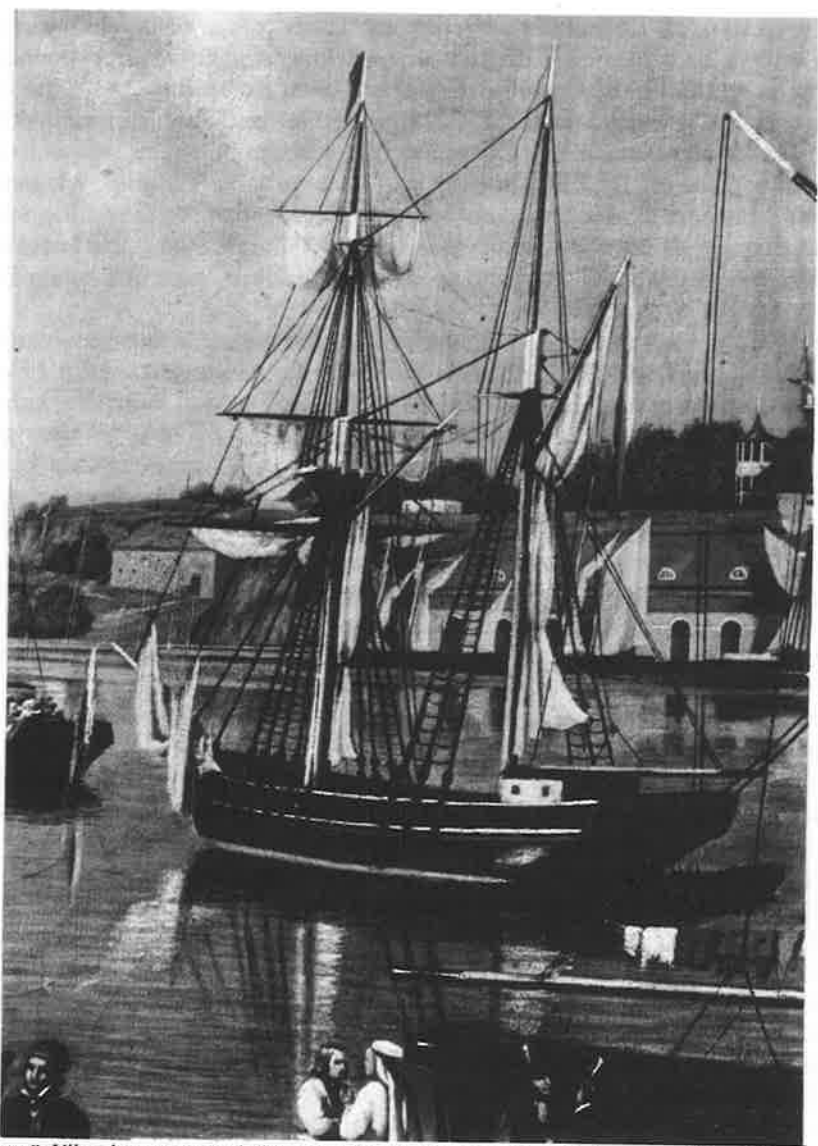
Tervaniemen, oli rinnakkain ylläpidettävä. Luonnostaan päähuomio kuitenkin kiintyi Tervaniemen vaatimiin järjestelyihin. Asiakirjan loppupöytäkirjassa kohotettiin vaikuttavaan sanahelinään: ”Som Kommittén med detta förslag endast afser förskönandet af Wilborgs Stad, hvars läge och, på naturskönhets så rikt omväxlande omgifningar dertill mäktigt uppmånat, vågar Kommittén hoppas, att Herr Baron och Gouverneuren samt Völloflige Magistraten, å detsamma värdes fästa gunstbenäget afseende, och den tid skall ej mera vara aflägsen, då det af alla skall erkännas, att Wiborgs Stads innevånare och främst dess Styrelse och Borgerskap, hafva ett utbildat sinne och en upphöjd smak för det natursköna.”⁴¹

Esitys osoittaa, että luonnon kauneutta oli alettu uudella tavalla arvostaa. Kaupunkisuunnittelussa puistojen ja viheralueitten merkitys tajuttiin entistä keskeisempänä ja tärkeämpänä. Tämän ohella sopii tietysti ihmetellä, kuinka kevyesti viranomaiset saattoivat kääntää päätään ja unohtaa aikaisemmat kannanotonsa, jotka toki oli esitetty niinkin tärkeälle henkilölle kuin keisarille itselleen. Joka tapauksessa suunnitelmat hyväksyttiin ja ensimmäiseksi kaupunginarkkitehdiksi kiinnitettiin 26. 6. 1847 Georg Wilhelm Balthasar. Hänen vuosipalkkaiseen sovittiin 350 hopearuplaa. Pätevyyttä hän oli hankkinut, paitsi kotonaan Saksassa ja vanhassa kaupunginpuutarhassa, huolehtimalla alusta alkaen Tervaniemen istutuksista.⁴²

Uusi puisto oli muodoltaan pitkänomainen. Se alkoi Linnansillan läntisestä päästä jatkuen kappaleen matkaa korkeimman kohdan eteläpuolelle. Rajamaille pystytettiin huvimaja. Sen ja lähellä rantaa olevan vanhan ruutikellarin välivaiheille sijoittui vaatimaton ravintolarakennus. Kansan suussa se ristittiin tukholmalaiseen malliin Turhalaksi – ”Fåfången.” Ensimmäinen, kolmivuotinen vuokraus alkoi kesällä 1848 ja korkeimman tarjouksen jätti Frans Egid Ehrenburg. Hän sitoutui huolehtimaan hyvästä järjestyksestä ja siisteydestä sekä noudattamaan anniskelussaan kohtuullisia taksoja.⁴³

Ehrenburgin ansiot ravintoloitsijana ovat huomattavat. Hän oli Hoffmanin jälkeen 1847 ottanut seurahuoneen haltuunsa isännöiden hyvällä menestyksellä. Hankaluuksia tuotti vain halu ansaita rahaa, paljon ja nopeasti. Tervaniemellä Ehrenburg miltei heti syyllistyi ylihintojen ottamiseen, minkä johdosta maistraatti sai aiheen puuttua asiaan. Seikkaperäinen hinnasto vahvistettiin ja ravintoloitsija veloitettiin pitämään sitä aina näkyvillä.⁴⁴

Luettelo on sellaisenaan kunnioitusta herättävä korostaen sekä tarjoilun monipuolisuutta että laatua mittasuhteiltaan sinänsä varsin vaatimattomassa kesäravintolassa. Pulla tavallista ranskalaista valko- tai punaviiniä maksoi 40 kopeekkaa. Suuren ryypyn haarukkapalan kera sai 10 kop:lla, pienen 5 llä. Olut maksoi 12 kop. ja hyvää laatua oleva sima 20. Kahvia ja teetä tarjottiin laseittain leivän kera suuren ryypyn hintaan. Kaakaota, mantelimaitoa, limonaattia ja kivennäisvesiä oli luonnollisesti myös tarjolla, samoin punssia,

Näkymä Viipurin satamasta kohti Tervanientä. Vasemmalla pakkahuoneen yläpuolella paviljonki ja purjelaivan mastojen välissä "Turhalan" ravintolarakennus. Oikealla näkyy ruutikellari. – Yksityiskohta Michail Erassin 1853–54 maalaamasta taulusta, jonka Viipurin porvarit lahjoittivat Casimir von Kothenille. Kaupunkilaiset osoittivat täten kiitollisuuttaan kuvernöörille, joka tarmollaan aikaansai Tervaniemen luovuttamisen asutukselle. Vastaanottaja sääti myöhemmin, että komea öljymaalaus tulisi Viipurin kaupungin omistukseen. Se on tätä nykyä Lahden taide-museossa.

englantilaista ja ruotsalaista porttaria sekä konjakkitotia. Parempien juomien lista käsitti houkuttelevassa määrin laatutavaraa.

Yleisö tuli Tervaniemelle myös kuuntelemaan musiikkiohjelmaa. Ajoittain oli lisäksi tarjolla akrobatiaa ja illuminaatioita, ilotulituksia, ja muuta tivoli-maista hupia. Tähän suuntaan toimintaa ohjaili ennen kaikkea Ehrenburgin seuraaja Johan Petter Hamberg. Erityisesti kesällä 1855 huomio kiintyi Turhalan iltatilaisuuksiin, jolloin sadat värilliset lyhdyt ja lukuisat läpikuultavat kuvat (transparangit) loistivat Tervaniemen kallioilta. Lehdessäkin järjestelyjä käsiteltiin: ”Men oaktadt regn och frost, har herr Hamberg varit outtröttlig att tillreda chinesiska och italienska nätter omkring sin buffet uti St. Annae promenaden, hvilka, i beaktande af stadens närvarande tomhet, varit ganska bra besökta; en gång såg man der till och med en gammal romare i full rustning, visserligen något ruskig och nersuddad och temmeligen genomskinlig på köpet — föreställningen kallades transparant!”⁴⁵

Näin tarmokkaasti ei kesäravintolaa pitkään johdettu, ei ainakaan Hambergin toimesta. Rauhattoman luonteensa vetämänä hän kaikkosi kaupungista ja vaimo sai henkilökohtaisesti tai välikäsien avulla yrittää pitää toimintaa yllä. Vaihtelua toivat 1859 pystytetty karuselli — Aninassa sellainen vehje mainitaan vasta kymmenisen vuotta myöhemmin — ja Conrad Spohrin sävellet. Ajoittain puistoa kunnostettiin ja laajennettiin, mutta ravintolarakennuksen puutteellisuus koettiin jatkuvasti rajoittavana tekijänä. Läheinen ruutikellari tuotti myös harmia sekä räjähtämisvaaran takia että esteenä uuden ajanmukaisemman ravintolan pystyttämiseksi. Parasta oli näköala, mutta se ei selaisenaan kyennyt houkuttelemaan riittävästi asiakkaita.⁴⁶

1860-luvun alkupuoliskolla Jacob Andrea ja Johan Lindström esiintyivät Tervaniemen vuokraajina. He eivät saaneet ihmeitä aikaan. Etevä Christian Andrea nosti palvelun tasoa, mutta ei mahtanut yleiselle ränsistymiselle mitään. Vähän kerrallaan Tervaniemen asiat olivat vajoamassa samaan surkeaan tilaan kuin Aninankin. Kilpailusta ei enää ollut kysymys muussa mielessä kuin yleisen välinpitämättömyyden ja laiminlyöntien asteessa. Lehtikirjoitukset kävivät kirpeiksi: ”För älskaren af enslighet och melankoliska betraktelser står Fåfången som en kyrkogård, der langesedan aflidne träd och buskars hamnar hviska till hvarandra om huru allt är förgängligt, publikens gunst och höga vederbörandes bevågenhet. Skall den vackra anläggningen aldrig upptagas till nåder igen?”⁴⁷

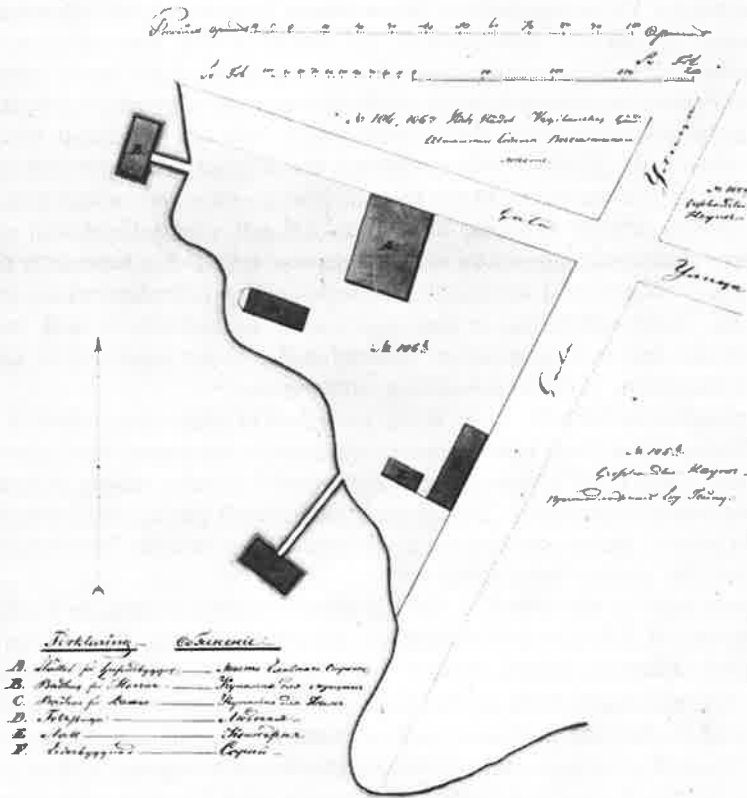
Vuosia vierähti ennen kuin toimeen tartuttiin. V. 1874 todettiin ravintolarakennus vihdoinkin aikansa eläneeksi ja kelvottomaksi: ”På Tervaniemi råder förfall, gångarna i miserabelt skick, tornet gammalt och murket och vårdshuset, om man så får kalla denna parodi på en byggnad, hvartill modellen tyckes vara tagen från någon gammal skeppskajuta, är till den grad förfallet att det redan för länge sen trygt kunnat vandra all verdens väg.” Kaupunkia ei enää rasitta-

nut huoli Aninasta ja uuden ulkoilmaravintolan rakentaminen kypsyi päätökseksi. Piirustukset laati kaupunginarkkitehti Fr. Odenvall ja malliksi kelpasi Turun Samppalinna. Talo valmistui 1876 ja kykeni turvaamaan toiminnan kohtuullisen jatkumisen meidän vuosisadallemme saakka.⁴⁸

No 1.

Plan af Tomten N:o 106
i Nyländska Förstaden,
utskänkt till staden för "Nyländska"
härskaren C. Meyers hus för
uppföra sina byggnader.
Uppmålad 1815 af H. A. B. Svan
i H. A. B. Svan's Arkiv.

Планъ отнесеннаго Места N:o 106
въ Нильднскихъ Предмѣстахъ,
въ Нильднскихъ Предмѣстахъ въ Т. В. Купца
Тимо (Харова) принадлежатъ для постройки.
Составилъ Архитектъ Г. А. Б. Сванъ
1815 года.

Kaupunginarkkitehti Bosinin suunnitelma Vauxhallin kylpylaitokseksi. A = päärakennus, B ja C uimahuoneita. Puistoksi istutettava alue oikealla. Viipurin maistraatin arkisto, Savo-Karjalan maakunta-arkistossa.

Vauxhall

Kaupungin yritykset ylläpitää puistoja ja yleisiä kävelypaikkoja eivät olleet johtaneet toivottuihin, kestäviin tuloksiin. Suunnitelmilta puuttui johdonmukaisuutta ja pitkäjänteisyyttä. Yksityisellä taholla ei oltu aivan toimettomina. Aloitteellisuus tähtäsi ennen kaikkea kylpylaitoksen perustamiseen. Helsingin menestys Kaivopuiston suhteen kaiveli raskaasti mieliä. Pietari oli lähellä ja mahdollisuudet tehdä rahaa turistivirran kustannuksella ilmeiset. Kaupungin liikemiesten mielikuvitukselle tilanne tarjosi runsaasti virikkeitä. Näkyviäkin tuloksia saatiin vähitellen aikaan.

Keskeisenä henkilönä esiintyy kauppias Carl Gustaf Heyno. Hän oli 20. 5. 1818 syntynyt Viipurissa, minne hänen isänsä Gustaf Johann aikoinaan oli muuttanut Lyypekistä. Toiminimi C. G. Heyno & Co. harrasti puutavara-kauppaa suurehkoissa mittakaavassa ja sen omistajiin kuului myös Abraham Keldan. Perinteisen liiketoiminnan ohella Heyno tunsu kiinnostusta matkailun kehittämismahdollisuuksiin. 1850-luvun alussa hän oli hankkinut omistukseensa tontit 105 ja 106 b Neitsytniemen eteläkärjestä Viipurin esikaupungissa. Maistraatin suostumuksella hän sai istuttaa viereisen rantatontin puistoksi. Tämän jälkeen kauppias anoi lupaa kahden, mahdollisimman etäällä toisistaan sijaitsevan pienehkön uimahuoneen – toinen tuli naisten ja toinen miesten käyttöön – sekä anniskeluoikeudet omaavan päärakennuksen pystyttämiseen. Tähän suostuttiin ja maistraatti antoi suunnitelmille vielä tukensa sitoutumalla tien kunnostamiseen puistoalueelle, jonka edellytettiin tulevan yleiseen käyttöön. Biljardioikeudetkin myönnettiin.⁴⁹

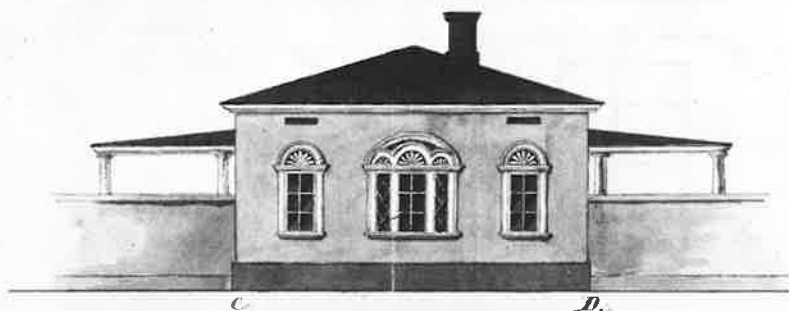
Kaupunginarkkitehti N. E. A. Bosin piirsi kaikki uudisrakennukset ja osallistui ilmeisesti laitoksen kokonaissuunnitteluunkin. Kasteessa uusi kylpylä sai nimekseen ”Vauxhall”. Meikäläisen ääntämisen kannalta valinta ei tuntunut kaikkein onnistuneimmalta. Tähtäimessä pidettiinkin ensisijaisesti pietarilaisten viihtyvyyttä. Suurkaupungeissa Lontoosta alkaen erilaiset huvittelupaikat oli jo pitkään ristitty Vauxhalleiksi.⁵⁰

Kylpylä avattiin yleisölle 1. 6. 1853 ja siihen liittyvä kaivuhuone kuukautta myöhemmin. Kauden arvioitiin kestävän nelisen kuukautta. Kylpeminen meressä sekä suihkujen käyttö maksoi koko kesän osalta kolme hopearuplaa hengeltä – perheenjäsenille myönnettiin alennusta. Tavanomaisten kaivovesien, kuten Karlsbadin ja Emsin, nauttimisesta veloitettiin saman verran viikkoa kohden. Ravintolassa tarjottiin terveydenhoitoon sopivaa ruokaa ja majoitusta varten oli varattu kalustettuja huoneita sekä Viipurin esikaupungista että keskustasta. Vieraitten käytössä oli mm. keilarata, karuselli ja keinoja. Lääkärinä toimi Constantin Steven, joka sittemmin astui piirilääkärin virkaan.⁵¹

Kivennäisvesien annostelua varten oli Tukholmasta tilattu kompressor,

Viipurin kaupunginrakennus (A. J. Bosinin ark.)
Fachwerk und Giebel
Myymälä ja Kassa
Edla Lundquist

Palatsi (Bosinin ark.)
A. J. Bosin (A. J.)
Edla Lundquist

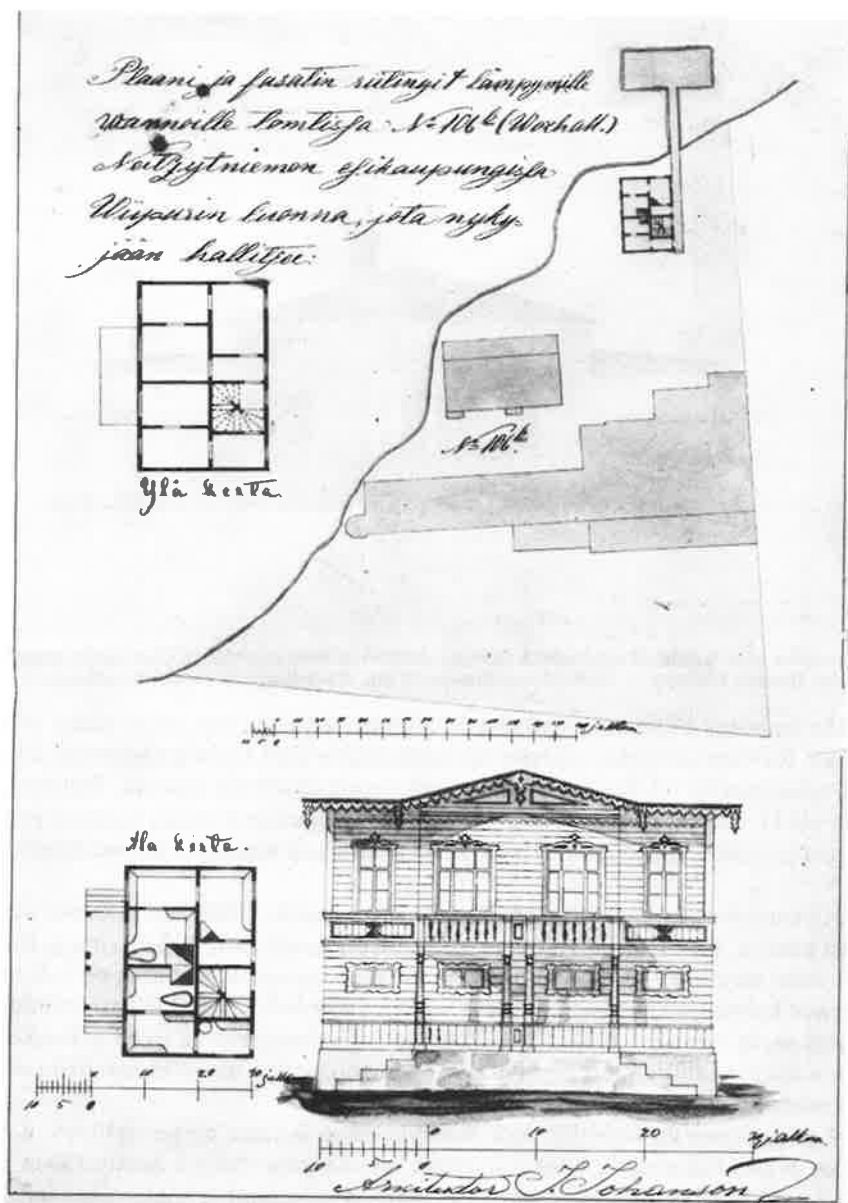
«Kuvassa» näkyy rakennus 1853 l.
Kuuluvat rakennus ja sen sisätilat 1853 l.

Vauxhallin päärakennus Rantakadulta nähtynä. Julkisivupiirros vuodelta 1853 on kaupunginarkitehti Bosinin käsialaa. – Viipurin maistraatinarkisto, Savo-Karjalan maakunta-arkistossa.

jonka toimitus kuitenkin myöhästyi. Juomat tarjottiin sen takia aluksi pulloissa. Ravintoloitsijaksi valittiin hannoverilainen Carl Ludwig Gellersen, joka oli työskennellyt Helsingissä jo edellisen vuosikymmenen lopussa. Pietarissa hän oli 11. 11. 1851 mennyt naimisiin Edla Lundquistin kanssa, kotoisin Helsingin pitäjältä. Tarjoiluun nähden ei huomautuksia ainakaan julkisesti esitetty.⁵²

Kivennäisvesien anniskelulaite saapui vasta kesäksi 1854. Selitykseksi kelpasi kenties, että koje oli laatuaan kaikkein uudenaikaisin. Karlsbadin ja Emsin vedet tarjoiltiin sopivan lämpöisinä suoraan laitteesta. Vierailia oli valittavanaan kylmät ja lämpimät ammekylvyt sekä meressä uimisen lisäksi mahdollisuus myös mutakylpyihin. Tanssisalonki oli valmistunut ja siellä pyöriskeltiin musiikin tahtiin joka keskiyö. Ulkopuolisetkin olivat tervetulleita ilaikoimaan.⁵³

Ilmoituksissa korostettiin, että Neitsytniemen ilmasto oli terveellinen. Koleraa ei paikkakunnalla ollut esiintynyt vuosikausiin. Näistä suosituksista ei enää kesällä 1855 ollut paljon hyötyä. Sota oli puhjennut ja englantilainen laivasto oli vierailut Uuraassakin tuikaten puutavaravarastoja tuleen. Viipurilaiset pysyttelivät mieluummin maaseudulla eikä pietarilaisilla ollut suurempaa halua asettua mahdollisille vaaroille alttiiksi.⁵⁴

Kaupunginarkkitehti Johan Johansson laati 1860-luvulla Vauxhallia varten "plaanin ja fasadin rii-
 tingit lämpymille wannoille tomtissa N:o 106 b". Tyyli on jo koristeellisempaa kuin Bosinin ai-
 kana. Viipurin maistraatin arkisto, Savo-Karjalan maakunta-arkistossa.

Vauxhallin viehätysvoima ei sinänsä kovin pitkälle riittänyt. Tosiasiallisesti Neitsytniemen ranta oli kivikkoinen ja kaikkea muuta kuin kylpemiseen houkutteleva. Puisto ei vielä pitkään aikoihin kyennyt tarjoamaan kävelijöille tunnelmallisia näkymiä. Koko yritys oli vastatulessa ja alkoi yhä suuremmassa määrin muistuttaa virheinvestointia.

Heyno yritti tietysti parastaan. Avukseen hän sai uuden ravintoloitsijan, nimeltään Albert Trey. Eräänlaiseksi yhteiseksi kohokohdaksi muodostuivat Aleksenterin päivänä 11.9.1855 järjestetyt hyväntekeväisyystanssiaiset. Tulot oli tarkoitus luovuttaa taisteluissa kaatuneitten venäläisten sotilaitten perheille. Tie kaupungista Neitsytniemeen oli valaistu värillisin lyhdyin. Päärakennuksen parveke oli koristeltu suurella kuultokuvalla, jossa keisarin nimikirjaimet loistivat laakeriseppeleen ympäröiminä keskellä aurinkoa. Tanssialonki oli myös asianmukaisesti pyntätty vastaanottamaan nelisensataa vierasta kuvernööristä alkaen. Rykmentin soittokunta huolehti musiikista klo 3:een saakka aamulla. Järjestelyt olivat menestykselliset, sekä soteleskien että Heynon kannalta.⁵⁵

Lokakuussa vieraille tarjottiin karhunpaistia. Otus oli kaadettu Antreassa ja sen nahassa oli 18 reikää urheitten metsästäjien luodikkojen ja keihäitten jäljiltä. Tavallisina arkipäivinä Neitsytniemi kuitenkin oli etäinen ja hyvin vähäisessä määrin puoleensa vetävä paikka. Tie oli syksyllä aivan pimeä ja hevosajopelit olivat koko ajan vaarassa suistua ojaan.⁵⁶

Sodan päättyminen viritti tietenkin toiveet matkailun elpymisestä. Suomalaiset yrittäjät kokivat kuitenkin pettymyksen, sillä vapaamielinen keisari salli venäläisten entistä helpommin matkustaa ulkomaille. Varakkaammat valitsivat ilman muuta Keski-Euroopan ja Suomi unohtui heiltä tyystin. Tänne tuli vain keskiluokkaa, niitä joilla ei ollut varaa lähteä etäälle Venäjän pääkaupungista. Suhdanteet olivat jälleen kerran muuttuneet ja nyt meille epäedullisemmiksi.

Vauxhallin tilannetta hieman helpotti, että ravintoloitsijaksi 1856 saatiin Sebastian Peter Wild, ammattitaidoltaan viipurilaisten vilpittömästi arvostama. Päärakennusta oli korjailtu, lähdevesien anniskelussa avusti ruotsalainen asiantuntija ja retkiä tehtiin siipiraslaiva Saimaalla. Kesä oli kuitenkin huomattavan kolea ja vieraitten määrä jäi vähäiseksi. Heynon yritteliäisyydelle annettiin joka tapauksessa julkista tunnustusta: "För allt detta hafva vi att tacka den enskildte egarens till denna inrettning outröttliga driftighet och frikostighet, som omsorgsfullt sörjt för det minsta som vid en sådan inrettning kan behöfvas eller af de besökande önskas." ⁵⁷

Vaikkeuksiin liittyi kylpyläkauden lyhyys. Yritykset järjestää ohjelmaa talvella ja siten vetää yleisöä Vauxhalliin varsinaisen sesongin päättyttyä osoittautuivat työläiksi. Sebastian Wild osallistui ponnisteluihin kevääseen 1859 saakka. Silloin vararikko ei enää ollut vältettävissä. Koko laitos kaikkine ra-

kennuksineen ja kalusteineen huutokaupattiin. Vakuutusarvoksi ilmoitettiin 10000 hopearuplaa. Tilat olivat edelleenkin hyvässä kunnossa. Poikkeuksena oli vain puistikko, johon ei ollut paljon huomiota ja varoja kiinnitetty. Kävelijät valittivat, että sen rehevyys rajoittui vihreäksi maalattuun aitaukseen.⁵⁸

Konkurssinsa jälkeen Heyno muutti Pietariin. Uudeksi ravintoloitsijaksi tuli J.D. Hoffmann, tuttu ensimmäisestä kaupunginpuutarhasta. Tanssitilaisuuksia järjestettiin tiheään ja niihin osallistui runsaasti vieraita, jotka pääasiallisesti lukeutuivat venäläiseen keskiluokkaan. V. 1860 astui Wild uudestaan kuvaan ja huhtikuussa 1862 hän tuli Vauxhallin varsinaiseksi omistajaksi. Hän teki kaikkensa laitoksen tason ja tuottavuuden kohentamiseksi. Yrityksistään luoda viihtyisiä ympäristö paikalle, joka alun perin oli ollut "autioin ja kolkoin ranta, mikä Viipurin läheisyydestä oli löydettävissä", hän sai kaupunkilaisilta kiitosta. Siihen olikin aihetta, sillä Aninassa ja Tervaniemellä vallitseva samanaikainen alennustila alkoi saada yhä silmiinpistävämpiä muotoja.⁵⁹

Wild olisi saattanut onnistuakin, jollei tulipalo 21.4.1865 olisi tuhonnut suurta osaa Vauxhallin päärakennuksesta. Talo seisoi talvella miltei käyttämättömänä ja siinä asui vain omistajan 75 vuotta vanha täti Katarina Rosenberg, joka pelastautui liekeistä. Tappiot olivat suuret ja niitä lisäsi se, ettei laitosta saatu kesäksi täysin toimintakelpoiseksi. Tilapäinen ruokailutila valmistui kuitenkin lyhyessä ajassa huolehtimaan vieraitten välttämättömyyksiä tarpeista. Elokuussa Wild kuitenkin vetäytyi syrjään myytyään koko laitoksen 4500 hopearuplalla ent. aliupseeri Peter Mihailovitsh Tshedajeville.⁶⁰

Kehitys kulki jälleen jonkin verran rinnan Aninan kanssa. Tshedajev oli toiminut useita vuosia Viipurissa, aluksi vesirinkeleitten eli ns. baraškojen myyjänä, myöhemmin yhdessä Jegoroffin kanssa Pietarin esikaupungin ruoka- paikkojen haltijana. Luonnollisesti hän kykyjensä mukaan keskittyi Vauxhallin ylläpitoon. Illallisia, tanssiaisia ja naamiaisia järjestettiin jatkuvalla syötöllä. Parin vuoden kuluttua avattiin myös rata talvisia kilpa-ajoja varten. Laitoksen alkuperäinen tarkoitus palvella kylpylänä häipyi taka-alalle.⁶¹

Kasvavassa kilpailussa Tshedajev ei pärjännyt. Se ilmeni ennen kaikkea tason madaltumisessa, siinä että Vauxhall yhä enemmän nähtiin pelkästään huvittelunhaluisten riettaana kohtauspaikkana. Juhlia jatkettiin pitkälti yli keskiön ja niiden yhteydessä tapahtui sellaista, joka sai hyveelliset kaupunkilaiset kauhistelemaan ja helsinkiläisetkin ihmettelemään. Tilaisuudet ristittiin "pirun kekereiksi" ja niitä jatkettiin Tshedajevin isännyydellä ainakin 1870-luvun loppuun. Silloin Vauxhall oli täydellisesti menettänyt merkityksensä tavallisten viipurilaisten virkistyspaikkana. Kylpylän merkitys jäi valitettavan lyhytaikaiseksi ja siihen liittyvä puistikko ei sekään kehittynyt vaatimatonta alkua pitemmälle.⁶²

Heyno ei suinkaan ollut ainoa viipurilainen, joka haaveili kylpylästä ja lukuisista venäläisistä matkailijoista. Suunnitelmia kehitettiin usealla taholla, mutta ne eivät kypsyneet yhtä merkittäviin tuloksiin. Jo 1838, turistivirran alkaessa suuntautua Suomeen, perustettiin J.H. Mennanderin toimesta yhtiö ”Badstugu AB”. Merenrannalle, Keisariportin luo oli tarkoitus rakentaa suomalaisen sauna, joka soveltuisi säätyläistenkin käyttöön. Piirustukset laati tässäkin tapauksessa arkkitehti Leszig. Paikan suhteen kuvernööri huomautti, että laitoksen sijoittaminen kohtaan, missä Pietari Suuri oli astunut maihin, ei voinut tulla kysymykseen. Sauna sai hakea paikkansa hieman syrjemmästä ja syksyn kuluessa se ilmeisesti valmistuikin.⁶³

Ennen Vauxhallin valmistumista pormestari Antell puolestaan puuhasi mit-tavan kylpylaitoksen perustamista Havin niemelle. Osakkeiden merkintään ryhdyttiin, mutta vitkastelu antoi kilpailevalle Heynolle etulyöntiaseman. So-dan jälkeen palattiin asiaan uudestaan ja syyskuussa 1856 alettiin suurisuun-tainen merkintäoikeuksien markkinointi. Sijainniksi kaavailtiin nyt Aninaa, jonka kaivovesiä pidettiin tarkoitukseen sopivina. Piirustuksia laadittiin jäl-leen ja kuulu hydropaatti Theodor Hahn antoi järjestelyille puoltolauseensa – hän ilmoitti jopa olevansa valmis tulemaan laitoksen johtajaksi. Köyhiäkin ajateltiin tähtäämällä heidän osaltaan kohtuullisiin maksuihin. Rahoittajina esiintyivät pietarilaisten ohella viipurilaiset Paul Wahl, Johan Bandholtz ja Ti-chanoffin kauppiassuku.⁶⁴

Piakkoin Aninasta luovuttiin ja yhtiölle ostettiin laaja tontti Papulasta, sillan ja kallion lähistöltä. 35000 hopearuplan alkupääomalla saatiin jopa 18-sivuiset säännöt aikaan. Johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin pormestari Robert Isidor Örn. Kolmen vuoden vilkkaan keskustelun jälkeen koko yritys kuitenkin haudattiin hiljaisuudessa. Rautatien valmistuttua prof. Albert Palm-berg herätti vanhat suunnitelmat henkiin ja sai jälleen viipurilaisten kauppa-huoneitten tuen taakseen. Tähtäimessä oli tällä kertaa Tervaniemen kärki. Kilpailun pelosta toteutukset nytkin viipyivät ja lopulta ajatuksesta luovuttiin kokonaan. Haaveet suurisuuntaisesta kylpylälaitoksesta muuallakin kuin Neitsytniemellä kiteytyivät viipurilaisten mielissä ”puuhaksi, josta ei koskaan tullut mitään”.⁶⁵

Laajemmasta näkökulmasta voi panna merkille, että kylpylän sijoitusvaih-toehdot osoittautuivat ajan mittaan melko hyvin harkituiksi ja viitteellisiksi. Puistikkojen luomiseen ja uintimahdollisuuksien tarjoamiseen paneuduttiin ai-kanaan sekä Papulassa että Tervaniemen kärjessä. Vaatimattomammalla ta-solla tohtori Nils Robert Holstius omin päin toteutti sen, mistä muut vain pu-huivat. Kesäkuussa 1848 hänen perustamansa meriuimala avattiin linnoitus-alueen kaakkoiskulmassa. Laitos oli tarkoitettu säätyläisille ja sellaisena se pal-veli tarkoitustaan pitkään. Muut kaupunkilaiset saivatkin pulahtaa Suomen-lahden aaltoihin miten parhaiten taisivat, niljaisilta kallioilta tai siivottomilta rannoilta.⁶⁶

Huusniemi

Luonnon helmaan sijoitettujen anniskelupaikkojen rivistö sai neljännen lenkkinsä Huusniemestä, Suomenvedenpohjan vehmaalta itärannalta. Siellä oli pitkään sijainnut jonkinlainen kapakka, mutta laajempaa merkitystä alueelle toivat vasta viereisen Imatralle johtavan maantien kasvavat matkailijavirrat. Kaupunki alkoi myös laajentua kohti läheistä Papulaa ja pohjoista. Laivaliikenne lyhensi puolestaan hankalia etäisyyksiä.

Huhtikuussa 1864 kerrottiin vastaperustetun yhtiön vuokranneen Huusniemestä kauniin rantatontin. Nopeasti pystytettiin sievä ravintolarakennus ja samalla ympäröivää luontoa kohennettiin sopivin istutuksin. Keilaratakin sisällytettiin kustannuksiin, jotka rajoittuivat hämmästyttävän kohtuulliseen summaan, 2000 hopearuplaa.⁶⁷

Jo ensimmäinen kesä lupasi menestystä. Useimmat vieraat saapuivat laivalla, joka päivittäin liikennöi Huusniemeen. ”Allo” huolehti siitä, että kaupunkilaiset pääsivät uusimpaan kesäravintolaansa mukavammin, nopeammin ja halvemmin kuin Vauxhalliin tai Aninaan. Kilpailumielessä uudet yrittäjät olivat onnistuneet hankkimaan toiminnalleen vahvat valtit. Heidän luomustaan kutsuttiin alusta alkaen ”pieneksi paratiisiksi”.⁶⁸

Kesäksi 1865 valmistui tanssisalonki ja ravintolan antimista vastasi Frans Ehrenburg. Tapansa mukaan hän erehtyi alkajaisiksi tarjoamaan sillisalaattia ja keinoa vasikanpaistia 3 markan poskettomaan hintaan – jatkossa hinnoittelupolitiikka saatettiin järkevämpiin uomiin. Musiikista huolehti suosittu Zedelerin perheyhtye ja tanssiaisia järjestettiin joka perjantai. Jo vuonna 1866 todettiin n. 6000 kävijän laivalla hakeutuneen Huusniemelle. Määrä oli varsin suuri ja se merkitsi asiakkaiden selvää harvenemista Vauxhallissa, Aninassa ja Tervaniemellä.⁶⁹

Toiminnan näin vakiintuessa ilmoitettiin vuoden 1866 lopussa, että Huusniemi vuokrattaisiin kaikkine rakennuksineen halukkaalle ravintolanpitäjälle 1-4 vuodeksi. Allekirjoittajana oli puutavarakauppias, sittemmin konsuli ja suuri taiteen ystävä Robert Lydecken. Tämä antaa vihjeen alkuperäisistä rahoittajapiireistä. Ehrenburg luopui tässä vaiheessa leikistä eivätkä seuraavat vuodet enää mainittavasti kohentaneet tai muuttaneet uuden ulkoilmaravintolan, ”Viipurin Kaisaniemen”, saavuttamaa asemaa. Musiikkia johti Zedeleen jälkeen Conrad Spohr ja Ernst Bernhard Schneevoigt. Suurehkoa salia käytettiin myös konserttien järjestämiseen. 1870-luvun alussa puhuttiin jopa eläintarhan sijoittamisesta Huusniemeen, mutta vallan uusia piirteitä toiminta ei saanut.⁷⁰

Marraskuussa 1874 Huusniemi oli huutokaupattavana, mutta konsuli Lydecken ei hyväksynyt korkeinta, 17000 markkaan kohonnuttua tarjousta. Hän

Frans Ehrenburg 30-vuotiaana ravintoloitsijana Helsingissä. Signeeraamaton öljymaalaus, Lahden kaupunginmuseo.

siirsi sen sijaan oikeudet 15000 markalla nuorelle Victor Hovingille 30 vuodeksi. Ehtoihin sisällytettiin, että toiminnan tuli jatkuvasti tähdätä virkistystyksen tarjoamiseen kaupunkilaisille. Tämä otettiin huomioon myös kaupungin lunastaessa alueen itselleen Hovingin kuolinpesältä. Ravintolanpito luovutettiin Anniskeluyhtiölle, joka ei kylläkään tuonut väkeviä pöytään – Huusniemestä tuli raittiusravintola. Kesällä 1908 lähistölle rakennettiin tenniskentät, jotka toivat yritykselle huomattavasti lisää asiakkaita. Kaupungin rannasta liikennöivät moottoriveneet puolen tunnin väliajoin ja matka taittui neljännes-tunnissa. Turvalliset puitteet jatkuvalla toiminnalle perustajien edellyttämässä hengessä oli luotu.⁷¹

Hyvin suuressa määrin luonnonläheisyyttä oli haettu kaupunkiasutuksen rajamailta. Keskustassa näkymät eivät paraatikentän laidan istuttamisen jälkeen pitkään aikaan muuttuneet. Kun uudelleenarviointeihin päädyttiin, olivat taustalla tiukennetut paloturvallisuusmääräykset. V. 1861 valmistunut B.O. Nymalmin asemakaava sisälsi Torkkelin ja Panssarlahden puistovyöhykkeet.⁷²

Toteutukset etenivät työläästi ja vaihteittain. Vasta keväällä 1866 suunnitellut maistraatin toimesta vauhdittuivat. Kesällä istutettiin uuteen esplanadiin parisen sataa lehmusta, jotka juurtuivat hyvin. Vuosikymmenen lopussa oltiin töissä Punasenlähteentorin kulmassa ja viipurilaiset kuvittelivat toiveikkaasti voivansa pian lyödä pääkaupungin vihreät näkymät laudalta.⁷³

Siihen kului vielä aikaa, mutta vuosisadan vaihteessa kaupunki oli ratkaisevasti muuttanut luonnettaan siitä ankeudesta, johon keisari Nikolai oli harmistuneena kiinnittänyt huomionsa. Keskeisempää ja otollisempaa kävely- paikkaa kuin Torkkelin puisto oli vaikea kuvitella. Arvostuksessa oli luonnollinen sijansa myös Espilän hyvällä maineella. Tässäkin henkiset ja aineelliset tarpeet kulkivat käsi kädessä, toisiaan tukien ja onnistuneesti täydentäen.⁷⁴

Lähdeviitteitä

1. Vrt. J. W. Ruuth, *Viborgs stads historia* II (1906), 922.
2. Yleisesityksiä: K. K. Meinander, *Monrepos (Herrgårdar i Finland* III, 1929); Marta Hirn, *Lövsång till en park (Florilegium amicitiae. Till Emil Zilliacus 1.9.1953)*; Maija-Liisa Talvikanta, *Ossiaanista soittoa. Monrepos'n puiston Väinämöis-patsaat (Kalevalaseuran vuosik. 41, 1961)*. – Vrt. myös Walter Appelqvist, *Monrepos (Karjala 23.4., 18.6.1959)*; S. Hirn, *Park-ägarens vedermödor (Hufvudstadsbladet 21.10.1965)*.
3. Englantilaisen puiston saapumisesta pohjoismaihin ja suhteesta runouteen, ks. Martin Lammin verrattoma kuvausta teoksessa *Upplysningstidens romantik I* (1918), 428 seur.
4. Elämäkerralliset päivämäärät perustuvat, mikäli ei toisin mainita, Suomen sukututk. seuran jäljentämiin Viipurin seurakuntien syntyneitten, vihittyjen ja kuolleitten luetteloihin Valtionarkistossa.
5. Vrt. aikaisten kuvauksia esim. *Sanans. Wiip.* 28.9.1833; *St. Petersb. Zeit.* 23.6.1835; Friedr. Joh. Lor. Meyer, *Russische Denkmäler II* (1837), 348 seur. sekä L. H. von Nicolayn runoelman *Das Landgut Monrepos in Finnland* eri painoksia.
6. *Wib. Wochenblatt* 17.9., 24.9.1825.
7. *Wib. Wochenblatt* 1.9.1827, 12.7.1828.
8. *Wib. Wochenblatt* 14.8.1830, 16.7.1831; *Sanans. Wiip.* 24.5.1834.
9. "Zum Imatra!" (*St. Petersb. Zeit.* 2.10.1835).
10. *Sanans Wiip.* 16.1.1836.
11. *Sanans. Wiip.* 7.5.1836, 31.7.1841.
12. *Wib. Annonce Blad* 17.5.1848.
13. *Wiborg* 20.6.1856.
14. Vrt. Talvikannan em. tutkimus; Ilmarinen 7.6.1876. – Matkustajaluetteloiden perusteella on todettavissa, että kuvanveistäjä Borup kesäkuussa 1831 kävi Viipurissa (Kenraalikuvernöörinkanslian passiasiak. Ha 127:I, Valtionarkisto).
15. Viip. maistr. ptk. (Savo-Karjalan maak. ark.) 25.8., 30.8.1830, 17.5. 1833, 26.5.1834, 31.8.1839.
16. Vrt. Carolus Lindberg & Gabriel Rein, *Stadsplanering och byggnadsverksamhet (Helsingfors stads historia III, 1950)* 26, 103 seur.
17. Viip. kämnerioik. ptk. 4.2.1836; Viip. maistr. ptk. 8.3.1837; Valtionsiht. viraston aktit 22/1836, 126/1837 (Valtionarkisto). – Luonnonsuojelua koskevien näkemysten samanlaisesta kehityksestä ja kypsymisestä kielivät toimenpiteet erottaa Punkaharju valtiolle (1840) ja muodostaa Imatran ympärille kruununpuisto (1842). Vrt. S. Hirn, *Imatra som natursevärdhet t.o.m. 1870* (1958), 128.
18. Kenraalikuvernöörinkanslian akti 179/1837 (Valtionarkisto); Viip. maistr. ptk. 2.4., 8.5., 30.5.1838. – Balthasarin kansalaisuushak.: Valtionsiht. viraston akti 851/1833. B. oli synt. n. 1810.
19. Viip. maistr. ptk. 15.5., 20.6., 10.8., 4.9.1838; Sen. talousos. aktit KD 262/25 1837, 182/180 1838 (Valtionarkisto); J. W. Ruuth & Erkki Kuujo, *Viipurin kaupungin historia III* (1975), 103, 204.
20. Viip. maistr. ptk. 26.1., 16.3., 28.6.1839.
21. Virallinen, senaatin kansliatoimikunnan hyväksymismerkinnällä varustettu karttapiirros Savo-Karjalan maakunta-arkiston karttakokoelmassa.
22. Viip. maistr. ptk. 16.3.1840; *Sanans. Wiip.* 25.4.1840.
23. Viip. maistr. ptk. 15.5., 29.10., 8.11.1841; *Sanans. Wiip.* 7.5.1841.
24. Kenraalikuvernöörinkanslian passiasiak. Ha 145:I, 147:I. Balthasar oli todellinen puutarhurisuku: Georg Wilhelmin ja Johann Friedrichin lisäksi toimi Viipurissa – tai oikeammin Bützowien Tervajoella – myös Heinrich Conrad B. (synt. Hannover 5.12.1812, kuoll. Viipuri 1.12.1887) sekä ajoittain Justus Christian B.
25. Viip. maistr. ptk. 20.11.1847, 12.2., 15.2.1851; *Kanava* 27.10.1847; *Wib. Nyh.* 20.7.1899.
26. *Kanava* 12.8.1846, 19.5., 30.6.1847; *Wib. Annonce Blad* 5.1., 12.1., 16.2., 14.6., 21.6., 28.6., 27.9.1848; *Tillkännag. ifrån Emb.* – *Mynd.* 21.3., 19.12.1849, 4.6.1851, 30.6.1852, 22.6.1853.
27. Viip. maistr. ptk. 18.3.1854, 16.4., 23.5., 18.6.1855.
28. *Wiborg* 3.4., 8.5., 19.6., 21.8., 12.10., 17.12.1855, 29.4.1856. – L. oli synt. 18.3.1830 ja naim. Henrika Emilie Öholmin kanssa.
29. Viip. maistr. ptk. 19.12.1855, 18.8., 20.9.1856, 23.3.1857; *Wiborg* 12.9.1856; *Wib. Nyh.* 11.7.1899.

30. Viip. maistr. ptk. 12.9.1857, 17.12.1858, 4.5., 13.12.1859; **Wiborg** 5.6., 28.7., 18.8., 2.10.1857, 30.1., 23.6., 14.8.1858. — Sillström, vrt. S. Hirn, **Sockerbagaren från Graubünden** (Sv. litt. sällsk:s Hist. o. litt. hist. st. 49, 1974), 216. — Sundström vrt. S. Hirn, **Viipurin kapakat 1850-luvulla** (Alkoholipolitiikka 2/1969) ja **Teater i Viborg 1743–1870** (1970), 124. — Sundström esiintyy Viipurissa vielä 1886, jolloin hän toimi tarjoilijana Huusniemen kesäravintolassa. Oltuaan joitakin päiviä yhtäjaksoisesti humalassa hän ryhtyi ammuskelemaan revolverilla ja osui pariin Lampen varieteeseurueen jäsenen. Onneksi Amalia Sahriin kohdistunut luoti kilpistyi korsettiin — lehdessä todettiin, että kerrankin siitä mokomasta vaateparresta oli ollut jotain hyötyä. Puolustuksessaan S. viittasi itsemurha-ajatuksiin ja mielenhäiriöön. Tekonsa jälkeen hän oli juossut metsään. Tapahtuman tullessa oikeuskäsittelyyn S. oli edelleenkin Ruotsin kansalainen. (**Wiborgshl.** 22.7.1886).
31. **Wiborg** 25.5., 2.10.1859, 18.6.1860; Viip. maistr. ptk. 16.3.1863; **Wib. Tidn.** 18.1., 20.6.1876; Y Soini, **Vieraanvaraisuus ammattina II** (1969), 55 seur. — Henricksson kuoli Lappeenrannassa 12.12.1901 (**Wib. Nyh.** 14.12.1901). — Myös tunnettu viipurilainen muusikko Heinrich Hermann Wächter nai erään Balthasarin suvun lukuista tyttäristä (Emilie B., 21.4.1862).
32. Viip. maistr. ptk. 25.2., 27.3.1861; **Wiborg** 3.10.1860.
33. Viip. maistr. ptk. 30.4.1862; **Wiborg** 1.3.1861.
34. **Wiborg** 30.4.1861; **Otava** 27.7.1861. — Catani, vrt. Hirn, **Sockerbagaren**, 197 seur.
35. Viip. maistr. ptk. 25.4.1863; **Otava** 4.9.1863.
36. Viip. maistr. ptk. 25.7.1864, 27.2., 13.5., 16.12.1865, 17.9., 26.11., 5.12.1866, 22.5.1867, 20.4.1870; Valtiosiht. viraston akti 243/1864; **Wib. Tidn.** 6.7.1867, 30.12.1868, 26.6.1869; **Ilmarinen** 2.8.1867.
37. Viip. maistr. ptk. 18.5., 8.6.1870, 1.4., 6.5.1871.
38. **Wiborgshl.** 9.12.1886.
39. Viip. maistr. ptk. 29.4., 25.5., 10.8.1846. — Vrt. S. Hirn, **Rajatapauksia** (1964), 120 seur.
40. Viip. maistr. ptk. 8.5.1846.
41. Viip. maistr. ptk. 21.6.1847.
42. Viip. maistr. ptk. 21.10., 7.12.1846, 23.8.1847. — B. joutui vaikeuksiin 1850, jolloin kuvernööri syytti kaupunginpuutarhuria laiminlyönneistä ja 1856 hänet erotettiin. Seuraajaksi tuli Heinrich Conrad Balthasar, joka vuorostaan 1866 sai lähtöpassin saamattomuutensa johdosta. Georg Wilhelm otettiin 1867 ainakin väliaikaisesti jälleen tehtävään — hän kuoli keuhkokuumeella 1873. (Viip. maistr. ptk. 8.4.1848, 29.12.1850, 29.5.1854, 12.4.1856, 11.4.1866, 8.6.1867; **Wib. Tidn.** 4.3.1873.)
43. "Charta öfver Kron St. Anna och Tervaniemi Stads Delar af Wiborgs Stad", päiväämätön kartta Savo-Karjalan maak. arkistossa; Viip. maistr. ptk. 29.3.1848.
44. Viip. maistr. ptk. 17.5.1848. — Ehrenburg, vrt. Soini, **mt. II**, 35.
45. Viip. maistr. ptk. 28.4.1851; **Tillkännag. ifrån Emb.** — **Mynd.** 14.5., 27.8.1851, 2.6.1852, 17.8.1853; **Wiborg** 18.5., 20.7., 8.8., 17.8., 31.8., 7.9.1855, 22.8.1856.
46. Viip. maistr. ptk. 17.2.1859; **Wiborg** 14.4.1858, 1.6., 30.9.1859, 22.6.1860; **Aamurusko** 34/1859; **Papperslyktan** 8.8.1859. — Hamberg (1817–98) oli sokerileipuri, kirjansitoja ja valokuvaaja, vrt. S. Hirn, **Kameran edestä ja takaa** (1972), 53 ja **Sockerbagaren**, 213 seur.
47. Viip. maistr. ptk. 18.4.1860, 8.4.1865, 12.3., 30.4.1866, 24.4.1867, 12.2.1870. — Andreat, vrt. Hirn, **Sockerbagaren**, 218 seur.
48. **Wib. Tidn.** 5.5., 26.11.1874, 24.4.1875; **Wib. Nyh.** 22.6.1901.
49. Viip. maistr. ptk. 23.11.1850, 15.2., 31.3., 10.5., 12.5., 5.7.1851; Sen. talousos. akti AD 656/89 1853; Ruuth, **mt. II**, 828.
50. Kööpenhaminan Vauxhall, vrt. E. Nyström, **Offentlige Forlystelser II** (1913), 114 seur., Tukholman Vauxhallit, vrt. Cl. Lundin & A. Strindberg, **Gamla Stockholm** (1882), 66, 98, 184. Pietarin Vauxhallia ylläpiti muusikko Domenico Dall'Occa. Turussa 1848 C.D. Alexander kutsui huviohjelmiaan nimellä "Vauxhall eller Tivoli".
51. **Tillkännag. ifrån Emb.** — **Mynd.** 27.4., 22.6., 29.6., 13.7.1853. — Vrt. Ruuth, **mt. II**, 869.
52. Uudenmaan lääninkanslian matk. luett. 1.9.1848 (Valtionark.).
53. **Wib. Tidn.** 19.4., 31.5.1854.
54. **Wiborg** 27.4., 1.5., 29.5.1855.
55. **Wiborg** 7.9., 14.9.1855. — Tanssiaisat antoivat jälkikäteen aihetta varsin kirpeään lehtikirjoitteluun sen johdosta, ettei pääsymaksunsa maksaneen, siististi pukeutuneen sokerileipurikisälin sallittu osallistua tanssiin. (**Wiborg** 12.10., 19.10.1855.)
56. **Wiborg** 5.10., 13.11.1855.
57. **Wiborg** 18.4., 22.4., 29.4., 30.5., 20.6., 15.7., 19.8.1856. — Wild, vrt. Hirn, **Sockerbagaren**, 221 seur.

58. **Wiborg** 17.7., 28.7.1857, 31.3., 10.4., 1.5., 26.5., 8.9.1858, 2.3.1859. — Heyno kuoli Pietarissa 23.2.1879 (**Wib. Tidn.** 27.2.1879).
59. Viip. maistr. ptk. 17.3.1860, 24.5.1862; **Wiborg** 27.4., 11.6., 28.8., 28.10.1859, 9.5., 1.6.1860, 28.5., 28.6.1861; **Otava** 11.4., 24.10.1862, 24.4., 4.9., 25.9.1863; **Wib. Tidn.** 23.4.1864.
60. Viip. maistr. ptk. 22.4., 26.4., 1.5.1865; **Wib.Tidn.** 22.4., 6.5., 13.5., 26.8.1865.
61. Viip. maistr. ptk. 15.8.1857, 13.5.1863, 26.10.1864, 16.12.1865; **Wib.Tidn.** 23.9.1865, 3.1., 7.4.1866, 8.1.1868, 24.4., 29.12.1869.
62. **Uusi Suometar** 30.1.1874; **Wib. Tidn.** 5.3.1878.
63. Viip. maistr. ptk. 14.5.1838; **Wib. Annonce Blad** 10.3., 14.4., 21.4., 17.11.1838.
64. Viip. maistr. ptk. 7.4.1847; **Wiborg** 12.9.1856, 19.5., 22.5., 21.7.1857.
65. Viip. maistr. ptk. 20.12.1858; **Wiborg** 20.1., 21.4.1858; **Wib.Tidn.** 11.11.1868, 15.9.1869, 30.3.6.4., 14.5., 18.5.1870; **Wiborgsbl.** 29.1.1887.
66. **Wib. Annonce Blad** 14.6.1848; **Tillkännag. ifrån Emb.** — Mynd. 13.6.1849, 4.6.1851; **Wiborg** 29.5.1857, 28.5.1861, 28.5.1864; **Aamurisko** 22/1859. — Holstius oli synt. 20.8.1803 ja kuoli huhtik. 1867 Viipurissa.
67. **Wib. Tidn.** 6.4., 9.7.1864; **Suometar** 8.8.1864.
68. **Wib. Tidn.** 28.6.1865; **Suometar** 1.9., 2.9.1865.
69. **Wib. Tidn.** 3.5., 13.5., 28.6.1865.
70. **Wib. Tidn.** 28.4., 6.6., 8.9., 5.12.1866, 24.4., 11.5., 13.7.1867, 29.4., 15.8., 28.10.1868, 29.12.1869, 7.5., 26.11.1870; **Suomenlehti** 30.4.1872.
71. **Suomenlehti** 24.11.1874; **Ilmarinen** 1.12.1874; S. Hirn, A. Wirtavuori & E. Paakkanen, 60 vuotta viipurilaistennistä (1958), 19.
72. O. — I. Meurman, **Asemakaavan kehitys (Viipurin kirja, 1958)**, 136 seur.
73. **Wib. Tidn.** 6.10.1866, 30.4.1870.
74. Vrt. Soini, **mt.** II, 41. — Frans Ehrenburg, ravintoloitsijana niin monipuolinen, perusti Espilän edeltäjän Hotelli Belvederen 1868. Rakennus tuhoutui palossa 1887. Tämän yrityksen katsottiin oleellisesti vaikuttaneen kaikkien muiden puutarharavintoloiden kannattavuuteen. (**Hels. Dagbl.** 4.11.1869.)

Viljo Nissilä

Suomen Karjalan
ortodoksinen nimistö

Sisällys

I.	Tutkimuksen lähteet	45
II.	Nimien etymologinen luettelo	48
III.	Nimien rakenteesta ja kieliasusta	143
IV.	Karjalaisen nimistön levikki savolaisalueille	151
V.	Lähdeviitteet ja lyhenteet	166

I. Tutkimuksen lähteet

Tutkimuksessani Karjalan ortodoksisesta nimestöstä olen käsitellyt sellaiset nimet, sekä henkilön- että paikannimet, joiden pohjana ovat heprealais-kreikkalais-venäläis-karjalaiset ristimänimet ja niiden monimuotoiset kansanomaiset muunnokset, hypokorismit, sellaisinaan tai johdoksina (esim. erilaisina sukunimityyppeinä) sekä kaksi- tai useampiosaisien asutus- ja luontonimien määritteinä. Monet niistä ovat eläneet meidän aikoihimme asti Laatokan Karjalassa ja tietenkin Aunuksessa, Vienassa ja inkeroisalueilla.

Tutkimukseni perusaineisto on Suomen nimiarkiston karjalaiskokoelmista sekä kyseistä nimestöä käsittelevistä onomastisista tutkimuksista.¹

Ortodoksisista henkilönnimistä syntyneiden hypokorismien alkuperää ja käyttöä valaisevaa aineistoa sisältyy eritoten 1500-luvun toisen puoliskon ja 1600-luvun alun asiakirjoihin, joista tehdyt poiminnat ovat säilytteillä Suomen nimiarkistossa. Tutkimuksessani kyseisistä nimiesimerkeistä on mainittu esiintymisvuodet, mutta monet sadat Valtionarkiston asiakirjojen ja niiden sivujen numerot on jätetty merkitsemättä. Ne ovat kuitenkin helposti löydettävissä Viipurin Karjalan kokoelmasta v. 1541–1571 ja Käkisalmen Karjalan kokoelmista v. 1581–1597 ja 1614–1651 (Suomen nimiarkistossa) sekä Etelä-Karjalan tuomiokunnan kortistosta v. 1623–1699 (Valtionarkistossa).² Nimiesimerkit vuodelta 1500 sisältyvät teokseen *Perepisnaja okladnaja kniga po novogorodu vot'skoi pjatiny. 7008 goda. Vremennik Imperatorskago Moskovskago Obštšestva Istorii i Drevnostei Rossijskih. Kniga 12-ja Moskva 1852*.³ Reinhold Hausenin *Finlands medeltidsurkunder I–VIII* (Helsinki 1910–35) ei juuri sisällä karjalaista henkilönnimestöä.

Vertailuaineistoa – lähinnä nimien etymologista selvittelyä varten – on Aunuksen osalta teoksesta *Pistsovyje knigi obonežskoi pjatiny 1496 i 1563 gg. (Leningrad 1930)* ja Inkerin osalta teoksista *Perepisnaja okladnaja kniga po novogorodu vot'skoi pjatiny. 7008 goda. 2-ja polovina. Vremennik Imperatorskago Moskovskago Obštšestva Istorii i Drevnostei Rossijskih. Kniga 11-ja (Moskva 1851)*⁴ ja *Jordeböcker öfver Ingermanland. Pistsovyja knigi Ižorskoj zemli. Gody 1618–1623 (S.-Peterburg 1859, 1862)*.

Ortodoksisten nimien alkuperän selvittämisessä on arkistoaineksen lisäksi käytetty seuraavia lähdetietoja ja tutkimuksia: Aakkosellinen luettelo ortodoksien kirkon pyhimysten nimestä (merkintöineen niistä päivistä, jolloin Pyhä Kirkko kutakin pyhimystä muistelee) (Pietari 1916); Erik Amburger, *Die Behandlung ausländischer Vornamen im Russischen in neuerer Zeit. Abhandlungen der Geistes- und sozialwissenschaftlichen Klasse. Nr. 7 (Wiesbaden 1953)*, s. 301–354; Astrid Baecklund, *Personal Names in Medieval Velikij Nov-*

gorod. I. Common Names. Acta universitatis stockholmiensis. Études de philologie slave 9 (Uppsala 1959); Morton Benson, Dictionary of Russian Personal Names (Philadelphia 1964); Kreikkalauskatolisen kirkon kirkkokalenterissa esiintyvien nimien aakkosluettelo (Jyväskylä 1918); Mesjatsoslov na 1860 visokosnyj god (Sanktpeterburg 1859); M. Moroškin, Slavjanskij imenoslov ili sobranije slavjanskikh litšnyh imen v alfavitnom porjadke (Sanktpeterburg 1867); Nimi ja usko. Ortodoksinen ristimänimiopas. Toimittanut A. Kasanko (Kuopio 1952); Ortodoksinen kalenteri 1969 (Tapiola 1968); N. A. Petrovskij, Slovač russkikh litšnyh imen (Moskva 1966); Raamatun hakusanakirja. I Vanha Testamentti. II Uusi Testamentti. Toimittanut Vilho Vuorela (Porvoo 1968); Raamatun tietokirja. I. Toimitt. Arthur Hjelt (Helsinki 1931); Edgar Rajandi, Raamat nimedest (Tallinn 1966); Aapeli Saarisalo, Raamatun sanakirja (Helsinki 1965); Antti Scherbakoff – Martti Kahla, Neuvostoliittolaisten henkilönnimien opas. Kokoelma venäläisiä etunimiä sekä Neuvostoliitossa käytössä olevia sukunimiä. Neuvostoliittoinstituutin julkaisusarja A:3 (Helsinki 1967); Slovník vlasnih imen ljudei (Kiev 1961); B. O. Unbegaun, Russian surnames (Oxford 1972); Kustaa Vilkuna, Suuri nimipäiväkalenteri (Helsinki 1969); Otto Wimmer, Handbuch der Namen und Heiligen (Innsbruck 1959). – Vanhin kreikkalauskatolisen kirkon venäläinen nimistö esiintyy varhaiskeskiajan kronikoissa (letopis'), joista ovat hakemistot, esim. Ukazatel' k pervymu šesti tomam (I–VI) ja Ukazatel' k nikonovskoi letopisi (IX–XIV) (Petrograd 1915, 1918).

Vähäistä ortodoksisen nimistön tutkimusta edustavat mm. O. A. Louhelaisen artikkeli Muutamain Pähkinäsaaren rauhassa mainittujen nimien synnystä (Suomen Matkailijayhdistyksen vuosikirja 1926, s. 135–147); Viljo Nissilän tutkielmat Pohjois-Pohjanmaan karjalaista nimistöä (Virittäjä 1948), Venäläisperäisiä henkilönnimiä Itä-Karjalan paikannimistössä (Virittäjä 1943), Lisiä venäläisperäisiin henkilönnimiin Itä-Karjalan paikannimistössä (Suomi 1945), Ortodoksisia henkilönnimiä Aunuksen kylännimistössä, Suomalais-ugrilaisen Seuran Aikakauskirja 72 (1973), s. 239–275; Soikkolan inke-roisten henkilönnimistä. Virittäjä 1943, ja Karjalaista ainesta Kuopion seudun nimistössä. Kuopion pitäjän kirja (Kuopio 1975)⁶; Veijo Saloheimon tutkielmat Ilomantsin ortodoksisia sukunimiä 1600-luvulta. Karjalainen Viesti N:o 4 (Lappeenranta 1972), Muuttoliikkeet Pohjois-Karjalassa 1600-luvulla. Joensuun korkeakoulun Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisuja n:o 8 (Joensuu 1974) sekä väitöskirja Pohjois-Karjalan asutusmuodot 1600-luvulla (Joensuu 1971); Kustaa Vilkunan tutkielma Pappi, risti, pakana. Kehittyvä Itä-Suomi (1969). Viitteitä ortodoksisen nimistön hypokorismeihin tarjoavat lisäksi A. R. Niemen teos Vienen läänin runonlaulajat ja tietäjät (Helsinki 1921), Helena Vainikan laudaturtyö 1970 Ristimänimet Lappeen pitäjän paikannimistössä (Nimiarkisto), Suomen nimiarkiston tiedustelu jaakkimalaisten ja lumi-

vaaralaisten etunimistä v. 1968 sekä Suomen nimiarkiston eräät laudaturtyöt sekä itäkarjalaiset ja inkeriläiset nimikokoelmat. — Ks. myös lähdeviitteitä.

Paikannimien syntyä ortodoksisista henkilönnimistä valaisee eritoten Veijo Saloheimon tutkielma Pohjois-Karjalan karjalaisperäistä nautintanimistöä. Kalevalaseuran vuosikirja 52 (1972).

II. Nimien etymologinen luettelo

Aabro(i), Abro(i), s. Aapro, Aabraham, v. Abram, Avram, Avraam, Avramij, Ovram, sn. Abramov, Avramov, h. **Abraham, Abram** paljouden isä, isä on korotettu,

esim. Abraham mickiffarason 1582 eli Abram Michifarason 1592 Sor, Abram Andreanpoika 1618 Pari, Osip Wasilanpoika Abronwunucka 1618 PieJ, Abraham Nesterssonn 1632 eli Oramko Nesterssonn 1631 Kite, Abrahams Enkia 1646 Soa. — Marko Avramkov 1500 Sak, Sofronko Avramov 1500 Suoj. — Abrahams ödhe (autio) 1640 Lip; **makoinabroi** l. Abraham Markaroff, **abrovvaša** l. Abram Siikanen l. **abrozed**, suku ja talo Suoj, **abroinrajakko**, metsä Suoj, **apronnurm**, niitty Jaak.

Agei, Ahei, v. Agei, Aggei, sn. Agejev, h. **Haggai** juhlallinen,

esim. Nesterko Agejev 1500 Imp, Ahein Iivana 1887 Viena.

Agoi, v. Agafon, Agapon, Gabon, sn. Agafonov, kr. **Agathon** hyvä, hyväsydäminen (mahdollisesti muukin **Aga**-alkuinen nimi),

esim. Agafonko Fedkov 1500 PyhVI. — **agafanammäki** Harlu, **agoinselgy**, **agointaloi** Suoj.

Ahappa, Ahpa, Ahpo (i), Ahvo (i), v. Agapij, Agapei, Gapei, sn. Agapin, Agapov, Agapitov, kr. **Agapios** armas, rakastettu tai v. **Agav**, h. **Agabus** heinä-sirkka,

esim. Ahappa Simonsonn 1614 Kurk; Ahpā dauidson, Ahpo Danilanpoika Hoickasäri, Canana Ahponson 1589 Ilo, Ahpoi Jffuanson 1589 Kesä, Simana Ahponson 1589 Kiih, Dimittre Ahponson 1589, Ahpā hoffuatason 1593 Tohm, Achpā Kuismasonn 1614 Sor, Achpā danilasonn, Achpoi Kuckoinen 1614 Uuk, Iivo Ahvonpoika Hyrskynen 1618 Juuk, Rigo Achwisson 1668 Äyr; J Ahwoin 1560 Jää (Ahvola), Lars Achwoinen 1631 PyhVI. Peter Achwojnen 1638 Hii; Mikula Achponpoika ödhe, Achpo Jyrginpoika ödhe, Achwo Hotinpoika ödhe 1618 eli Fedorcko Ahuojeff 1640 Sui, Abram Achpoieffz ödhe 1618 Uuk, Teräska Ahpoiäff 1638 Sor, Achpoes ödhe 1640 Tohm, Fefilcko Ahapieff 1640 Kurk. — Ahapein leski Uljana, Ahappeine Iivana 1872 Viena, Ahapainen l. Ahapov l. Agapov, suku Suoj, Ahapainen, suku Sor, Sui, Ahpo, suku Suoj, Ahponen, Ahvonen yl. — Achwoila 1613, kylä Sak, Achwokorpi 1672, suoraivio Jää; Ahappala, talo Sui, Ahpola, talo KorS, Ahpola l. Ahvola, talo Ilo, Ahvola, kylä Jää, **ahvone** l. **ahvine**, peltö PyhVI, **ahpoiinniemi** Suoj.

Poikkeuksellinen on merkintä Fäfillka Ägafieff 1638 eli Fefilcko Ahapieff 1640 Kurk, jossa Ahappa on yhdistetty Ogoi (Agafia) -nimeen. Muutamissa

esimerkeissä Ahpo, Ahvo -muodot näyttävät olevan lähtöisin v. Afanasij, kr. Athanasios -nimestä. ¹ – Ks. Happo.

Agafia, v. **Agafija**, **Agaf'ja**, sn. Agafejev, Agatov, kr. **Agate** hyvä, hyväsydäminen,

esim. Agafia Enkia 1641 eli Ogafia Enckia 1648 Kurk. – (Mahdollisesti) Agatins-ödhe 1640 Kurk, Agafila 1722, talo Pol. – Ks. Ogoi (Okoi), Ogatti (Okatti).

Ahri, **Ahro**, v. **Afromei**, **Ahromei**, **Varfolomei**, **Varfolomij**, sn. Afremov, Ahromov, kr. **Bartholomeus**,

esim. Ahri l. Ahro Pessi, talo ja omistaja Imp. – Ks. Vahro.

Ahti, **Ahto**, v. **Avtonom**, sn. Avtonomov, Avtomonov, kr. **Autonomos** itsevaltiatias,

esim. Achto Iwanof 1647 eli Achtj Iwanoff 1648 PälJ; Ahtoni Matro 1881 Viena, Ahtonen l. Ahtinen, suku Ilo. – **ahtosiinapaja**, **ahtiseempäillähe** Ilo. – Mahdollisesti ia-loppuiseen karjalaiseen sukunimityyppiin kuuluu **Ahtia**, **Ahtiainen**, esim. Antte Achtiann 1591 Rautu, Grelss Ahtian 1648 Hii, Nils Actian 1543 Jää (Ahtiala), **Ahtiañe** l. **Ahtieñe**, suku Salm. – Ahtiala, kylä Jää, Koiv, Lemi, SavT. – Ahti-nimillä on myös läntisiä kosketuksia. ²

Akila, **Akkila**, **Akula**, v. **Akilina**, **Akulina**, **Akula**, sn. Akulin, Akulov, kr. **Akylina**, lat. **Akvilina**, appellat. **aquila** kotka,

esim. Akkila, suku Salm. – **akkilanhiekk**u, ranta Salm; **akulampelto** KorS. – Ks. Okulina, Okuli, Oku, Oki.

Akima, v. **Akim**, **Jakim**, **Joakim**, sn. Akimov, h. **Joakim** Jumala on lohduttanut, vahvistanut,

esim. **akimavasa**, talo Salm, **akimajjaša**, **akimil'isto**, suku ja talo, Akimoff, suku Suoj. – **akimala**, talo, **akimammägi** Suoj. – Ks. Jaakkima.

Ale, **Alekka**, **Aleksanteri**, v. **Aleksandr**, sn. Aleksandrov, kr. **Aleksander**, **Aleksandros** miehuullinen tai v. **Aleksei**, **Aleksij**, **Alek**, **Aleka**, **Alik**, sn. Alekin, Aleksejev, kr. **Aleksios** auttaja, puolustaja, suojelija,

esim. **al'ela**, talo, **al'emmägi**, **al'emmökki**, **al'ellosompiä**, niitty Ilo, **al'ekala**, talo omist. Aleksander Lemmetti MetP, **al'ekapelto** Sak.

Aleksa, **Aleksi** (ks. ed.), esim. Alex Rydz 1559 Viip, m. Alixin 1552 Kive. – **aleksinsuar** Imp. – Ks. Oleksi.

Aliska, v. **Aleška**, **Olisko**, **Oleksei**, **Aleksei** (ks. ed.),

esim. Oliska l. Olisko Sijderss 1613 Räi. – Olisko Obakumov 1500 Käk, Olisko Grihnov, Gavrilko Aleškov 1500 Inkeri. – O Aliskainen 1559 Kive (Aliskala), Michell Alliskain 1590 Sak, Joan Aliskajn 1638 MetP; Aliska, suku Kive, Muol. – Aliska, kylä Rautu, Aliskala, kylä ValJ, **aliskakangas** Muol, **aliskamäk** ValJ.

Amaska 1549, suku UusVI. – Ks. Omoska, Omossu.

Anania, **Anaski**, v. **Ananij**, **Ananija**, **Anašk**, sn. Ananov, Ananjev, Ananin, h.

Ananias, Hananja Jumala on armahtanut,

esim. Anania, Enn Ryss bonde 1585 Käk, Anania Huodarsson 1616 eli Onania Fedoroff 1618 Kurk. — Ananiela ödhe 1618 Kurk; **ananjefinoja** Imp. — Ks. Onanie, Onaska, Onoi.

Andrea, Andria, Andro, Andruska (myös t:llisenä **Antrea** ym.), v. **Adrian** l. **Andrian**, sn. Adrianov, Andrianov, kr. **Adrianos** adrialainen tai mahdollisesti v. **Andrei, Andruska**, sn. Andrejev, kr. **Andreas** miehekäs, miehuullinen,

esim. RüdZ Andria 1549 UusVI, Andrea Jffuasskeson, Andria Rydtz 1581 Käk, Andria Gawriloff 1627 Uuk, Roncko Andronpoika 1618 Sui. — Marti Andrian 1543 Antr (Antreala), Suni Andriain 1549 UusVI, Iwann Androinenn 1614 Hii, Drochkoi Androin 1618 Kite, Simon Androinen 1631, Peer Androin 1655 Jää, Jyrgi Andrioff 1634 Sor, Andruska 1623, suku Äyr, **Adriainen**, suku Viip. — Andrein ödhe 1643 Lip, Antreala, murt. **antrealaniem**, Andrialaby 1571, kylä Antr, Antreila, talo omist. Andrei Pohomoff Rautu, **antruskapellot** Antr, **antruskakorp** Viip. — Eräillä nimillä (**Adriainen**, **Ante-roinen** ym.) on myös läntisiä kosketuksia. Ks. Ondrei (Ontrei), Ondro (Ontro).

Anikka, v. **Anikij, Anik, Anikei**, sn. Anikejev, Anikin, todennäköisesti v. **Joannikij**, kr. **Joannikos**³ Jumalan armolla voittava,

esim. Jsaka Anikief 1618 Suoj. — Anikieff Nawolok 1618 Uuk, Anikkova, talo UusVI. — Ks. Onikki.

Aniska, v. **Anisija, Anisia, Aniška, Onisij, Oniška, Onisko** (naisennimi), sn. **Anisov, Anisin, Aniškin**, kr. **Anysia** tai v. **Anisim, Onisim**, kr. **Onesimos** tai v. **Onisifor**, kr. **Onesiforos**, kaikki merkit. hyödyllinen, menestyksellinen,

esim. Oniska Ijonin 1638 Kurk, Onisko Iwanoff 1646 Ruske. — Aniška Mikulin, Oniška Ignatov 1500 Inkeri. — Aniskala, kylä Viip, **ańiskasilta** MetP, mahdollisesti **ańisniem** l. **ańiks(e)niem** Hii. — Ks. Ansima, Onesima, Onisima.

Anna, Anni, Anja, v. **Anna, Anja, Ana**, kr. **Anna**, h. **Hannah** Jumala on armahtanut, siunannut,

esim. Anna Irinssdr (dotter) 1557 Kive; Lehtoñi Ańñi 1910 Viena, Hovatan Ańñi l. Anna Jerkku Jaak. — Anna Jakušova 1500 Käk. — Annala, kartano, **anna(r)riutta**, Annin Ritta 1631, Laatokan jyrkkä ranta Jaak, Annila 1728, talo Kite, mahdollisesti Aniala by 1616 Sor, **anjampelto** PieJ. — Myös läntisessä nimistössä on Anna, Anni -muotoja.⁴

Ansima, Anssi, v. **Anisim, Onisim**, sn. Anisimov, kr. **Onesimos** hyödyllinen,

esim. Ansima mutainen 1589 Pol, Jyrgi Ansimason 1589 Lip, Ansima osratan 1593 Kite (Osratanvaara), Ansima Kauronpoika 1618 Ilo. — Anisim Kirijlofs ödhe 1618 Salm, Ansimala By 1631 Tohm; Anssila 1727, talo, **anssilavvuara** Ilo. — Ks. Aniska, Onesima, Onissima.

Antippa, v. **Antip, Antipa**, sn. Antipov, kr. **Antipas** luja, sisukas, sitkeä, vastaanpaneva,

esim. Antippa Ondreson 1593 PälJ, Antippa Cuismassonn 1614 Kurk, Antippa Tzickonpoika 1618 Sui, Antipas Enkie 1618 PälJ, Antippa Mikifarof 1631 MetP, Micko Antipanpoika 1651 Sor; Martina Antipoff 1632 Pari, Sincke Antipoff 1638 Rautu. — **ánt'ipajjohora**, **ánt'ipallevoi** l. Jegor ja Leontij Mönttinen Suoj. — **ánt'ipalluoto** Imp, **ánt'ipauutto**, notko Lip. — Ks. Ontippa, Tipa.

Antto(i), v. **Antonij**, **Anton**, **Anto**, sn. Antonov, kr. **Antonios** edessä seisova, esimies, kiitosta ansaitseva ym.,

esim. Per Andonison 1646 eli Per Antoinen 1645 PieJ, Johan Antojn 1638 Kesä, Dorofei Antonov 1727 Salm. — Anttola, pitäjä, Anttola, talo Jaak, Lip, Ruske, Salm. — Osa Antto(nen)-nimistä voi olla myös läntistä alkuperää (lat. Antonius). — Ks. Ontto.

Arehka, v. **Arefa**, **Arefij**, **Orefa**, **Orefij**, sn. Arefjev, arabian **Aretas** kotka, myös viljelijä,

esim. Ofonasko Orefin 1500 PyhVI; **Arehkañ(i) Spirido** l. Spiridon Arehkanen Suoj, **Arehpan Kuzma** l. Kuzma Minin Aunus (Matšila).

Arhippa, v. **Arhipp**, **Arkkip**, sn. Arhipov, kr. **Arkhippos** hevosmies,

esim. Arhippa Jwanoff, Arhippa Olexieff 1618 Sor; Arhippa Buruskainen 1846, Arhippa Vilokkinen Ilo, Arhippainen, suku Lip ym. — **arhippala**, talo, **arhipallahti** Ahvenjärven Ilo.

Ariste, v. **Aristark**, **Aristides**, **Aristofan**, **Aristovul** tms., kr. **Arist**-alkuiset, parasta merkitsevät nimet,

esim. Arista Teppanasonn 1614, Ariste Jyrieff 1618 Pari, Aristos ödhe 1640 Sor, Aritza Ofontioff 1647 Kite, Jobla Aristonpoika 1651 Hii, mahdollisesti Michell Arijsainenn 1616 PälJ. — Aristik Senkin 1500 Käk, Kondratik Aristov 1500 Salm. — Aresta, talo Suoj.

Arto(i), **Artto(i)**, v. **Artemij**, **Arta**, **Artja**, sn. Artemjev, Artemov, kr. **Artemios** terve, tuore, valpas, voimakas,

esim. Erttho Arttonson 1582 PälJ, Artta Sawansonn 1615 Sui, Artemko Sisoieff 1631 Tuup, Arttameñi Lari 1889 Viena, Artjonen, suku Imp. — Ardei Sakarians ödhe 1618 Ilo; **art'oimmiitrei**, talo Salm, **art't'o mal'l'a** eli Artemij Malja, talo Suoj, **art'im mökki** l. **art'um mökki** Suoj, **art'oi**, talo Sui, **art'olambi**, **art'onkangas** Ilo, **art'oimmägi**, **art'oinniemi** Sui. — Ks. Ertto, Ortto.

Asaria(s), v. **Azarij**, **Asarij**, **Azarija**, **Asarija**, sn. Azarjev, Asarjev, Azarov, Asarov, h. **Azarja**, **Asarja** Jumala auttaa,

esim. Simana Assariassonn 1632 Uuk, Rätke Atzarioff 1647 eli Rätka Asarioff 1648 Sor, Asarias Kyrson 1827 Viena. — Vrt. sn. Sarja(nen).

Atjo, v. **Adja**, jota on pidetty eri nimien (Adam, Adrian, Andrei, Akima) hypokorisminä,

esim. Pedi Adioinen 1642 Sui, **Ad'oin Poavila** l. Pavel Akimanpoika Bogdanov, **Karpan Ad'oi** l. Akima, Aunus, Atjonen, **at't'on**, suku Suoj, **Attojev**, suku Salmi.

Atsi, v. **Atšo**, **Atšima**, Moroškinin mukaan Akima-nimen hypokorismeja, esim. Simana Attzinen 1614 Sor, Hådar Adzoioff 1646 Hii. — **at'sillampi** Lip. — Vrt. kuitenkin Ostasko Demidoff 1631 eli Atzeiko Demidot 1647 Suoj, Atziko Petroff 1631 Kite.

Barissa, **Borissa**, v. **Boris**, muinaisslaavin **Boriss**, **Borislav** taistelija, esim. Boris mikalss 1613 Räi, Bårisa Jwanoff 1618 Suoj, Båritza Gregerioff 1632 Sak. — Ondreiko Borisov 1500 Räi. — Borisan sari 1618 Kurk, Borijsoff nawolok 1618 eli Borisan Niemi 1631 Salm; **borissala**, talo, **borisa(l)lambi**, **borissammägi** l. **porissammäki** Sui, **bariššu**, talo Salm. — Ks. Parissa, Porissa.

Dana, **Dani**, **Danila**, **Daanil(a)**, **Dankka**, **Danssa**, **Danska**, v. **Daniil**, **Danila**, **Dan**, **Dana**, **Dano**, **Danka**, **Danša**, sn. Danilov, h. **Daniel** Jumala on tuomariini,

esim. Danila Melentiassonn, Harlå Danilasson 1582 Jaak, Matfeij Danilasson 1589 Vär, Danila hodarson 1589 Sui, Danila Rydz 1613 Rautu, Achpā danilassonn 1614 Uuk, Danila Iwansonn 1614 Pari, Jero Danilanpoika 1618 Sor, Drochkima Danilanpoika ödhe 1618 Sui; Warchomia Dansason 1589 Sui, Damke Watzeiliesson 1582 Kurk, Dancka Iudainen 1614 eli Danilka Jiu-din 1631 Sor, Dancke Iacobssonn 1614 Kurk, Dancke Hodarson 1614 MetP, danckesen öde 1642 Ilo; Iacko Daniloff 1646 Lip. — **Danša** Matveijev 1500 Käk, Timoška Danilov 1500 PyhVl. — Danila, talo Ilo, **dans(s)ajjärvi** Sui. — Myöhemmin sananalkuinen **d** > **t** on yleistynyt: ks. Taneli, Tanila, Tani, Tanninen, Taanila(inen) ym.

Daria, **Darja**, v. **Darija**, **Darja**, sn. Darjanov, kr. **Daria**, persian **Dareia** (vrt. **Darius**) mahtava,

esim. **duarja**, **toarie**, **tuarie**, **tuarii** eri puolilla Karjalaa, Toarie, Ontreisen Tomenttein tytär 1830, Toarie Lesoñi 1861, molemmat Vienasta.

D'aša, Jaakon hypokorismi, yl. Karjalassa.

Davi, **Davida**, **Daussi**, v. **David**, **Dava**, **Davša**, sn. Davidov, Davydov, h. **David** armas, rakas,

esim. Daudh Maximasson 1582 Jaak, Ahpā dauidson 1589 Ilo, Lariuana Daudson 1589 Imp; Daudas hemman ödhe 1618 Kurk; Mikitka Davydov 1500 PyhVl. — **davized** l. **davinst'oppi** l. Stepan Davinpoika Kuutti; **davillambi**, **duavidasellänsuo**; **daušši** l. Davida, talo, **dauššiñniemi** Suoj. — Myöhemmin sananalkuinen **d** > **t** on yleistynyt: ks. Tavita, Tavi, Taussi ym.

D'efimä, **D'ehimä**, esim. **D'efimä**, talo Salm, **D'ehimän Simoi** l. Simo Jefiminpoika Tarasov Aunus (Munjärvi), **D'efiman Semoi** l. Semen Buligin (Aunus Kuujärvi). — Ks. Jehimä.

D'ehki, **D'ehko**, **D'ekki**, **D'ekko**, **D'ekku**, **D'eku**, esim. **d'ekimpauššu** l. Paa-vali Jefiminpoika Tepponen, **d'ekimmägi**, jolla asunut **d'ekki** Tepponen, **d'eku**

Kuutti Suoj. — Aunuksesta on merkitty **larin d'ekki** l. Jefim Larinpoika Petrov (Matšela) ja **Dehkoñ** (sn.) **Oleša** l. Aleksei Dehkojev (Kiviniemi). — Ks. Jehki, Jekki ym.

D'elssie Suoj. — Ks. Jelessie, Jelisei ym.

D'eloi, D'elkka, D'elkko, esim. Jelisei **d'eloñi** l. Jelonon, **vaña délkkañi** l. Jelkkanen Suoj. — Ks. Jelo(i), Jelkka, Jelkko ym.

D'eli, D'elu, D'elenä Suoj. — Ks. Jeli, Jelu, Jelenä.

D'emi, D'emoi, Dementti, v. **Dementij, Dometij, Dema**, sn. Dementjev, Demidov, kr. **Dometios** kesyttäjä,

esim. Dementie Mittzonson 1589 Ilo, Petruska Dementtissonn 1617 MetP, Demo Korpinen 1938 eli Demka Korpinen 1640 Kite; Senka Dementthienpoika ödhe 1618 Sui, Demidians ödhe 1618, demckas ödhe 1640, demon öde 1642 Kurk, Demolan kylä 1618 Kite. — Ivaško Dementijev 1500 Kurk, Jakuš Demin 1500 Sor. — Miihkalife Dementie 1876, Ontreini Tomenttie 1885, mollemmat Vienasta; **demiñi feda** ja **semoi** l. Feodor ja Semen Jeminen l. Jemonen Suoj, **doment'tii** l. **domi** Salm, **D'emoin Vaša** l. Vasili Dementjev Aunus (Lamboi), **D'emuonrajakko** (Kuujärvi) — Ks. Jemi, Jemo(i), Temo(i) ym.

Denka, esim. Brusius Denga 1655 Ruok. — Ks. Temo(i), Tenka

D'enoï, esim. Pedra **d'enoñi** l. Denisoff, **d'enozienselgä** Suoj. — Ks. Tenessi.

D'ermie Suoj. — Ks. Jerma, Jermie.

D'ermoi, esim. **D'ermoin Miša** l. Mihail Jermolajev Aunus (Matsila). — Ks. Jermo(la), Termo(i).

D'eska, D'essi, D'esi, D'essu, D'esu, esim. Savelei **d'eššiñ** (sn.) l. Havu, **d'ešši** l. **d'eši, d'eššula**, taloja, **d'eškavalgamo** Suoj. — Ks. Jeska, Jessi, Jesso, Jessu.

D'eulo(i), esim. **d'euloñi vat'a** l. Vasili Jeulonen Suoj. — Ks. Jeuloi.

D'eyssi, D'yssi, esim. **d'eyšši peiboñi** l. Jevsei Peibonen, **d'eyššiempeša** l. Petr Jevsejev Agapoff, **d'yšši** l. Jevsei Kanervo, **d'yššizellava**, Ivan Kanervon verkolava Ylisessäjärvessä Suoj. — Ks. Jeyssi, Jöyssi.

Dimitri, Dimitrei, esim. Dimitrei Romananpoika ödhe 1618 PälJ, **timitran-niemi**, Dimitranlaks 1839, Dmitrianniemi 1855 Kont.

Domna, Domnoi, v. **Domna**, sn. Domnin, Domnikov, lat. **Domna** emäntä, rouva, yleinen esim. itäkarjalaisessa naisnimestössä. Myöhemmin on syntynyt myös t:llisiä asuja, vieläpä **Tomma**, esim. Tomma Joakontytär Viena (Alajärvi).

Doroi, Doroska, v. **Dorofei, Doroška**, esim. doron öde 1642 PälJ, Dorofejev, suku Salm. — Dorofiala By 1631 Sor. — Harlo Dorofejev, Doroš Mihalev, Doroška Terehov 1500 Inkeri, Doroškovo 1500, kylä Rautu. — Ks. Toro(i), Toroska.

Eeva, Ieva, v. Ieva, Evfimij, kr. Euthymios hyväntahtoinen, suosiollinen, joskin sitä on pidetty myös Ijev, Ijov, h. Jobi, vieläpä Ivan nimien hypokorismina,

esim. Eua Taraseison 1589 Tohm, Eva Kiurun 1589 Ruske, Luidina Euan-son 1589 eli ludina Ewanen 1593 Räi, Eua Kuruanen 1590 Lip, Timoska e-uanson 1590 Räi, Romana Euassonn 1614 Uuk, Hådar Ewoisson 1614 Sor, Michkali Ewanpoika ödhe 1618 Sui, Jeva Tarassianpoika 1618 Tohm; Olli effuan 1544 Jää, per euan 1545 Äyr, Olle Effuann 1591 Sak. Jwan Ewajeff 1632 Sor; Eeva l. Ieva, suku MetP, Sak, Eevonen l. Ievonen, suku Sak, Ievalainen, suku Imp, **ievazed** l. Ijev Mahon perhe ja talo Suoj. — Eevala l. Ievala, kylä Jää, **ieva(j)järv** Jää, **ievajjärvi** Sui, **ievallahti** Kurk, **ievanniemi**, **ievarra-jakko** Suoj, **ievavuori** KorS. — Primaarimuoto näyttää olevan Ieva, josta on syntynyt virallinen Eeva.

Muutamissa (uusissa) nimissä voi kyseessä olla naisennimi **Eeva, v. Eva, h. Eeva, Havva** elämä, elämän antaja.

Ehro(i), Ehrimä, Ehrukka, v. Jefrem, Efrem,

esim. Ehrima Jacopson 1589 Kurk, Ehrema Hunikanpoika, Michkali Ech-roinpoika l. Jeffremoff 1618 Sui; Iwann Echroinenn 1614 Kurk; Ehrukainen, suku ja talo Ilo, Sui, Tohm, Tuup. — **ehronkangas, ehronniemi** Kont. — Ks. Jehro(i), Jehrimä.

Eleksie, v. Aleksei,

esim. Elexie harleson 1589 Kite, Elexie Jffuanson 1589 Ilo, Elexie Kantzine 1589 Vär, Elexie Käckroinen 1589 Pari, Griska Elexson 1589 Räi, Eloxi Paroinen 1614 eli Olexi Paroinen 1615 Kite. — **Eleksiinvaara** 1631 Vär. — Ks. Oleksie.

Elessie, Elissie, Elkko, v. Elisei, Jelisei, Elka, sn. Elkin, Elkov, Elin, kr. Elissaaios, h. Elisa Jumala on pelastus,

esim. Elessi Mittzinson 1582 Kite, hoffuata Elisieson 1592 KorS, Elessie Mijnasson 1592 Kite, Elessie marchoson 1593 Tohm, Elitzia Rijgarsonn 1615 Kurk, Fedor Elisiänpoika 1618 Ilo, Lari Elisiänpoika l. Jelesioff 1618 Tohm, Elisiä Martinen 1618 Hii, Ochwo Elkonpoika 1618 eli Offontko Jelesioff 1631 Tohm, Jelim Elkoieff 1618 Kurk. — **elessiinnurmi** l. **jelessiinnurmi**, niitty Soa, **elessivuara** Sor, Elisenvaara, murt. **elisevvuara, elessiivvuara**, Elisien wara 1589, Elittse wara, Elissiän wara 1640, Elessiänwaara 1642, Elisian Wara 1646, kylä Kurk, **elisempuro** Ilo, **elessillampi** Kesä. — Muualla El'ka Karpov 1500 Inkeri. — Ks. Jelisei, Jelkko.

Elima, Elimo, v. Elima, kr. Elymas äänetön, vaitioleva,

esim. Elimo tulockas 1593 Tohm.

Emelie, v. Emeljan, Jemeljan kr. Aimilianos ahkeroiija, innokkaasti seu-raava,

esim. Emelia Minassonn 1582 Kurk, Torofei Emelieson 1589 Kite, Emelies

ödhe 1640 Sui. — **pien emellii**, kangas Ilo. — Ks. Omelie.

Enissima, v. **Anisim**, **Onisim**,

esim. Jsacka Ensimenpoika 1618 Tohm, Enissiman öde 1642 Salm, Jacob Enissimanpoika l. Jakuska Onissimoff 1651 Hii. — Ks. Ansima, Enso(i), Onissima.

Enkko, **Enkku**, v. **Anikij**, **Onikij**,

esim. h. enckoin^{ca} (Enkkoinpoika) 1551 eli h Enkko 1553 UusVI, G enckoinen 1552 Kive, Hättar Eenckassonn 1582 Sor, Simana Enckoson 1589 Ilo, Enko phädeson 1591 eli Enttko phädersson 1593, Wlask Enckessonn 1615 Räi, Enku Mikitinpoika 1618 Ilo. — Enkkua, Derevnja Onkifovo 1500, Enckua lax 1613, kylä PyhVI, **enkoniem** Rakkolanjoessa Vahv. — Ks. Onikki, Onkka.

Ennikka, v. **Anikij**, **Onikij**,

esim. Ennicke Sahkarieson 1589 Ilo, Ennike Wasilanpoika ödhe 1618 Sui, Ennika Lukanpoika 1618 eli Onitka Lukin 1631 Sor. — Ennicken niemi 1589 Uuk. — Ks. On(n)ikka, Ännikkä.

Ensoi, **Entsoi**, v. **Entšo**,

esim. Enttzo Arttonson 1582 PälJ, Entzo Simonson 1589 Tohm, Hilo Ensonpoika 1618 Sui. — Ks. Ansima, Ensima, Enissima, Onissima.

Ermo(i), v. **Jeremija**, **Erma**, sn. Eremejev, Ermin,

esim. **ermo**, talo omist. Jeremias Neuvonen Nui, **ermola**, talo, **ermonkytö** Vahv, **ermollakija**, niitty Luu. — Ks. Jermo(i).

Ertto(i), v. **Artemij**,

esim. Ertto leuontieson 1589 Ilo, Parfei Erttonson 1589 PälJ, Ertto Marthinason 1589 Lip, Ertto Jgnatson 1589 Kurk, Michifara Erttonson 1589 Hii, Ertto prockoson 1591 KorS, Ertto Mihkalsen 1592 RauJ, Ertto Kercken 1592 Pol, Huodar Erttoisonn 1616, Ertho Mijnin, Ertho Wasilieff, Samuila Erthonpoika 1618 Kurk, Erttoi Höckäinen 1632 eli Ortemko Höcköieff 1640 Kite, Ossippa Ertojeff 1632 Kurk, Iffwaske Erttojeff 1640 eli Iffuan Erttosson 1641 Rautu, Erto Väinänen 1641 Juuk, Lari Ertonoff l. Ortemioff 1648 Soa; Iwan erton 1544 UusVI, Erto 1681, suku Äyr, Ertto, suku Luu. — Ertola 1589, kylä Tohm, Ertola 1618, kylä Kurk, Ertola 1832, talo Pol, Erttola, talo KorS; **ertollahti**, **ertonniemi**, **ertovvoara** PieJ, **ertto** l. **ertollambi** Sui, **ertto**, saari Nmes, **ertoillahti**, **ertoinniemi** Tohm, **ertompuro** Soa, **ertoniem** Sor, **erto(n)niem** LumV, **ertoniem**, **ertsuo** Jaak, **ertonkangas**, **ertollambi**, **ertovvuara** Ilo. — **Ertunluoto** (Aunus Kuujärvi). Ks. Artto(i), Ortto(i), Ärttö(i).

Everi, v. **Eferij**, kr. **Aitherios**, **Etherios** eteerinen, taivainen,

esim. Åchufåria Ewersonn 1582 Sor, Anders Öffuerij 1631 eli Antij Efuerj 1641 Kurk, Everi, suku Kauk, Kurk, Räi. — **everiniivan**, talo Imp, **everimmäki** Kurk, **everinnotko** Tohm, **everipelto** Kauk.

Everkki, **Everikki**, v. **Averkij**, **Overkij**, kr. **Aberkios** estelevä, pidättelevä,

esim. Åuercki Teppanason 1581 Kurk, Rigo Ewerkinpoika l. Rigo Ewerkin

(sn.) 1618, Ewerki Waskenpoika 1618 eli Owerkiko Waskoff 1631 Sor, Ewerki Mikonpoika ödhe 1618 Sui; **everkinherman** l. Herman Säppi, **everkinfeodor** l. Feodor Everkinpoika Pusu Suoj. — Ewerkin mäki 1618 Kurk, **everikki**, talo Juuk, **everikki** l. **everikillampi** PieJ.

Fali, Faleska, v. Falalei, Faletška, sn. Falev, Falejev, Falalejev, kr. Thalelaos öljypuu,

esim. Faleska Juanoff 1631 Suoj. Faleska Pettroff 1641 Rautu. — Stepanko Falelejev 1500 Rautu, Sofronko Falelejev 1500 Inkeri, Fedotko Falev 1563 Aunus. — Fali, suku Salm. — Ks. Hali, Haleska.

Fatja, Fat'ka, Fad'ei, Fad'd'ei, Fad'i, v. Fadei, Faddei, Fadja, Fad'ka, sn. Fadejev, Faddejev, Fat'janov, Fatujev, kr. Thaddaios rohkea, (mahdollisesti) ylistys,

esim. Fatko Titoff 1638 eli Fateiko Titoff 1640 Sor. — Fatjanko Ontsyforov 1500 Käk, Fadejevo 1500, kylä RauJ; Mikitka Fat'janov 1496, Fateiko Terent'jev 1563 Aunus, Karpets Fat'janov 1500, Fadeiko Kipro, Jerasimko Fatiof 1618 Inkeri; Fadjein Feodora Imp, Fadjukov Salm; **Fad'aizen talo, Fad'in St'oppi** l. Stepan Fadejev, **Fad'ianpelto** Aunus. — ks. Vatka, Vati, (mahdollisesti) Hatja, Patja.

Fed'a, Fed'i, Fed'u, Fed'ka, Fet'ka, Fed'ukki, Feodora, Fiedora, Feska, v. Feodor, Fedor, Fetja, Fed'ka, Feška ym., sn. Fedorov, Fed'kin, Fedjajev, Fedjukov, Feškin, ym., kr. Theodoros Jumalan lahja,

esim. Ryss Fedor 1551 Äyr, fijdr vasilie, petruska feddersson 1559 Viip, Feddor Kontko 1615 Räi, Fedor Guroieff 1619 Salm, Fedka Grijsin 1631 Lip, Fetka Dorofieff 1631 eli Federko Dorofieff 1638 PälJ, Perssa Föderoff 1631 Kurk, Fedka Wepsä, Fedko Philipoff 1640 Kurk, Fedtka Kiriloff 1641 MetP. — Fedko Popov, Feško Ivaškov 1500 Käk, Fetko Stepankov, Fedosko Fedkov, Feško Davydov 1500 Inkeri. — **Midroizen Fet'ka** l. Feodor Midrofanov, **Johorran Feda** l. Feodor Jegorov, **Fed'intalo**, omist. Feodor Afanasjev Aunus, **Fed'ukki**, suku Salm, **pentoin fed'ukin** l. Feodor Lauronen Suoj. — **fed'añniemi, fed'uvvuara, fed'otistommägi** Sui, **fed'ukarrajako** D Suoj, **Fetkanniitut, Fed'an-niemi** (Aunus Kuujärvi). — Ks. Vetja, Vetju Vetka, Vetko, Veto, Victora, Veutora, Vyöteri ym.

Fedotta, v. Fedot, Feodot, sn. Fedotov, kr. Theodotos Jumalan antama.

esim. Jevko Fedotov, Fedotko Vaškov 1500 Käk, Fedota Taslikowa ödhe 1618 Salm. — Fedot Palkin, Fedotko Filin 1500 Inkeri, Fedotko Falev 1563 Aunus. — Fedotta Sotikainen Sui, Kontuvaaran Fetotan akka, Viena. — Ks. Hodatta, Hotatta, Vetotta.

Fedula, v. Feodul, Fedul, sn. Fedulov, Feodulov, kr. Theodulos Jumalan palvelija,

esim. Waska Fedulin 1640 eli Waske Hädulin 1618 Kurk. — **Fed'ula**, rn. Suoj. — Ks. Hedü, Hedula.

Fefil(a), v. **Fefil**, **Feofil**, sn. Fefilov, Feofilov, kr. **Theofilos** Jumalan rakastama,

esim. Fefila Vlianofz ödhe 1618, Fefill Oxentieff 1641 Salm. — Gavrilko Fefilov 1500 Käk, Faleleiko Fefilov 1500 Inkeri. — Ks. Vehvilä.

Fekla, **Fekli**, v. **Fekla**, kr. **Thekla** Jumalan maine, on naisen rn., mutta äänneellisesti samanlainen nimi esiintyy myös miehillä,

esim. Manulko Feklin 1500 Räi, Mikulcka Feklin 1642 Uuk, Fekli Jouhkimanpoika 1890 Viena, Fegli Martiskainen Ilo. — Ks. Hekli, Häkli.

Filata, **Filatta**, **Filatke**, **Filatki**, v. **Filat**, **Filatij**, **Filakt**, **Filatko**, **Feofilakt**, sn. Filatov, Filatjev, Filatkin, Feofilaktov, kr. **Theofylaktos** Jumalan varjelema, esim. Filatkin, suku, **filatkimmäk** Sui, Filatki, taloryhmä, **filatkensuo**, **filatkeviida** Suoj. — Filatko Ivaskov 1500 Inkeri, Filatko Hatejev 1500 Aunus. — Ks. Hilata, Hilatta, (mahdollisesti) Vilakka, Vilokki.

Fila, **Fil'a**, **Filka**, v. **Fil'a**, **Fil'ka**, **Fil'aka**, **Filipp**, sn. Fil'kin, Fil'kov, Filipov, kr. **Philippos** hevosten ystävä,

esim. Filka Mikiforov 1500 Käk, Filka Danssin 1631 eli Phillipko Daniloff 1638 Sui, Philka Ondreoff 1631 eli Filcka Ondreoff 1640, Filcka Philipoff 1640, Philka Iwanoff 1641 Kurk, Fillka Jakobleff 1638 eli Hilippa Iacobsson 1616 Hii. — Filka Jakušov 1500 Inkeri, Filka Vasil'jev 1563 Aunus. — Todennäköisesti ryhmään kuuluu rn. ja sn. **Filska**, esim. Anders Filska 1647 Pari. **Fil'ankaara**, **Fil'kanranta** (Aunus Kuujärvi). — Ks. Hila, Hiloi, Hilska, Viloi, Vilska, (mahdollisesti) Vilakka, Viljakka.

Fofan, esim. Fåfans öde 1642 Sui, Ivaško Fofanov 1500 Sak, Fofanovo 1500, kylä Rautu. — Ks. Havana, Hovana, Huohvana.

Foka, **Fokka**, v. **Foka**, sn. Fokejev, Fokin, kr. **Fokas** norppa,

esim. Fåcka Ontonoff 1631 Kurk, Fåka Juanoff 1631 Ilo, Håteiko Fåkin 1640 PieJ, Fåcka Gregorieff 1641 Lip, Fåcka Kåstantinoff 1641 Kurk; Fåkins ödhe 1618 Salm. — Ks. Hokka.

Foma, **Fomka**, v. **Foma**, sn. Fomin, Fominov, Fomkin, kr. **Thomas** kaksonen,

esim. Griska Fåmin 1631 eli Rigo Homin 1646 Kite, Fåmka Piminoff 1648 Hii, Fåmas ödhe 1640 Kurk. — Fomino 1500, kylä Rautu. — Ks. Hama, Homa.

Gaagi, **Gauri**, **Gauro(i)**, **Gauril(a)**, v. (**Gavriil**, **Gauril**, **Gavrja**, **Gaga**, sn. Gavrilov, h. **Gabriel** Jumalan mies, Jumalan voima.

esim. **Gaagi**, rn. Suoj. — Gaurila Satamieli 1592 Kite, Gauri Mikitassonn 1614 eli Gauroi Mikitassonn 1615, Gaurila Iacobsson 1614 Sor, Wasill Gauriojssonn 1616 Uuk, Iusko Gauriloff 1632 Rautu, Gauro Håckoinen 1640,

Gauron öde 1642 Kurk; Gaurilan wara 1614 Tohm. — **gauri**, talo Suoj, **miikkulangauroi** l. Gauri Salo, talo Imp, **gauroin fed'a**, talo Salm, **gauro**la, talo omist. Gauro Maksimainen Ilo; **gaurizemmägi**, **gauroillahti** Suoj; **Gauruunkorpi** (Aunus Kuujärvi). — Ks. Kauro(i), Kauri.

Gliimoi, **Gliimatta**, v. **Klim**, **Kliment**, **Klimentij**,

esim. **Gl'iimoi**, suku Salm, **gl'iimatta** l. **l'iimatta**, apaja, **gl'iimattañiemi**, **-suari** Suoj. — Ivan Prouhorov Gliimone 1821 Aunus (Tulomajärvi). — Kyseiset **Gl**-alkuiset nimet ovat hyperkorrekteja muodosteita, sillä primaarinimissä esiintyy sananalkuinen **Kl**; ks. **Kliimo(i)**, **Kliimatta**, **Liimoi**, **Liimatta**.

Gordei, v. **Gordij**, **Gordei**, sn. Gordin, Gordov, kr. **Gordios**, **Gordianos** kotoisin Vähän-Aasian Gordiumin kaupungista,

esim. **Gärdiala** by 1631 Sor, **Gärdein** ödhe 1641 Ilo. — Okulina **Gordeine** 1834 Viena. — Ryhmää on vaikea erottaa Karjalan **Korte**-nimistä (esim. **Korteela** l. **Kortela**, kylä Jaak, **Kortteensalmi**, kylä Kauk).

Gošt'a hyperkorrekti ristimänimi Salm, Suoj, **gošt'azed** l. Konstantin Mämin perhe ja talo Suoj, **Gostjañe** Iivana 1877 Viena. — Ks. Kostja.

Grigo, **Grigu**, **Griisa**, **Grisa**, **Griska**, v. **Grigorij**, **Griša**, **Griška**, sn. Grigov, Grigorov, Grigorjev, Grišin, Griškin, Griškov, kr. **Gregorios** valvoja, valpas,

esim. Jwan Grisasson 1634 Salm, Grjssa Daniloff, Grissa Semenoff 1641 Kurk; Maxima Grijsainen 1614 Sor, Mickj Grijsain 1673 eli Mihail Grisain 1683 Ilo; Grijsan öde 1642 Imp, Grisana eller Särtan Niemi 1631 PyhVI; Grisa Onisimov 1500 Inkeri; **griša mattšini**, **siidařingriša**jjelessie l. Jelisei Väntti Suoj, **Grišoi**, suku, **grišointaloi**, **Griišu** l. Grigori Salm, **griissalan-tšuppu**, kylännurkka Imp. — Griske rydz 1559 Viip, Griska Elexson 1589 Räi, Titta Griskeson 1589 Rautu, Griska hodars 1592 Kauk, Hödhar Grijskass 1614 Räi eli (mahdollisesti) Hodar Grijskanpoica 1627 PyhVI, Griska Lukin 1631 Ilo, Griska Fâmin 1631 Sui, Griska Semenoff 1631 Kurk, Griska Pullmackain 1651 Sak; Griskan ödhe 1642 Sor; **grigo peiboñi** Suoj, **grigu**, rn. ja talo Imp; **griškala**, **teroingriišan** l. Grigori Harakan talo Suoj. — Ks. Riiko, Riissa, Rissa, Riiska.

Hali, **Halo(i)**, **Haleska**, v. **Falalei**, **Fallelei**, sn. Halejev, Halijev, Halilejev,

esim. Jffuana halelieson 1589 Ilo, Nijckana haleliason 1589 Sui, Marcke haliseson 1589 eli Marcke halinson 1593 Tohm, Halei Simanoff 1618 Kurk, Hali Kanananpoika 1618, Hali Jyrinpoika 1618 eli Falesko Jyrgioff 1631 Tohm, Siso Halelianpoika 1618 eli Sisoiko Faleliooff 1631 PieJ, Haleska Hoatanpoika 1618 eli Faleska Fedotoff 1631 Sor, Hali Kondiain 1646 eli Faleska Kondieff 1647 Kite;m halinen 1554 UusVI. — Vaško Halujev 1500 Sor, Denisko Halikov 1500 Imp, Derevnja Halino na Valkasari 1500 Inkeri. — Halinen, suku yl., Halila, kylä UusVI, Hali, talo, **halinniemi**, **halivvoarat** PieJ, **halijärvi**, **halijoki**, **halimmäki**, **halivvuara** Juuk, **halinoja**, **halinselgä** Imp. — Eräistä itäkarja-

laisista merkinnöistä päätellen⁵ ryhmään kuuluu ainakin osa **Halo(i)**-nimistä, joskin niitä tavataan myös läntisessä nimistössä⁶, esim. Swen Haloin 1560 Jää, Oluff Haloin 1616 Käk; Halonen, suku yl.; Halola, kylä UusVI, **hal'oi**, talo, **haloselaks**, **-suar** Jaak, **halol'a**, talo Lip, Juuk, **haloinseigä** Suoj, **halokampergivö** Sui. Vanhoista merkinnöistä voi päätellä hypoteettisesti, että etymologisesti samaa juurta on myös sn. **Haltsonen**, esim. Faleska Juanoff 1631 eli Haltzeiko Ifuanoff 1640 Suoj, Latzaracko Haltzojeff 1640 Kite, Haltsonen, suku UusVI, Inkeri. — Ks. Fali, Faleska.

Hama, Hamo, Hamu, Homa, Homi, Homo, v. **Foma**, sn. Fomin, Homin, kr. **Thomas** kaksonen,

esim. Hama Watzesson 1582 Uuk, Harle hamanson 1589 Kite, wasila hamanson 1589 Ilo, Condrata hamanson 1589 Sor, hama Timoskason 1593 Tohm, Ontho Hamanpoika ödhe 1618 Soa, Tijta Hamanpoika 1618 Sor, Rigo Hamanpoika 1618 eli Griska Fåmin 1631 Sui, Hama Hodarinpoika 1618 eli Fåma Fedoroff 1638 Sor, Matz Hamainen 1631 Sak, Bängt Hamainen 1638 Uuk, Jören Hamainen 1641 PyhVI, Haman öde 1642 Kite, Hamaisen öde 1642 Kurk; Hådar Haamoinenn 1614 Lip, Wasill Hamoinen 1614 PälJ, Pecka Hamoin 1642 Pari; Jons Hamuin 1618 Käk, Erich Hamun 1631, Iöns Hamu 1640 Rautu; Hindric Homan 1543 Viip, Simon Homain 1559 Äyr, Lauri homaine 1560 Kive, Olli homainen 1560 UusVI, Mattz Homainen 1613 PyhVI, Homa Iwanason 1614, Mickitta Homassonn 1616 Sor, Homa Jarckuison 1615 Kite, Jlia Homanpoika eli Ileiko Fåmin 1631 Ilo, Homa Sinkoinen 1618 eli Fåmka Sinkoff 1631 Sor, Anders Homain^{ca} (=Homainpoika) 1631 MetP, ehkä sama kuin Anders Homainen 1631 Rautu, Joen Håmainen 1640 PyhVI, Fåmka Piminoff 1648 eli Homa Piminanpoika 1651 Hii; Hamanen, suku Imp ym., Hamunen, suku Juuk, Kurk ym., Homanen, suku 1559 Kuol, Salm, UusVI, Homañi Ohvo 1871, Homañi Poavila, Homoñe Vetora Viena, **hamala**, metsä UusVI, **hamanaho** Uuk, **hamañniemi** Salm, **hamavvuara** KorS, **hamatšullambi**, **hamatšunkangas** Suoj, **hamunaho** 1879, **hamula**, talo Rautu ym.; Homanniemi 1631, jossa asunut Homa Ulaskanpoika Lip⁷, Homan autio 1729, talo Kite, **homala**, talo yl., **homalammägi** Salm, **homal(a)soar** RauJ, **homalaht** Kuol, **homalamp**, **-soar** Räi, **homallampi** Ilo, **homallähe** KorS, **homamäk** Kir, **homannurmi** Ilo, **homasoar** Hii, **homavvuara** Salm, **homavvuara** Kite, Ruske, Uuk; (mahdollisesti) Home, suku Suoj, ym., Homi, suku Harlu, Imp ym., **hominiivana**, perhe ja talo omist. Ivan Haapala Imp, **homi(la)**, suku ja talo Salm, **homilajjogi** Sui, **hominsalo** Harlu, **homivvuara** KorS, joskin homimuoto voi olla afereesi v. **Pahóm**, **Pahómij**, kr. **Pahomios** -nimistä (ks. Paahko); Homoi 1602, suku Lemi, Homon Niemi 1645 eli Håman Nemj 1646 Sor, **homolañniemi** Salm. — Pitkä-o:llisista (vrt. esim. **hoomanniemi** l. **homanniemi** Lip), ensi tavun painollisista (vrt.v.**Fóma**) ovat kehittyneet diftongilliset **Huomo(i)** -nimet, esim. Huomo, suku, Huomola, talo Lappee, Huomola, kylä

Luu, huomolaht, -niem, -pelto Lemi. — Ks. Foma.

Happo, mahdollisesti afereesimuodoste nimestä **Ahappa** tai suorastaan v. **Agap**, **Agapij**, **Gapa**, **Gapon**, sn. Hapajev, Hapov, kr. **Agapios**,

esim. Ijevko Happejev, Sidorik Happujev 1500 Sak, Drochkima Happonsonn 1614 eli Drochkim Happassonn 1616 Ruske; Matti Happå 1559 Kive, Jören Happon 1616 Käk; Happo, suku Salm, Suoj, Happonen, suku Kiih, Kite, Pol; Happola 1753, talo Kite, Ilja Happo, perhe ja talo Suoj, **happolammäk** Lip. — **Hapoñ St'oppi** l. Stepan Blinov Aunus (Lamminselkä), Gappujevo 1500, kylä Inkeri. — Ks. Ahappa.

Hari, **Harja** (< **Haria**), **Harikka**, **Harittana**, **Harittu**, **Harkko(i)**, **Haro(i)**, **Har(s)so(i)**, **Horkko(i)**, **Horttana**, v. **Hariton**, **Harita**, **Haritina**, **Hařka**, **Hařko**, **Hořka**, **Hořko**, sn. Harin, Harinov, Haritonov, Hařkov, Hořkov, kr. **Khariton** armoitettu, armosta rikas,

esim. Haritonko Jurjev 1500 Rautu, Sidko Harin 1500 PyhVI; Haritonovo 1500, kylä Hii;

Trochima harickanson 1589 eli Trochima harkoson 1592 PälJ, Haricka Carppassonn eli Haricka Carppanen 1614 eli Harcko Karpof 1631 eli Haritonko Karpoff 1638 eli Haritoncko Carpoff 1640 Kurk, Harka Mijnin 1631 Sor; Trochim harittason 1582 PälJ, Harittu Iwansonn 1614 Kurk, Harittana Sijdharson 1613 Sor, Hariton Jwanoff 1618 Suoj, Hariton Semenoff 1631 KorS, Harittana Jfuansson 1632 Kite, Haritanan öde 1642 PälJ; Haritoncko Petroff 1631 eli Hartzo Petroff 1640 Sui; Iacuska Harckoin 1642 eli Iackusko Harkof 1647 Uuk; Juantko Haarin 1631 Sor; Hans Harilan 1543 UusVI, Jgnat haralan 1592 Pari, Harisen autio 1696 Rääk; Rigonpoika Haroinen 1618 Pari;

Kondratko Horitonov 1500 Rautu, Panfilko Horkov 1500 PyhVI; Hori-tonko Jurkin, Horko Ivařkov 1500 Inkeri;

Per hortana 1543, Ioan hortanan 1544, B horttanai 1560 Jää, A hortanan 1553 UusVI, m hortanainen 1560 Kive, Watseilie Hortonssonn 1582 LumV, Erich hortttanan 1592 Sak, Kiriall Horitonoff 1618 Pari, Sigfred Hårtana 1639 Jää; Michel hortolan 1543 Viip; Peter Horttainen 1640 Kurk;

Eloxe Härckosonn 1614 Pari, Hårko Wasilieff 1631 eli Haritonko Wasilieff 1638 Kurk; Horkos ödhe 1640 eli Hårkoises öde 1642 eli Hårkoua By 1631 Sor;

Harittana, rn. yl., esim. Lesoñe Harittana 1889 Viena;

Harinen, suku Kauk, KorS, PälJ, **Harila**, kylä Koiv, **Harila**, talo Kiih, Rääk, **hariijärvi** Kont, Lip, **harisemmäk** PälJ; **Harittala**, talo Salm;

Harikkala, hävinnyt kylä, esim. Harikan By 1631 eli Harikkala 1642 Sak;

Harkkonen, suku Tohm, **Harkkonen** l. **Harkkunen**, suku Kuol, **Harkkoine** Riigo 1872 Viena; harkolan mäki 1618 Uuk, **harkkojärvi** Ilo, **harkkolampi** Tohm, **harkojjok(i)** Kite, **harkojjoki**, **harkovvuara** KorS, **harkollampi** Rääk,

harkonopotta, -suo, **harkompelto** KorS, **harkonsuaŕi** Rääk, **harkonsuaŕ** l. **harkko** Lip, **harkkusiiniem**, -oja, -ranta Kuol, **harkkilajjoki** Jaak;

Haŕššoin fedora l. Feodor Parkkinen Suoj, **harsuvvuara** Soa; **Haršuojärvi** (Aunus Kuujärvi);

Haroinakja, kylänosa Imp;

Horttanainen, suku 1544 Kir, suku 1618 Juuk, suku Tohm, **horttana**, talo Viip, **horttanakorp** Sak, **horttananiem**, -soaŕ Rää, **horttanala**, talo, **horttanae-sevvoara** PieJ; **Horttonen**, suku Kuol; (mahdollisesti) **hortinoja** Uuk.

Osalla nimistä (esim. Hara, Haroi) on myös länsisuomalaisia kosketuksia.⁸

Harla, **Harle**, **Harlo**, **Harlu**, v. **Harlo**, **Harlam**, **Harlan**, **Har(a)lampij**, sn. Harlamov, Harlampijev, Harlanov, Harlov, kr. **Karalampes** ilosta säteilevä, esim. Harlo Ivaškov 1500 Käk, Harlij Iliassonn 1582 Kurk, Harlâ Danilas-son 1582 Jaak, Harle hamanson 1589 Kite, Saffua harleson 1589 Sui, Constantin Harloin 1614 PälJ, Harla Onisimanpoika ödhe 1618 Sui, Harla Elixieff 1618 Sor, Onikij Harlofs hemman 1618 Salm. — Harle, suku Salm, **harlej-joukko**, perhe ja talo, omist. Harle l. Harlampi Blinnikka Sui, **harlensuo** Lip, **harlamäk** Lappee, **harlosuo** PyhS, **harlunniitty**, **harlumpergivö** Sui, **Harlu**, pi-täjä. — Ofonasko Harlov 1496, Vasjuk Harlov 1563 Aunus, Harlo Dorofejev, dvor Ostaša Harlova 1500 Inkeri, Harlo Senkin 1563 Keski-Vepsä.

Hasko, **Hosko**, **Hoski**, v. **Osija**, **Osja**, **Oška**, sn. Oškin, Haskin, Hoskin, h. **Hosea** pelastus,

esim. Hoskâ Teppanason 1582 Sor, hotsko mutkason 1589 Lip, Hådska Iwansonn 1614 eli Håsko Jwanoff 1618 Kurk, Onuffar Hoskoissonn 1616 Sor, Jakob Håskoieff, Hoskon moisio 1618 Kurk, Martin Håskojeff 1631 Ilo, Håskoin öde 1642 PälJ; Haskoi Iffwanssonn 1616 Kurk, Hasko Clemendioff 1646 eli Håsko Klimentiof 1647 PälJ, Petter Haskanen 1651 Lip. — **Hoškoi**, rn. ja suku Salm, **hosko**, talo, **hoskojjärvi** Ilo, **hoskonkoski** Ruske, **hoskollampi** l. **hosko** PieJ, **hoskonniemi** Ilo, **hoskompellot** Sui; **Hoskonen**, suku Ilo, KorS, Sui ym., **hoskosenniemi** KorS, **hoskosiimpohjukka** Sui; **Hoskin**, suku Salm, **hoski**, talo Imp, **hoškinampekkö**, talo Salm, **hoškinsuaŕ** Suoj; (mahdollisesti) **Hasko**, **Suurhasko**, sukuja Vla.

Eräät nimestarit ovat yhdistäneet Hoskon venäjän **Foško** -hypokoris-miin, jonka lähtökohdaksi arveltiin nimiä Afanasij, Foka tai Fotij.

Hatja (< **Hatia**), **Hatikka**, (mahdollisesti) v. **Fadei**, **Faddei**, **Hadei**, **Fat'jan**, sn. Fatejev, Fat'janov, kr. **Thaddaios**,

esim. Matfei Hatikanpoika 1618 eli Matfejko hattikoff 1638 eli Matfej Ha-tikain 1641 Sui, Jffuandtko Haticka 1640 PieJ; Ans hatian 1553 UusVI, Hati-ainen 1801, suku Viip, — Hatjalahti, murteen **hatelaht**, Hatialax 1553 UusVI, nykyisin Kuol. — Fateiko Terent'jev, Filatko Hatejev 1563 Aunus. — Ks. **Fatja**, **Patja**, **Vat'a**.

Haura, **Hauri**, **Haurila**, **Hauro**, v. **Gavriil**, h. **Gabriel**,

esim. Hafrilka Iwanof 1631 eli Gaurilka Iwanoff 1638 Kurk, Havrila Iivananpoika Hattu 1637 Ilo, Michill hauroin 1638 eli Micko Hauri 1642 eli Michel Hauro 1645 eli Micko Hauronen 1647 PieJ, Gauri Mikoinpoika 1640 eli Haurj Mickainen 1641 PieJ, Owercka Hauriloff 1641 Sor, Hauran öde l. hauroisen öde 1642 Ilo, Hauru 1648, suku PieJ, Haurinen, suku Tohm. — Ks. Gauri, Gaurila, Kauri, Kaurila.

Havana, Hovana, v. Fofan, sn. Havanov, Hovanov, Hovajev, kr. **Theofanos**, esim. Hoffuana Mijckulason 1589 eli (mahdollisesti) Hoffwann Mikulassonn 1614 Pari, Iffuana hoffuansson 1589 Imp, Howana Pedrisonn 1614 Uuk, Hoffwan Iwanssonn 1614 eli Hochwana Jwananpoika 1618 Sor, Hofwan Mosesonn 1614 Kite, Jyrgi Hoffansonn 1615 Kurk; **Havana**, suku Kurk. — Ks. Fofan, Huohvana, Huopana.

Hedula, Hedu, v. Fedul, Feodul, kr. **Theodulos**, josta on asiakirjaesimerkkejä a~o -varianteista: Hodulka Filipov 1500 Imp, Hådar Håtulassonn 1615 eli Huodar Hatulassonn 1616 eli Fedårko Hådulin 1618, Waske Hådulin 1618 eli Waska Fedulin 1640 Kurk. — **Fed'ula**, harvemmin **Hedula** l. **Hedu**, rn. Suoj. — Ks. Fedula.

Hedu, Hetsu, Hetti, v. Fedot, kr. **Theodotos**, esim. hettšula, talo omist. **hedu**. l. **hettšu** l. Fedot Orava Suoj, **het't'i** l. **hettšu** l. **hedu** l. **hedotta** l. **Fedotta** l. **Fedot**, rn. monin paikoin Laatokan Karjalassa. — Het'in Iivan l. Ivan Fedotov Aunus. — Ks. Fedotta, Hodatta, Hovatta, Vettotta.

Hermo(i), v. German, Herman, Germa, sn. German, Germanov, kr. **Germanos**,

esim. M hermon^{ca} (=Hermonpoika) 1552 Koiv, Istoma Hermojeff 1642 Ilo; **Hermonen**, suku ValJ, **hermoñi**, suku Suoj, **hermoimmihala** l. Mihail Hermaninpoika Hautanen, jonka isä oli Herman Fadejeff Suoj, **hermol'a**, talo omist. Herman Potkonen Ilo, **hermommägi**, **hermovvuara** KorS, **hermoja**, **hermunnurmet** LumV. — **Hermoin Fed'a** l. Fedor Ivanov, **St'opin Hermoi** l. German Vasiljev Aunus.

Heroi, Herassima, v. Gerasim, Garasim, Gera, sn. Gerasimov, Gerasin, kr. **Gerasimos** arvokas, kunnioitettava,

esim. Vaško Gerasimov 1500 Sor, Herassiman Maksim 1850 Sui, **heroinfedora**, talo, **heroinnurmet**, Heronen, suku, **herosenniemi** Sui, **heroila**, talo Imp, Sui. — Joakkon Heroi l. Gerasim Jakovinpoika Midrofanov Aunus.

Hilata, Hilatta, rn. eri puolilla Laatokan Karjalaa. — Ks. Filata.

Hilippa, Hil(p)pa, Hil(p)po(i), Hilpi, Hila, Hilo(i), Hilikka, Hil(k)ko(i), Hilska, v. **Filipp, Fil'a, Fil'ka, Fil'aka, Hil'ka**, sn. Filipov, Filippov, Filip'jev, Hilkov, Hil'kov, Hilov, kr. **Philippos** hevosten ihailija, ystävä,

esim. Rydz hijlpa 1549 UusVI, Rydz hillippa 1544 Kive, Hilpa Pussonssonn, Lewaska Hilipassonn 1582 Kurk, Lari Hilipasson 1589 Kite, Hilippa Elexie-

son 1589 Kurk, hillippa Onnttoson 1589 Räi, Masko hilippason 1592 Sui, Hilippa Waskess 1613 Rautu, Hilippa Dereskassonn 1614 Kurk, Hilippa Kåselain 1614 MetP, Hilippa Kullmain 1614 Rautu, Hilippa Iacobssonn 1616 Hii, Jakoff Hilipanpoika 1618 PälJ, Filip Grigorieff 1618 eli Hilippa Rijgoisson 1632 Kite, Hilippa Riionpoika Nykäinen 1618 Juuk; F hilpan 1547 eli f hilippa 1550 Nui, Nest hilpan, S hilpaine 1552 Kive, p hilpaine 1558 Jää; Hilipan moisio 1618 Pari, hilipan Moisio 1631 PyhVI, Hilippas ödhe 1640 Kurk;

hilippa, talo Juuk, **hilipajjaska**, talo Jaak, **hilipämpessi**, talo Salm, **hilipavassu** l. Vassu (Vasili) Hilpanpoika Tiittanen Ilo, **hilippä** l. Filip Vuorinen Sui, **hilippa**, saari Imp, **hilipänaho** KorS, **hilipallampi**, -suo Kesä, **hilipammäki** Sui, **hilipanniemi**, **hilipavvoara** PieJ, **hilipansuar**, omist. Hilippa l. Filip Solehmainen Ilo, **hilipansuari** Juuk, **hilipavvuara** Ilo; **Hilipainen** l. **Hilipäinen**, sn. Laatokan Karjalassa;

Hilppa(inen), suku 1557 Kir, **Hilppa**, suku Lappee, **hilpa**, notko Nui, **hilppa**, pelto Pari, **hilppala**, talo Tohm, **hilppakorp** Kauk, **hilpanautio** Tuup, **hilpammehtä**, -salo Harlu, **hilpammäki** Kurk, **hilpanniittu**, -notko, -saar Nui, **hilpanselkä** KorS, **hilpäsuo** Imp, **hilpavvuara** Ilo; **hilpanotko** Räi, **hilpanotko**, -suo ValJ; **hilppola**, talo Tohm, **hilpoimäk**, -pelto Jää; (mahdollisesti) **hilpaksela**, talo Muol, **Hilpi**, suku, **hilpisuo** 1842 Nui;

Hilko Spiridonoff 1618 eli Filipko Spiridonoff 1631 Sor, Masko Hilkonen 1618 Sui, Hans Hilkain 1631 Kurk; **hilkkala**, talo Räi, **hilkakol'a**, talo omist. Nikolai Filipinpoika Olkkonen Räi, **hil(i)kkola** l. **hilppala**, talo, **hil(i)kkolammäki** Tohm, Andrei Filipoff l. **hilkkoini** Salm, **Hilkku**, suku Salm;

Hilo Ensonpoika 1618 Sui, **Hilonen**, suku Eno, KorS, Salm, Sui, Suoj, **hiloilu**, talo ja kulmakunta Salm, **hilo**, kulmakunta Hii, **hilola**, talo PieJ, **hilo-kallijo** Nui, **hilomäki**, -suo Kurk, **hiloniem** LumV; **hili**, miehen rn. ja talo Imp;

Lauri Hylsko 1559 Viip, Sigfred Hillska 1698 Koiv, **Hilksa**, **hilskamäk** Koiv, **hilskamäk**, -ranta Kuol;

Tutkimusalueen ulkopuolelta: Hilippä Huotariini 1830, Arhippa Hilippäini 1868 Viena, Hilipän Iivan l. Ivan Filipov, Hilipän Onttoi l. Anton Aleksejev Aunus. — Ks. Fila, Filippa, Filka, Viloi, Vilska.

Hippi, **Hippo**, (mahdollisesti) **Hyppö**, v. **Ipatij**, sn. Ipatjev, Ipatov, kr. **Hypatios** ylin, korkein tai v. **Ippolit**, sn. Ippolitov, kr. **Hippolytos** hevosen riisuja, esim. **hipazeD** l. **huohpoinhipan** talo Suoj, **Hippi**, suku, **hippilä** l. **hipinfedottu**, talo Salm, **Hippeläinen**, suku Kive, **Hipponen**, suku, **hippolisto**, talo, **Hippoila** By 1614 Imp, Sui; **Hyppönen**, suku, **Hyppölä**, kyliä ja taloja Itä-Suomessa. — Eräiden nimimestarien mukaan kyseessä voi olla afereesi v. Arhipp, Arhipov, Arhippov -nimistä, joista on myös v. Hipa-muodoste.

Hokka, **Hokki**, **Hokko**, **Hökkä**, **Hökkö**, v. **Foka**, sn. Fokejev, Fokin, kr. **Fokas** norppa,

esim. m **Hokan**^{ca} 1550 Kive, Pimina Hokensonn 1614 eli Piwonko Hö-

könpoika 1618 eli Piontko Fåkin 1631 Sor, Sachkar Hokeson 1615 eli Zachkarias Hökenpåika 1618 eli Saharko Fåkin 1631 Hii, Vlasia Hokonpoika 1618 Ilo, Håcka Michkalin ödhe 1618 Kurk; Håckj Pirskainen 1641 Lip; Jstoma höckeson 1589, Antte höckeson 1592 Kurk, höcke Kondianen 1592 Ilo, Hökkä Hovatanpoika 1618 Ilo, Hökö (= Hökkö) Ivanoff 1618 Pari; Hodari Hoðarinpoika Hockonen 1618 eli föderko hoockoieff 1631 eli Feodor Håckojnen 1638 eli Feodor Håckainen 1641 Sor; Timoska Höckäin ödhe 1618 Kite, Erttoi Höckäinen 1631 Kite, Håteiko Fåkin 1640 eli Håttj Höckäinen 1641 eli Fådiko Håckaioff 1646 PieJ;

Hokkanen, yl. sn., **hokkini**, suku Suoj, **hokkasekiermii**, verkkojen kuivauspaikka Jaak; **Hökkä** l. **Hokka**, talo Nmes, **hökkälä** l. **hökkölä**, Pienpappila 1670 Jaak, **hökkä**, saari 1879, **hökänniemi** Nmes, **hökänniemi** Ilo, **hökkölä**, talo Jaak. — Pitkävokaalisesta, painollisesta ensi tavusta (vrt. v. Fóka) on kehittynyt diftongillinen **Huokko**-asu, esim. **huokkol'a**, **huokko**, taloja Lip. — Muualta Hokki Vasiljeff, Hökkäni Petri l. Leson'i Petri, joka asui Hökkälässä 1872 Viena, Hokin Mikki l. Nikita Fokin Aunus. — Ks. Foka.

Hotari, Huotari, Hodari, Huodari, v. **Feodor, Fedor, Hodor**, sn. Feodorov, Fedorov, Hodorov, kr. **Theodoros** Jumalan lahja.

esim. hotar timon^{ca} 1549 Kive, rydz hotar 1550 Äyr, hottar pöttzsinn 1551 eli hotar pötzön 1553, hotar lembien 1552, hotar haracka 1553, hotthr pöhenn 1557, hotar harilainen 1560 UusVI, Hodari Hottatason 1582 Kite, Håttar Eenckassonn 1582 Sor, Hodari Ondresson 1589 Ruske, hodari Jffuan-son 1589 RauJ, michifara hodarson 1589 Kurk, Griska hodarsson 1592 Kauk, Hodar Patkin 1613 Rautu, Chodar Mikitass 1613 Räi, Hådar Ewoisson 1614 Sor, Hådar Åndressonn 1614 eli Huodar Androisson 1616, Hådar Erttonsonn 1614 eli Huodar Erttoissonn 1616, Hödhar Grijskass 1614, Hödar Mikittss 1615 Räi, Huodar Luckassonn 1616 Tohm, Anania Huodarsson 1616, Wlitta Huodarsson 1616 eli Vlianko Feodoroff 1638 eli Vliasko Feodoroff 1640, Hådari Grigorieff 1618 Kurk, Wasila Hodarinpoika 1618 eli Waska Feodoroff 1631 Sor, Omosse Hodarinpoika 1618 eli Omoska Fedoroff 1638 Tohm, Hodari Howatans ödhe 1618 Ilo, Anders hodarisson 1638, Ifuan hādarsson 1641 Rautu, Mina Hodarinpoika l. Mina Federoff 1640 Kurk, Hådar Ielessiof 1647 eli Fedorko Ielessioff 1646 Kite, Jwan Hodarsson 1651 eli Iwanko Federof 1647 Hii. — Clemitt hotarin 1544 eli Lembij hotarin 1552 eli Clemett hotarin 1557 UusVI, Anders Hådarin 1659 Äyr;

Hodari(nen), esim. **hodarijjohor** Salm, **hodar**, suku ja talo Ilo, **hodariñniemi** Salm, **Hotari**, suku ja talo Imp, Sui, Hotarila 1559, talo UusVI, **hotarila**, talo Tohm, Hotari nijtu 1660 Säkk, **hotarisuo** Harlu;

Huotari(nen), yl. sn., **huotar**, suku ja talo Lappee, **huotarila**, talo Ilo, Kont, Tohm ym. , **huotař**, niemi Jaak, **huotar**, kulmakunta Vahv, **huotari**, metsä Juuk; **huotarijok** Vahv, **huotarivvuara** Ilo, Kite, **huoterillaht** LumV, **huoterioja**

Jaak. — Sukunimestä **Hohtari** Hii on myös **Hotari**-muotoja, esim. Mattes Hochtar l. Hådar 1651 Hii, Niku Hächtarsson 1631 Sui.

Muualta Huotariini Jouhko l. Jefim Feodoroff 1825, Huotariini Kostja l. Kostja Feodoroff 1820 Viena. — Ks. Fed'a, Vetja ym.

Hotka, Hotke, Hotki, Hoti, Hodi, Hodja, Hodju, Hotei, Ho(t)ta, Ho(t)to(i), Hotti, Huoti, v. Fotij, Fotei, Fot, Hod'ko, Hodaka, sn. Fotin, Hatin, Hoda-kov, Hodejev, Hodin, Hodkin, Hodov ym., kr. Fotios valistaja, valoisa, joskin muutammat nimet on yhdistetty v. Feodor-nimen hypokorismeihin,

esim. Achwo Hotinpoika 1618 eli Fedorcko Ahuojeff 1640 Sui, Hådj Miki-feroff 1638 eli Fedtko Nikiforoff 1640 eli Håteiko Nickiferoff 1641 Sor, Håtko Pawiloff 1638 eli Fedtka Paulooff 1640 Hii, joihin ovat yhdistettävissä Hotkola 1500, Hotkala 1618, Håtkola 1627, kylä Sor, Hådkan öde 1642 Kite; lisäksi hotke husan 1592 Lip, Jffuan hotkeson 1589 Sor, Hotki Teppansson 1615 eli Hotke Teppanssonn 1617 PyhVI;

Stepanko **Fotejev** 1500 Rautu, **Hotui** Juhnov 1500 Inkeri, pirhu hodinssonn 1593 Hii; **Hodinen**, esim. **hod'ine miitrei** Sui, **hod'ila** l. **hot'ila**, talo omist. Maksim. Hodijeff Imp, **hod'ilammägi** Suoj; **Hotinen**, suku Kuol, Salm ym., **hotila**, talo Imp ym.

hodjeimmarppa, talo omist. Marppa Malassu Sui **hod'ala**, vir. Hotjala, taloryhmä Sui, **Hodju**, suku, **hod'ummägi** Imp, (mahdollisesti) **hotjus**, pelto Käk;

hot'ei, miehen rn. ja talo Imp, Suoj, **hot't'ei ondrei**, talo LumV, **hot'ei**, suku ja taloryhmä, Hodejev, suku Salm; Hoteijov Maura 1918 Viena;

Hotta, suku Uuk; **Hotti** Repo 1598 Juuk, Håttises ödhe 1640, Håttila By 1631 Sor, **Hotti**, suku Imp, Kauk, Sui, **hotiaho** PieJ, **hotillahti** Sor, **hotinniemi** PyhVI, **hot'impe'tt'ikangas** Suoj; **Hottinen**, sn. Laatokan Karjalassa; **Höt't'i**, suku Salm, **hötivuara** Tuup;

hoto, miehen rn. ja talo PyhVI, **hotoi**, **hotoillambi**, **hotoimmägi** Sui, **hotojok** l. **hotajok** HeiJ; **Hoto** 1915 Viena;

Huoti, suku Imp, Jaak, Kurk ym., **huot'mäk** Jaak, **huotinniemi** Kurk, **huotivuara** Kite, **huotinsuaret**, -niemi Kite, **huotila**, häv.talo, **huotilavuara** Tohm, **huotilankoski** Kurk, **Huotilainen**, suku Jaak, Kurk, **huot'ikamäk** Hii.

Mahdollisesti ryhmään kuuluvat deminutiiviset **Hotakka, Hotokka** ja **Hatakka**-nimet, joskin muitakin selitysmahdollisuuksia on olemassa, esim.

Hotokka, Hotokainen, sukuja Muol, Ingi Hotocka 1549 Joh,m hotokain 1552 Muol; **Hotakka, Hotakainen**, martti Hotakan 1544 eli M hotokan 1553 Äyr, Junni hottacka 1550 Joh, Lassiko Hodakoff eli Lariko Hodakoff 1618, Peter Hådakain 1631 Pari, Jacuska Hådakin, Lars Hådakain 1631 Kurk; **Hodakka**, suku Salm, **Hotakka** l. **Hotokka**, kylä Muol, **hotakanaho** Juuk; **Hatakka, Hatakainen**, Jusse hatakan 1543 Jää, Iören hatackain 1641, Hatackala 1616, kylä MetP.

Sitä vastoin **Hotaska**, Offwäi Hodaskanpoica 1627 Sui, **hotaskansuo** l. ho-

toskansuo Lip olisi äänteellisesti luontevampi yhdistää v. **Fe(o)dosij**, kr. **Theodosios** Jumalan antama -nimiin.

Houri, Hovrenija, v. **Fevronia, Havrońja, Hovra**, sn. Hovrin, kr. **Febrńnia**, esim. Ludzko Hoffroin 1631 Pari, Pauo Hourinen 1640 PieJ; Vaslein Hour l. Hovrenia Jerkku Jaak; (mahdollisesti) **hopromäki** Kurk; Iivanan vaimo Houro 1872, Karppo Houro 1915 Viena.

Hovatta, Hodatta, v. **Fedot, Feodot, Hodota**, sn. Fedotov, Feodotov, Hodatjev, Hodotov, kr. **Theodotos** Jumalan antama,

esim. Hätotta pust 1581, Iffuan hotottas(on) 1582 Sor, Hoffuata anderson 1582 eli hoffuata Ondresson 1589 Ruske, Hoffuata Kalinason 1589 PälJ, Nester hodattason 1589 Kurk eli (mahdollisesti) Nester hodattason 1592 Hii, Hodari hottatason 1582, Micki hoffuatason 1592 Kite, Ofana hoffuatason 1589, Kondro hoffuatason 1592 PälJ, hoffuata Elisieson 1592, Ahpā hoffuatason 1593 Tohm, Hādar Hāwattzsonn, Sirgie Huodatsonn 1614 eli Sergei Howatanpoika 1618 Sor, Hādatta Elixisonn 1614 Kurk, Hādatta Hādarsonn 1615 eli Fedotko Fedoroff 1618 Uuk, Hāffwatt Pachkunsonn 1615 Salm, Howata Hodatanpoika 1618 Ruske, Haleska Hoatanpoika 1618 eli Faleska Fedotoff 1631 Sor, Hādotan öde 1642 Kite, Vlaska Hofwatsson 1663 Jää; Simona Hādatoff 1634 Uuk;

Hovatta, suku Kont, Salm, Uuk, **Hovatan** Anni l. Anna Jerkku Jaak, **hovattala** kylä(kunta) Ilo, Jaak, Lip, **hovatta**, saari Kite, Salm, **hovattu**, talo Salm, **hovattalampi** Lip, **hovatammägi** Salm, **hovatammäki** Kite, Uuk, **hovatollambi**, **hovatavvuara** Ilo, **hovatallammit** l. **hovatat**, **isohovatta**, **pienihovatta** PieJ. — Muualta Lesonī Hovatta 1847, Karppanē Hotatta 1889 Viena.

Huohpoi, Huohvana, Huopana, Hyöppi v. **Fofan, Feofan**, sn. Fofanov, Feofanov, Hovajev, Hovanov, kr. **Theofanos** Jumalan ilmoittaja,

esim. Hoffuana Mijckulason 1589 Kesä, Iffuana hoffuanason 1589 Imp, Hofwan Moseson 1614 eli Fofanko Moisieff 1618 Kite, Hāpoi Ennickäsonn 1614 eli Hāphan Ennickässon 1616 eli Hochpana Enikieff 1618 eli Hopain Ännickepäika 1632 Sor, Hochpana 1618 eli Hochpo Carpoff 1638 PälJ, Kyrö hohwanoff 1618 Ilo, Hāchwois ödhe 1642 Hii;

huohpoi, rn. ja talo Suoj, **huohpo, huohpola**, talo, **huohpovuara** KorS, **Huohvanainen**, suku Ilo, Suoj, **huohvanala**, talo Ilo; **Huoponen**, suku UusVI, **huopolaks** Lip, **Huopainen**, suku ja kylä Luu, **Hyöppinen**, suku Jaak, Kurk.

Huro(i), Huuro(i), v. **Gurij, Gurja, Gura**, sn. Gurin, Gurijev, h. **Gurias** leijonan pentu, pieni leijona,

esim. Jsack huroinn 1593 Kite, Feder Guroieff 1618 eli Fedorko Hurin 1631 Salm, Fedorko Huroieff 1631 eli Hādar huroinen 1632 Uuk, Huräcko Pristoff 1631 Sor, Huroisen öde 1642 Kurk, Hurinko Mickiforoff 1648 Kite, Huurina Archkimanpoika 1682 Ilo; Gureiko Lopin 1500 Inkeri;

Huurinainen, suku Eno, Ilo, Soa, Sui, Tuup ym.; **huureinhauta**, **huuronaho**,

-koski, -korpi, -niemi, -salo, -suo, -voara Ilo, **huurollaks, huuronniem** Lip.

Häkli (hypoteettisesti), v. **Fekla**, sn. Feklin, kr. **Thekla** Jumalan kunnia tms.,

esim. **Hekla**, rn. Salm ym., **Fekli**, rn. Jaak ym.; **Heklens** ödhe 1640 Uuk, **Häkli** 1560, suku Antr; **hekla**, rn. ja talo, **heklajjok, heklammäk** Uuk, **heklampelo** Juuk, **heklansuari** 1879 PieJ; **heklisomäk** Kir;

Häkli, suku Antr, Hii, Kauk, Kurk, esim. Peer Hägli 1615 eli Peder Hegli 1613 Kauk; **häklilä**, kylä Antr, **häkljok, -mäk** Kauk.

Ignat, Ignatta, Ignoi, Iknatta, Iknoi, v. **Ignatij, Igño**, sn. Ignatov, Ignatjev, kr. **Ignatios** tulinen,

esim. Ignati Rydz 1559 Viip, Rydz Ignat 1560 Kive, Jgnat Walasesson 1589 Sui, Jgnat mihkalsen 1589, Jgnat Jffuanson 1590, Jgnat haralan 1592, Tijtta Ignaattsonn 1614 Pari, Rigo Jgnatanpoika 1618 eli Griska Jgnatieff 1638 PälJ, Tirko Ignojeff 1618 Pari, Ignatan autio 1618, jonka omist. Jaakko Ignatanpoika PälJ, Jgnata Jyrgins hemma, Kijcka Jgnat ödhe 1618 Kurk, Jgnati Kuissmin 1638 Sor; Erich ignath, Per ignath 1543, hans ignath 1544 eli h Ignati^{ca} (=Ignatinpoika) 1554 Viip,p Ignatine 1554 UusVI;

Ignatovo 1500, kylä Rautu, Ignatala Mäkj 1646 Räi, Ignala 1827, talo Pol, **Iknattala**, kylä Kauk, Viip, talo Sor, **ignattu**, kylänosa Salm, **ignatansärkkä, ignommägi, ignovvuara** Ilo, **ignoila**, kylä Salm, **ignoilu**, kylänosa Suoj, **Iknonautio** Tuup, perinteen mukaan **iikinošippa** l. Osip Ignatjev Suoj. – Muualta Iknattaini Homa 1846, Lesoñi Iknatta 1872 Viena.

Ihannus, Ihanus, (mahdollisesti) osa **Ihanti**-nimistä, v. **Ioann**, sn. Ioanov, kr. **Ioannes**, h. **Johannes** Jumala on armollinen,

esim. Ihandui Zaharov 1500 RauJ, Ihandoi Malahov 1500 Sor, Mikiforik Ihandujev 1500 PyhVI, Jhanus vasilin^{ca} eli Janus vasilin^{ca} 1549 eli Ihanus wassilins(on) 1557 Kive, Jhanus piukenn 1591, Knuth Jhannusson 1592 Rautu, Jhanuxen Clemeti, Heiki Jhanus ödhe 1618 Kite, Ihanteiko Erichenpoika 1640 eli Ihandij Ersson 1641, Jhandj Jhandieff 1638 Sor, Ihanda Waninen 1645 Sui, Ihantoinen 1543, suku Kir; Ihanois By 1614 Kurk; Naumko Igandujev 1500 Inkeri;

Ihanus, rn. Laatokan Karjalassa, **Ihanus**, suku Ilo, Tohm, Tuup, esim. Riko Ihanus, talo ja sen omistaja KorS. – Kyseisiä nimiä on myös läntisillä alueilla.

Iha, Iho(i) -nimet voivat olla ainakin osaksi **Ihannus**-nimen apokopee-muotoja. Vrt. Iho Makarin l. Ihanus Makarain 1623 ValJ.⁹

Iija, Iijo(i), Iiju, v. **Ion, Iona**, sn. Ionin, Ionov, h. **Joona(s)** kyyhkynen, esim. Sidko Jonin 1500 Sor, Lariwon Jiänin ödhe 1618 Salm, Ijo Demidoff 1641 PälJ, Onikej Ijoinen 1641 Kurk; Iänin Nawolok 1631 eli Ijonin Nemj 1638 Kurk;

iijjampaikka, metsäiijja, kylänosa, **iijja**, talo, **ii(j)jallampi, ii(j)jammäki** Imp,

hilo(n)iija, talo Hii, **Iijala**, talo omist. Iija Lyhykäinen Ilo, **Iijala**, talo PälJ, **ii-janazed** l. Ijo Arbusoffin perhe ja talo Suoj, **iijulaht, -niem** Käk, **iijan(a)** l. **iijo-n(a)**, miehen rn. ja talo Suoj; **Iija**, suku Imp. — Muualta Iijoin Peša l. Petr Fomin, Iijoin Išši l. Isai Tarasov (Aunus), Ijonan Petka l. Petr Melnikov (Aunus Kuujärvi).

Iivana, Iiva, Iivi, Iivo(i), Iivu, Ivatsu, Iiina, Ipa, Ipu, Iipu, Ibi, v. **Ivann, Iva, Ivo**, sn. Ibajev, Ivanin, Ivankin, Ivankov, Ivannikov, Ivanov, Ivin, kr. **Ioannes**, h. **Johannes** Jumala on armollinen.

esim. Rydz iffuan 1543 UusVI, O Ifuana^{ca} 1553 Kive, Anti iwanin^{ca} 1558 Jää, Iwan gregori, Iuan rydz, Iwāncka 1559 Viip, Iwan hei-ckin^{ca} 1559 Kive, Jffuana Teppo 1589 Imp, Jffuan Jormanson, Ahpo Jffuan-son 1589 Kesä, Iffuana halelieson 1589 Tuup, Jffuantke moisieson 1593 Sui, Iffwan Koppain 1613 Rää, Iwana Hådarsson 1614 Uuk, Iwann Lihawa 1614 eli Jwana Lihawa ödhe 1618 Sui, Ifwan l. Iwå Höwittzainenn 1614 Pari, Ifwoi Olexisonn 1614 Sui, Iffwana Rydz 1616 Rautu, Iffuana Sijkoinenn 1616 eli Ia-wan Sijkoisonn 1614 PälJ, Iffwann Sumboinen 1617 Rautu, Jwan Laihanpoi-kas ödhe 1618 PälJ, Sawa Jwonpoika ödhe 1618 Ilo, Erthå Jwananpoika 1618 Hii, Osipko Jwananpoika Jwatzoff 1618 Lip, Jwanko Mikulin 1618 Kite, Ivan Nälli l. Joan Nälli 1638 Rautu, Jwanka Fedotoff 1638 Sui, Iffwan Bächdanan-poika 1643 Sor, Hodar Jwananpoik l. Fedka Iwanoff 1651, Paelka Jwan-poika 1651 Hii;

Iivanainen, sn., esim. timaska iffuanan 1545, heino iffuanain 1558 UusVI, H Iffuanaijne 1553 Viip, Biörn iffuanaine 1558 Säck, Iffuanaine 1559 Kive, Lass Jfuanain 1641 Lip; **Iivanen**, esim. Hindric Iffuan 1543 Jää, p Iffuaijnen 1554 Muol, Oloff Ifwalain 1642 Lip; **Iivonen**, yl. sn., esim. Martti ijjfuoin 1549 Äyr, h Iffuon 1551 UusVI, E Ivoim 1556 Viip, Junti ijjfuoin 1558 Jää, Jffuon widh Kalch vgn 1592 Käk, Lasse Iwoim 1631 Pari; Iivanaiini Ossippa 1890 Viena;

Ivanovo 1500, kylä Rautu, Iwanan Niemi 1645 Sor, Iivanankontu, talo 1700-luvun alussa Tohm, Iivanapeltö 1841 Lappee, **Iivanala**, kylä Kuol, Säck, **Iivanala** l. **Iivattala**, kylä UusVI, **Iivanala**, talo Ilo, KorS, Tuup, UusVI, **Ii-vananlahti** Pol, **iivana** l. **iivanansuař**, **iivananaho** Uuk, **iivanamäk** Jää, Lappee, **iivanansaar** l. **iivasaar** l. **iivosaar** Viip, **iivanansuo** Pari, **iivanaisesuař** Tohm; **iiva** Jeskanen, perhe ja talo, **iivallambi** KorS, **iivala**, talo, **iivalluoto** Ilo, **iivala-aho**, **iivalaht** l. **iivalaks**, **iivansilta**, **iivaorko** l. **iivo-orko** Jaak, **iivanselkä** Sui; **iivakonfed'a**, talo Salm; **iivatsunniemi** KorS, **iivatsunsuo** Tuup; **ivanala**, talo Ilo, **ivankoski**, Jwankoski by 1618, kylä Hii, **ivatsummäk** LumV;

iivijaska l. Jaakko Veijalainen, perhe ja talo Jaak, **iivi** Sotikainen Sui, **iivilä**, kylä, **iivil'istö**, perhe, **iiviñniemi** Suoj, **iivilä** l. **iivola**, talo Tohm, **iivilänaita**, niitty Sui, **iivinautio**, **iivillahti**, **iivimmäki** Tuup, **iivinkennäs**, mäki Jaak, **iivir-ranta** PälJ, **iivikkilä**, talo Lip;

iivola, kylä Antr, talo Kauk, Kont, Sui, Tuup, **iivo**, lampi PieJ, **iivonkangas**

Ilo, iivolaks l. iivollahti l. iivalahti Jaak, iivollahti Kite, Lip, Rääk, iivollahti, Ifwoinlaxi 1642 Kurk, iivoillahti, iivoimpuusta, autio Suoj, iivomäk 1880 Rautu, iivonniemi Kite, PieJ, iivoja < Iivonoja Sor, iiovvuara Tohm; iivosmäki Hii;

iivu, talo Ilo, Imp, iivurinne, iivunsuo Ilo, iivullampi, iivunsuo l. iivonsuo Tuup; iivukkala, talo Lip;

iina < Iivana, iinazed < iivanazed l. iinaniivu l. Ivan Köpösen perhe ja talo Suoj;

iipu l. Iivana Issakainen, perhe ja talo Sui, iipu l. Ivan Pusu, perhe ja talo Suoj, miitšun ipu, ipula, talo omist. ipu l. Ivan Martiskainen Ilo; ipala, talo omist. ipa l. Ivan Potkonen Ilo; ipilä, talo omist. ipi l. Iivana Hoskonen, ipillahti Ilo. — Muualta Iipoin Iitti l. Ivan Vasiljev 1831 Aunus, Iivanaiñi Omošš 1885 Viena. — Ks. Ivaska, Ivakko.

Ilina, v. Elena, Ilina, kr. Helena loistava,

esim. Rydz piija Ilina 1581 Käk.

Ilja, Iljo(i), Ilju, Iilja, Iiljo(i), Iiliä, (mahdollisesti) Ilkka, Ilkko(i), Illi, Illoi ym., v. Ilja, Ilija, Il'ka, Il'ko, sn. Iljev, Iljin, h. Elias Jumalan voima, Jahve on Jumalani,

esim. Harlij Iliansonn, Hottarij Illianssonn 1582 Kurk, Jlia Jyrgison 1589 Pari, Jlia marthinason 1589 Lip, Jlia Lucassonn 1593 Pari, Iliä Rydz 1613, Iliä Owaskessonn 1615 Rautu, Jlia Sirgienpoika 1618 Sor, Jlia Jeronpoika 1618 Kurk, Jliä Pauloff 1641 Hii; per ilijen 1543, Joan Ilien 1544 Jää, h Iliann 1551 Kive, M Iliainen 1559, UusVI, Madz Jlien 1590 Käk, peer Jlien 1592, Thomas Jlienn 1593 Hii, Pether Ilian Poika 1626 Jää, Caupi Ilijän 1640 Rautu, Bertill Jliainen 1641 Pari; Joaniko Jliakainen 1618 Pari, Anders illuckain 1558 Viip; Iljala 1500, kylä Sor, Iljala 1500, Jliala by 1589, Jliälä 1618 PälJ, Iljala 1600-luvulla Pol;

il'pa l. Ilja Kauri Suoj, ontommiütrempetrinil'pa, talo omist. Ilja Linnamäki Imp, iljala, talo Ilo, Tohm, Tuup, kylänosa Rautu, iljalavvuara Ilo; iljanaho, iljankangas Ilo, iljanautio Tuup, iljankeljot, mäki Tohm, iljakask Rautu, iljakorp l. illekorp Lappee, iljallaksi, iljavvuara Ilo, Iljallambi, iljamägi Sui, iljammäki Imp, iljammäk Uuk, iljanniemi Juuk, PieJ, iljanniemi Lum V, iljapellot Räi, iljansuar Lip, iljansuo Pari, Tuup; iljommäki Hii, iljurrinne Soa, iljukkala, talo Lip, iljuska, pelto Muol, iljuškampiha, talo Imp;

Illukka, suku Lappee, illukansaar Taip; illuvvuara Soa;

Iiliäinen, suku Hii, Kir, Iiliälä l. iileekylä, iileekorp Kir;

mahdollisesti Illi, Illo, suku Kauk, Räi, p Jlli 1551 Viip, illilä, talo Viip, illikal'ii LumV, illikankas HeiJ, illisalm Kir, il'tized, perhe ja talo, illitšän iivan l. Ivan Iljin, perhe ja talo Sui, illittšä, talo Suoj; Illinen, Illonen, suku Sui ym., Jwaska Jllijn 1638 Pari: Ilaja, kylä 1722 Ilo, Ilkoila 1618, talo Hii. — Pitäjännimestä Ilomantsi, murteen ilamantši, Derevnja Ilomanets, Perevara Ilomañ-

skaja u Il'ji svjatogo na pogoste 1500, Ilmans 1615, kerrotaan, että se oli lähtöisin munkki Ilja l. Illoi Mantsi(se)sta, joka oli tullut Salmin pogostan Mantinsaaresta ja perustanut kirkon. ¹⁰

Muualta Smenko Illujev, Il'jaka Vaskov 1500 Inkeri, Ilka Mikulin 1563, **il'-kan Peša** l. Petr Il'kin Aunus (Matšela).

Iljana, v. **Uljana**, **Julian(a)**,

esim. Pedri Ilianason 1615 Pari, Jlian Haltzioff 1638 Kite. — Ks. **Uljana**, **Julian(a)**. — Nimi on tunnettu myös läntisen kirkon alueella.

Immo(i) -nimet, vrt. v. **Immanuil**, h. **Immanuel** Jumala kanssamme, ovat Karjalassa harvinaisia ja lienevät lähinnä läntisen kirkon perua.

Ino(i), v. **Inokentij**, **Innokentij**, sn. Inokent'jev, Inokov, lat. **Innocentius** via-ton,

esim. Martti Ionoin (=Inoinen) 1558 UusVI; Ino 1559, kylä UusVI; **inojok**, **-kylä**, **-niem** UusVI. — Muualta Inoin taloi Aunus. — Mahdollisesti ryhmään kuuluu myös osa **Inna** ja **Inno** -nimistä, joskin niitä on runsaasti läntisessä nimistössämme. Vrt. Hindrich Innoin 1631 eli Jnnajnen 1638 Innasenpohjassa, Innoisen pohia 1631 Pari.

Ipatti, v. **Ipattij**, kr. **Hypatios** korkein, ylin,

esim. Jpatti Kiriloff 1631 PälJ, Jpatejko Jermolin 1638 Ilo, Ipatko Lauroff 1640 eli Ipattj Larszonn 1641 PälJ, Ipatti Iackoleff 1647 Kite;

Ipatti Kuikka Imp, **ipatti** l. **ipattila**, talo omist. **ipatiniivana** l. Ivana Pöppönen, jonka isoisä oli ollut Ipatti Pöppönen Suoj, **Ipatti** (l. Ipatov), suku Ilo, Salm, **Ipatti** 1879, talo ja mäki PieJ, **ipatti** l. **ipativvuara** Ruske, **ipatimmäk** Imp, **ipatinniemi** Eno, **ipativvoara** PieJ. Suojärveltä on merkitty Ipatti-nimen hypokorismi **Ipa**. — Muualta Lesoñi Ipat'ti Viena.

Irina, **Iri**, **Iro(i)**, v. **Irina**, **Irinja**, **Irinei**, kr. **Irene**, **Eirene** rauhaa rakastava,

esim. Anna Irinssdr (dotter) 1557 Kive; Iro Sissotar 1797 Ilo. — Muualta Hoteijoff Iro Viena.

Ismo, v. **Ismail**, **Izmail**, sn. Izmailov, h. **Ismael** Jumala kuulee,

esim. Izmailik 1500 Inkeri, Jakuš Ismaila 1500 PieJ; **ismola**, talo, **ismollahti** Ilo, **ismo** Salm, **ismoijoki** Sui.

Issa, **Issai**, **Isso(i)**, **Iso(i)**, v. **Isai**, **Isaija**, sn. Isajev, kr. **Esaias** Jumalan antama pelastus,

esim. ijssa Oculason 1589 Pälj, Jssso Ludianoff 1618 Kurk, Jssoi Jeyseisson 1632 Kite, Jsaijkå Pappå 1651 Lip; Jsoy Makarin 1626 Inkeri;

Issala, talo Ilo, KorS, PieJ, **issaavvuara** PieJ; **Issoi** Puruskainen Ilo, **iudan išoi**, talo Imp, **išoin sosoi** l. Soson Haukka Suoj, **issoi** l. **issoila**, talo Suoj, **issoila**, talo Sui, **issola**, talo, **issoijärvi** Ilo, **išsoinapaja** Imp, **issoniem** Antr, **išsoilan-selgy** Suoj, **isoimmäki** Imp, **iisso(i)**, rn. PälJ, **išsilänsuo** Suoj. — Muualla **išoin fed'a** l. Feodor Moissejev, **išsaizen talo** Aunus.

Issakka, Issakki, Isakka, Isakki, v. Isak, Isakij, sn. Isakov, h. Iisak, Jishaq hän nauraa,

Isak Vallitov 1500 Sak, Mikiforik Isakov 1500 Rautu; Isach Walesson 1582 Kurk, Jssac Kaurilason 1589 Soa, Lucka Jsacson 1589 Ruske, Isach Höpöt-tinenn 1614 Sui, Jssacka wiliakains 1618 PieJ, Jssaka Demidanpoika 1618 PälJ, Kanni Jsakanpoika ödhe, Kyro Jsakanpoika ödhe 1618 Ilo, Judska Issa-koff 1618 Pari, Issacka Prockoinp^{ca} 1627 Tohm, Waska Jssakoff 1632 Sak, Lasse Issacka 1635 Jää, Issakas ödhe 1640 Sui, Issacka Klimof 1647 eli (poik-keuksellisesti) Issoj Klimoff 1648, Issacka Ieroiof 1648 PälJ, Lars Jssacka 1648 Ruok, Mihaila Isakoff 1727 Salm; Jusska Jsakoff på Jssakan mäki 1618 Pari, Jssakan waara 1631 Kite;

Issakka, yl. rn. Laatokan Karjalassa, **Issakka**, suku Imp, Jää, Kauk, KorS, PieJ, **Issakainen**, suku Ilo, KorS, RauV, Räi, Soa, Tuup, **Issakka**, talo Jää, RauV, **Issakka**, kylänosa, **issakkala**, talo, **issakansuo** Ilo, **issakanaho** KorS, **issakammäk**, **issakanniemi** Uuk, **issakaisensuo** Soa; **isakku**, suku Salm; (mahdol-lisesti) **Issukka**, suku Imp, **Isukka**, murteen **išukku**, suku Salm, **išukkala** l. **i-šukkazed**, talo Suoj, **išukan ambarsuo** Imp, **issukka**, talo Sor, **išukov**, suku Salm; **Isakansaari** (Aunus Kuujärvi).

Paikoin **Esaias** ja **Iisak** -nimien hypokorismit ovat samaistuneet, esim. **Iisso** l. Iisakki Kurk. LumV, **Iissu** l. Iisakki Sui, **iisola**, talo omist. Iisakki Haapa-lainen Ilo; samoin **iissonkennäs** LumV, **iissommäk** Uuk, jotka on yhdistetty Is-sakka-nimeen.

Ista, Isto, Istrail, v. Israil, h. Israel Jumalan kanssa taistelija, esim. **istalloso**, suo Eno. — Nimi esiintyy myös läntisen kirkon alueilla.¹¹ — **Ista** ja **Isto** voivat olla myös Istoma-nimen apokopee-asuja.

Istoma, v. Istoma, sn. Istomin, Istomov, esim. Ijstâma 1559 Viip, Jstoma höckeson 1589 Kurk, Jstoma Jakoffleff 1618 eli Jstoma Jakobleff 1638 Kurk, Istoma Hermojeff 1642 Ilo; Leucka Jstoinen 1641 Sor.

Iukka, Iukko(i), v. Ivka, Ivki, Ivko, Ivan, sn. Ivkin, esim. Iffkola på öhn 1618 Hii, Iiuckoisen ödhe 1642 Salm; **iukela**, metsä Rautu.

Iuta, Iuda, Juta, Juda, v. Iuda, Juda, sn. Judin, Judinov, h. Judas, Juuda maineikas, ylistetty,

esim. Jvda prickasson 1582 Jaak, ijuta Luckason 1589 Soa, Iuda Minasonn 1614 eli Juda Minasonn 1615, Iuda Ignaattsonn 1614 Kite, Dancka Iudainen 1614 eli Danilka Jiudin 1631 Sor, Jiudasens hemman ödhe 1618 PieJ, Ijudins ödhe l. Jiudins ödhe 1640 Kurk; Ijudka Ivaškov 1500 Imp, Ileika Judin 1500 Rautu;

Iuda l. Juuda, rn. ja talo Suoj, **iudan iivana** l. Ivan Kuokka Sui, **iudan išoi**, talo Imp, **iutala**, talo KorS, **iutallamp** Uuk, **iudoila**, talo, **iudoilammägi** Imp;

Judin, suku, **judoila**, talo **Imp**, **jutallampi** Uuk. — Vrt kansallisuusnimeä Juu(t)ti, Juutilainen.

Ivakka, **Ivako**, **Ivaska**, v. **Ivaka**, **Ivaška**, **Ivan**, sn. Ivakin, Ivaškov, esim. Jyrgi Jffuaskason 1589 Kite, Jfwask Rydtz 1631 MetP, Jwaska Jlijjn 1638 Pari, Jwaska Lautasällkä 1638 Kurk, Ifwaska Arhipoff 1640 Sui, Ifuaska Truchpanoff 1640 Kurk, Iwaska Iwanoff 1645 Sor; Th iffaskan (=Ivaskainen) 1551 UusVI, Teppan Juaskof 1618 Suoj; Eskill Iffwacka 1616 eli Eskill Juwacka 1617 Rautu; **Ivaska(inen)** yl.sn., **ivaskamäk**, kylä Räi, **ivaskasuaf** l. **ivakesuaf**, Iffwaskan Sari 1613, kylä PyhVI; **Ivako**, **Ivaššu**, sukuja Salm. — Ks. Iivana, Juvakka.

Jaakkima, v. **Jakim**, **Joakim**, sn. Jakimov, h. **Joakim**, **Jehoiachim** Jumala herättää, vahvistaa,

esim. Fomka Jakimov 1500 Sak, Iachim Jyrgisson 1614 eli Iouhkim Jyrgisson 1616 Kite, Iachima Teppanson 1614 Sor, Jakima Mokinoff 1618 Kurk;

Jaakkima, **joakkima** l. **juakkima**, alun perin **juakkim(av)vuara**, Jakiman wara 1618 (pitäjä), **juakkimallahti** Jaak, **Jaakkima**, **juakkima**, kylä 1637 Kite, **juakkimansuaf** Soa, **juakkimavvuara** Ilo.

Jaakko, **Jakova**, **Jakava**, **Jakku**, **Jaska**, **Jasa** ym., v. **Jakov**, **Jaška**, **Jaša**, sn. Jakovlev, Jakov, Jakovits, Jaškov, Jaškin, Jašin, h. **Jakob** viekkaudella voittaja,

esim. ryttz Iachawa 1552 UusVI, Precke Jackonsson 1582 Jaak, Jackaua Meskenon 1589 eli Jackaua Meskinen 1592, Jackaua Siurinen 1589 Ilo, Rijko Jackauason 1589 Imp, Karppa Jackauason 1592 Pari, purmu Jackauassonn 1593 Ilo, Jakowa Dmitreiefwa 1618 Kite, Jakawa Laurinpoika 1618 Tohm, Jwan Jakauanpoika 1618 Ilo, Jakowa Petrofz ödhe 1618 Salm, Jakoff Mijnin 1618 eli Iakuska Minin 1638 Sor, Jakoff Lukanpoika ödhe 1618 Sui, Iacko Daniloff 1646 eli Jackusko Daniloff 1647 Lip, Iasko Kauriloff 1646 Kurk; Lasse iackauan(=Jakavainen) 1543, Anders iakaua 1546, T jakauan 1550 Jää, Morten Jakauan 1543, hen Iackauan 1544, S Iakoiijnen 1553 UusVI, Logina Jakowan 1618 Sor, Oluff Jaackouainen 1639 Jää;¹²

juakko kabris, talo, **juakoiniivanankirilä**, talo omist. Kiril Harakka Suoj, **jaakkovala** l. **jaakkola**, kylä UusVI, **jakovala**, kylä Jää, **juakovallambi** KorS, **juakoinniemi** Salm, **Jakku(nen)**, suku, **jakuvvuara** Ilo, **juaskala**, talo Tohm; Jaško Mikiforov 1500 Käk; **Jaska**, **Jaška**, **Jasa**, **Jaša** yl. rn. Karjalassa. — Muualla Joakkoñi Ol'eksei 1877, Juakkoñi Miikkula Viena, Danilinan Joakoi l. Jakov Danilin Aunus, **D'äkimmägi** (Aunus Kuujärvi).

Jaro(i), v. **Jaroi**, **Jarei**, **Jara**, **Jaroslav**, sn. Jarov, Jaroslavskij,

esim. Grels Jaron^{ca} (=Jaronpoika) 1557 UusVI; L iaronen 1554 UusVI; **Jaroñe**, suku Salm, **jaroila**, talo Sui. — Epäselvää on, kuuluvatko ryhmään henkilönnimet Jaraske, Jarassi, Jarassimainen, Jarssu, Jarkko(nen). Unbegaunin mukaan (s. 270) **Jaroš** on Jaroslav tai Jerofij -nimen hypokorismi.

Javana, v. **Iovan(a)** < **Ioann**, kr. **Ioannes**,

esim. Iawan Sijkoisonn 1614 eli Iffuana Sijkoinenn 1616 PälJ, Mijna Jia-
wanpoika 1618 Ilo; lau iauanan 1544, tinus iauanan 1545 Jää, Stafan Ja-
wanainen 1613, Jörenn Jauanainenn 1615 Räi, Mårthen Jawanajn 1638 Kurk,
Matti Jawanajnen 1640 Sor;

Javanainen, suku Kauk, Kir, Käk, RauJ, Räi ym., **javanaisiiniitty** Jää.¹³—
Muualla Sofka Jowanainen 1618 Inkeri, **Đavananniemi**, **Đavananluoto** (Aunus
Kuujärvi). — Ks. Iivana.

Jehimä, **Jehhimä**, **Jehkimä**, **Jehki**, **Jehko(i)**, **Jeko(i)**, **Jekko(i)**, **Jekku**,
Jäksi, **Jäkkö**, v. **Jefim**, **Jefimij**, **Jevfim**, **Jevko**, sn. Jefimov, Efimov, kr. **Euthy-**
mios hyväntahtoinen, suosiollinen,

esim. Jefko Nefedov 1500 PyhVI, Kuzemka Jefimov 1500 Ilo; Jecko Iwans-
s(on) 1614 Räi, Michkall Iehkainenn 1614 Pari, Jefimko Fåmin 1631 PälJ, Jäc-
kos öde 1640 Ilo, Jefim Aristoff 1641 Hii, Jefko Kilkane 1651 PieJ, Vasila Jä-
kiloff 1696 Tuup; Iivana Jehkinpoika 1855 Sui;

jeh(h)imä l. **jehki** l. **jekki** l. **Je(k)ku** l. Jefim yl. rn. Laatokan Karjalassa; **agoi**
jehkiini l. Agafon Jehkinen Suoj, **Jehkonen**, suku Ilo, Suoj, **Jekkonen**, suku Ilo.
Salm, Soa, Tohm, **Jäkkinen**, suku Tuup, **Jekoi**, suku Salm;

jehki, talo omist. Jefim (Jehki) Karppinen Sui; **jehkilä**, kylä Suoj, **jehkilä**,
talo omist. Jehki Palviainen Ilo, **jehkilä**, talo omist. Jefim (Jehki) Kanninen
KorS, **jehkilä**, talo Ilo, Tuup, **jehkinaho**, **jehkimmägi** KorS, **jehkillemi**, suo Sui,
jehko, talo, **jehkosaska**, talo omist. Aleksander (Saska) Jefiminpoika Vaske-
lainen Rautu, **jekirrajakko**, Jefim Tepposen raivaama aho Suoj, **jekkola** l.
jehkilä, talo KorS, **jekkola**, talo Salm, Sui, **jekkosenahot** Sui. — Muualla Ii-
vana Jehkimäinen Viena.

Jehri, **Jehro(i)**, **Jehrimä**, v. **Jefrem**, **Efrem**, sn. Jefrimov, Efremov, h. **Efracim**
hedelmällinen,

esim. Michkali Jeffremoff 1618 Sui, Ossipko Jefrimoff 1640 Kurk; **Jeh-**
rinen, suku Imp, **Jehrilä**, talo, **jehrilämmäk** l. **jehrimmäk** Imp. — Muualla Kar-
jalaiini Jehrimä 1877 Viena, Jehrin Fed'a l. Feodor Jefriminpoika Jermolajev
Aunus. — Ks. Ehro(i), Ehrimä.

Jelessie, **Jelisei**, **Jeli**, **Jelo(i)**, v. **Jelisei**, **Elisei**, sn. Elisejev, kr. **Elissaios**,
h. **Elisa** Jumala on auttanut,

esim. Lari Jelesioff 1618 Tohm, Jelessianödhe 1642 Uuk; **jeliseintalo** Suoj,
jelessiila, talo omist. Jelessie (Jeli) Karhapää Ilo; **jelilä**, talo Ilo; **Jelonen**, suku
Sui ym., **Jeloi**, suku Salm. — Ks. Elessie.

Jelka, **Jelkka**, **Jelko(i)**, **Jelkko(i)**, **Jolkki**, **Jolkko(i)**, **Jälki**, **Jälkö(i)**, v. **Elka**,
El'ka, **Ielka**, **Iolka**, **Jelisei**, kr. **Elissaios**, h. **Elisa**,

esim. Jelka Ivaškov 1500 Sor, Iolcka Mikittassonn 1614 eli Iälchâi Mikitas-
sonn 1616, Jelka Mikulin 1631 Kurk, Iolko Abrahamoff 1641 Soa; Swen iel-
kon 1543 Äyr, Tomas ielkin 1544 Säck, Mikulcka Jälkin l. Jelessieff 1640

Tohm, Anders Jolkoinen 1641 Piej;

Jelkänen, suku Soa, Sui, **jelkäservasajjoukot**, talo Sui, **Jolkin**, suku, **jolkki** l. **jolkkina**, talo Imp, **Jolkko(nen)**, **Jolko(nen)** sukuja Räi, **Jolkkonen**, suku Imp, Lip, Pol, RauJ, Sui, Tohm, Tuup; **jolokkola**, talo Sui, **jolokkila**, talo Imp, **Jolkkola**, talo 1700-luvun alussa Lip, **jolokkalampaekka**, talo Lip, **jolokunsuo** Juuk, **jolokkosellahti** Sui; **Jälkönen**, suku Ilo ym.

Jemi, **Jemo(i)** -nimiä on pidetty identtisinä **D'emi**, **D'emo(i)** -nimien kanssa (ks. niitä), esim. **jemilä**, talo, **jemilänaho** Sui, **jemimmäki** Soa, **jeminniitty** Sui, **jemimmägi**, **jeminsuo** Imp, **jemovvuara** KorS; **d'emini semoi** l. Semen Jeminen l. Jemonen Suoj. – Impilahdella **Jemi** on ollut Jefim-nimen hypokorismi. – Ks. **Temo(i)**.

Jerkko(i), **Jerkku**, v. **Ierka**, **Ierko**, **Erka**, **Jeremija**, h. **Jeremias** Jumala kohottaa,

esim. Ierko Sacharioff 1631 eli Ieremeiko Sacharioff 1640 Salm, Jercka Konanoff 1638 eli Jeremeiko Kānanoff 1641 Ilo, Jerkå Feodoroff l. Ieremeko Feodoroff 1641 Suoj;

Jerkku, suku Jaak, Salm, **jerkumäk**, -suo Jaak, **Jerkko** l. **Jeremias** Jaak ym. – Muualla Jerka Ivanov 1563 Aunus.

Jerma, **Jermei**, **Jermi(Järmi)**, **Jermie**, **Jermo(i)**, v. **Jeremija**, **Jermei**, sn. **Jeremejev**, h. **Jeremias** Jumala kohottaa,

esim. Gridka Jeremin 1500 Imp, Rijko Jermannssonn 1593, Jermoin ödhe 1643 Tohm; Poual Jermien 1543, tocko iermien 1545, O Järmän 1553 eli O ierminen 1554 UusVI; **jermala**, talo KanJ, **Jermilä** l. **jermilä**, talo omist. **Jermie** Hattunen, **jermiinkallio** Ilo, **Jermilä** l. **Järmilä**, kylä UusVI, **jermola**, talo Uuk, **Jermolainen**, suku Imp, **jermontölli**, ent. asumus ja metsä Rautu. – Ks. **Ermo(i)**.

Jermola, **Jormola**, v. **Jermolai**, **Ermolai**, sn. **Ermolajev**, **Ermolov**, **Ermolin**, kr. **Hermolaos** kansan sanansaattaja,

esim. Stepanko Jermolin 1500 Hii, Ermola Kuusmin 1618 Kurk, Jermola Stepanoff 1618 Salm, Jermolka Stepanoff 1631 PieJ, Pamfilka Jermolin 1638 Kurk, Jpatejko Jermolin 1638 Ilo, Jermola Onoffresson 1639 Sor, Jermola Nikitin 1640 Sui, Jermolan ödhe 1642 PälJ; **Jormola** Puikoinen 1631 eli **Jermola** Pujkajn 1638 MetP, **Jormola** Lausuinen 1632 Rautu. – Ks. **Jerma**, **Jermo(i)**.

Jero(i), **Jeru** v. **Jerofei**, **Era**, sn. **Erofejev**, **Jerofejev**, kr. **Hierotheos** Jumalan pyhittäjä, pyhä,

esim. Jero Kutasu 1589, Simana Jeronson 1592 Kite, Ieroi Rigarsonn 1614 Kurk, Iero Pawilassonn 1614 eli Jeromko Pafflof 1618 Uuk, Tarasia Jeronpoika 1618 eli Tasko Jeroieff 1631 Ilo, Jero Danilanpoika 1618 Sor, Ilia Jeronpoika 1618 Kurk, Lars Jeruinen l. Lassi Jeroeff 1640 Pari, Iohan Ieroinen 1645, Ierosimko Petroff 1631 eli Hierasimko Petroff 1641 Lip;

Jero, **Jeroñe**, sukuja Salm, Jerosienkylä **d'eroziinkylä**, jossa Jeronen **d'ero-**

zed, suku Suoj, **jero** l. **jerovvuara**, kylä, **jeronniem** PälJ, **jero** l. **jerojjärvi** PieJ, **jerola**, **Jerola** By 1631, **jeronniemi**, **jeroinsuo** Sui, **jerola**, talo Rautu, **jerollahti** Juuk, **jeronniemi** Ilo, **jerosuař** Kurk, Tohm, **jeroiselgy**, kylänosa Salm, **jeronsoppi**, talo Uuk, **jeroivvuara** Suoj; **Ďeruonpellot** (Aunus Kuujärvi). Mahdollisesti ryhmään kuuluu **jerssu** l. **jersuvvoara** PieJ. — Ks. Joro(i).

Jeska, **Jesko(i)**, v. **Jefim**, **Jefimij**, sn. Eškin, Eškov, kr. **Euthemios** hyväntahtoinen, suosiollinen,

esim. **Jeska** Gauriloff 1638 Suoj, Trächo **Jeskainen** 1638 Juuk, Procko **Jeskanen** 1640 Juuk, Fedorcko **Jeskin** 1640 Sor, Vasilei **Jeskanen** 1834 Ilo; **Jeskala** 1726, talo Ilo;

Jeskanen, suku Ilo, KorS, Soa, Suoj, Tuup, **ješkañe** Salm, **Jeskala**, talo Tuup, **Jeskonen**, suku Sui. — Muualla **Jeska** Savin 1563 Aunus. — Ks. Jääski, Jäske.

Jessi, **Jesso(i)**, **Jeso(i)**, **Jessu**, **Jesu**, v. **Jefim**, **Jefimij**, **Iešo**, **Evša**, kr. **Euthymios** hyväntahtoinen,

esim. **Jesu** Sidarsonn 1586, Makaria **Jessuson** 1589, **Jesso** Ludianoff ödhe l. **Jesipko** **Jessipoff** 1618 Kurk, **Jesu** Simanson 1589 eli **Jesso** Simanason 1590, Iffuan **Jessonson** 1592 Kite: J **Jeszoijn** 1554 Kive. Jon **Jessoinn** 1613 Sak, Madz **Jessoinen** 1641 Rautu:

jessilä, talo Lip, **jessumäki** l. **jesumäki** Pari, **jesusuař** Kurk, **jesunselgä** Suoj. Muualla **Sergoin** Ješa l. **Jefim** **Sergejev** Aunus.

Jesta, **Jesto(i)**, mahdollisesti **Jetso(i)**, **Jetsu**, v. **Jevstafij**, **Eustafij**, **Ostafij**, sn. Ostafjev, kr. **Eusthatios** vakaa, järkähtämätön,

esim. **Jestoi**, suku ja taloryhmä Salm, **jestavvuara** Ilo; **Jetsonen**, **Jetsu**, sukuja Salm, **jetšuniivan** l. Ivan Kurki Suoj, **jetšurrandu** Salm, **Jetsonen**, suku Imp. — Ks. Ostafia.

Jeulo(i), v. **Evlampij**, **Jevlampij**, sn. **Evlampijev**, kt. **Eulampios** kirkas, valoisa, esim.

Jeulonen, **jeuloñi**, suku Suoj.

Jeussi, **Jeusso(i)**, **Jeuso(i)**, **Jeyssi(e)**, **Jeyssei**, **Jöyssi**, v. **Evsevij**, **Jevsei**, **Jevsevij**, sn. **Evsejev**, kr. **Eusebios** Jumalaa pelkäävä, hurskas,

esim. **Jeusse** Kusann 1593 Tohm, **Jeussu** Teppansonn 1615 Kurk, Iwan **Jeussesonn** 1615 Kite, **Jefsiä** Lukin 1618 Salm, **Jeysein** öde 1642 Kurk, **Ieufseiko** **Ruskioff** 1645 PälJ, **Ieufssej** **Pälikarpus** 1648 Sor; **Jefsien** mäcki 1631 Hii;

Jeušoi, suku Salm, **Jeussonen**, suku Suoj, **jeyssimmäk**, kylä Sor, **jeussinsuari** Juuk, **d'eysänsuař** Imp; **Jöyssi**, rn. ja talo Sui, **Jöyssein** Antti l. Antti Tapanainen, **jöysseimmäki**, **jöysseimpaikka** Jaak, **jöysseempelto** PieJ, **jöyssi**, saari Juuk, **jöyssinautio** Tuup. — Muualla **Jeyssiñi** Mikittä 1872 Viena.

Jeygi l. (**J**)**eudokia**, naisen rn. Sui ym., v. **Evdokija**, **Jevdokija**, kr. **Eudokia** hyväntahtoinen.

Johora, Jokora, v. **Jegor, Georgij, Jurij**, sn. Egorov, Egorin, kr. **Georgios** maanviljelijä,

esim. **johor(a)** yl. rn. Laatokan Karjalassa, **johra** l. Jegor Tyynelä Imp, **johorazed** l. Jegor Turhan perhe ja talo Suoj. **jokko** l. Jegor Pusu Suoj, **jokora** l. Jegor Vaskelainen Rautu, **jykkilä**, talo omist. Jykki l. Jegor Peiponen Suoj; **jokora**, talo Räi, **jokorkka**, pelto Säkk, **jokorkamäk**, — **syrjä** UusVI, **jokoramäk** Rautu.

Jolkko(i), ks. **Jelkko(i)**.

Jopla, Jupla, v. **Evpl, Jevpl**, mahdollisesti sn. Iofleof, Jieffleof, kr. **Euplos** hyvä uimari tai kr. **Eulampios** hyvä valo,

esim. Ieupla Iwanoff 1646 eli Ieulambioff 1647 Lip, Jobla Aristonpoika 1651 Hii; **joplamäki** Hii. — Muualla Nykäni Jupla l. Jupla-ukko 1850 Viena. — Mahdollisesti nimiryhmään kuuluvat Kostja Ievl 1500 Sak, Vaško Ievl 1500 Hii.

Jorkka, v. **Georgij**, esim. Marthina Jorchanson 1589 Ilo; **jorkallampi** Eno, Ilo, **jorkajjärvi**, **jorkampohja**, **jorkavvuara** Ilo. — Ks. **Jerkko**.

Jorma, Jormana, Jormo(i), Jormu, v. **Jeremija**, h. **Jeremias** Jumala kohottaa,

esim. rudz iormo 1550, E iorma^{ca} 1552 Kive, Iorma Effrimason 1582 Kurk, Timå Jormansonn 1582 LumV, Iormon en rüs styrman 1582 Käk, Rijko Jormanson 1589 eli Rijko Jermannssonn 1593 Tohm, Panhila Jormosonn 1613 eli Pamfillka Jermolin 1638 Kurk, Iormo Iwansonn 1614 Kite, Iormana Simanassonn 1614 Kurk, Iormana Mackoinn 1614 Pari, Jormo Nijloieff 1618 Kurk, Jormana Tzirckainen 1632 Sor, Jormo Mikitanpoika 1618 eli Jermola Nikitin 1640, Jormola Ehremänpoika 1618 Sui, Jormana Teppananpoika 1618 eli Jermolka Stepanoff 1631 PieJ; Ol Jormo 1551 eli Olli Jormon 1557 UusVI, Ihanus Iormoin 1558 eli Jormann 1559 Kive; Jormananiemi 1618 Pari;

Jorma(nen), yl. sn. Karjalassa, **Jormakka**, suku Harlu, LumV, Sor, **Jormalainen**, suku Ilo, Salm, **Jormanainen**, suku KorS, Salm, Tohm, Tuup, **Jormonen**, suku Rautu; vrt. **Jermakov**, suku Salmi;

jormala, talo Ilo, KorS, Tuup, **jormanala**, **jormanaisempaikka**, taloja Ilo, **jormakammäk** LumV, **jormakansuo** Tohm, **jormanallahti**, **jormananiemi** KorS, **jormanaisemmäki** Tohm, **jormo**, talo Kesä, **jormonniemi** Ilo, **jormonsuo** Kurk, Tuup, **jormosuo** Jaak, **jormovuara** Ilo, Tuup, **jormospalle**, mäki Rautu, **jormu**, lahti, **jormunoja** Lip. — Ks. **Jerma**, **Jermo(i)**.

Joro(i), v. **Jerofei**, kr. **Hierotheos** Jumalan pyhittäjä,

esim. Marti Joron 1544 Äyr, L Ioroinen 1559 UusVI (Jorola), Anders Joro 1627 Viip, Matz Joroinen 1649 Kive; **Joro**, suku Salm, Sui, **Joroinen**, suku Simp, **Joronen**, suku Joh, Kauk, Kurk, Simp, **jorosemäk** RauJ, **gorola**, kylä

UusVI, **jorolaht** Koiv, **joroniem** VuoR, **jorunselgä** Suoj, **jorohveekallijo** Antr.
— Ks. Jero(i).

Joska, v. **Josif**, **Osip**, h. **Josef** Jumala lisää,
esim. **joškad**, talo, **joškieñniemi**, **jyrgiñi joška** Suoj. — Joskaa on arveltu
myös Jegor-nimen hypokorismiksi, esim. Fed'an D'oška l. Jegor Fedorinpoika
Vasiljev Aunus (Kindahankylä).

Josva, esim. **Josvala**, talo Tuup, omist. Josva l. Joosua Kainulainen.

Jouhki, **Jouhko(i)**, **Jouhkima**, **Jouko(i)** ym., v. **Jefim**, **Jevko**, kr. **Euthymios**
suosiollinen,

esim. Jevko Fedotov 1500 Käk, Jiefko l. Ieuko l. Ioucko yl. rn. 1631—49 Ilo,
Jouko Rigonpoika, Timoska Joukionpoika 1618 Kite, Jefimko Fåmin 1631 eli
Iåuchko Fåmin 1648 PälJ, Danila Jouhkannson 1593 Tohm; Jouhkima Kålke-
son 1589 Lip, Jouhkima Sissoinson 1589, Jouchkima Diack 1632 Kite, Iouch-
kima Jyrginson 1632 Lip, Jouchkima Watziliesson 1632 Kurk, Iouchkima Ifua-
noff 1640 Rautu, Jefim Aristoff 1641 eli Ieuchkima Aristoff 1647 Hii; Nickâi
Iouhkimainen 1614 Sor, O ioukahain 1553 Säck, M Iouckainen 1559 UusVI;
Jouchia 1589 eli Ioucki Ioki 1614 eli Iouckio By 1616 Pari, Joukola By 1614
eli Jeuchkola waara 1631 eli Ieffkålaby 1640 Tohm, Iouchkiman waara 1616
eli (poikkeuksellisesti) Iakimanwaara 1642 Kite; Jouhkiman autio 1640 PyhS,
Jeukosen ödhe 1640 Ilo;

Jouhki, suku Harlu, Salm, Sui, **joukimperä**, talo Imp, **jouhkinkari** Harlu,
jouhkillammi, **jouhkivuara** Ruske; **jouhko(i)la**, kylä, **jouhkoilisto**, kyläläiset
Tohm, **jouhkollamp** LumV, **joukkala**, talo Salm, mahdollisesti **joukaa**, talo
PälJ, **joukio**, kylä Pari. — Muualla Huotariñi Jouhko l. Jefim Feodoroff 1805,
Jouhkima Jouhkimanpoika 1872 Viena.

Joukenie, **Joukenia** yl. naisen rn. Laatokan Karjalassa, v. **Jevgenija**, kr. **Eu-
genia** jalosukuinen.

Jurkka, **Jurkko**, v. **Jurij**, **Jurka**, **Jegor**, sn. Jurkin, Jurkov, kr. **Georgios**
maanviljelijä,

esim. Jurka Doronin 1500 Käk, Harlo Jurkin 1500 Sor, Jurkij Nästerson
1589 Rautu, Iurka Iakopson 1645 eli Jyrkj Iackoleoff 1647 Hii; p Jurkij 1552
eli P Jyrckin 1556, Th iurcke 1560 Viip, Peer Jurkain 1631 Pari, Prokuska
Jurgieff 1638 Sor, Erich Larsson Jurckoi 1649 Luu, **jyrälän il'tu** l. Ilja Jurgoff
1728 Salm; Jurgila 1638 eli Iörens By 1645 eli Iyrwo By 1647 eli Iyrgilä by
1648 Sor (Jurkansaari);

Jurkka, **Jurkko** yl.sn. Karjalassa, **jurkka**, talo Räi, **jurkkala**, talo omist.
Mikko Yrjönpoika (l. Jurkanpoika) Pietinen Rautu, **jurkapohja**, lahti Lappee,
jurkansuaf Sor, **jurkommäki**, **-pelto** Luu, **jurkomullos**, pelto Kauk, **jurkovuor**
Lappee. — Jurka, Jurko, Jurkin yl. nimiä v. 1500 Inkerissä. Nimellä myös län-
tisiä kosketuksia. — Ks. Jyrki, Jyri.

Juska, **Jusko**, v. **Juša**, **Juško**, **Ivan**, **Ioann**, sn. Juskov, Juškov, kr. **Ioannes**,

esim. Jusska Jsakoff 1618 Pari, Juska Denesioff 1631 Tohm, Iusko Bertilsson 1647 eli Johan Bertelsson 1651 Sui, Jusko Jaakonpoika 1645 PälJ; Juskis öde l. Jusken ödhe 1640 Ilo. — Muualla Juska Davydov 1500, Juscho Fatejev 1618 Inkeri; Juška, Juško yl.rn.v. 1563 Aunuksessa.

Juva, Juvakka, Juvani, Juvo(i), v. Ioann, kr. Ioannes,

esim. Jiuffwo Teppanas ödhe 1618 Kurk; A Juananpoika 1554 Kive; Erich Juuoin 1631 Lip, Oleff Juwojnen 1638 eli Olli Juaninpoika 1640 eli Oluff Joenszonn 1641 Pari, Oloff Juwonen 1647 Kite; Luca Iuuanainn (=Juvanainen) 1558 UusVI;

Juva, suku UusVI ym., Juvakka, suku Nui ym., Juvonen, suku yl., juvaniin-niemi, -selgy Salm. — Mainitut nimet ovat yleisiä myös roomalaiskatolisen kirkon alueella. Lisäksi on edellisistä erotettava koskea merkitsevä appellat. **juka: juvan.**

Jyrki, Jyri, v. Jegor, Georgij, kr. Georgios,

esim. Jyrgi Iffuaskason 1589 Kite, Jlia Jyrgison 1589 Pari, Jyrgi hörckoise-son 1589 RauJ, Jyrgi Amelianpoika ödhe, Achpo Jyrginpoika ödhe 1618 Sui, Jyrgi Wasilanpoika 1618 Sor, Mihkali Jyrginpoika 1618 Tohm, Jyri Mikiforoff 1618 Kurk, Pesu Jyrinpoika 1618 Hii, Hoata Jyrinpoika Lobakin 1618 Pari, Jyrgi Andriooff 1634 Sor, Jyrgi Hodarsson 1634 Salm; Rydz Jyrki 1560 Kive; P Jyrckin 1556 Viip, E Jyrckin 1560 Jää, Heiki Jyrkinen 1618 Pari, Karpuska Jyrgieff 1638 Kurk; Jyriens ödhe 1640 Suoj, Jyrin ödhe 1643, Jyrgilän waara 1631 Tohm;

jyrki, talo omist. Jyrki Issakainen Sui, jyrki, talo VuoR, jyrkilä, talo omist. Jyrki Lautanen Ilo, jyrkilä, talo Juuk, Lip, jyrkilä, kylä Viip, jyrkilänkangas, -mäk Lappee, jyrkilämmäki Imp, jyrkilämpelto, jyrkilävvuara Tohm, jyriljärvi Lip, jyrinkorpi PieJ, jyrillampi, jyrimmäki Imp, jyrimmäki Jaak, jyrimpaekka Lip, jyrirrajakko Ilo, jyrinselgä Suoj, jyrrinkari, koski Sui, jyrrillahti, jyrrin-selgä Suoj, jyrrinniemi, -notko. suari Ilo; Jyrkinen, yl. sn., Jyrkiäinen, suku Hii ym., Jyrkmamia, suku Jyrinmäellä, vrt. sn. Mamia Kuol, Jyrkönen, suku, Jyrkölä, talo Ilo, Jyrkilä l. Jykkälä, talo Lip. — Muualla Kettuñi Jyrki 1821, Jyrkiñi Huotari 1872, Jyrin Varvana 1877 Viena. — Ks. Jurkka.

Jääski, Jääskö(i), Jäske, v. Jeska, Ješko, Ješko, sn. Jeskin, Jefim, Jefimij, kr. Euthymios hyväntahtoinen, suosiollinen,

esim. Jeska Ivaškov, Griška Jeskin 1500 Käk, Iäske Raiwo 1640 MetP, Jäske Martinoff 1641 Uuk, Iäske Grigorioff 1647 Hii, Iäske Prokopiof 1647 Kurk; Olli Ieskelen 1558 Kive, Hen Iesken, L Iäskine 1559 UusVI, Olexej Jäs-kin 1638, Fedorcko Ieskin 1640 Sor, Sigfredt Jeski 1639 Vehk, Sencka Ieskin 1640 eli Sändtka Jäskj 1641 eli Sentka Jäske 1642 PälJ, Jöran Jäske 1668 Lap-pee;

Jääski, Jäske, sukuja Rautu, Jääski Vehk, Jääskinen, Jääskeläinen, Jääskö yl.sn.

Jääski, Jaeskis 1323, Jeskis 1541 (pitäjä), **jääskjärvi**, Jäski iärffui 1557 Jää, **jääskelä**, kylä Muol, **jääskelä**, talo yl., **jääski**, niitty PieJ, **jääskejjok**, **jääskenkosk** Uuk, **jääskekorp** Kive, **jääskellahti** Lip, **jääskesuaf** Kite, **jääskevuura** PälJ. — Muualla rn. Jeski, sn. Jeskin yl.v. 1500 Inkerissä, dvor Jeski Ivanova, Derevnja Jeskino na Voipogale 1500 Inkeri; Jeske Zachariewetz 1405, Andreas Jäske 1526 Novgorod. ¹⁴ — Ks. Jeska, Jesko(i).

Kalina, **Kali**, v. **Kallinik**, **Kalin(a)**, sn. Kalinin, Kalinov, kr. **Kallinikos** jalo voittaja, vrt. myös naisennimeä **Galina**, kr. **Galene** tyyni,

esim. hoffuata Kalinanson 1589 Pälj, Calina Ignattssonn 1614 eli Kalijna Jgnathieff 1618 Kurk, Kalina Madweijss(on) 1615 Rautu, Romana Kalinanpoika 1618 Tohm, Kalijna Jsakanpoika Ödhe 1618 Soa; Iacob Galinainenn 1614 Pari, Lauro Kalinin l. Kalinen 1641 PälJ; Kalinan Vañu l. Ivan Kalinin (Aunus Kuujärvi);

esim. **kal'immi**haila l. **kaliini mihail** Suoj, **Kalinen**, suku LumV, **kalila**, talo Eno, **kali**, talo, **kalikumpu** Jaak, **kalinkangas** Imp; **Kalinainen**, suku KorS ym., **kalinallahti**, **kalinanniemi** Juuk. — Muualla Kalina Kužmin 1500 Inkeri. — Ratkaisematta jää, kuuluuko ryhmään sn. **Kalima**, Derentia Galimassonn 1615 Kurk.

Kanana, v. **Konon**, sn. Kononov, kr. **Konon** ahkeroiva, uurastava, joskin eräissä tapauksissa kysymykseen voi tulla myös Niikkana-nimen afereesimuoto **Kana**,

esim. rydz Kana 1550 Kive, Kanana Nestersson 1582 Tohm, Canana Ahponson 1589 Ilo, Rijko Kananson 1589 PälJ, Michitta Kananson 1589 Pari, Canana Iörenssohn 1614 Kurk, Kanana Mikulanpoika 1618 Ilo, Sidar Kanananpoika ödhe 1618 Soa; Mihal Konanov 1500 Pyh, Hilippa Canane 1614 Kurk, Iermolka Cananoff 1631 eli Kånanoff 1646 Sui, Ifwancko Kanainen 1642 Sui, Matz Kånanen 1646 eli Matz Kananen 1647 PieJ; **Kananainen**, **Kananen**, sn. Karjalassa. — Muualla Kananaine Teppana 1888 Viena. — Ks. Kono(i).

Kanna, **Kanni**, ortodoksisen kirkon käyttämiä nimiä, joskin lähtökohta on epäselvä ja tyyppiä esiintyy myös läntisen kirkon piirissä,

esim. Kanni Jsakanpoika ödhe 1618, Kanna Kripoinen 1632 Ilo, Kanna Jermolin ödhe 1618 Salm, Hodi Kanninpoika 1618 Tohm, Kannis Sonninen ödhe 1618 Sui; Hådar Kanninenn 1614 PälJ, Kanniefz ödhe 1618 Salm, Fedotko Kannioff 1631 Sor, Fedorcko Kannieff 1640 Tohm; Kanisalo 1618 eli Kanisalo By 1631 Kurk, Kannilan lax 1631 Sor; **Kanni**, suku Imp, **Kanninen**, suku Ilo, Imp, KorS, Rautu, Tuup; **kanninniemi** Ilo. — Muualla **kañnil**, kylä Vieljärvellä Aunus, venäl. sn. **Kanin**, **Kanov**.

Kappi, v. **Kapiton**, **Kapa**, **Kapka**, sn. Kapitonov, Kapitin, kr. **Capito** päämies,

esim. Manilko Cappieff 1618 Kite, Gaurillka Kappieff 1638 PälJ; **kapij-juakko** I. Kapiton (Kappi) Kuutti, jonka poika oli Jakov Suoj.

Kari, Makarios-nimen afereesimuodoste, esim. **Karinen**, suku Imp. — Ks. Makara, Makari.

Karppa, Karppi, Karppo(i), Karpo(i), v. **Karp, Polikarp**, sn. Karpov, Polikarpov, kr. **Karpos, Polykarpos** hedelmällinen,

esim. Karpo Pankratov 1500 Rautu, Petrok Karpov 1500 Käk, Karpa Michifarason 1582 Jaak, Karppa Jakopson 1589 PälJ, Karppa Timonson 1589 Sui, Karppa Jackauason 1592 Pari, Karppa maximason 1593 Kurk, Karpa Onttåsonn 1614 eli Carpa Onthoinen 1632 Kurk, Pawila Carpanpoika ödhe 1618 Sui, Karpa Barissick 1638 Sor, Karpo Ollferieff 1638 Salm, Carpas Ödhe 1640 Kurk; Bengt karpa 1543 eli B Karppainen 1560 UusVI, Hans karpin 1543 Viip, Hans Karppoin 1551 Lappee, Erich Karpanen 1618 Käk, PääI Carpinen 1631 Kite, Omälcka Karpin 1640 eli Omelcka Carpoff 1642 Salm, Jefseiko Policarpoff 1640 eli Ieufssej Pälikarpus 1648 Sor, Ignatij Karpoff 1727 Salm;

Karppa, rn. Jaak. PyhVI. Salm. Suoj. **Karppainen**, suku Lappee, **Karppanen**, suku Kite, PyhVI, Sak, Suoj, **Karppi**, suku Ilo, **Karppinen**, suku Kite, Sui; **karpovan** feodor Salm; **Karppu**, suku Salm;

karppala, talo Ilo, Lip, Rääk, Sui, **kar(p)palavvuara** Ilo, **karppaiskiv** Lappee; **karppa**, saari PyhVI, **karpanaho**, **karpansalmi**, Karpowa salmi 1618 eli Carpalan salmi 1631 eli Karpan Salmj 1638 Lip, **karpajjärvi**, **karpanniemi**, **-suär** Ilo, **karpalankangas** Ilo, Sui, **karpansuar** Sor, Uuk, **karpanselkä** Imp, **karpasuo** Jaak, **karpavvuara**, Karpan Wara 1638 Sui; **karppila**, kylä Viip, **karppila**, talo Juuk, Kiih, Tohm, **karppilavvuara** Juuk. — Muualla Karp Fedotov 1500 Inkeri; Lesoñi Karppa 1809, Karppaŋe Simana 1887, Karppo Houro 1915 Viena. — Karppi-nimet ovat selitettävissä toisinkin.¹⁵

Kassi, Kassu, v. **Kasjan, Kassian**, sn. Kasjanov, Kasjanin, kr. **Kassianos**, lat. **Cassianus** muinaisroomalainen suku,

esim. I. kassij 1552 Viip, Kasiana Melnitznik 1618 Kurk, Jwan Kasinpoika 1618 Sui; Kau kassin 1543 Äyr, Ontho Kasienoff 1618 Kurk, Lars Kassinen 1648 Juuk; **Kassinen**, suku Imp, **Kassunen**, suku Soa, **kaššumpetri**, talo, **kaššunniem**, **kaššumpuro** KorS. — Nimi esiintyy myös läntisen kirkon piirissä.

Katja, Katju, Kat't'i, Katarina-nimen hypokorismeja, v. **Kata, Katja, Kate-rina, Jekaterina**, kr. **Katharina, Aikatherine**, appellat. **katharos** puhdas, siveä. — **Kat'uuranta** (Aunus Kuujärvi).

Kaura, Kauri, Kauro(i), Kaurila, v. **Gavril, Gavrja, h. Gabriel**,

esim. Laurij Kauro 1549 Kive, Waska Gabrielson 1582 eli Wacila Kauroson 1589 Sor, Kauro hattu 1589 Kont, Ondre Kaurilason 1589 Kurk, Jssac Kaurilason 1589 Soa, pimina Kauransson 1592 Räi, Kauro Netzinsson 1593 Ruske, Kaurila sison, Kaurila huson, Michell Kaurassonn 1593 Tohm, Proch-

koi Kaurilassonn 1614 Kurk, Kaurila Rydz, Cauroi Sirnoinn 1616 Rautu, Kauro Jwananpoika ödhe 1618 PälJ, Kauro Tuononen 1618 Juuk, Ifuan Caulanpoica 1639 Ruok; Matti Kaurinen 1618 Hii, Lars Kaurainen 1641 Pari;

Kabri l. Kapri l. Kauri l. Gauro(i) l. Kauro(i) l. Gavril yl. rn. Karjalassa; **Kauranen, Kauronen, Kauru**, sukuja Karjalassa; **kaurila**, talo Rääk, Salm, Tohm, **kaurila l. kaurillavvuara**, Kaurila uahra 1589, kylä Tohm, **kauri**, talo omist. Gavril Jelisejeff Rautu, **kaorollahti** PieJ, **kaurollaks, kaurollampi** Ilo, **kauroimmäki** Imp, **kaurommäki** Kesä, **kaurulaht** PyhVI, (mahdollisesti) **Kaperi**, suku, **kaperimmäk** Sui. — Muualla Kaurane l. Kaurone Iro 1888 Viena. — Ks. Gauri. Gauro(i), Gaurila, Hauri, Hauro(i).

Kiikka, Kiikki, Kiikko(i), v. **Kik, Kika, Kirill**, sn. Kikin, kr. **Kyrillos** heruus, mahti,

esim. Kijcka Jgnat ödhe 1618; Iwann Kijckainenn 1614 Lip, Achpoi Kijckoinenn 1614 Uuk, Nestercko Kijkinen 1640 Sui, Matts Kicka 1818 Kite; **kiikajärv, -korp** Koiv, **kiikallaht** Kite, **kiikanselkä l. kikanselkä** Sui, **kiikka**, maa-alue PyhVI, **kikalariutta** Kurk. — Muualla Grischa Kickui 1618 Inkeri.

Kima, Kimo(i), Kiima, v. **Kim, Kima**, afereeseja täysmuodosta **Jevdokim**, kr. **Eudokimos** arvokas tai **Jakim, Joakim, Akim** (ks. Jaakkima),

esim. Kijma Mikittasonn 1614 Kite, Täärä Kijmojeff 1641 eli Teroiko Oudokimoff 1646 Vär, Senka Kijmafioff 1651 Lip; **Kima, Kimajev**, sukuja Salm. — Ks. Outokiima, Outokka.

Kipra, Kipri, Kipro(i), Kipru, v. **Kiprian, Kuprian**, sn. Kiprianov, kr. **Kyprianos** kypsä hedelmä, kyprolainen,

esim. Stepanko Kiprovi 1500 Sui, Kibro Mackoinen 1616 Pari,

Kiprianko Jwanoff 1618 eli Kijprei Jwansson 1632 Kurk, Kiprian Andipoff 1648 Sui;

Kiprinen, Kipronen, sukuja PälJ, Soa ym., **kipri** rn. ja talo Imp, **kiprinkiv** Koiv, **kibrammägi** Suoj, **kipransuo** Sui, **kiproiselkä** Imp, **kipronsuo** LumV, **kipromäk** RauJ, **kipru**, talo PieJ, Kiprua, **kipruva l. kiprova**, Kiprua By 1631, **kipruvalaht, -niem** PyhVI. — Muualta Vlasko Kiprovi 1500 Inkeri; Kipro Vasil'jev 1563 Aunus.

Kira, Kiri, Kiro(i), Kirilä, Kirki, Kirsa, v. **Kir, Kira, Kirei, Kirk, Kirka, Kirill**, sn. Kirov, Kirejev, Kirin, Kirkin, Kirilov, kr. **Kyrillos**,

esim. Kyrela rydz 1559 Viip, Parphe Kijrelsson 1582 Tohm, Kijrile homansson 1582 Jaak, Kijrilä Mihkalson l. Kijro mihkalson 1592 RauJ, Kijrill Kijroisonn 1614 Tohm, Kijrila Suninpoica 1615 Rautu, Kirijla Jwanoffz ödhe 1618 Salm, Kijro Hodarinpoica 1618 PälJ; Antti kirkin 1544 Jää, Paula Kirkinen 1618 Lip, Petruska Kirkj 1631 Salm; Kiriloffz ödhe 1640 Jaak, Fedtka Kiriloff 1641 MetP; Derevnja Kirillovo 1500 Sak;

kirala, talo Antr, **kiramäk** Kauk; **kirilä**, talo Antr, Ilo, Sor, Suoj, **kiriläkenäs**, mäki Jaak, **kiriläkiv** VirL, **kirilälloso**, lampi, **kirilänniemi** Ilo, **kiriläm-**

mäki Soa, **kirilävuara**, Kirilan Wara 1638 Tohm; **kirimmäki** Imp, **kirivuara** Suoj; Kiru Kiriloff, suku ja sen talo **kirula** Rautu; **Kirkinen**, suku Imp, Kauk, Lip, **kirkilä**, talo Lip, **kirkisevuara** PieJ, (mahdollisesti) Kirsunwara 1640, Kirssansaari 1642 Salm. — Muualla Kir Jeremin, Kirko Ontonov, Timoška Kirkin 1500 Inkeri; Kirki 1563 Aunus; Kiriläini Miihkali 1889 Viena.

Kirja, **Kirjakka**. **Kirjo(i)**. **Kyrjä**, v. **Kirja**, **Kirjak**, sn. Kirjajev, Kifjakov, Kirjakin, kr. **Kyriakos** Herralle kuuluva tai v. **Kirjan**, sn. Kifjanov, kr. **Kyrios** keihäänkantaja t. sanansaattaja,

esim. Kirjak Filipov 1500 PyhVI, Onaška Kirjanov 1500 Sor, Temo Kyriänpoika 1618 eli Dementiko Kirianoff 1631 Sui, Procko Kirianpoika 1618 Tohm, Kirians Täähi hemman 1618 Hii, Kiriälka Sacharioff 1631 eli Kiriack Zacharioff 1638 Tohm, Fedorko Kiriainen 1645 Lip, Timoska Kiriakin 1646 Sor; Lasse Kirion 1543 Joh, Michell Kirioinn 1616 Rautu; **Kirjonen** yl. sn. Karjalassa; **Kirjola**, kylä Joh. — Muualla Kirjanko Jahnov, Kifjakin, Kifjanov, sukuja, Kifjala, Kifjakontsy, Kifjakino, Kifjanova, kylä 1500 Inkeri; Jegor Kirjakov l. **D'ošin talo** Aunus, Karppaše Kirjana Viena. — Kirjo(i)-nimet voivat selittyä toisinkin.¹⁶

Klementti, **Klementie**, **Klemetti**, v. **Klementij**, **Kliment**, sn. Klimentjev, lat. **Clemens** armollinen, lempeä,

esim. Climentie Jffuansson 1589 Ilo, Mihkali Clementieson 1589 Ruske, Clementtie Pankonpoika 1618 PälJ, Clemmetj Hirwojnen 1638 Sor, Anti Clemetinpoika 1640 Uuk. — Nimi on yleinen myös läntisen kirkon piirissä. — Ks. Lemetti, Lemmetty, ?Lemmitty.

Kliimoi, **Kliimatta**, v. **Klim**, **Klima**, **Kliment**, **Klimentij**, sn. Klimov, lat. **Clemens** laupias, lempeä,

esim. Zaharko Klimov 1500 MetP, Clijmo Simanson 1589 Soa, clijmo Jffuansson 1589 Sui, Chlijmo Eusieson 1592 PälJ, Clijmo pedrinson 1593 RauJ, Jyrgi Clijmetson 1593 KorS, Climat teppanpoika 1615, Clijmo Rydz 1616 Rautu; Jacop Clijmatanen 1589 eli Lijmattan 1590 Sor, Nilis Clima 1613 Räi, Sencka Clemetieff 1638 Kurk; **Kliimatta**, suku Suoj, **kliimattaniemi**, -soafi Suoj. — Muualla Kortaš Klimov 1500 Inkeri; Kliimon Jyrki l. Jyrki Hikkojeff 1889 Viena. — Ks. Liimo(i), Liimatta.

Kolja, **Koljo(i)**, **Kolju**, v. **Kolja**, **Nikolai**, kr. **Nikolaos** kansanvoittaja,

esim. h kolioine 1553, Petar kolia 1558 eli p koliun 1560 Antr (Koljola), p Koliaine 1559 Kive, Antte Kälion 1591 eli Anders Kolio 1613 PyhVI, Lassi Kåliuinen 1642 eli Lars Kolion 1645 eli Lars Koliain 1646 Kont;

kol'a yl. rn. Karjalassa, **Koljonen**, yl.sn., **koljoselammit** Ilo, **koljosenniemi** PieJ, **koljola**, kylä Antr, **koljonkangas**, **koljollampi** Pari, **kol'jommägi** Imp, **Kolju**, suku, **kol'jummauru**, talo, **kol'junsalo** Imp, **Kolju**, suku Salm. — Muualla Koljoše Moarie 1888 Viena; Pešan Kol'a l. Nikolai Tarasov Aunus (Matšila).

Osa Suomen Koljo-nimistä liittyy mytologissävyyseen **Koljoon** (< Goljat).¹⁷

Komi, Komo(i), ?Komu, Homi, v. Pahom, Pakom, Pakomij, Komo, sn. Komo, kr. **Pakomios** haukka, kotka,

esim. Mong Komon 1584, Anders Comonn 1616 Käk, Fätiko Comoieff 1631 Sor, Oluff Comoin 1640 Jää; Kåmoisen ödhe 1643 Vär; **Komi**, suku Hii, Jää, Kir; **Komo**, suku Kir, **Komonen**, suku Käk, Vuoksela; **komonniem** Kir; mahdollisesti **Komu**, suku Kont, Salm. — Nimellä on myös kosketuskohtia läntiseen aineistoon. — **Homi**, suku Laatokan Karjalassa.

Konkka, Konkko(i), Konko(i), Kontka, v. Konon, Końka, Konka, Konko, Kona, kr. **Konon** ahkeroiva, uuras.

esim. Fedorik Konkov 1500 Sak, Mikitka Konkujev 1500 Kite, Contke Tjntanson 1589 PälJ, Cuntke Jffuansson 1589 Pari, Kånko Sidoroff 1631 eli Cåndko Sijdoroff 1632, Kåncko Ijudin 1640 eli Conasko Jiudin 1631 Kite; Feddor Kontko 1615 Räi, Kontkanen, suku 1638 PälJ;

Konkka, Kon(k)konen, Kontkanen, karjalaisia sukuja, **kongammäki** l. **konkammäki** Ilo, **konkkala**, kylä Viip, **konkkola**, talo Salm, **konkonniemi**, Konkon Nemj 1638 Sor, **kontkala**, talo Ilo, Kite, Kont, Lip, **kontkasemmäk**, **kontkankorp** Ruske; mahdollisesti sn. **Kankkonen, Kankkunen**, esim. Kancko Lådiuff 1646 Hii, joskin nimiä on selitetty toisinkin.¹⁸ — Muualla Konko Isakov 1500 Inkeri; Konko Jakovlev 1563 Aunus.

Konni, Konno(i) ovat v. **Kornil, Kornilij**, kr. **Kornelios** sarveikas, voimakas -nimen karjalaisia hypokorismeja, esim. **końńi** l. Kornilei Suoj, **mironankońńoi** l. Kornilei Mironoff Suoj. Läntisen kirkon piirissä **Konni** on Konrad-nimen hypokorismi.

Kono(i), Kona, v. Konon, sn. Kononov, kr. **Konon** ahkeroiva, uurastava, esim. Vasko Konanov 1500 Sor, Conan Ogofenoff 1618 Kurk, Konona Jwanoff 1618 Jaak, Hendrich Kånoin 1631 Tohm, Matz Kånanen 1646 PieJ, **konoijjuakko** l. Jacob Konanoff 1727 Salm;

Konoi rn. KorS, Suoj, esim. **konoinfeda** l. Feodor Säppi Suoj, **Kono**, suku Harlu, **Konoi**, suku Imp, Salm, **Kononen**, suku Juuk, Suoj; **konosensuo** Juuk, **konoilu**, talo Salm, **konoila**, talo Imp, **konoinaho** KorS, **konoimmäki** Imp, **konoirrajakko** Ilo, **konomäk** Nui, **konollaksi** Ilo, **konovvuara** Simp, **konoskakorvet, -mäk** Kir, **konotar**, lampi, **konottarensuo** Juuk. — Muualla Konoi Kyöttiñe Viena; **konoin il'ä** l. Ilja Kononov Aunus (Matšela).

Kontra, Kontro(i), Kotro(i), v. Kondratij, Kodrat, sn. Kondratjev, Kondratov, kr. **Kodratos** neliömäinen,

esim. Karpik Kondratov 1500 PyhVl, michell Kondrasson 1582 Kurk, M Contrattu 1559 Kive, Condrata hamanson 1589 eli Condro hamanson eli Candro hamanssonn 1593 Sor, hilippa Condratason 1589 Lip, kondrata Orauan 1592 Ruske, Ondre Kondratason 1592 Kite, Kondro Minassonn 1614 PälJ, Anders Kårtissonn 1614 eli Anders Contrattssonn 1616 eli Anders Kortinpoika 1618 Hii, Drusina Kondronpoika 1618 eli drusintka Condratieff 1640 Sor,

Mijna Condronpoika 1618 eli Minka Condratieff 1631 PälJ, Condrata Hoderinpoika 1618 Sor, Oloff Kortinen 1631 Hii;

Kontra, suku Kir, **Kondro(nen)**, suku Imp, esim. **kondroni makko** l. Makari Mahilainen Suoj, **Kontro**, suku Imp, KorS, Sui; **kontroñniemi** Sui, **kontron-suar**, **kantronñiemi** Ilo; **Kotro**, suku Jaak, Joh, Ruok, UusVI, **kotrola**, talo, **kotroskallijo**, -suar Pol, **kotroniitty** RauJ; **kontratta**, kyläkunta Ilo, **kantrattaimäk** Jää. — Konrad-nimen hypokorismi **Kortti** esiintyy etupäässä roomalais-katolisen kirkon piirissä.¹⁹

Kopo(i), **Kopia**, **Kopio**, **Kuopio**, v. **Prokopij**, **Prokofij**, sn. Kopajev, Prokopov, Prokofjev, Prokopjev, kr. **Prokopios** ehtivä, ennättävä,

esim. Lasse kopia 1543, L Kopiaine 1556, prukäpi 1559 Viip, Mattz kopian 1543, J kâpâi 1560 Jää, Anders kopia 1590, Hans Kopio 1613 eli Hans Cuopio 1631, Hinrich Kopiä 1638 eli Hindrich Cääpio 1640, Madz Coopio 1631, Safwa Câpio 1640 Rautu, Kalintka Kâpioff 1631 Suoj, Johan Kâboin 1631 eli Johan Kâbojeff 1642 Lip, Henrich Cuopio 1642, Anders Kuopio 1648 eli Anders Kopio 1669, Grels Cuopio 1660, Madz Kuopio 1668 Äyr, Lewoska Kâpioff 1647 Suoj;

Koponen, suku Ilo, Imp, Kesä, Lip, PälJ, Tohm, Tuup, **Kuopio**, suku Koiv, UusVI; **kopola**, Copola 1631, kylä Rautu, **kopola**, talo Lip, PieJ, Pol, PälJ, **kopoila**, talo Imp, **kopomäk** Yläm, **koponitsa**, peltö Lip. — Ryhmään kuuluvat mahdollisesti sn. **Kopokka**, esim. hans Kopocka 1543 Viip, **Kopokki**, suku Sak, Thomas Kâboch 1616 Käk, L Kopcke eli L. Kopocke 1556 Viip ja **Kopponen**, Koppoila by 1640 Suoj.²⁰

Korkka, **Korkki**, v. **Gorka**, **Grigorka**, **Grigorij**, kr. **Gregorios** valpas, valvova,

esim. **Korkka**, suku Kive, MetP, Äyr, **Korkkanen**, suku Tuup, **Korkatšu**, suku Suoj; Hendrich Kårkanen 1648 Lip; **Korkkala**, Korcka By 1631 PyhVI, **korkamäk**, Kårkan mäcki ödhe 1613, Kårkan Sari 1614 Rautu, **korkammäki** Eno, **korkallahti**, **korkanniemi** Lip; mahdollisesti **Korkkinen**, suku Kive, p Korckij 1551 eli Bertill Korkin^{ca} (=Korkinpoika) 1559 UusVI.

Kormila, v. **Kornilij**, sn. Kornilov, kr. **Kornelios** sarvekas, voimakas,

esim. Cornilei Fedatoff 1618 Kesä, Kornilka Iwanoff 1645 eli Kormila Iwanoff 1648 Sor. — **kormil'isto**, kylänosa Suoj. — Muualla kormilaini Tero 1872 Viena, Kormoi, suku Inkeri.

Koske, v. **Koška**, **Konstantin**, sn. Koskin, Koskov, kr. **Konstantinos**, lat. **constant** kestävä, muuttumaton, vakava,

esim. Koske pariesson, Therentij Koskessonn 1582 LumV, Coske Sahkarieson 1589 Ilo, Coske Marthinason 1589 Uuk, Coske Wasieliessonn, Timosk koskessonn 1593 Hii, Coske uskalson 1589 Kite, Coske Carialain 1593 Ilo, Coska Jyrgissonn 1614 eli Costa Iyrgissonn 1615 eli Coski Iyrgissonn 1616 eli Costantin Jyrieff 1618 Sor, Jwan Kåskesson 1632 eli Juaska Constantinof

1638 Kurk, Koske Temonpoica 1616 Rautu. — Karjalaisessa henkilönnimis-
tössä sitä on vaikea erottaa appellatiivista **koski**, josta myös syntynyt sukuni-
miä.

Kosta, Kostja, Kostia, Kosti, Koisti, v. Kosta, Kostja, Konstantin, sn. Kostja-
jev, Kostjakov, Konstantinov, kr. **Konstantinos**,

esim. Fomka Kostin 1500 Käk, Constantij 1559 Viip, Coste Teppanan-
poika 1618 Sor, Coste Jyrieffz hemman 1618 Salm, Kåsta Kiriloff 1631 Kurk;
Hans kostian 1543 Äyr, Swen kostien 1543 Jää, Inghe kostian 1543 Viip,
Magnus Kostiaian 1549 Kive, h Koistin 1557 Äyr, Olfferie Costinen 1592 Kurk,
Wasill Kostinenn Costis niemi 1614 Uuk, Michelko Kåstantinoff 1631 Kurk,
Dimitrejko Constantinoff 1638 eli Dimitreiko Kostin 1640, Jgantska Costi-
anoff 1640 Kurk; Kåstin Niemi 1631 eli Kåstaniemi 1640 eli Costantina 1641
eli Kåstan niemi 1642 Sor;

Kosta, Kostja, Kosti yl. rn. Laatokan Karjalassa; **kostjala**, talo Suoj, **kost-
janniemi** Sui, **koštallampi** Ilo, **Kostinen**, suku Imp, Kiiht ym., **kostimpelto**
Imp, **kost'ila**, kylänosa Salm, **kostilavuara** Uuk, **kostela**, talo Imp, **Kosti-
ainen**, suku Hii, Jää, Viip ym., **Kostiala**, kylä Jää, ValJ, Viip, **kosteela**, talo
Jää, **Koisti**, suku KanJ, **Koistinen**, suku Lip, SavT, Tuup, Viip ym., **koestila**,
talo Lip, **koestila** l. **košt'ila**, talo Suoj, **koestisellahti** PieJ.²¹ — **Kostjanniitut**
(Aunus Kuujärvi).

Kuisma, Kuosma, murt. **kuźma, kuźmo(i)**, v. **Koźma, Kuźma**, sn. Kuzmin,
kr. **Kosmas** kauneudestaan huolehtiva, koristeltu,

esim. kuisma peifuen 1545 eli Kusma peiueinen 1560 Kive, Kwsme 1559
Viip, Kussma Watzeilioson 1582 eli Kuisma Watzeilioson 1589 Uuk, pahko
Kusmassonn 1582 PälJ, Oloff Kuismansson l. Oloff Kuisman 1583 Käk,
Cuisma Tijmonson 1589 Tohm, Jffuana kuismason, Cosma Togloinen, Cosma
podaskason 1589 Ilo, Jffuan Kussmanson 1591 Rautu, Kuisma pappin 1592
Ruske, pänttö kuismason 1592 Sui, Sircke Kuismason 1592 Kiih, Cosma Tep-
pannsonn 1593 Uuk, Kuisma Jsakanpoika 1618 Kurk, Kuisma Jwanofz ödhe,
Matti Kuismanpoika ödhe 1618 Sui, Kuisma Jyrinpoika, Jeremie Kuisman-
poika 1618 Kite, Kuisma Wliaska 1618 Tohm, Kuisma Tuononen 1618 Juuk,
Kossma Olofsson 1645 Sor, Kuissma Fedotoff 1648 Soa; hilpa kuszman 1544
eli Kuisman 1545 UusVI, kuisman 1545 eli kauppi Kuisma 1557 Jää, Michkell
Kuosmainenn 1614 Pari, Timoska Cuissmin 1631 MetP, Onisimcko Kåssmain
1642 Ilo, Cuissmaisen ödhe 1642 PälJ; Kuisman Niemi 1618 Pari, Kuissman
Waara 1631 Tohm, Kåsmalan mäcki 1631 Kurk;

Kuisma, yl.sn. Karjalassa, **Kuismanen**, suku Jaak, Lip, Sor, Suoj, **Kuismin**,
suku Jaak, Tuup, **Kuosma(nen)** yl. sn. Karjalassa; **griiřankuismu**, talo Suoj,
kuzmańi prouhhol, talo Suoj, **kuizminan iivan**, talo Salm, **kuozmasem fed'u**,
talo Salm, **kuismala**, yl.tn. Karjalassa, **kuismajjärvi** Suoj, **kuismansuar** Pari,
kuismaselaht Jaak, **kuosmala**, talo Tuup ym., **kuosmammäk** Ruok.

Kumo(i), afereesimuodoste esim. v.rn:stä **Avvakúm**, **Abakúm**, kr. **Abbakum** Jumala rakastaa,

esim. Olesko Obakumov 1500 Käk, Obakum Senkin 1500 Inkeri; **Kumola**, Derevnja Kumola 1500, Cwmola By 1614, kylä LumV, **kumola**, talo Imp, Kont, **kumol'a**, talo LumV.

Kyyrö(i), v. **Kir**, sn. Kirejev, Kirov, kr. **Kyros**, pers. **Kuruš** hallitsija, herra, esim. Ostaško Kjurov 1500 PyhVI, K kyrinn^{ca} 1557 eli Knut Kyräinen 1559 eli Knuth Kuroin 1559 Kive, Kyro hodarson, Ontto Kyronson 1589 Kite, Kyro pedrinsonn 1589 PälJ, Kyro Ludianssonn 1613, Kyro Simanassonn 1616 MetP, Kyroi Mikiwarsonn 1615, Kyro Pedrin 1618 Kurk, Kyro papuin 1615 Rautu, Kyroi Madalinen 1614, Jwana Kyronpoika 1618 eli Juantko Kiriloff 1631 Sor, Kyrö Rigonpoika, Waska Kyrön poika ödhe 1618 PälJ, Kyroi Hilipanpoika 1627 Sak, Dimitrei Kyröinpoika 1643 Ruske, Kyröin öde 1642 Kurk; Jöns Kyro 1546, T kyröine 1559 Äyr, lau Kyrö 1549, Kyrj Onophri 1633 Jää, Heino kyrein 1559 Viip, Knuth Kyröin 1592 eli Cnut Kyrö 1631 Rautu, Philippus Kyro 1613 MetP, Hans Kyröinen 1642 Nmes, Andhers Kyrö 1646 Äyr; Kyrölä 1618 Kurk;

Kyyrö, **Kyyrönen** yl. sn. Karjalassa, esim. **kyyröni šaňa** l. Aleksander Kyyrönen Suoj, **Kyyrä**, suku Sak; **kyyrölä**, kylä Jää, Muol, **kyyrölä**, talo Eno ym., **kyyröharju** l. **kyyräharju** MetP, **kyyrökosk**, **-laht**, **-niem**, Kyrän nemi 1571, Kyrö Kåski 1773 Jää, **kyyrilahti** Hii, **kyyrönniemi** Kite, KorS, Rääk, **kyyrölaks**, **-niemi** Kite, **kyyrömmäk**, **-pelto** Ruske, **kyyrölämmutka** Lappee.

Laalo(i), v. **Lála**, **Falalei**, **Fallelei**, sn. Lalajev, kr. **Thalelaios**,

esim. **Laalo**, suku Joutse, Kir, **Laalonkylä** l. Nahkurila Kir.

Laama, **Laamo(i)**, v. **Láma**. **Varlaam**, kaldean **Barlaam** kansanpoika,

esim. Mikiforik Varlamov 1500 Käk, heino laman 1544 Jää, per laman 1549 Kive, Madz Lamainenn 1614 Pari, Cosma Lamain 1616 Käk, Pecka Lamain 1638 Lip, Hindrich Laamainen 1642 Hii; Varlam Tiittanen Ilo;

Laamanen, suku Antt, Kir, Sak, **luamazen feudor** Salm, **Laama**, talo Hir, **Laamala**, kylä Ruok, **luamala**, talo Juuk, **laamasennotko** Kir; **Laamo**, suku SuomN.

Laari, **Laaro(i)**, **Lari**, **Laru**, **Larikka**, **Larkka**, **Larkko(i)**, v. **Lara**, **Larja**, **Larik**, **Larka**, **Lafka**, **Lafuk**, **Larion**, **Larivon**, **Ilarij**, **Ilarion**, kr. **Hilarios**, lat. **Hilarius** hyväntuulinen, iloinen, reipas,

esim. Larka Ivaškov 1500 Kurk, Larij Teppansson 1582 Kurk, Lari Padricason 1589 Lip, Lari hilippassonn 1589 Kite, Lari pahkomieson 1589 PälJ, Lariuana Davidson 1589 Imp, Larkij Ålexson 1589 Rautu, Laari Saawasonn, Laari Clementtissonn 1614 eli Lari Clementtissonn 1615 Uuk, Lari Sissoissonn 1614 eli Laar Sissoissonn 1616 eli Larka Sisäieff 1641, Larka Ostafieff 1638 eli Larcke Ostafieff 1640, Larikans hemman ödhe 1618 Kurk, Laari Levontte-

sonn 1614 Kite, Lari Wassellss(on) 1616 eli Laari Waassellsonn 1631 Kauk, Larij öde 1618 Suoj, Matfei Larinpoika 1618 Sor, Larko Kotzakain 1618 Rautu, Larka Fedoroff 1638 eli Larika Federof 1651 Tohm, Laricka Mikitin 1640 eli Larcka Mikitin 1641 Pari, Larka Dawidoff 1648 Lip; Ignaatt Laaroinen 1614 Kite, Teppana Larinen 1623 Juuk (Larinsaari), Ontruska Larkin 1645 Pari;

Laari, suku Lemi, **luarinkoski** Tolvajoessa KorS;

Larikka, suku Salm, RauJ ym., **larikan feudor**, talo Salm, **larikka**, talo Uuk, **larikka**, peltö RauJ, **larikkala**, talo Salm;

Larinen, suku Juuk, PieJ ym., **larimpalaga**, talo Imp, **larisellampi** PieJ, **larila**, talo Ilo, Valt, **lariaho**, **larillahti**, **larinsuar**, **larinsuo** Ilo, **larinaho** KorS, **larinaho**, -**autio** Tuup, **larimmäki** Pari, **laripeltö** Nui, **larinsuar**, Lariansaari 1640, kylä Juuk, **larivuara** PieJ; **Larkkonen**, suku Suoj; **laroin rod'i** l. Rodion Leskinen, talo Suoj; ilmeisesti **Larjava**, Lariawa By 1631 PyhVl. – Muualla Larivonko Lentujev 1496 Aunus, Larjuk Jakušov 1500 Inkeri, Oššipan Lari l. Laron Pankratjev Viena, **Laru**, suku Ii, **larkkojennitty** Viron Inkeri.

Laasa, **Laaso(i)**, **Lasa**, **Laso(i)**, **Laaska**, **Laasko(i)**, **Lasko(i)**, v. **Las**, **Lasko**, **Vlas**, **Vlasij**, **Vlaska**, sn. Laskin, Laskov, Vlasov, Vlašjev, Vlaskin, kr. **Blasios** tavallinen, yksinkertainen,

esim. Vlasiko Ontsiforov, Ortemko Vlasov 1500 Imp, Laske Echrinnsonn 1614 eli Wlaske Echrinssonn 1616 Kurk; Laasonen, suku 1544 Kuol, Lauri Lasonen 1618 Hii, Hans Laasain 1631 Kite, mahdollisesti Pessu Laskiainen 1631 Kurk;

loasanniemi l. **loasunniemi** Taip; **Laasonen**, suku Kite, Kuol (Laasola), Lip, **loasompeltö** LumV, **luasoila**, talo Tohm; **Lasanen**, suku Hii, **lasaniemi** Ilo; **Lasonen**, suku Hii, KanJ, Kir, Kurk, Lappee (Lasola), **lasomäki** Lemi, **lasoniittu** Nui; **luaskala**, talo omist. Nikolai Vlasov Ilo. – Muualla Laško Ivaškov 1500 Inkeri, jossa Laaska (< Vlaska, Vlaas) yleinen. – Myös roomalaiskatolisen kirkon alueella on vastaavia nimimuotoja Laaso, Laso ym. (< Klas, Klaus).

Lapana, **Lopana**, **Lopo(i)**, v. **Laban**, **Loban**, **Lobanko**, sn. Lobanov, Lobov kr.?Laban,

esim. Ondreiko Lobujev, Derevnja Lobujevo 1500 Sak, Matfei Lâbuieff 1618, Jermolka Lâbaieff 1631 Lip, Râdivon Lâbanoff 1632 Kurk, Pettruska Lâbanoff 1632, Wasila Lobanoff 1640 MetP, Anders Lapanainen 1627, Pether Labbanof 1635 Sak (MetP), Lasseeko Loboëff 1640 eli Lars Lâbâinen 1641 Uuk, Râdion Lâbanoff 1640 eli Râdion Labanoff 1644 Hii, Iusko Lâbana 1648 Kite; Lâbola 1618 Sor; **Lapanainen** l. **lapanakylä**, Lapanais 1613, kylä MetP, **Loponen**, yl. sn. Karjalassa. – Muualla Loban Buturlin 1576 Šelon, Gavrilko Lobanov 1563 Aunus. – Myöhemmän **Lovisa**-nimen hypokorismi **Lopo** ei tulle kysymykseen kyseisten nimien selityksessä.

Lasari, **Laasari**, v. **Lazar**, **Lazarij**, sn. Lazarev, h. **Lazarus**, **Eleazar** Jumala auttaa,

esim. Tijffwana Laasersonn 1614 eli Tifana Lasarinpoika 1618 Sor, Latzar Mikiforoff 1632 Sak, Lasarin autio 1638 PälJ, Latzar Terentieff 1641 Sor, Lasari Vasilanpoika 1642 PälJ, Latzarin ödhe 1642 Ilo;

luasari, talo Suoj, **luasarinniemi**, **luasarimpaikka**, talo Lip, **lasariharju**, **-mäk** MetP, **lasarinkontu**, talo Imp, **lasarova**, luoto Säkk. – Muualla Lesoñi Loasari 1886, Lazarov Malanja 1892 Viena.

Lauro, **Laurikka**, v. **Lavr**, **Lavrik**, **Lavrentij**, sn. Lavrejev, Lavrin, Lavrov, lat. **Laurentius** laakerinlehdillä seppelöity,

esim. Lavrovo 1500, kylä Sak, Lauros Enckia 1646 Sor; **Lauronen**, Ilo, Suoj, Tohm, Tuup, **Laurikainen** Viip ym., joka viimeksi mainittu on tavallinen myös roomalaiskatolisen kirkon piirissä.

Lemo(i), esim. Lemo Hodarssonn 1614, Onufrei Lemonpoika 1618 Tohm. – Ks. Klementij.

Lenti, **Lentu**, mahdollisesti afereesimuodoste v. **Mele(n)tij** -nimestä tai – Unbegaunin mukaan – **Lentei** < **Leontij** -muodoste,

esim. Lenteiko Ondrušov 1500 Rautu; **Lentinen**, **lentiñi**, suku Suoj, mahdollisesti **Lentua**, kylä Kuhmo. – Muualla Kuzemka Lentijev, Smeško Lent'jev, Lenteiko Ondrejev, Pahomko Lentejev 1500 Inkeri; Larivonko Lentujev 1496 Aunus; **Lentinen**, suku Porajärvellä (Viena). – Ks. Melenti.

Leso(i), mahdollisesti **Elessie**-nimen hypokorismi, mihin viittaa pn. **lesovvuara** l. **elessiivvuara**, Lesonvaara 1631 Tohm. – **Lesonen**, yl. sn. Laatokan ja Vienan Karjalassa, esim. Lesoñi Oksentei 1890.

Leukko, **Leukku**, v. **Levka**, **Levko**, **Lev**, **Leontij**, sn. Levkin, Levko, Levkov, kr. **Leon**, lat. **Leontius** leijona,

esim. Levko Senkin 1500 Pari, Levkovo 1500, kylä PyhVI, Spir Levkov, Levkino, kylä 1500 Sak, Lefka Iwanoff 1631 Salm, Gaurillka Leukoff 1638 Hii, Leuka Lukin 1640 Kurk, Lefuonties ödhe 1640 Tohm, Leucka Jstoinen 1641 Sor, Leukoisen ödhe 1642 Sui, Leukuisen ödhe 1642 Ilo, Leucko Kåntratiof 1647 eli Lefuondej Kåntratoff 1648 Soa;

Leukkunen, suku Suoj, esim. **leukkuñi fed'a** l. Feodor Leontjeff l. **leukud**, **leukujjärvi** Suoj. – Muualla Levko Kirilov 1500 Inkeri. – Ks. Leva, Levo(i).

Leva, **Levo(i)**, **Levaska**, **Levoska**, **Lehvo(i)**, v. **Lev**, **Leontij**, sn. Levontin, **Levontjev**, kr. **Leon**, lat. **Leontius** leijona,

esim. Leva Savin, Levoška Onikejev, Luka Levontjev 1500 Käk, Smenko Levonov 1500 Kite, Lewoska Hilipassonn 1582 Kurk, Teppo Leuonanson, Ertti leuontieson 1589 Ilo, Lewontte Gaurilsonn, Lewoska Glimettsonn 1614 eli Leuoska Glimonpoika 1618 Sor, Levoska Laussuin 1616 Rautu, Jyrgi Lewonpoika 1618 Sui, Lewo Anthinpoika, Lewoska Elitzienpoika 1618 Kite, Leffwons öde 1640 eli Lefwoskann ödhe 1641 Uuk, Lefwoskan öde 1642 Suoj, Cauro Lewoskanpoika 1651 Hii; Olli leuaskann 1557 Kive, Sigd leffuaska 1584 Käk, Per Lewaska 1623 eli Peter Leuoska 1632, Peer Lefuoin 1628

Muol, Jöns Leffuoinen 1641 Kite;

Levo(i) yl. rn. Laatokan Karjalassa, esim. **prokkilal levo** l. Levo Vornanen KorS, **levo**, kulmakunta, **levoi** ja **tielevoi**, taloja, **levoimmäki** Imp, **levomäk** Kive, **levompelto**, Lewon peldo 1618, Leuolan Peldo 1631 Kurk, **levola**, talo Tuup; **Levonen**, suku Antr, Hii, Imp, Jaak, LumV, Suoj; **Levoska**, suku Juuk, Viip, **Levoskainen**, suku Kive, **levoskala**, talo Imp, **levoskallampi**, **levoskansoari** Juuk, **levoskampelto** Saari; mahdollisesti **Lehvonen**, suku Harlu, Ruok, Tuup, **lehvollahti** Uuk. – Muualla Levasen Ol'eksei 1921 Viena.

Liimo(i), Liimatta, v. **Klim, Kliment, Klimentij**,

esim. Michil Lijmatason 1582 Sor, Liimo Teppananpoika Kyrönen 1618 Juuk; hans Limathan 1546 Jää, Jacop Lijmatan 1590 eli Jacop Clijmatan 1589 Sor, Oluff Limatta 1613 Räi, Erich Limatain 1641 PieJ, Jören Lijmata 1663 Viip;

Liimo(i) yl. rn. Laatokan Karjalassa, esim. **Liimo**i Karppinen Sui, **Liimo**i, suku Imp, **Liimolainen**, suku Kite; **liimo**, kulmakunta, **liimoinaho**, **-kangas**, **-notko** Imp, **liimo** ja **suurliimo**, lampia Lip, **liimo** l. **liimollampi** Juuk, **liimola** l. **liimoniem**, talo Hii, **liimoillaht** Ruske, **liimollampi** Ilo; **Liimatta**, suku Imp, Lip, Räi, Tuup ym., **Liimatainen**, suku Räi, Salm ym., **liimatta**, talo Viip, **liimatta** l. **liimatansuar** Jaak, **liimatallahti** Ilo, **liimatammäki**, **liimatavvuara** Kurk. – Ks. Kliimo(i), Kliimatta.

Lippi, Lippo(i), Lipo(i), v. **Lipa, Filipp**, sn. Lipov, Lipajev, kr. **Filippos** he-
vostenystävä,

esim. Ileicka Lippoinen 1642, Lars Liponen 1648 PieJ; **lippi** l. Hilippa, talo Sui, **lipinniemi**, **lipivoara** PieJ, **lipinsuo** Sui, **lipillahti**, **lipinsuari** Nmes; **Lipponen**, suku Hii, Joh, Valt, **Lippola**, kylä Joh, **lipposenniemi** Ruske, **Lipola**, kylä Hii, Kive. – Muualla Lippoñi Kauro Viena. – Kyseisiä nimiä on myös roomalaiskatolisen kirkon piirissä.

Litja, Lidia, v. **Lidija, Lidja**, sn. Lidjajev, kr. **Lyydia** lyydialainen,

esim. **Litja**, suku Antr.

Logina, Lokina, v. **Loggin, Login, Longin**, sn. Loginov, Longinov, kr. **Longinos** pitkä,

esim. Dmitrok Loginov 1500 Kauk, Simana loginason 1589 Kite, Logina Jacobsonn 1614 Kurk, Logina Sachkariassonn 1614, Mikichfara Låginanpoika, Logina Jakowan 1618 Sor, Logina Ondresonn 1614 Hii, Låginas öde 1640 Tohm; **Loginov**, suku Kive, **lokinaoja**, **-silta** Kive, **lokinapelto**, kylä Räi, **lokinasuar** Ilo.

Lutjana, v. **Lukjan** l. **Lut'jan, Lukian**, sn. Lukjanov, kr. **Lukianos** valoisa, valaisija,

esim. Onikeiko Lukjanov 1500 MetP, luthiana 1559 Viip, Lwtianij Nesterssonn 1582, Ludiana Mikitassonn 1614, Jesso Ludianoff, Koske Luthianoff 1618, Kåsta Luttioff 1631 Kurk, Kyro Ludianssonn 1613 MetP, Lwdian Rydz

1613 Rautu, Iwann Ludiunenn 1614 Sor; Ludianan mäkj 1640 eli Ludian Mäki 1631 Rautu; **lutjana**, talo, **lutjananahot**, **lutjanavvuara** Sui, **lutjanakan-**
kas, **-niem**, **-aho** Sak; **Ludjoé**, suku Salm. – Muualla Fodttka Lutianov 1618 Inkeri.

Luukka, **Luukko(i)**, **Lukka**, **Luka**, v. **Luka**, sn. Lukajev, Lukin, lat. **Lucas** lukanialainen,

esim. Luka Trofimov 1500 PyhVI, Lutška Sidorov 1500 Käk, Rydz lucas 1549 Äyr, Lwcka Andressonn, Lwcka Rijonssonn 1582 Kurk, Lucka Necko 1589 Tohm, Lucka Jsacson 1589 Ruske, Rijko luckanson 1589, Lucka Michifarason 1592 eli Luckj michifarassonn 1592 Kite, Jlia Lucasson 1593 Pari, Luka Ewerkinpoika 1618 eli Luska Owerkioff 1631 eli Lutska Owerkioff 1646 Sui, Lukas Lukanpäika 1618 Hii, Ennika Lukanpoika 1618 eli Onitka Lukin 1631 Sor, Jakoff Lukanpoika ödhe 1631 Sui; Steppan lukin 1638 eli Steppan Luckain 1641 Rautu, Bengt Luckajnen 1638 eli Bengdt Lukahainen 1642 Hii, Christer Luckanpoika l. Christeri Lukahainen 1640 Jaak, Luckas ödhe 1640 Suoj, Patrakiko Lukinn 1641 Sor, Luckaisen ödhe 1642 Kurk, Pesu Luuckahainen 1642 Uuk; Hendrich Luckoinen 1615 Hii; Lutskan Lambi 1645 Pari, Lukanpuro 1819 Nmes;

Luka, rn. ja talo Suoj; **Lukka**, suku Hii, Kurk, **lukallahti** Lip, **lukallampi** Kesä, **lukavvuara** Ilo, PieJ, **lukkala**, talo Uuk ym., **Lukkanen**, suku Imp ym.; **Luukka**, suku Muol ym., **Luukkanen**, suku, **Luukkala**, talo Kesä, Pol; **Luukko-**
(nen) yl. sn. Karjalassa, **luukommäki** Jaak; **Luukas**, suku Lappee. – Muualla Lukaé Okahvie 1888, Lukkañi Huotari 1877 Viena.

Maarie, **Moarie**, **Muarie**, **Moarja** ym. yl. rn. Karjalassa, v. **Marija**, kr. **Mariam**, h. **Mirjam** ylistetty herratar, Neitsyt Maria.

Makara, **Makari**, **Makkara**, **Makko(i)**, **Makku** ym., v. **Makar**, **Makarei**, **Makarij**, **Maka**, sn. Makov, Makajev, Makarov, Makarejev, kr. **Makarios** autuas, onnellinen,

esim. Makar Omosov 1500 Kurk, Makar Ontonov 1500 PyhVI, Jaško Makkujev 1500 MetP, mackra Rydz 1544 eli Rydz makar 1549, Clemitt makunpoica 1549 Kive, makkar rydz 1559 Viip, Makaria Mitkeson, Rijko Makarie-son 1589, Mikichwara Makarianpoika ödhe 1618 PälJ, Makaria Jessuson 1589, Makarians hemman 1618 Kurk, Makar Jsaieff ödhe 1618 Salm, Jwan Makarianpoika 1618 Ilo, Simana Makoisonn 1614 Sor, Mackoi Sawin 1638 Suoj, Mackon ödhe 1640 Kite, Macko Fefiloff 1648 Uuk; Th Mackarain 1559, Makarainen 1592 Kive, M Mackoinen 1559 UusVI, Jacob Mackoin 1613 Rautu, Iormana Mackoinn 1614, Cibrå Mackoinenn 1614 eli Kiprenko Mackoieff 1618, Olliko Makaroff 1618 eli Oloff Mackara 1631, Anders Mackara 1631 Pari, Päuell Mackoin 1616 Käk, Christer Makara, Ihanus Makarain l. Iho Makarin 1623 Kive (ValJ), Fedka Mackura 1640 PieJ, Magnus Makarioff

1651 Rautu, Ilja Makaroff 1721 Salm;

Makara, Makari, Makko(i), Mako(i) olivat yl. rn. Laatokan Karjalassa, esim. **makoin iivana** l. Ivan Makkonen, **konoimmakko l. konoimmakoi l.** Makko Kononen Suoj; **Makkari**, suku Salm, **makara**, talo Juuk, **makarivvua-ra l. makariivvuaara, makarii l. makariinkylä**, Mackarin waara 1631 PälJ, **makarilaht** LumV, **makarinsuar** Kurk, **makarii**, lampi Kiih;

Makkonen yl. sn. Karjalassa, **makkola**, Makarovo 1500, Machola by 1640, kylä Räi, **makkola**, talo Kesä, Kite, Rääk, **makko l. makkollampi** Eno, **mako-aho** Lip, **makonniem** Kite, **makoirrajakko** Suoj, **makkone**, saari Lip, **makkoše-mäk** Jaak;

Makkara, suku Sak, **makkaramäk** Lip; **makkula**, kylä Sor, mahdollisesti **makula**, kylä UusVI. — Eräiden asumusnimien syntyajat on voitu määrittää: Rääkkylän Sangenlahden kylän **Makkolan** talon perustamisajaksi on osoitettu v. 1721 ja kylässä asui edellisen vuosisadan lopulla Makkosia; Värtsilän **Makarinaution** viimeisenä isäntänä on mainittu Iivana Makarinpoika v. 1641.²²

Muualla: Makar Karpov, Makkuj Ivaškov, Makuj Jurkin, dvor Makara Onaŋina 1500 Inkeri; Kirilko Makov 1496 Aunus, Makoi l. Makointalo, omist. Makar Grigojev Nolgamjärvellä Aunus; Makkone Huotari 1889 Viena.

Maksima, Maksi, Massi, v. Maks, Maksa, Maksim, sn. Maksin, Maksimov, Maksajev, kr. **Maksimos** suurin,

esim. Maksimko Pavlov, Maksimovo, kylä 1500 Rautu, Åffdätia massi-dotter 1581 Käk, Daidh Maximasson 1582 Jaak, Massi, Enn Ryss bonde 1586 Käk, Maksima pirhoson 1589 Ruske, Maxim Jwanoff 1618 eli Massi Iwanasson 1614 Uuk, Maxima Grisans ödhe 1618 eli Maxima Grijsainen 1614, Iwan Maximasson 1614 Sor, Jfwan Massinsson 1616 eli Jwaska Maximanpoika 1618 eli Iwaniko Maximof 1631, Bogdan Maximanpoika 1618 Hii;

Maksima, Maksi yl. rn. Laatokan Karjalassa, **maksila**, talo omist. Maksi Jeskanen Ilo, mahdollisesti **maksilaht** Koiv; **Maksimainen**, suku Ilo, Sui, **maksimala**, talo Ilo, **maksima l. maksimansuari** Imp, **maksimajärv** Rautu, **maksimallahti, maksimarranta** Ruske, **maksimo**, talo PieJ, **maksimoi**, metsä Sak, **Massinen**, suku Sui ym. — Muualla Maksimaiŋi Hilippä 1872 Viena; Mašintalo, omist. Maksim Trošojev Nolgamjärvellä (Aunus).²³

Mala, Mali, Malo(i), Malahvie, Malakki, Malkki, Malkku, Malaska, Malassu, Malatsu ym., v. **Malafei, Malafij, Malahij(a), Mala, Malk, Mal'ka, Malaško**, sn. Malakov, Malkov, Malin, Malafejev, kr. **Malakias**, h. **Maleaki, Malakia** Jahven lähettiläs,

esim. Fedka Malafejev, Mikitka Malahov, Malaško Isakov 1500 Kurk, Fedorko Malafejev 1500 PyhVI, Maksimko Malakov 1500 MetP, Rijko Malafeason 1589 Ilo, Rijgoi Malapheisson 1614 Kurk, Malaphia Sissosson 1614 Sor, Malchu Hädarsson 1614, Malcku Timoskasson 1615, Michkali Mal-

kunpoika 1618, Iwaniko Malkoieff 1631 eli Jwanko Mallkueff 1638 Hii, Malafiens hemman ödhe 1618 PieJ, Timoska Maloieff 1618 Pari, Malaskes Enckia 1631 Tohm, Malaska Phillippoff 1638 Hii, Malaska Petroff 1638 eli Malafeiko Petroff 1640 Pari, Griska Maloin 1638 eli Griska Malojeff 1640 Suoj, Malassu Puickoin 1641 Sak, Råncka Malaffieff 1640 Hii, Ifuaska Mallkieff 1640 Sor, Malka Kijriloff 1641 Pari, Christer Malckuinen 1642 Juuk, Pekka Malinen 1642 Tohm, Malisen öde 1642 Sui.

Monin paikoin Karjalaa ovat (olivat) käytössä Malakias-nimen hypokorismit **Mala, Maloi, Malkki, Malkku** ym., esim. **mala** l. Malakias, talo UusVI, **mala, syrjämala**, taloja, omist. Malakias Muurinen Kuol, **maloi**, talo Salm, **maloi** l. Malakias, talo Kite, Suoj, **malkki, malkku**, taloja Jaak; Malafei Riikonen, talo ja sen omistaja Sui; **malahmillahti** Eno;

Malinen, suku Jaak, Kite, Kurk, Lip, Pol, Tohm, **malila**, talo Kite, **malisemäki** Jaak; Malola, kylä 1638 Sor, **malosuaret** Kite; **Malaska**, suku Kauk, Räi; **Malassu**, suku Sui, **malassu, malassunoja** Sui; **malatsu**, talo MetP, **malat-sunselgä** Sui; **malakki**, kylä MetP; **Malkki**, suku Kuol ym., Malkenniitty 1880 Rautu. — Muualla Malaško Tarasov 1500 Inkeri, Malaška Perhin 1563 Aunus, Maliñi Ontrei 1833, Malahvien Vaššel'ei Viena, **Maluukaara** (Aunus Kuujärvi). — Eräät hypokorismit voivat selittyä toisinkin: **Maloi** (< Malanja, ks. sitä), **Malo** l. **Malu** Mariasta, **Mali** Amaliasta t. Malinasta (Magdalena)²⁴, mutta yleensä ne ovat myöhempiä muodosteita.

Malanja, Malo(i), Malaska, Malja, Manja, v. Malanja, Malaška, Melanija, kr. **Melane** musta,

esim. **malomportaat**, joita ammoinkin käytti Malo l. Malanja Hattunen, Ohvanalan emäntä Ilo, Malo l. Malanja Tiirikka Imp. — Muualla Huovine Malanie, Lazarov Malanja 1892 Viena.

Mamo, Maamo, v. Mamant, Mamai, Mamij, sn. Mamonov, Mamontov, kr. **Mamas** äiti, imettäjä,

esim. Mamonko Doronin 1500 Käk, Juhno Mamonov 1500 Rautu, Dmitrok Mamonov 1500 PieJ, Iwan Mamuntainpojka 1618 PälJ, Änisimko Mamonoff 1642 Suoj. — Mamon, Mamonko, Mamonov yl. nimiä v. 1500 Inkerissä.

Manasse, Enn Rysse prest 1586 Sor.

Markka, Markke, Markki, Markko, v. Mark, Marka, sn. Markov, kr. **Markos**, lat. **Marcus** Mars-jumalalle pyhitetty, mies,

esim. Marko Mikitin 1500 Käk, Marcka Watzeiliesson 1582 LumV, Marcke haliseson 1589 Tohm, Marke Saffuason 1589 Kurk, hodari Marckeson 1589 PälJ, Marcke Muliun 1589, Marke Jffuanson 1592 Kite, Marcke Astaphiasonn 1614 Sor, Marki Hilipanpoika 1618 Tohm, Hodari Markinpoika 1618 eli Feodorko Markoff 1631 Tohm, Marko Grigorieff 1618, Marken öde 1642 Kurk, Markin ödhe 1640 Pari, Marckesen ödhe 1642 Sui, Nilss Mar-

konen 1647 Kurk, Steppan Markoff 1640 Sak, Marckij Rijgossan 1671 Ilo; **Markkanen**, suku Tuus ym., **markkala**, talo Tohm, **markkela**, talo omist. Markke Vilokkinen Ilo, **markelaht**, **markevuara** Kurk, **Markkinen**, suku Imp, **markillahti**, **markiinniemi** Salm, **markkini** l. Mark Afanasjeff, talo ja sen omistaja Suoj, **Markki**, talo 1637 Rääk, **markonapaja** Kesä, **markoniittu**, -pelto Lappee, **markovammäki** Harlu. — Muualla Lesoni Markke 1870, Markkeñi Huotari 1890 Viena; Marko Ignatov, Marka 1500 Inkeri.

Marppa, **Marfa**, **Marfi**, v. **Marfa**, kr. **Martha** valtiatar, esim. Marfa Enckia 1640 Uuk; **marppa**, talo, **marppajas**, asukkaat Eno, **marppala**, talo Tohm, **marpallampi**, **marpampuro** Eno, **marpalluoto** Ilo, **marparranta** Lip, **marfillahti** Imp. — Muualla Huotariñi Marppa 1900 Viena.

Marttina, **Marte**, **Martti**, **Marto(i)**, **Martikka**, **Martiska** ym., v. **Mart**, **Martik**, **Martin**, sn. Martjanov, Martov, Martin, lat. **Martinus** sotainen, Mars-jumalalle omistettu,

esim. Martina Iwanson 1582 Jaak, Marthina Kockon 1589 PälJ, procko Marthinanson 1589 Ilo, Coske Marthinason 1589 Uuk, Ertto Marthinason 1589 Lip, Marttina Kuismasonn 1614, Martina Tulokas, Nykommen 1618 Sor, Marttina Simanoff 1618 Kurk, Mikitko Martinanpoika 1618 eli Mikitka Martinoff 1631 Kite, Martina Antipoff 1632 RauJ, Martj Nästeroff 1638 Sor, Marte Mauroinen 1640 Hii; Elisiä Martinen 1618 Hii, Hodati Hökonpoika Martinen 1618 Sor, Pääl Martojn 1638 eli Pawo Martinpoika 1640 Ruske, Sántko Martojeff 1641 Sui, Matz Martikain 1647 Lip; **marttinansuar**, Marthinan saari by 1589, Martinan saari 1614 Uuk, Martinan waara l. Eleksiinvaara 1631 Vär; **Marttina**, suku Sui, Uuk, **marttina**, kylä Uuk, **marttinakylä**, kylänosa MetP, **Marttinen**, **Martikainen**, yl. sn. Karjalassa, **Martiskainen**, suku Ilo, Suoj. — Muualla Lonkan Martiska 1839, Martsikaiñi Teppana 1851, Marttiñi Maura 1870, Marttinan Okku 1911 Viena. — Myös läntisen kirkon piirissä on syntynyt ryhmän nimiä.

Masko, **Maasko**, v. **Masko**, **Maška**, **Maško**, sn. Maškin, Maškov -nimiä on arveltu Matvei t. Makarij -nimen hypokorismeiksi²⁵ tai joissakin tapauksissa eräiden täysnimien (vrt. esim. Romaska Jwanoff 1638 Kurk) afereeseiksi, esim. Masko hilippason 1592, Masko Jwanoff ödhe, Masko Hilkonen 1618 Sui; per maskon (=Maaskonen) 1543 Viip, B Maskan 1552 UusVI; Maskonen, **maskoñi**, suku, **maskola**, talo Sui, **maaskola**, Maskola 1544, kylä Viip. — Muualla Maško Gavrilkov 1500 Inkeri.²⁶

Mata, **Mato(i)**, **Matu**, **Matpie**, **Matikka**, **Matiska**, **Matukka**, **Matsi**, **Matsu**, joissa tavallisesti esiintyy palataalistunut t' ja affrikaatta, v. **Matvei**, **Mata**, **Matš(a)**, **Matjuk**, **Matjuška**, sn. Matvejev, Matekin, Matjukin ym., h. **Matteus**, **Mattias** Jumalan lahja,

esim. Matfeij Jffuanson 1589 Kurk, Mihke Matfeijson 1589 PälJ, Jffuan Matfeijson 1589 eli Jffuan Mattinen 1592 Lip, Mattfei Rydz 1617 Räi, Matfei

Nesterofz ödhe 1618 Uuk, Wanka Matfeinpoikas ödhe 1618 Ilo, Matiko Kåsonen 1618 Pari, Matijska Kuisnetz 1618 Salm, Mattuska dorofieff 1640 Pari, Matuska Jfuanoff 1640 Salm, Maticka Kiriloff 1642 Sor, Matzes öde 1643 Tohm; Timoska Romananpoika Matveinen 1618 Lip, Oluff Mattukain 1615 Pari, Anti Matikain 1618 Hii, Pawo Mattinen 1638 Sui, Heicki Mattilainen 1640 PieJ, Hendrich Matilain 1648 Lip, Madzisen ödhe 1642 PälJ, Kaucko Matzinen 1645 Ruske; Matjoi Plattonen 1842 Sui;

Matsi, Mattši, Matso, Matsu, rn. (sn.) Laatokan Karjalassa, esim. **matšin** saña l. Aleksander Matsinen, talo ja omistaja Suoj, **Mattši**, suku Salm, **mat'-šila**, talo Lip, **matšinaho**, **matšillahti** Suoj, **matsunsalmi** KorS, **maturanta** Sak, **matukkala**, talo Lip, **matukalamp** PyhVI; sn. **Matikainen, Matiskainen, Mat-tinen, Matilainen** yl. Karjalassa, joskin niitä esiintyy myös läntisen kirkon pii-rissä.

Muualla: Matjuk Makarov, Ivaško Matjukov 1500 Inkeri; Matpien Poavila l. Pavel Matvejev (Lamboi), Matsin Johora l. Jegor Matveinpoika Makarov (Kiviniemi) Aunus, **Mat'ukanselkä** (Aunus Kuujärvi).

Matro(i), v. **Matrona**, lat. **Matrona** emäntä, vallasnainen, esim. Matrenka Ivaškov 1500 Käk, **Matroi** l. **Mat'u**, rn. Soa ym., **Matro**, suku Rautu. – Muualla Matro Olekseintytär 1880, Voassilaiñi Mat'fo 1888 Viena.

Maura, Mauro(i), Mauru (naisen rn.), v. **Mavr(a)**, sn. Mavrin, kr. **Mauros** musta, tumma, maurilainen.

esim. Maura Enkia 1645 Ilo; Nils mauron 1544 Jää, Bengt Mauroinen 1631 Kurk, Condrata Majroinen 1632 eli Condratsko Mauroiäff 1638 Uuk, Marte Mauroinen 1640, Oloff Maurunen 1646 Hii; **kol'jummauru**, talo Imp, **maurul-lampi** PieJ. – Muualla Maura Hotejev 1868, Marttiñi Maura 1870 Viena.

Mehvo(i), v. **Mefodij, Mefodja**, sn. Mefedov, Mefod'jev, kr. **Methodios** jär-jestyksessä oleva,

esim. rn. **Mehvo(i)** Vienassa, Ondrei Mehvo 1881 Viena.

Melenti, Melo(i) ym., v. **Mele(n)tij, Meleško, Mel'ka Mel'ko**, sn. Melentjev, Meletjev, Meleškin ym., kr. **Meletios** huolehtiva, huolekas,

esim. Meleh Mikiforov, Meleško Mihalev 1500 Sak, Gridka Melehov 1500 Hii, Danila Melentiesonn 1582, Jffuan Melentieson 1586 Jaak, Melentie Ri-jonson 1589 Tohm, Mihkali melentieson 1589 eli Mihkall meltuin 1593 PälJ, Melentia Wasillsonn 1614 eli Melto Wasilanpoika 1618 Tohm, Michkall Melttuinen 1614 PälJ, Feder Melenthieff 1618 eli Hådar Melenttinen 1614 Salm, Melenthies Naumanpoika ödhe 1618 Imp, Nechuo Melenthieff 1618 Kurk, Melti Matinpoika 1618 eli Melentiko Matfeoff 1631 Tohm, Jako Me-länen 1618 Suoj, Senka Mellonon 1618 Sor, Melkuieffz hemman ödhe 1618 Salm, Condrat Melenthienpoika 1618 eli Condratko Meltzin 1631 eli Cond-ratko Möltzoiäff 1638 eli Condratska Mältzöjeff 1640 Ilo, Meleska Helpin

1631, Meläska Olexieff 1638 Sui, Melentij Jacobleff 1641 eli Meleska Jacoblef 1642 Salm, Meleska Gregorioff 1640, Meleska Selkoff 1645 eli Melka Selkoff 1646 Kurk, Melentij Arinpoika 1648 Sor;

melointsoppi, talo Imp, **melovvuara**, **melollampi** Tuup, joissa määritteenä Melo(i) l. Melentij Laatokan Karjalassa ja Aunuksessa, esim. Meloin Isakka l. Isak Melentinpoika Jevsejev (Aunuksen Lahti). – Muualla Fomka Melkujev 1500 Inkeri, Melojko Kondratov 1563 Aunus.

Esitelystä asiakirjamateriaalista on oletettavissa, että esim. seuraavat karjalaiset sukunimet kuuluvat tähän ryhmään: **Melenttinen**, **Melonen**, **Mellonen**, **Melto(nen)**, **Meltu(nen)**, **Meltti**, **Melkonen**, **Melkkonen**, **Melkku(nen)**, **Meleska**, **Mäläskä**, **Mölsä** ja **Mielo(nen)**, joita on etymologioitu toisinkin (esim. Mielo-nimiä).²⁷ Kyseiset nimet ovat kiteytyneet myös karjalaiseen paikannimistöön, esim. **melkkola**, kylä Lappee, **melkoniem**, Melckoniemis By 1614, kylä Pari, **melekkosemmäk** Ruske, **melkku**, talo Salm, **mellala**, kylä Kuol, **melloine(n)**, kylä Sor, **meltola**, kylä Joutse, **meleskamäk** Rautu, **mölsä**, talo Ruok, **möltsimmäki** Kurk ja **mielosemmäki** Tohm. On todennäköistä, että eräät mainituista nimistä voivat selittyä toisinkin. Ne on esitetty tässä vain tutkimuksen lähtökohdiksi.

Meska, **Meske**, v. **Meško**, sn. Meškov, ovat todennäköisesti afereeseja täysnimistä **Demeška** l. **Demeško** tai **Smeško** (< ? Semeško), esim. Demeška Lukianov, Smesko Ivaskov 1500 Käk, Demesko Fenkov 1500 Sak, Smesko Isatskov 1500 Kite, Sofronko Smeskov 1500 Imp; Jackaua Meskenon 1589 eli Jakaua Meskinen 1592 Ilo, Meska Wasillsonn 1614, Meska Stepanoff 1631 Sui; Joan Meskon 1543 eli Meskan 1544, S Meskanen 1554 Antr (Meskala), Carpuska Missukoff 1631 eli Meskin 1651 Tohm, Matz Mäskajnen 1638 Hii; Temeska Sawin 1647 Suoj, Temeska Petroff 1648 Kurk;

Meskanen, suku Antr, Sak, **meskala**, kylä Antr, **meskasemmäki** Kurk, **meskenkankas**, -suar, **meskevvara** Ilo.

Menso(i), **Mensso(i)**, mahdollisesti Klemens-nimen afereesi, esim. Padra Mensoisonn 1615 eli Padro Mensonpoika 1618 Imp, Menssoj Jwaska 1638 Kurk; **mensuvoara**, Mennsu wara 1614, kylä Uuk, **mensoñe** l. **Mensakov** l. **menssoñe**, suku Salm. – Äänteellisesti kysymykseen voi tulla myös v. Meñšoi (vrt. Bol’šoi).

Mentu, mahdollisesti Klimént-nimen afereesi, esim. per mendon 1544 eli p Menduin 1557 Jää, T mendonn 1551 eli th mentunen 1554 UusVI, M menduin 1557 Viip, Knut Mendoinen 1631, Johan Menduin 1640 PieJ, Jakob Mendunn 1638 Rautu, Jfuandtko Mendojeff l. Jfuandko Mendujeff 1641 Ilo; **mentula**, kylä Lappee, Luu.²⁸

Mietti, **Miettu**, mahdollisesti Klimét-nimen afereeseja, esim. Anders metin, Lasse Mettin 1543 Jää, Hindrich Meettinen 1642 eli Hendrich Mietinen 1648 Pari, Iojan Metuinen 1646 Sor; **miettilä**, kylä Kive, RauJ, Rautu, **miettola**,

talo RauJ, **miettula**, kylä Vla.²⁸

Mihei, Mihie, v. **Mihail, Miha, Mihei, Miho**, sn. Mihailov, Mihejev ym., h. **Mikael** kuka on niinkuin Jumala,

esim. Pavlik Mihejev 1500 Kauk, Michies ödhe 1640 Jaak, Michei Gregorieff 1642 Kurk. — Muualla Minka Mihejev 1500 Inkeri, Karppahe Mihhei 1872 Viena, Mihien Miša l. Mihail Zaitsev, talo ja omistaja Aunus (Lamminselkä).

Miihkali, Mikhali, ks. ed.;

esim. Michkal Dimittreson 1589 RauJ, Ertto Mikhalsen 1592 Pari, Michel Musicka 1615 Hii, Michkali Ewanpoika ödhe 1618 Sui, Hodari Michkalinpoika, Michkeli Maximoff 1618 Sor, Mihaila Moisief l. Wanha Wäinämöinen 1618 Salm, Lass Michilinpoika 1638 Kurk, Thomas Mickelinpoika 1640 Hii, Mikilz ödhe 1640, Mijchkals öde 1642 Kurk, Miihkalin autio 1640 Lip;

miihal'suo LumV, **miihkal'**, talo Lip, **miihkal'**, lampi Jaak, **miihkalinkallijo** Kurk, **miihkalinkoski** Tuup, **miihkalinluodo** Salm, **miihkalmäki** Pari, **miihkaliniemi** Saari, **miihkelivvuara** Nmes, **mihkalijjärvi** Juuk, **mikkelijärvi** Muol, **mikkelimäk** Teri. — Muualla Miihkaline Simana 1872 Viena, **Mihiansuo** (Aunus Kuujärvi).

Mahdollisesti ryhmään kuuluvat **Mikli**, Miglij By 1614, kylä Jaak, **metsämikli**, kylä Jaak, **mikli**, talo, **miklillampi**, Miglinlampi 1773 Kont, **miklillaht** Uuk, **miklijjok** Jaak, **mikrilä**, Migri By 1614, kylä Kurk.

Mikkeli-nimiä on syntynyt myös roomalaiskatolisen kirkon piirissä.

Miikka, Mika, Miikki, Mikki, Miihki, Miihko(i), Mihko(i), Mikko(i), v. **Mik, Mika**, ks.ed.;

esim. Mikkui Jakušov 1500 Käk, Mihko hamanson 1589 Imp, Sinophe mihkeson 1590, Micki Sinopheason 1592 Vär, Micki hoffuatason 1592 Kite, Mickai Iouhkimainen 1614 Sor, Micki Podosen ödhe 1618 Eno, Moisie Mikinpoika 1618 Vär, Micki Rijgoieff 1632 Kurk, Micka Mickajnen 1638 Pari, Micko Daniloff 1638 PälJ, Mickj Grijsoin 1673 eli Mihail Grisain 1683 Ilo; Joan Mikin 1543, p miicki 1557 Jää, Iyrgi Mikoinen 1616 PälJ, Bengt Mickain 1631 Sor, Mijckisens ödhe 1640 Lip, Håsko Michone 1651 PieJ;

Miikki, suku Jää, Nui, **miikimäk** Jää; **Miihkinen**, suku Salm, **miihkeensuar Ilo**, **miihkolamp** Kauk, **mihkillampi** PieJ; **mikazed** l. Ivan Mihailoff Bröms, perhe ja talo Suoj; **mikkilä**, talo Imp, Lip, Pari, Salm, **mikkilä**, talo omist. Mikki Ahponen Ilo, **mikivassu**, talo omist. Vasili Maksimainen Ilo, **mikimägi** Imp, **mikiniem** Sor, **mikimpelto** Sui, **mikivvuara** Ilo; **Mikkohe**, suku Salm. — Muualla Mikkui Stepankov, Mikui Viljakin 1500 Inkeri. — Monet tämän ryhmän nimistä, esim. Miikka, Mika, Miikki, Mikki, Mikko, esiintyvät myös läntisessä nimistössä.

Miikkula, Mikula, Mikolai, Miku, v. **Nikolai**, sn. Mikulin, Mikolajev, kr. **Nikolaos** kansanvoittaja,

esim. Rydz Mickula 1559 Kive, Tjssso Mickulason 1581, Andre Mickulas-son 1582, Mijckula Michifarason 1589 Kurk, Hoffuana Mijkulason 1589 Kesä, Jffuan Mijckulason 1591 Suoj, Mijckula Marttinasonn 1614 Uuk, Ertho Mikulanpoika 1618 Vär, Jwaska Mikulinpoika 1618 Hii, Michkula Mel-tunen 1618 PälJ; Mijkulaisen ödhe 1642 Uuk, Madz Michulainen 1651 Salm; Mickulan sari 1618 Sor;

esim. **mikula**, talo omist. Miku Potkonen Ilo, **Mikolai** Šemeikka Sui, **miku-zed** l. Nikolai (Miku) Stönkkyn talo ja perhe Suoja, **miikkula** l. **mikkuli**, talo RauJ, **miikkulamäk** MetP, **miikkulammäki** Säkk, **miikkulampuro** Ilo, **miikkulavvuara** Ilo, Kont; **Miikkulainen**, suku Hii, Kauk, Kurk, Ruske, Sor, **miikkulañe**, saari Salm; **mikušši**, talo Suoj. – Muualla Mikula Nesterov 1500 Inkeri; St'opanan Mikušši l. Nikolai Jakovlev Aunus (Kindahankylä), Miikkulan Mišši l. Mihail Kyrsanov (Aunus Kuujärvi).

Mihail ja Nikolai -nimien eräät hypokorismit ovat voineet samaistua, esim. **Miikku**, talo omist. Mihail l. **Mikael** Vaskelainen Rautu, Kužman Miikku l. Nikolai Kužmanpoika Maksimov Aunus (Kindahankylä).

Miina, **Minkka**, **Minkki**, v. **Mina**, **Miñka**, **Miñko**, sn. Minajev, Minakov, Minin, Minkin, Minkov, Minov, kr. **Menas** kuukautinen,

esim. Minka Spirov 1500 Rautu, Spirko Minin 1500 PyhVI, Mina Jffuan-son 1589 Räi (Kauk), Mijna Truhpanson 1589 Kesä, Teppana Mijnason 1589 Kite, Mijna Ahpossonn 1614 Tohm, Mijna Condronpoika 1618 eli Minka Condratioff 1631 PälJ, Jwana Mijnanpoika 1618 eli Juantko Mijnin 1631 Tohm, Mijna Lukanpoika 1618 Sor, Mintka Wornaieff 1631 Suoj, Mina Ho-darissan 1638 Rautu, Minka Fedoroff 1638 eli Mina Federoff 1640, Mincka Mikitin 1640 eli Mintko Mikitin 1641 Kurk, Minas ödhe 1640 Suoj; Pauila Minkonen 1618 eli Pauilko Minkoff 1631 PälJ, Sidar Mijnin 1618 Kurk, Mindtkaisen ödhe 1642 Salm ja todennäköisesti p minckin 1549 Jää, E Mijn-ckinen 1554 Kive;

Miina, suku Rautu, Suoj, **Miinanen**, suku Suoj, **Miinalainen**, suku Lip, PälJ, Sui, **Miinala**, Minala 1614, kylä, **miinalisto**, asukkaat Jaak, **Miinala**, kylä, **miinalajjoki**, Mijnan Joki 1589, Mijnin Reka 1618, Mijnan Iokj 1631, Minalan Ioki 1640 Salm, **Miinala**, talo 1681 Lip, **miinajok**, Miina ödhe 1646, kylä, **miinakosk** Kauk, **miinallampi**, **miinanniemi** Ilo, **miinansuar** Imp, **miina-suo** Tohm, **miinnoo**, saari, **miinnoonsalami** Juuk, **Minkkinen**, suku, **minkinoja**, **-selgy** Salm, mahdollisesti **minoska**, niitty MetP. – Muualla Minka Fomin, Minka Palkin, Palka Minkin 1500 Inkeri, Timoñi Miina 1837 Viena, **Miinu-kankangas** (Aunus Kuujärvi).

Mikihvara, **Mikivara**, v. **Nikifor**, sn. Nikiforov, kr. **Nikeforos** voittaja, esim. Mikifor Rokul'skij, hovin isäntä, Mikiforovo, kylä Räi, Michifara Erttonson 1589 Kurk, Jlia Michifarason 1589 RauJ, Michifara Togloinen 1589 Tohm, Mikifars ödhe 1613, Latzar Mikiforoff 1632 Sak, Mikifaar Iews-

sessonn 1614 Kite, Jwan Mikihwaranpoika ödhe 1618 Ilo, Climo Mikiwaranpoika 1618 PälJ, Missoiko Mickifaroff 1648 Hii. – Ainakin jokunen **Mikki**-nimistä liittyy tähän ryhmään, esim. Mikki l. Mikivora Kuismen LumV, **Mit-fora** Stepanov Salm. – Muualla Omenaiini Mikihvoara 1878 Viena.

Mikitta, Mikittä, v. Nikita, sn. Nikitin, kr. Niketas voittaja,

esim. Pijrhu Mikittassonn, Nickona mikittasson 1582 Kurk, Michitta Ert-tonson 1589 Ilo, Michitta hodarson 1589 Pari, Mickit Koski 1613, Mikitta Romanass(on) 1615 Rautu, Mikutt Iwanassonn 1615, Hodari Mikitanpoika ödhe 1618 Sui, Mikita Abramof, Mikitins ödhe 1618 Sor, Mikita Kurkinen ödhe 1618 Imp, Rontke Mikitin 1645 eli Rontke Mikitanpoika 1651, Ewa Michitanpoika 1651 Hii; M mikittain 1552 Säkk; **mikitanaho** 1879 Joh, **miki-tänakja**, kylänosa, **mikitampiha**, talo Imp, **mikitärarakko**, metsittynyt aho Suoj. – Muualla Oniška Mikitin 1563 Aunus, Kontulaine Mikittä 1880, Mikittäini Iivana 1908 Viena. Mikitta-nimestä näyttää paikoin syntyneen hypokorismi **Mikki** Sui; samoin Mikin Hilippa l. Filip Nikitin Aunus (Vieljärvi), **Mikitunkaara** (Aunus Kuujärvi).

Mirona, v. Miron, Miroška, Ronja, sn. Mironov, kr. Myron tuoksuva voide, pyhällä voiteella voiteltaja,

esim. Mirona Emiliesonn 1614, Miron Wasilieff 1618 Kurk, Mirona Laarisonn 1614 eli Miron Larinpoika 1618 Kite, Mironka Jllijn 1638 eli Mirondtko Jllin 1641 Pari, Miroska Obramoff 1640 Sor, Mironko Federeff 1645 Kite; Jakuska Mirojnen eli Meronen 1638 PälJ, Miroisen ödhe 1642 Pari, josta viimeksi mainitusta esimerkistä on pääteltävissä, että myös sn. **Meronen** voisi kuulua tähän ryhmään.²⁹

Mironainen, suku, esim. **mironań**(=Mironainen) **końnoi** l. Kornilei Mironoff Suoj, **mironammäki** Imp, **mironansuo** Ilo, **mirammäki** Simp.

Misa, Miska, Miiska, Misukka, Missi, Misso(i) ym., v. **Miša, Miše, Mišo, Miška, Mišuk, Mišutka**, sn. Misailov, Miškin, Mišukov ym., ks. Mihie, Miihkali,

esim. Missucka leskinenn 1593 Imp, Mijska Naumanpoika 1613 Sak, Missuka Sawanpoika 1618 Ilo, Missucka Dimitreinpoika ödhe 1618, Miska Juanoft 1631 Sui, Misku Kåbeloff 1618 eli Mijska Cobeloff 1631 Kurk, Misuck Ackioeff 1631 Ilo, Sentka Missukoff 1631, Miska Davidof 1651 Sor, Iwan Missuckasson 1632, Missu Michelsson 1647 Pari, Miska Cuissmin 1640 Kurk, Misko Iffwanoff 1640 PälJ, Missoiko Mickifaroff 1648 Hii;

Miisua **miissuva**, Mijssua 1613, kylä Pyhävi, **miissula** l. **iljamiissu**, talo omist. Miša Iljanpoika Sorvali Rautu; **misala**, talo omist. Miša Maksimainen Ilo, **misala**, talo omist. Miša Purmonen Ilo, **misala**, talo omist. Misa l. Mihail Martiskainen Ilo, **misalampaikka**, talo omist. Misa Bogdanoff Ilo, **mišan äm-mäm poika**, talo Imp, **misajjoukonniitty** Ilo; **miškala**, talo Salm, **miiskatie** Käk, **miisku**, talo Rääk, **misukka**, talo Sui; **Misola**, vrt. Dimitra Mitsonen

1589, kylä Kite, **Mišši**, suku ja talo Salm, Suoj, **Missonen**, suku Ilo, Sui; **Miik-kulan Mišši**, talo (Aunus Kuujärvi), **Mišansaarik**, **Mišuonpuoli** (Kuujärvi).

Mitikka, **Mitka**, **Mitja**, **Mitjo(i)**, **Mitju**, **Mitso(i)**, **Mitsu** ym., v. **Mitja**, **Mit'-ka**, sn. Mitjajev, Mit'kin, Mit'kov, ks. Mitri, Miitrei, Mitro(i),

esim. Mitja Oleksejev 1500 Sak, Mikitka Mitkov 1500 Käk, Teppana mitt-keson 1582 eli Teppana Michittason 1589 Sor, Mitke Mitkeson 1589 Pari, hodari Midikason 1589 Räi, Makaria Mitkeson 1589 PälJ, Mittiko Råkoieff 1618 Pari, Mitä Jwansson 1632 Kurk, Mitka Cuissmin 1640 Tohm; Dementij Mittzinson, Elessi Mittzinson 1582, Demittre Mittzonson 1589 eli Dmitreiko Mitzonpoika 1618 Kite, Dementie Mittzonson, Teppana Mittzonson 1589 Ilo, Greska Mitzieff 1618 Ruske; Mitzin ödhe 1640 PälJ, Midzuin ödhe 1642 Kite, Midsoisen öde 1642 Ruske; pedher mittikan 1543 Säck, Erich Mitika 1697 Viip; Mitzola By 1631 Kite;

Mitikka, suku Vahv ym.; **Mitjonen**, suku Imp, **mitjommäki** Imp; **hiloni mit'u** l. Dimitri Hilonen Suoj, **mit'uvvaša** l. Vasilei Dimitrinpoika Ojala Imp; **miitt-šula** l. **miittšilä**, talo omist. Miitšu l. Miitši (Dimitrei) Palviainen Ilo. – Muu-alla Prohorovan Mid'a l. Dimitri Prohorov Vieljärvellä ja Maksiman Mid'a l. Dimitri Maksimov Kindahankylässä Aunus.

Mitri, **Miitrei**, **Mitro(i)**, **Mitru**, v. **Dimitrij**, **Dmitrij**, **Mitrij**, **Mitrei**, sn. Dimitrijev, Dimitrov, Mitrev, kr. **Demetrios** Demeter-jumalattarelle, maan äi-dille, pyhitetty,

esim. Mittro Olferieson 1589, Jakima Mitronpoika 1618 Kite, Mitrå Mikit-tasonn 1614, Mitrofantko Fåmin 1631 eli Mitro Fåmin 1645 eli Mitronko Få-min 1647 PälJ, Dimitreiko Iwanoff 1640 eli Mitrej Iwanoff 1648, Mitreiko Ewerkieff 1645 eli Timitriko Ewerhoff 1646 Kurk, Mitroska Wasilioff 1631 Sor; Perr Mitronen 1646 PälJ;

Midroñe, suku Salm, **midruñi** hilippä l. Filip Mitrunen Suoj, **Mitronen** l. **Mitrunen**, suku, **miitreimpaikka**, talo Hii, **miitreivuara** Ilo, **midro**, kylänosa Sui, **miitromäk**, Mitron Mäki 1631, kylä Rautu, **mitroo**, talo Imp, **timitran-niemi** Kont. – Miitrein akka Natal'ie Viena, Tiitan Midri l. Dimitri Titov Vieljärvellä Aunus.

Moila, **Moilo(i)**, **Muilu**, v. **Samuil**, **Samoil(a)**, sn. Samuilov, Samoilov, Sa-moilin, h. **Samuel** Jumalan kuulema,

esim. Samoilik Uskalov 1500 Räi, Jaško Samoilov 1500 MetP, Moijlo 1640 Sui, Iuhancko Moilojeff 1640 eli Iohan Moilanen 1647 Uuk, Sintko Moiloieff 1640 Pari. – **Moilanen**, suku Ilo, Jaak, **Moilonen**, suku Ruok, **Muilu**, suku Pohjanmaalla.

Moisei, **Moissei**, **Moisie**, **Moissie**, **Moisa**, **Moi(s)si**, **Moiso(i)** ym., v. **Moisei**, **Moška**, sn. Moisejev, kr. **Moyses** vedestä otettu, Niilin poika,

esim. Mikiforik Mosejev 1500 Jaak, Moissie Rijonssonn 1582 LumV, Hât-tarij Moijssessonn 1582, Moisei Kraloff 1618 Kurk, Jffuantke moisieson 1593,

Timo Moisienpoika ödhe 1618 Sui, Moise Simanasson, Moisi Wasillsonn 1614, Moisei Simananpoika Wepša, Moijssse Enn Staross l. Moisio Gamble Starosten 1618 Sor, Moisie Mikiinpoika 1618 Vär, Moisio Neufflan(=Neväläinen) 1618 Hii, Tijtta Mäisesson 1632 Pari, Moijssies ödhe 1640 eli Mäijsein öde 1642 Kurk; Mäijsein waara by 1643 Tohm, Moisio mäki 1618 Pari;

moissee, talo Eno, **moisseela**, talo Lip, **moiseenaho** l. **moisionaho** Ilo, **moisseellambi**, **moisseevuara** KorS, **moiseensuari** Ilo, **moissii**, talo Imp, **moissiilaht**, **moissiimmäk** Jaak, **moissiivuara** Suoj, **moissimmäki** Imp, **moisokoppol'**, pelto Sak, **moisuullaht** Hii, **moisuummäk** Kurk, **moissu** l. **moisu**, talo Soa, Sui; **Moisanen**, suku Muol ym. — Muualla Lesoñi Moisse 1889, Moisseiñi Kuśma 1908 Viena.

Mokko(i), **Mokki**, **Mokei**, mahdollisesti **Mökkö(i)** v. **Mokei**, **Mokij**, **Moka**, sn. Mokejev, Mokin, kr. **Mokios** pilkkaaja,

esim. Wasila mockeson 1589 Jaak, wasila möckeson 1589 eli Wacila Mökeson 1590 Lip, Mäckens hemman ödhe 1618, Mäkin ödhe 1642 Kurk, Mocko Watsselioff 1641, Mäcki Feodoroff 1642 Sui; Mattphei Mochkoinen 1614 eli Matfei Möckönen 1618 Soa, Jakima Mokinoff 1618 Kurk, Miikkula Mochkoinen 1631 Lip;

Mokki, suku, **mokivvaśaniivana** l. Ivan Mäntylä, **mokimpiha**, talo, **mokinsuo** Imp, **mokivuara**, **mokoinsuari** l. **mokoistensuari** Ilo, **mokimpelto** KorS, **mokimäk** Harlu. — Asiakirjamerkinnöistä päätellen ryhmään kuuluu myös etuvaakalainen sn. **Mökkö(nen)**, **mökköinselgä**, kylä Suoj. **mökkömpellot**, **mökkövuara** Kont.

Mono(i), mahdollisesti afereesi v. täysnimistä **Salamon**, **Salomon**, **Solomon**, sn. Salamonov, Solomonov, Monov, h. **Salomon** rauhallinen, onnellinen tai v. **Filimon**, kr. **Philemon** rakastava, ystävällismielinen,

esim. Erich Monon 1544 Joh (Monola), P Monoin 1557 Äyr; **Monola**, kylä Joh, Lappee, SavT, talo KorS. — Levikistään päätellen nimihypokorismi on voinut syntyä yhtä hyvin läntisen kirkon piirissä.

Naasei, murt. **ñuasei**, rn. Suoj, v. **Afanasij**, kr. **Athanasios** kuolematon.

Naatti, v. **Ignatij**, kr. **Ignatios** tulinen t. tuntematon,

esim. **Naatti**, suku 1600-luvulla Kir, **naatimäk** Kir, Naatinselkä **nuat'selekä**, Natti selke 1589, Naati selckä by 1614 PälJ. — Lat.nimestä **Ignatius** on syntynyt afereesi **Nat'jus** Kite, **nat'juksemmař** l. Maria Ignatius LumV.

Nasari, v. **Nasarij**, **Nazarij**, sn. Nazarov, Nazařjev, kr. **Nazarios** Jumalalle pyhitetty, mies Nasaretista,

esim. Jaśko Nasarov 1500 PyhVI, Nazari Timoskasson 1614 Hii, Nazaria Wasillsonn 1614 Sor, Nasarian öde 1642 Suoj; An nasarine 1558 Äyr. — **nasarivuara**, kylä, **nazuareinniemi** Suoj, **nasarlaht** Räi.

Naso(i), v. **Nason**, sn. Nasonov, kr. **Nason**,

esim. Nasonko Palkin 1500 PyhVI, Nasson Kalijnin 1618 Salm, Christoforo Nassanssonn 1614 eli Christopher Natzonoff 1631 eli Christer Nassanoff 1632 eli Christoforko Nasonoff 1638, Osipko Natzonof 1631 Kurk. – **Nasanainen**, suku Aunus, **nadžum pekka** l. Petter Lumboff Suoj, **nasolluoto** Kont. – Muualla **nadžoilu**, kylä Aunus.

Nasta, Nasti, Nasto(i), v. **Nastasja, Anastasija, Nastja**, kr. **Anastasia** tai vast. miehenniemi **Anastasij**, kr. **Anastasios** ylösnoussut, kuolleista herätetty, esim. Nastasia Enckia 1642 Ilo; **nastoillampi, nastoimpuro** Sui, **nastonselkä** Soa.

Nata, Natu, Natta ym., v. **Natalija, Natja**, sn. Natalov, lat. **Natalia** synnetytty (merkinnyt Jeesuksen syntymäpäivää),

esim. Jahno Nataljin 1500 MetP, Natalian ödhe 1642 Jaak, Natallia Enkia 1651 Ilo; **nataliellampi, natankorpi** Ilo. – **Nat'a, Nad'a** – asuja on syntynyt myös v. **Nadja, Nadežda** toive, toivo -nimestä.

Karjalainen sn. **Talja** VuoR lieenee **Natalja**-nimen afereesi.

Nauma, Naama, v. **Naum**, sn. Naumov, h. **Nahum** lohdutus,

esim. Naumko Doronin 1500 Käk, Davydko Naumov 1500 Sak, ryds Nama 1545 eli rüdz Nauma 1550, Naum Suni 1557 UusVI, Truphana Naumason 1589 Imp, Nauma hiresson 1592, Mijska Naumanpoica 1613, Nauma Möllnare 1614, Tarassi Naumanpoica 1614 Sak, Rigo Naumanpoica 1618 Sor, Nauma Danilåffz hemman 1618 PieJ, Ewa Naumanpoica 1618 Sui, Melenthies Naumanpoica ödhe 1618 Imp; Per Naumon 1543 eli Per Nauman 1544 Muol (ValJ), Olli Naumain 1616 MetP, Offontka Naumainen 1632 Sui;

Naama l. **Nuama** l. **Nauma** rn. Sui, **semanan nauma** l. Nauma Semananpoika Vornanen KorS, **Naumanen**, suku Imp, KorS, Lip, Sui, **Naamanen**, suku Tuup, **naumala** l. **naumola**, kylä ValJ, Naumala, talo 1727 Lip, **naumamäk**, Nauma Meki 1549 UusVI, **naumarrajakko** l. **naamarrajakko**, metsä Suoj, **nuamansuo, nuamosensuo** Sui, **nuamasempelto** Valt. – Muualla Miheiko Naumov 1500 Inkeri.

Nehpo(i), Nehvo(i), Nepo(i), v. **Nifont, Nifa**, sn. Nifontov, Nifonov, kr. **Nefon** raitis tai v. **Neofit**, sn. Nefedov, Nefedjev, kr. **Neofytos** vastasyntynyt,

esim. Nefetko Fomin 1500 Sor, Vaško Nefedov 1500 Kauk, Onanko Nefedov 1500 Kurk, Hilippa Nichuossonn 1614 eli Hilippa Nechuossonn 1615 Jaak, Iffwann Nechuossonn 1616, Nechuo Melenthieff, Ontonko Nehwäieff 1618 Kurk, Nehwo Danilanpoica 1618 PieJ, Hodari Nechponpoica 1618 eli Fedorko Nefedeff 1631 Tohm, Jermolka Nechpoieff 1631 eli Jermolcko Nechwoieff 1641 Ilo, Nechpos ödhe 1640 Sui, Nehuoin Ödhe 1640 Kurk, Nechpoin öde 1643 Tohm;

Nehponen, suku Sui, **nehpollambi, nehpoiñniemi** Suoj, **nehpoimmäki** Imp, **nehpollampi** l. **nehvollampi** KorS, **nehvola**, Nechwola 1638, kylä jossa samaan aikaan asui Zacharko Nefedieff Hii, **nehvoñniemi**, Nechuon Niemi 1631, kylä

Ilo, **nehvolamäk** LumV, **nehvojoki**, **nehvonsuar** Ilo, **nehvollampi**, **nehvonsuo** Tuup; **N'epoi**, suku Salm. — Muualla Nifont Onkudinov, Fedko Nefedov 1500 Inkeri, **N'ihvon** Okahvie 1886 Viena.

Nero(i), **Niira**, **Niiro(i)**, v. **Neron**, sn. Neronov, kr. **Neron**, esim. Neronko Fofanov 1500 Kurk, Lariwan Neronsonn 1614 eli Lariwon Neranoff ödhe 1618 Sui, Dimitriko Nehroieff 1631 eli Dimitriko Nirojeff 1640 Ilo, Jerosimko Nijraieff 1631 eli Jerosimko Neraieff 1646 eli Ierassimko Niranen 1647 Kite, Hanno Niroiäff 1638 eli Hanss Nijroinen 1641 Tohm, Griska Nijroinen 1641 Kite, mahdollisesti Nirko Matjeff 1618 Pari; Nerotzen ödhe 1640 eli Neroilan öde 1642 Suoj;

Nero, suku Jaak ym., **Niiranen**, suku Lip, PälJ, Salm, Tohm, Tuup, Valt, Vär, **niirala**, talo Lip, Vär ym., **niirasenniemi**, **niirasevvuara** Tuup, **niirasellahti** Sui, **Niironen**, suku Joh ym., mahdollisesti **nirkkola**, kylä ValJ, **nirkonniemi** Uuk. — Muualla Neronko Ondronov, Ivaško Neronov 1500 Inkeri.

Nesteri, v. **Nester**, **Nestor**, sn. Nesterov, Nestorov, kr. **Nestor** kotiin palanut,

esim. Fomka Nesterov 1500 Sak, Nesterovo, Jurka Nesterov 1500 Rautu, Rydz Nester, marthi Nesterin 1559 Kive, P Nesterin 1553 UusVI, Nesterj Rikonson 1582 Sor, Riko Nesterson 1582, Nester hodottason 1589 Kurk, Näster Larson 1589, Pafuila Nesterss(on) 1615 Räi, Näster Radisonn 1614 Pari, Nester Jwananpoika 1618, Abraham Nesterssønn 1632 Kite, Jwan Nesterin 1618 Kurk, Nesters öde 1640 Tohm; **nesterinsuar(i)**, Nesterin saari 1614, kylä Eno, Nesterin mäki 1618 Uuk, Nesterilä By 1631 Sor. — Muualla Nesteriä Oleksi 1857 Viena.

Nesai, **Netsai**, mahdollisesti **Näsö(i)**, v. **Netšai**, sn. Netšajev, ortodoksisen käyttämä,

esim. Nesei Ondresonn 1614 eli Nesai Åndressonn 1616 Kurk, Iyrgi Nettzinenn 1614, Pedri Netzinen ödhe 1618 PälJ, Lewoska Näsöinen 1614 eli Nesäinen 1615 Uuk; Nesali Mikitssonn 1613 eli Nesai Mikittss(on) 1615 Räi, Nessari Swmboin 1613 Rautu; **net'sillaks**, **net'sinniemi** Eno, **nes(s)oinsärkkä** Kite, mahdollisesti karjalainen sn. **Näsänen**. — Muualla Netšäine Outi 1877 Viena.

Niikkana, **Niikko**, v. **Nikon**, **Nikonko**, sn. Nikonov, kr. **Nikon** voittaja,

esim. Malah Nikonov 1500 Kurk, Nijckana halelieson 1589, Nijckana Hlippassonn 1614, Niku Hächtarsson 1631 Sui, Nijckana Kijrileson 1589, Nikons ödhe 1640, Nijkanan ödhe 1642 Kurk, Nikana Hodarinpoika 1618 Ilo, Nikonoffz ödhe Salm, Nicko Danskoff 1631 Lip, Nickoisen ödhe 1643 Vär; Waske Nijckainen 1616 Hii; **Niikko**, suku Imp, Salm; **nikonanniemi**, **-suari** Valamo. — Muualla Hotatta Niikkaanoff 1889 Viena.

Nikola, v. **Nikolai**, sn. Nikolajev, ks. Mikola,

esim. **nikolainniittu**, **-oja** Ilo, **nikolansalo**, metsä Viip; **Nikolainen**, **Niku-**

lainen, karjalaisia sukuja. — Kyseisiä nimiä on myös läntisen kirkon piirissä.

Obakka, esim. Obacka Hådarssonn 1614, Prokuska Obakumoff 1640 Kurk. Ks. Kumo(i).

Obram, esim. obram öde 1615 Rautu. Ks. Aabro(i).

Ofrima, esim. Offrima Rydz 1615 Rautu. Ks. Jehri, Jehro(i).

Ogoi, v. Agafja, kr. Agate; ks. Agafia,

esim. Mikiforik Ogafonov 1500 Sak, Fäfillka Ågafieff 1638 Kurk, Ågafia Enckia 1640 Pari; **ogozed**, esim. **ogoni grigo** l. Grigori Palviainen, Ogoi Määränen Suoj. — Ks. Okulina, Okkula ym.

Ohkemie, **Ohki**, **Ohko(i)**, v. Evfimij, kr. Euthymios suosiollinen,

esim. **Ohki**, suku Harlu. — Muualla Ohkemien Moarie 1800 Viena.

Ohvana, **Ohvo(i)**, **Ohmo(i)**, **Ovaska**, v. Afanasij, sn. Afanasov, Afanašjev, Afonasov, Ovanesov ym., kr. Athanasios kuolematon,

esim. Ofonasko Ontsyforov 1500 MetP, Ofana Jffuanson 1589 RauJ, Ofana Onttosin 1589, Ochwona Hackaraisenpoika 1618 Tohm, Ofana hoffuatason 1589 PälJ, Offan Cotsaioff 1589 Kont, Offana Jffuanson 1589, Offana Nabor, Offwana Nakar 1613, Cauppi Offansson 1614, Offwan Iffwanss(on) 1615 Räi, Offana Kosoinen 1593 Pol, Offana Hodarssonn 1614, Offann Kuismassonn 1615, Offona Jwanoff 1618 Kurk, Offann Hodarssonn 1616 MetP, Ochwona Remusenpoika 1618 Sui, Ofona Wasilanpoika 1618 Kite, Burak Ohwonoff 1618 Sor, Ofanasei Melenthieff 1618 Salm, Offonasei derkainen 1631 MetP, Danila Ofanasioff 1631 Rautu, Offonasies öde 1640 Uuk; Ochwo Elkonpoika 1618 eli Offontka Jelesioff 1631 Tohm, Ochwo Kauronpoika 1618, Jacuska Offanasieff 1631 eli Iaco Ochwotzeff 1640 Sui, Timoska Ohwonpoika 1618 eli Timoska Offanasieff 1631 Kite, Rådiuska Ohwoieff 1641 Pari; Howata Ochmonpoika 1618 PälJ; Ilia Owaskessonn 1615 Rautu, Ouaska Mickulin 1631 Kurk, Antti ouaskan 1544, Matzs Owaska 1624, Pāffuall Åwaska 1646 Jää;

Ohvana yl.rn. Laatokan Karjalassa, esim. **ohvana**, talo omist. Ohvana l. Afanasei Potkonen Ilo, **ohvanala**, talo omist. Ohvana Tittanen Ilo, **ohvanala**, talo omist. Ohvana Hattunen Ilo, **Ohvana**, suku Lum V ym., **Ohvanainen**, suku Soa, Tohm, **ohvana**, pelto Käk, **ofonallosompiä** Ilo, **Ofoña**, suku Salm; **Ohvo**, suku Kauk, Räi, Sak, Sor, Tuup, **ohvol'a** l. **ohvoššemana**, talo Ilo, **ohvola**, talo Sor, **ohvo-aho** Lip, **ohvonkumpu** Tohm, **ohvonsuar** Harlu, **ohvonsuari** l. **ohvattšu** Sor, **ohvovvuara** KorS; **Ovaska**, suku Jaak, Kauk, Kir, Kurk, LumV, **Ovas-kainen**, suku Pol, 1631 Tohm, **ovaskala**, talo Juuk, RauJ. Tohm, **ovaskamäk** Kir, **ovaskepohjukka**, lahti Kurk, **ovaski** l. **ovaskimäk** LumV. — Muualla Homani Ohvo 1812, Ohvokaiñi Arhippa l. Afanasjev 1868, Ohvanaiñi Paraskeva 1886, Jehkimä Ohvonasjeff 1889, Ohvanan Pekko l. Pekko Ohvananpoika Merta Viena.

Okahvana, v. **Agafon**, kr. **Agathon** hyvä, hyväsydäminen, esim. Okahvanan Muarie Viena.

Okahvie, v. **Agafja**; ks. **Agafia**, **Ogoi**.

Esim. Huotarini Okahvie, Maksiman tytär 1894, Kakaraine Okahvie 1900 Viena.

Okatti, v. **Akatij**, **Akat**, **Okat**, **Akakij**, kr. **Akakios** paheeton, esim. Teppana Ogatinpoika 1618 PälJ.

Okkula, v. **Okul**, **Okul'ka**, sn. Okulov, on miehen rn:nä mahdollisesti yhdistettävissä nimiryhmään: Okula, Okuli ym. (ks. seur.);

esim. ijussie ockulass(on) 1589 PälJ, Jffuana ockkulass(on) 1589, Samuel Ochulason 1593 Tohm, Okulko fedoroff 1618 Lip, Ockulas hustru 1642 PälJ ja Novgorodin vatjalaisen viidenneksen verokirjassa v. 1500 Okul Nesterov Jaak, Ivaško Okulov Rautu, Mikitka Okulov, Derevnja Okulovo Inkeri;

Okala 1618 eli Ockulaby 1640 Sor, Ockula 1618 Pari; **okkula**, kylänosa, **okkulalampi**, **okkulapuro** Tohm, **okkulalaht**, **-niem**, **-saar**, Åculan sari 1698, Vuoknessa VuoR, **okkulanniemi**, **-suari**, **-selekä** Ilo, **okkulansuari** KorS, **okkulan-selgä** Suoj.

Oksenti, **Oksentei**, v. **Aksentij**, **Avksentij**, sn. Aksent'jev, Avksent'jev, kr. **Auksentios** kasvava taimi,

esim. Oxendie Strigainen 1593 Pol, Oxenthei Daniloff 1618 Kurk, Lauri Oxentianpoika 1643 Salm; **oksentila**, talo Jaak, **oksentiimmäki** Kurk. — Muualla Lesoñi Oksent'ei 1871 Viena.

Okso(i), **Oksenie**, v. **Oksenja**, **Aksenija**, **Aksiñja**, **Ksenija**, **Oksa**, sn. Ak-senov, Oksenov, kr. **Ksene** vieraanvarainen,

esim. Ortemko Oksenov 1500 Hii, Oxenia Enkia 1618 Kite; **oksoi** l. **okseñie** rn. Ilo. — Muualla Karppane Okseñie 1894 Viena.

Okulina, **Okuli**, **Okula**, **Oki**, **Okki**, **Oku**, **Okku**, mahdollisesti **Okko(i)**, **Okka**, v. **Akilina**, **Akulina**, **Akula**, **Akulja**, kr. **Akylina**, lat. **Akvilina** kotka,

esim. Jwan Okulinen 1632 Sui; **Oki**, **Okki**, **Oku**, **Okku** yl. Okulinan hypokorismi Laatokan Karjalassa, **okul'iapaja** Ilo, **okulinansuaret** Jaak, **Oku** l. **Okulina** Hoskonen, talo Ilo, **Oki** l. **Okilina** Jerkku, talo Jaak. — Muualla Okulina l. **Okki** Gordeine 1832, Johorjovna Okkulia l. **Okku** 1889, Lesoñi **Okku** 1905 Viena.

Mahdollisesti ryhmään kuuluvat **Okko(nen)**, esim. Heki Ockoin 1618 Käk, **okkola**, talo Ilo, **okollambi** Ilo, **okoillambi** l. **okullambi** Suoj, **okonaho** KorS, **Okka**, suku Vla, **okammäk** Ruske. — Muualla **Okko**, runonlaulajatar Viena. — Vrt. **Ogoi**.

Oleksi, **Oleksei**, v. **Aleksij**, **Aleksei**, **Oleksa**, **Olekso**, kr. **Aleksios** tai v. **Aleksandr**, kr. **Aleksandros** (ks. niitä);

esim. Mikitka Olisov 1500 Sor, J Olloxenpoika 1549 eli I Olexinen 1560 Kive, Olexi Onttoson 1589 Tohm, Olexie Onkeson 1592 Kiih, Ifwoi Olexisonn

1614 Sui, Olexei Audokim 1618 Sor, Peer Ollexin 1631 Rautu, Olexei Wila-ckoff 1632 Salm, Bertill Olexin 1664 Äyr; Olesrandan niemi 1618 Kurk, Olexien Wara 1638 Tohm; **oleksila**, talo, **oleksinkorko**, luoto Ilo, **ol'eksimmäki**, **Oleksukko** l. Aleksei Jerkku Jaak. — Muualla Vasleini Ol'eša l. Aleksei Ivanov, Fro-
lan Ol'sa l. Aleksei Tarasov, Iivanan Ol'eksi l. Aleksei Ivanov, kaikki Aunuk-
sesta.

Olena, Olona, Olo(i), v. **Elena, Jelena, Olena**, kr. **Helena** loistava,
esim. Olena Enkia 1645 Ilo, Iwasko Olenin 1647 Kesä, **ol'enankivi** Ilo,
Olena l. Helena Saikkonen LumV. — Muualla Olona Siideri 1834, Lesoñi Ol'o-
na 1845, Marttiñi Ol'ona Viena; Oloi l. Jelena Mihovna 1820 Aunus.

Olfer, Olferie, Olferia, v. **Alferij, Elevferij, Olferij**, sn. Olferjev, kr. **Eleuthe-
rios** vapaa, riippumaton,

esim. Olferko Ivaškov 1500 Sak, Mikiforik Olferov 1500 Sak, Mittro Olfe-
rieson 1589 Kite, Rijko Olferieson 1589 PälJ, Olfer Jsakanpoika 1618 Ilo, Ol-
ferian ödhe 1642 Suoj; mahdollisesti **Olperinen**, suku 1600-luvulla Juuk.

Olga, Olka, murt. **ol'ga, ol'ka**, v. **Olga**, skand. **Helga** pyhä on yl.rn. Karja-
lassa.

Olokka, Oloska, Olo(i) v. **Olja, Olui, Oluško**, sn. Ol'janov, Olesko, Olesov,
Oleša, v. **Aleksei** tai **Aleksandr** -nimen hypokorismeja,

esim. iho Olon 1545 eli Ihanus olon 1546 UusVI, Lauri Oloin 1559 Kive,
Oloska Juanoff 1631, Oloska Daniloff 1640 eli Oloska Danilof 1647 Kurk;
Oluskan lambj 1631 Pari, Åluskan öde 1642 Kurk; **olokka**, talo, **olokajärv**
Rautu, **oloslakht**, -niemi Käk, **oloskaoja** Jaak, **Olen** Vetossii l. Fedosia Jerkku
Jaak, **ol'oimmäki** Soa, **ol'onnotko** Uuk. — Muualla Lesoñi Ol'okka 1896
Viena.

Omeli, Omelie, mahdollisesti **Omena**, v. **Emeljan, Emilian, Jemeljan**, sn.
Omelin, Omel'janov, kr.-lat. **Haimilianos** Aemilianus-sukuun kuuluva, ap-
pellat. **aemulus** ahkera,

esim. Jakuš Omeljanov 1500 Räi, Omelki Koskeson 1582 Sor, Torofea
Omelieson 1589 Ilo, Omena Teppanson 1589 Imp, Omelo Rydz 1592 Kive,
Omelie 1593 Kite, Omeli Rydz 1613 Rautu, Omelcka Hådarssonn 1614, Ome-
lia Abramoff, Worona Omelinpoika 1618 Sor, Jyrgi Amelianpoika 1618 Sui,
Jören Omelin 1623 Muol, Jören Omenoff 1631 eli Jyriantko Omelianoff 1638
Kurk; **Omeli**, suku LumV ym., **omel'**, talo omist. Omeli Huutilainen Jaak,
omel', talo LumV, **omelja**, talo Imp, Rautu, **omeljamäk** Rautu, **omel'p'allambi**
Suoj, **omelka**, saari Valamo, **Omelikonpelto** 1879 Kurk; rn. **Omena**, sn.
Omenainen voivat olla peruisin myös v. **Eumenij**, kr. **Eumenios** -nimestä. —
Muualla Lesoñi Omelie 1918, Omenaiñi Huotari 1904 Viena.

Omoska, Omossu, v. **Amos**, sn. Amosov, kr. **Amos** taakan kantaja, luja,
esim. Omosko Filipov 1500 Räi, Filipko Omosov 1500 PyhVI, Omosovo
1500, kylä Rautu, Omosko Elissien 1618 Kite, Omosi Simanoffz ödhe 1618

Sor, Tereska Omosoff 1631 Pari, Omossi Timoieff 1632 Hii, Omåska Iwanoff 1638 Sor, Omåssu Lausuinen 1640 Rautu, Omoska Achpof 1647 Hii; **omosunkoski** Harlu. — Muualla Omos Mikitin 1500 Inkeri.

Onanie, Onaska, Ono(i), v. **Anania, Anaško, Ona, Onaška**, h. **Ananias, Hananja** Jumalan armo,

esim. Onanka Jurjev 1500 Rautu, Onaška Petrušin 1500 Käk, Maksim Onanjin 1500 MetP, Onania Lebetzikoff 1618 Kurk, Mihailko Onanienpoika Wangi 1618 Kite, Onaska Feodoroff 1631 Kurk; Joan Onoinen 1592 Rautu, Roman Onuieff 1618, Jefimko Onanin 1640, Trofimko Ananioff 1648 Kurk, Åfonkå Onåne 1651 Lip; Iivana **Onoila**, k. 1924 Sui, **onöla**, talo Soa, **onoim-mägi** Salm, **onoin akar ruhipuuv vuori** Sui, **ononkorpi, onollahti, ononniemi** Juuk, **onoranta** Joutse. Paikoin rn. **Onoi** liittyy Onesimaan (ks. sitä) ja Ondrein-hin, esim. Pekko **Ononpoika** l. Ondreinpoika Kuismin LumV.

Ryhmään kuulunevat myös sn. **Onatšu** Salm, **Onaljev**, suku Salm. — Muualla Oleh Onankin 1500 Inkeri.

Onesima, Onessima, Onissima, Ono(i), v. **Anisim, Onisim**, kr. **Onesimos** hyödyllinen,

esim. Griška Onisimov 1500 KorS, pirocka Enisemison 1589 Tohm, Onesima Simonsonn 1614 Kite, Harla Onisimanpoika 1618 Sui, Onissima Halckoinen 1632, Onisim Jacobleff 1641 Salm, Onisimcko Vliaskoff 1640 KorS, Jacob Enissimanpoika 1651 Hii, mahdollisesti Iffuan onssasonn 1582 Kurk; Kåsta Onisimoff 1631 Kurk; **onessimankondu** Imp. — Suistamalla **Onoi** ja **On-nukka** (ks. seur.) on yhdistetty Onesimaan. — Ks. Ansim, Aniska.

Onikki, Onukki, Onkka, Onkku, Ono(i) ym., v. **Onika, Onik, Onka, Onka**, sn. Onkin, Onkov, Anikin, Anikejev, joiden pohjana on mahdollisesti v. **Ani-kita**, kr. **Aniketos** voittamaton tai **Anikij, Onikij, Joannikij**, kr. **Joannikos** (ks. Anikka),

esim. Jefimko Onikin 1500 Sor, Levoška Onikejev 1500 Käk, Nesterik Onkujev 1500 Kurk, Pronka Onkujev 1500 MetP, Klimko Onkujev 1500 Sak Fedko Onkifov 1500 Räi, Olexie Onkeson 1592 Tohm, Onijke Jionin 1618 eli Onicka Jionin 1631, Onicki Onikanoff 1631 Kurk, Ennicke Lucassonn 1614 eli Onitka Lukin 1631 Sor, dimittre Ennicksesonn 1614 eli Dmitreiko Onikieff 1618 Uuk, Onikij Harlofz hemman, Sergei Onikofz ödhe 1618 Salm. Jsaka Anikief 1618 eli Jtzosko Onikioff 1631 Suoj, Onnika Kuismin 1618 eli Onitka Kuissmin 1638 Sor, Oncka Philipoff 1640 eli Onikeiko Philipoff 1641 eli Onickei Philipoff 1645 Pari, Åncka Petroff 1642 Imp, Onikj Ertonpoika 1651 Hii; Onikieff Nawolok 1618 Uuk; **Onikki** rn. Hii, Jaak ym., **Onikki**, suku, Jaak, Käk, **Oniikei**, suku Salm, **onikki**, talo, **onikimäk** LumV; **anikkova**, talo UusVI. — Muualla Griška Onikejev, Miheiko Onkifov 1500 Inkeri, Karpik Onkov 1563 Aunus, Onkei, rn. Viena (Uhtua).

Osa kyseisistä nimistä samoin kuin geminaatalliset **Onni, Onnikka, Onnikki**,

murteen **ónni**, **ónnikka**, **ónnikki** Suoj, on yhdistetty Ondrei-nimeen, jonka hypokorismeiksi on selitetty myös **Oñu**, esim. **ónuvvalgamo**, Ondrei l. Onu Palvi-aisen venevalkama Suoj. ja **Ona** Lum V. – Vrt. myös **Oñnikki**, suku, **ónnikin-niemi** Imp, **Oñnukka**, suku Salm, Oñnon Vaša l. Vasili Andrejev Aunus (Huutsekkä), Peššin Oñkka l. Andrei Mitrofanov (Munjärvi) ja ristiriitaisesti nimimerkintä Markeisen Potahvien leski Onukka 1894 Viena.

Kyseiset hypokorismit on eri alueilla selitetty eri tavoin, vieläpä samoja nimiä on annettu sekä miehille että naisille.

Ontippa, v. **Antip**, **Antipa**, **Tipa**, sn. Antipov, Antipjev, kr. **Antipas** luja, sisukas, sitkeä,

esim. Alekseiko Ontipin 1500 Kurk; **ontipammäki** Imp, **ont'ippammägi** Suoj. – Muualla Lesoñi Ont'ippa 1915, Ont'ippaiñi Loasari 1915 Viena.

Ontro(i), **Ontruska**, v. **Andrei**, kr. **Andreas** miehekäs, miehuullinen,

esim. Ondreiko Ondrujev 1500 Käk, Ondronovo 1500, kylä Räi, Ondre Danilason 1614, Ondre Kaurilason 1589, Ondrei Fedoroff 1618 Kurk, Ondre Runoisesson 1589 Kesä, hodari Ondresson 1589 Ruske, Andrei Toroskan, Ondrons hemman, Ondrei Sawanpoika 1618 Ilo, Ondria Säsönpoika, Mikita Ondreinpoika 1618 Soa, Lågina Åndreinpoika 1618 Hii, Antoi Ondresson 1632 Jaak, Ondro Paulof Kerinen 1651 Tohm; Ondruska Annin 1631 Uuk, Ondruska Netzioff 1631 eli Druska Netzieff 1638 Sor, Ondruskas ödhe 1640 Suoj; Martti ontthrinen 1557 UusVI, Olli Ondrioin l. Oluf Onderoin 1628 Muol;

ont'rei Patronen, talo ja omistaja Ilo, **ondriel'isto**, perhe ja talo omist. Andrei Leontjeff Suoj, **Ontronen**, suku Imp, Rautu, **ontronen**, kylä Imp, **ontrol-lahti**, **ontrovvuara** Tohm, **ontrovvuara**, Ondron wara 1618, kylä Ilo, **ontrein-niemi** Uuk, **ontreisuo** Tuup; **Ontruska**, suku Kive, ValJ, **ontruska**, metsä Muol, **ontruskamäk** Kive. – Muualla Ondrjuska 1500, yl. rn. Inkeri, Marttiñi Ontro 1872, Ontreiñi Jyrki 1877, Ontroñi Teppana 1890 Viena. – Ks. Ruuska

Ontroppa, v. **Antrop(a)**, **Antropij**, **Evtrop**, **Evtropij**, sn. Andropov, Antropov, kr. **Evtropios**, **Eutropos** hyväntapainen,

esim. Sidorik Ontropov 1500 PyhVI; Ontroppaiñe Poavila 1889 Viena.

Ontto(i), v. **Anton**, **Antonij**, sn. Antonov, kr. **Antonios**, appellat. **antius** edessä seisova, esimies,

esim. Ivaško Ontonov 1500 Kauk, Ontto Kyronson 1589 Kite, Ofana Onttonson 1589, Wohuann Onttonsson 1593 Tohm, hillippa Ontnttoson 1589 Räi, Ontto Iliansonn 1614, Åntonas ödhe 1642 Pari, Onttå Wlassianssonn 1614 Kurk, Ontto Hamansonn 1614 Soa, Ontta Maximassonn 1614, Jwan Onthonanpäika diakoff 1618 Sor, Ontho Hamanpoika 1618 PälJ, Ånton moisio 1618 Hii, Onti Kaurinpoika, Gamble Starosta 1618 Uuk, Åntoi Ondresson 1632 Jaak; Parfeiko Onttonen 1618 Juuk;

onttoinsisoi l. Sisoi pörhöñi, **peiboñi ontto**, **onttoñi sema**, **onttiñ fed'a** l. Feodor

Onttinen, taloja ja omistajia Suoj, **ontorriko** l. **onttola**, talo Sui, **onttola**, talo omist. Ontto Puruskainen, **onttolallampi** Ilo, Onttola, kylä 1690, **onttola**, talo, **onttolanaho** Kont, **Onttonen**, suku, **onttolamäk** Rautu, **onttolanopota**, haka KorS, **ontollammit** Tuup, **ontoniem** Sor, **ontopalle** ValJ, **ontompelto** Imp, mahdollisesti **ontsilluoto** Lip (vrt. **Onttši** l. Ontti Uhtualla Vienassa). – Muualla Onto Fomin 1500 Inkeri, Ontuon Iivan l. Ivan Filatov (Aunus Kuujärvi).

Onuhrie, Onufrie, Onufrei, v. Onufrij, Onja, sn. Onufrijev, kr. **Onufrios** onnellinen,

esim. Fedotko Onufrijev 1500 Kauk, Onufrie Mikitanpoika 1618 Sui, Onuhria Jiudanpoika 1618 PälJ, Jakowa Onufrianpoika 1618 Ilo; **Onufrei** Riikonen, talo ja omistaja Sui, **onufriemmäki** Sui. – Muualla Lesoñi Onuhrie 1870 Viena (Venehjärvi).

Oppo(i), Offona, v. **Afanasij** (miehen nimi), kr. **Athanasios** tai v. **Afanasia** (naisen nimi), kr. **Athanasia** kuolematon,

esim. Oppoi Timossonn 1614 eli Oppo Timonpoika 1618 PälJ, Simana Opponens ödhe 1618 Jaak, Stepantko Oppoieff 1631 PälJ; **oppol'a**, Äppola 1638, kylä Jaak, oppo l. **Offoña**, rn. ja talo Suoj. – Vrt. Ort'on vaimo Oppo 1872 Viena.

Opri, Opro(i), Oprosenja, v. **Eufrosinia, Opre**, kr. **Eufrosyne** iloinen, kirkas,

esim. **obrillampi** Suoj, **oprimmökki** Imp, **opro**, talo LumV. – Vrt. Wasila Ofrunpoika ödhe 1618 Sui.

Orto(i), Ortto(i), Orttu, v. **Artemij, Ortja**, sn. Artemov, Artemjev, kr. **Artemios** terve, tuore,

esim. Ortemko Mikulin 1500 Käk, Parfenko Ortemov 1500 Hii, Olexi Ortesonn 1614 eli Olexi Erttosonn 1615 Tohm, Terenthei Orteminpoika 1618 Sui, Orthemei Mihailoff 1618 Pari, Ortuska Carpoff 1631 Kurk, Ortuska Timofieff 1638 Kurk;

ört'oirrigo l. Grigori Arteminpoika Suoj, **ört't'ola**, Orttola 1727, talo Lip, **ört'ollaks** KorS, **ört'olammäk** Lip; **ört't'u**, suku Salm. – Muualla Sidko Ortemov 1500 Inkeri, Karvone Ort't'o 1888 Viena. – Ks. Artto, Ertto.

Osippa, Ossippa, Oska, Osko(i), v. **Osip, Oška, Oška, Josif**, sn. Osipov, h. **Josef** Jumala lisää,

esim. rüdz ossa 1549 Kive, Odzippa Reppon 1592 Sor, Osip Hilipanpoika 1618 Tohm, Parfia Osipanpoika 1618 eli Parphei Ossipoff 1642 Sui, Osip Lukinas ödhe 1618, Ossipan öde 1642 Salm, Oskoi Danilass(on) 1614 Kauk, Oska Daniloff 1631 eli Ossipko Daniloff 1646, Oska Fâfantzoff 1631 eli Ossipko Fâfanoff 1640 Sor, Oska Juanoff 1631 eli Oska Iffwanoff 1640 eli Osipko Jwanoff 1641 Kurk, Åssippa Laurinpoika 1649 Jää; mogh Åsipan (=Ossippainen) 1559 Kive; vrt. Jessippe Dementieson 1591 PieJ, Hoffuata Jessippessonn 1593 Sor;

óšipán oleks l. Aleksander Turha Suoj, **osippala**, talo LumV, **óššipansuo** Lip, **ospasuo** LumV, **ossipallahti**, **óškajärvi**, -mäk Ilo, **oskola**, **oskolisto**, kylä Kiih, **oskollahti** Ilo; **Oškansaari** (Aunus Kuujärvi).

Ostafia, **Ostaski**, v. **Ostafij**, **Ostaš**, **Ostaško**, **Evstafij**, sn. Ostafjev, kr. **Eustathios** hyvinvoipa,

esim. Ostaski Mikitassonn 1614, Ostafia Kiriloff 1618 Sor, Radi Ostafianpoika 1618, Ostaskes ödhe 1640 Sui, Larka Ostafieff 1638 Kurk, Ostaska Larionoff 1640 eli Ostasko Lariwonoff 1642 eli Ostaske Larionof 1647 Kurk, Hodarij Ostaskinpoika 1651 Hii. — Muualla Oštui Selivanov, Ostaska Ivaškov, Ostaska Mihalov 1500 Inkeri. — Ks. Taski.

Outi, **Outti**, **Oudotta**, v. **Avdotja**, **Ovdja**, **Ovdoka**, **Jevdokija**, sn. Avdejev. Avdotjev, kr. **Eudokia** hyväntahtoinen,

esim. Vaško Ovdejev 1500 Kurk, Äffdätia parfeijdotter 1581 Käk, Oudotia Enckia 1647 Uuk; Oudákia Enckia 1642 Ilo; Erich Outhin 1543 Säck, Oudisen öde 1642 Salm, Erich Outinen 1667 Lappee;

oud'i, **out'i**, **out't'i**, **oudot't'a** (Jevdokia) yl. naisen rn. Laatokan Karjalassa, esim. Oudotti Vasiljevna 1829 Suoj; **Outinen**, suku Lappee, Säck, Yläm, Viipym., **outila**, talo Yläm, **outilamäk** Lappee, **outilammäki** Kurk, **outolamäk** Kurk, **outula**, talo Ilo. — Muualla Netšäine Outi 1877, Huotariini Out'i l. Outi Feodoroff 1894 Viena.

Outokka, **Outokiima**, v. **Evdokim**, **Ovdokim**, **Jevdokim**, sn. Evdokimov, Jevdokimov, kr. **Eudokimos** arvokas, kunniakas,

esim. Fedko Ovdokimov 1500 Käk, Ovdokia Jwananpoika 1618, Oudäkimcko Jwanoff 1642 Ilo, Odukimia Ryss ödhe 1618, Hädar Oudäkinen 1632 Tohm, Oufdäwa Kalinin 1642 Lip, Oudoko Smedh 1646 PälJ, Ordemko Oudokimof 1646 Kurk; **Outokka** Lukin, talo ja omistaja Imp. — Muualla Lesoñi Outokka 1836, Lesoñi Outokiima, Outokkaiñi Iivana Viena. — **Outokka** -nimiä esiintyy myös edellisessä ryhmässä.

Overki, esim. Owerki Sitaroff 1645 Kite, Owerkiēs ödhe 1640 Ilo, Åuercki Teppanass(on) 1581 Kurk. — Ks. Everkki.

Paahko, **Paahkomie**, **Paakkuna**, v. **Pahom**, **Pahomij**, **Pakom**, **Pakomij**, **Pama**, sn. Pahomov, kr. **Pakhomios** haukka, kotka,

esim. Pahomko Zaharov, Pahomovo 1500 Sak, Vasko Pahomov 1500 Käk, pahko Kusmason 1582, Lari Pakhomieson 1589 PälJ, pahko Jffuanson 1589 eli Pakhomia Jffuanson 1591, Håfwatt Pachkumasonn 1614 eli Hofwata Pakonpoika 1618, Pachomko Stepanoff 1638 eli Pacho Teppoieff 1641 Kite, pahkomia Ofanasieson 1591 Kesä, Pachkuma Leuoskassonn 1614, Sawa Pakhimasonn 1614 eli Safka Pachkomoff 1640, Pachkoms ödhe 1618, Saffka Pachkoieff 1618 Kurk, Pachkuma drochkimasonn 1614, Piminä Pachkoinpoika 1618 Soa, Pachko iwasonn 1614, Hilippa Pachkomienpoika 1618, Olli Pa-

kunanen 1638 eli Olli Packuinen 1640 Tohm, Åsipppa Pachkonpoika 1618, Anders Pachkoinen 1631 Hii, Johan paackunainen 1642, Anders Paackunain 1641 Uuk, Rontkj Pachkunanpoika 1671 Rautu;

Pahoma l. Pakomios Martiskainen Suoj, **puahkoimmägi, puahkullahti** Suoj, **poahkommäki**, Pachkon meki 1618 Pari, **puakkunallaht, -suaret** Lip, **Paackunainen**, suku Jaak, Kite, Kurk, Käk, Ruske, Tohm. – Muualla Pahomko Lentejev 1500 Inkeri, Omenaiini Poahkomie l. Pahom Melentjev 1900 Viena. – Ks. Komi, Homi.

Paakka, Paakki, Paakko(i), Paukka, Paukko(i), Paukku ym., v. **Pavka, Pavko**, sn. Pavkin, Paukov; Paavila, v. Pavel, kr. Paulos -nimen hypokoris-meja, ks. seur.,

esim. Paaki Kirckain 1638 Lip; Iwann Pawilassonn 1614 eli Jwan Paukonpoika 1618 eli Juantko Paukuieff 1631 eli Jwanka Paukoiäff 1638 eli Ifuaska Pauloff 1640 eli Jwandtko Pauloff 1641 Sor, Pawillko Jwanoff 1638 eli Paucko Ifwanoff 1640 Kurk, Pauko Antieff 1641 Pari, Pauchka Constantinoff 1651 PälJ; Pouall pauckon 1543 eli p paukun 1550 eli p pauckan 1552 Äyr, Pausu packon 1544 eli Pausu paackainen 1560, Antti packon 1544 Äyr, hans pauckoin 1549 Jää, Jörn pauckon 1553 UusVI, Pauckoisen öde 1641 Ilo, Ondruska Pauckuin 1642, Mäcke Paukoinen 1643 Salm; Paukolan hemman 1618 Uuk;

Puakki, Puakko ym. yl. rn. Laatokan Karjalassa; **Paakkanen, Paakkonen, Paakki, Paukka(nen), Paukko(nen), Paukku(nen)**, sukuja Karjalassa; **Paak-kola**, Paikola by 1590, kylä (< sn. Paakkonen, esim. pouall packon 1543) Äyr.

Mainittuja nimiä on syntynyt myös roomalaiskatolisen kirkon piirissä.

Paavila, mahdollisesti **Paakeli**, v. **Pavel**, sn. Pavlin, Pavlov, kr. **Paulos** pieni,

esim. pauila Jffuansson 1589 RauJ, Teppana Pawilassonn 1614, Drochkima Pawilassonn 1614 eli Pawilanpoika 1618 Sor, Pafuila Nesterss(on) 1615, Paffuila ödhe 1646 Räi, Pawila Carpanpoika ödhe 1618, Pawali Jwanoff 1638 Sui, Pauila Drofimanpoika 1618 Ruske, Pafwila Kossojn 1638 Sak, Pawilas Enckia 1640 Vär, Pawilas ödhe 1640, Paelka Nikonoff 1641 eli Pasko Nijkonof 1642 Ilo; per paulan 1543 eli paffuila 1544 Jää, O Paulilain 1551 Äyr, Jöns paulin 1591. Cnutt Pafuilain 1631 PyhVI, Andhers paulin 1593, Hans Pawilainenn 1613 Kauk, Thomas Pafwilainn 1616, Laurij Paulin 1618 Räi, Perha Pawiloff 1631 eli Perssa Pawiloff 1638 eli Persza Pauloff 1641 Kurk, Erich Pawilajn 1638 eli Pawonpoika 1640 Hii;

puavila Riikonen, talo ja omistaja Sui, **puavila**, talo, Imp, Kont, **puavilalahti** Eno, **puavilamäk**, kylä Kir, **puavilanniemi** Kont, **paavikylä**, kylänosa Kive; **Paavilainen**, yl. sn. Karjalassa. – Muualla Poavilaini Lari 1889 Viena.

Ryhmään kuulunee **Paakeli**, esim. pouel pakelin 1591 Sak, Anders Pakelj 1651 Äyr; **Paakela** l. **Paakeli**, kylä Muol (Äyr).

Palaga, v. **Pelageja**, sn. Palagin, kr. **Pelagea** merelle pyhitetty, esim. Palagia martinsson 1582 Kurk, Rigos dotter Palaka 1618 Sui, **larim-palaga**, talo Imp, **palagankoski** Sui, **palakala**, talo Rautu, **palakammäk** Jaak, **palagansuař** Lip; Suistamolla **Papelo** l. Pelagia. — Muualla Kaurañe Palaka 1915 Viena; vrt. Palka Maksimov 1500 Inkeri.

Panhila, **Panni**, v. **Pamfil**, **Panfil**, sn. Pamfilov, Panfilov, kr. **Pamfilos** kaikkien ystävä,

esim. Marko Panfilejev 1500 PyhVI, panhila hattun 1589 Tohm, Tero panhilason 1589 eli Tero Panhilainenn 1614, Kuisma Panhilanpoika 1618 Sor, Panhila Teppansonn 1614 PälJ, Panfilei Jwanof 1618 Suoj, Pancko Larioff 1632 eli Pamphilecka Larionoff 1640 Kurk, Pamphilas Enckia 1640 Salm, Panhill Pullmackainen 1640 MetP;

Pañhoi l. Pamfilei, rn. Suoj ym., **Panhelainen**, suku Lip, **pañhela**, Panhela 1631, talo Lip, **panhilankorpi**, **panhilavvuara** Ilo, **paññila**, talo omist. **trosim-paññi** l. Pamfil Hattunen Suoj, mahdollisesti **Pamoi**, esim. Lari Pamonsonn 1614 eli Lars Pamuinen 1632 Kurk, **pamol'ansuari**, Pamolan saari 1631, Lum V. — Ks. Paahko.

Pankko, mahdollisesti **Pantsu**, v. **Pañka**, **Pañko**, **Panša**, **Pantša**, **Pantšo**, **Pankratij**, kr. **Pankratios** kaikkivaltias,

esim. Panko Boklanov 1500 Käk, Pancke Ålexson 1589 eli panski Ålexson 1591 Rautu, Pankrathei Nesteroff 1618, Jyrki Pankonpoika 1618 Ilo, Pamko Muchkoeff 1631 eli Pancko Muckoeff 1638 eli Pankratko Muchkoin 1642 PälJ;

Pankko, **Pankkolainen**, karjalaisia sukuja, esim. **pankkolazen iivan** Sui, **pankkolañe** Salm. — Muualla Panko Kozlin 1500 Inkeri, Pankroñi Tiitta 1877 Viena. — Ryhmään on yhdistettävissä karjalainen sn. **Pantsu** Imp, LumV, **Pantšo**, **Pantšu** Imp, **Panttšu**, **Panttšukov** Salm, **pañssuvveto** l. Feodor Pantsu, talo ja omistaja LumV, **pañssasellahti** Ilo.

Paraske, **Paraskeva**, **Paro(i)**, **Pasa**, v. **Paraskeva**, kr. **Paraskeva** valmistus, perjantai,

esim. Parui Selivanov 1500 PieJ, Paraskes Enckia 1651 Soa, Jwan Paroieff 1618 Kurk, Haurilka Paraskin 1631 Suoj; Jffuan paroin 1590 PälJ, Peer Paroin 1602 Lappee, Jwaska paroinen 1618 Kite;

Larin **Paraske** MetP, Miihkalin **Paraskee** l. Paraske Jerkku Jaak, **paraska-autijo**, hävinnyt talo Ilo; **Paro(i)** l. Paraske, rn. Imp ym., **Paronen**, suku Imp, Lappee, **Parola**, kylä Luu, Vla, VirL, **Parola**, Paroila 1589, kylä Sor, **Parola**, talo Tohm ym., **parolamp** Lappee. — Muualla Lesofi Paraska 1890, Paro Moisse 1897 Viena, **Parunpellot** (Aunus Kuujärvi). — Nimestä on syntynyt myös **Paša** Sui, Suoj ym., joka on erotettava samanlaisesta Paavila-nimen hypokorismista.

Paro-nimiä esiintyy myös roomalaiskatolisen kirkon piirissä, esim. Vehkalahdella.³⁰

Parikka, Parrikka, yhdistetty **Patriikka**-nimeen (ks. sitä), joskin sanalla on muitakin merkityksiä,

esim. A paricka 1551 Äyr, Nicko paricka 1557 Jää, Pecka Paricka 1640 Kurk, Stepanko Paricka 1645 Uuk; Paricka By 1631 Uuk;

Parikka, suku Jaak, Salm, Uuk; **Parikkala**, pitäjä, **parikajärvi**, -mäk Rautu, **parikalaks** Sor, **parikkammäki** Pari, **parikaranta** Jaak, **parikansuari** Hii. – Mikäli **Parikka**-nimet ovat yhdistettävissä Patriikkaan, on niistä erotettava läntiset **Pari(kka)** -nimet.

Parissa, Porissa, v. **Boris**, sn. Borisov,

esim. Rüdiz parisso 1549 eli rüdiz pariis 1550 UusVI, Sakar paris^{ca} (=Parissanpoika) 1550 Äyr, Buncke parissason 1582 Kesä, Teppana parissonn 1582 Kurk, Pedri Parissanpoika 1618 eli Petruska Borisoff 1631 Ilo, Paritza Kurens ödhe 1618 Lip; **parissasuar**, -vuara Ilo, **porissala**, talo Sui.

Parkko, Parkku, v. **Parfenij**, sn. Parkin, Parkov, kr. **Parthenios** neitseellinen, puhdas,

esim. parcko Iffuanson 1582, Parko Rotzalin I. Parkunen 1618 Ruske; Lasse parkin 1543 eli I parckoijn 1554 Äyr, Anders Parkin 1543 Jää, Iussi parkon 1543 Säkk, suni parckon 1544 Viip, Tomas parckin 1549 UusVI, Lauri parckij 1557, Antti parkonn 1558, Simon Parckoi 1630 Muol, Hendrich Parkoin 1631 eli Parkinen 1648 Jaak, Häjcki Parkonen 1638 Sui, Heicki Parkujeff 1640 eli Hindrich Parkoinen 1641 Pari, Omälka Parckieff 1640 Salm, Per Parkuinen 1646 eli Peer Parkinen 1648 Kite, Andrus Parkonen 1651 Uuk; Parkonmäki 1618 eli Parkunmäki 1640 Uuk;

Parkko(nen), osa **Parkki(nen)**, sukuja Karjalassa, **Parkkola**, talo Kite, PieJ, **parkommäki** I. **parkumäki**, kylä Jaak, **parkommäk** Tohm, **parkoillahti**, **parkoinniemi**, **parkoivuara** Suoj, **parkunsuo** Ilo, **Parkkula**, talo 1782 Kite; **Parkkila**, kylä Muol. – Muualla Kliš Parkov 1563 Aunus.

Nimityypin levikkialueesta ja ristimänimistöstä päätellen ainakin osa edellä esitellyistä karjalaisista voi olla Savosta siirtyneitä luterilaisia, joiden nimi on voinut muovautua alun perin ortodoksisesta ristimänimestä (vrt. esim. Parcko Vanhan 1563 Säämingissä³¹). Osa esim. **Parkki(nen)** -nimistä voi myös olla läntistä perua, ja eräille **Parku** -nimille on syntynyt kansanomaisia selityksiä (esim. Jaakkiman Parkumäelle³²).

Parma, Parmo(i), v. **Paramon, Parma**, sn. Paramov, Paramonov, Parmenov, kr. **Paramonos** luja, muuttumaton, vakava.

esim. Larivonko Parmenov 1500 Rautu, Paramon öde 1642 Salm; **Parmoi**, rn. Suoj ym., **Parma(nen)**, suku Salm.

Parppa, Parppai, Parppi, Pärppi, Parvia, Parhia, Parha, Parhu ym., v. **Parfenij, Parfeiko**, sn. Parfejev, Parhajev, Parhomov ym., kr. **Parthenios** neitseellinen, puhdas,

esim. Parfeiko Orefin 1500 PyhVI, Jeska Parfejev 1500 Jaak, Parphe Kijrell-

sonn 1582 Sor, Parfei Erttonson 1589 PälJ, Parfia Osipanpoika 1618 eli Parfeiko Ossipoff 1631 eli Parphei Ossipoff 1642 Sui, Parfei Huckain 1618 Eno, Parpfiko Haseioff 1645 eli Parfia Hassanen 1646, Parfei Kiriloff 1646 eli Parpej Kiriloff 1647 Kite, Parphei Mackoin 1722 Rääk;h parhin 1552 eli h parffia 1554, O parhuijn 1554 Jää, Thomas Parwin 1613 Rautu, Oluff Parppuinenn 1614 Pari, Hendrich Parwin 1631, Olli Parffwiain 1640 eli Olof Parwinen 1646, Heikki Parfwieff 1640 eli Hindrick Parwiainen 1641 PieJ, Greijus Parffeinen 1640 eli Grels Parwiainen 1645 eli Grelss Parfuinen 1647 Lip, Offondtka Parfuienen 1640 eli Ofondtka Parfeeff 1641 Tohm; Parviainen, suku 1543 Kir, 1631 Juuk;

Parppanen, suku, **parppane**, haka ja kallio Jaak, **parppa**, peltö PieJ, **Parppei**, suku (<Parfei Ignatanpoika 1700-luvun alussa) Ilo³³, **Parppei**, suku Sui, Suoj, **parppeila**, talo ja kylänosa, **parppeivuara** Ilo, **parppeellamp** Rääk, **parppehenhalme** Sui, **parppienselkä** Suoj, **parppihalme**, **parppilansalmi** Suoj, **pärpäniem**, -salm Sor, **Parviainen**, yl.sn. Karjalassa, **parviinen**, suku ja talo Ilo, Tuup, **parvviila**, talo Ilo, Lip, PyhS, Tuup, **parvillampelto** Tohm, **parvviisellahti** Eno, **parvajärvi** Nmes, **parhansuari** l. **parhu** Salm, **parhola**, viljelyssuo Kont. – Muualla Parppeine Väsil'ei 1883 Viena.

Pasa, **Paso(i)**, mahdollisesti affrikaatatalliset **Patsa**, **Patso(i)**, joskin kyseisillä sanoilla on muitakin merkityksiä, **Paussu**, v. **Pavša**, **Paša**, **Pavel**, sn. Pavšin, Patšev, Pašin, kr. **Paulos** pieni,

esim. Patza Nehotioff 1645 eli Patzoi Nehadioff 1647 Sor; Howata Patzonen 1618 Tohm, Kaup pasainen 1559 Kive; **Paša** l. **Paške** l. **Pavel** yl.rn. Laatokan Karjalassa; **Pasa**, suku Imp, **Pasanen**, suku Ilo, Imp, Pol ym., **pasala**, talo Imp, Pol ym., **akkilam pasan talo** Imp; **Pasonen**, suku Laatokan Karjalassa; **patsoila**, Patsola 1589, kylä Vär, **patsovuara**, Patzon waara 1631, kylä Tohm;

Paussu Nikkonen 1592 Kive, Pāwell Harfuoin l. **Paussu** Harffwoin 1613, **Paussu** Kanungi 1613 Rautu, **Paussu** Kickeri 1640 MetP, Paulus Mickitin 1646 eli **Paussu** Mickitin 1647 eli **Pausso** Mickitin 1648 Kurk; Paffual pausun 1544, h pausin 1553 eli Heino Pausan 1558 eli Heino pausun 1559 UusVl, mt pausun 1545 Kive, p pausun, S **Paussu** 1551 Viip;

Pauššu, rn. Suoj ym., **Paussu**, suku Harlu, MetP, **Paussu**, kylänosa Rautu, **Paussu**, kylä, **paussunkorpi**, -selkä Harlu, **pauššullahti** Suoj. – Muualla Pauššin Fed'a l. Feodor Pavlovitš Jakovlev Aunus (Kindahankylä), **Pauššunpolank**, peltö, Turkan Paušši l. Pavel Mošnikov, jonka isoisä oli ollut Turkin sodassa (Aunus Kuujärvi).

Patja, mahdollisesti v. **Fadei**, **Faddei**, kr. **Thaddaios** kiitos, ylistys tai – Unbegaunin mukaan – v. **Patja** (Ipatij tai Potap),

esim. Olli patiajn 1549 Jää, Pedher Patia 1644 Ruok, Jacob Patia 1654 Jää; **Patja**, suku Imp, Sak, Viip, Vuoksela, **Patjas**, suku Jää. – Ks. Fatja, Hatja, Vat'a.

Patrakka, Patrikka, Patro(i), Patru, v. Patrik, Patrikij, sn. Patrikejev, kr. Patrikios, lat. patricius ylimys,

esim. Patreh Fedotov 1500 Rautu, Sidorko Patrikejev 1500 Pari, Lari padricason 1589, Tijtta padricason 1592 Pol, padricka smurnoi 1592, Padricha Si-manasson 1616, Jvan Patrikanpoika l. Ifwancke Patrichoff 1642 Kite, Pattracka dimittrissonn 1614 Sor, Padrika Leritzäin 1618 Ilo, Patracka Radisson 1632 Hii, Patrakas ödhe 1640 Ilo, Patrikan ödhe 1643 Tohm, Padra Mensseasonn 1614 eli Padro Mensonpoika 1618 Imp, Padria ödhe 1618 Suoj; M patrickainen 1560 Kive, Anders padraka 1614 Räi, Larin Pattracka 1631 Vuoksela, Anders Patracka, Swen Patrakas ödhe 1632 PyhVI, Matz Patricia 1643 Kive, Oloff Patracka 1654 Jää;

Patrakka, suku Räi, VuoR ym., Patrikka, suku Ilo, Jää, Patrikka, Patrikovo 1500, kylä Ilo, patrikansuo, patrikkavuara Ilo, patrikannurm Sui, Patrikainen, suku Sui, Patrikki l. Patrikinkylä, patrikkijärv l. patrikkajärv Kive, Patronen, suku Ilo, Sui, Suoj, Oleksi Patronen 1820 KorS, patrimäk Joh, Patru, kylänosa, patrujok UusVI. – Muualla Kliško Patrov 1563, Danilko Patrakejev 1496, Padroin Peša l. Petr Padrankanpoika Moissejev Aunus.

Pekka, Pekki, Pekko(i), Petka, Petko(i), Petja, Petjo(i), Petju ym., v. Petja, Pet'ka, Petško, Petr, kr. Petros, lat. Petrus kallio,

esim. Ivaško Petkov, Petkovo, kylä 1500 Kite, Pecki Piranoff 1618 Lip, Anders Peckoinen 1616 Hii, Lassiko Peckoieff 1618 RauJ, Kusemka Peckuioff 1631 Ilo, Iacuska Peckin 1640 Uuk, Petkasens ödhe 1640 Lip, Pecka Hamoin 1642, Petter Pekone 1651 Pari, Erich Peckinen 1642 Hii, Hendrich Pekanen 1648, Peko Käkoin 1651 PieJ, Peka Stephanof 1651 Tohm, Petka Safontiof 1651 Sor;

pet'a l. pet'o(i) l. pet'u l. pet'uri l. pekki l. pekko(i) l. pet'ka, pet'ko(i) Petr-nimen hypokorismeja eri puolilla Karjalaa, **Petkola, Pettkoila By 1614, kylä Hii, Petu, talo Räi, Petukkala, talo Lip, Petjala l. pet'alan oleksi, talo Salm, pet'alluoto Suoj, manttšilaiini pet'u, talo Imp, Pet'oi, suku Salm, mahdollisesti Pettinen, suku Räi.**

Perha, Perho(i), Perssa, mahdollisesti Pärssi, v. Perh, Perha, Perša, Perfirij l. Perfilij, Porfirij, sn. Perfilov, Perfil'jev, Perhunov, Perhin, Perhov, Peršin ym., kr. Porfyrios purppuranpunainen³⁴,

esim. Ostahno Perhurov 1500 Rautu, Ostaško Peršin 1500 RauJ, Perfurko Palkin 1500 Pari, Gridka Perhin 1500 KorS, Perha Jeryšov, Timohno Perhin 1500 Käk, Perša Dmitrov 1500 MetP, Perhe Leweieff 1618, Percha Ondroff 1631 eli Perssa Ondreoff 1638, Perha Pawiloff 1631 eli Persza Pauloff 1640 eli Perssa Pauloff 1642, Perphilka Sãfronoff 1641 eli Pertza Sochronoff 1640 Kurk, Perssa Föderoff 1631 Jaak, Perha Keräin 1631, Pärssa Jwanoff 1641 eli Perssa Iwanoff 1642 Uuk, Percha Fedoroff 1640 Sor; per persin 1544 Äyr, p perssinen 1560 UusVI, Pawelko Pertzin 1638 Uuk, Cuisemka Perssin 1646 Kurk;

Perho, suku, **perhommägi** Imp, **Pärssinen**, suku MetP, Sak ym. — Muualla Perfur Falelejev, Perha Fedkow, Peša Jeskin, Peša Kondratov, Fedko Peršin 1500 Inkeri. — Ks. Pirha, Pirho(i), Pirhu.

Pesa, **Peso(i)**, **Pesu**, **Pessa**, **Pessi**, v. **Peša**, **Peško**, **Petško**, **Petr**, sn. Pesin, Peskov, Petško, Peškov ym., kr. **Petros**, lat. **Petrus** kallio,

esim. Pesu Jyrinpoika 1618, Peso Jauhainen 1638, Pässu Häyhä 1641 Hii, Pessi Pulkinen 1618 Pari, Peso Larsson 1631, Peso Madzsson 1631, Pesu Heikinpoika, Pesu Matinpoika 1640 Kurk, Pesu Luuckahainen 1642 Uuk, Pessi Lauckainen 1642 Lip; Suni pessu 1544, Lauri pessin 1558, Swen Pessinen 1626 Jää, Junni peesoin 1551 Lappee, Hottor päsonn 1559 eli hotar pesuine 1560 UusVI, Päuell Pesoinen 1616 Käk, Matz Pässoinen 1631 eli Matz Pessu 1638 eli Matti Pesu 1640 Hii, Anti Pesuinen 1640 eli Anders Pesoinen 1642 Kite, Jöran Pessu 1669 Viip, Pesonen, suku 1655 Juuk;

Pesa l. **Peša** l. **Petša** yl. rn. Laatokan Karjalassa, esim. **pešarradi** l. Petri Härkinen Suoj, **peša** Semeikka, talo ja omistaja Sui, **pesa**, talo omist. Pesa l. Petr Maksimainen Ilo, **pešala**, talo omist. Nikifor Petroff Suoj, **pešammägi**, jolla asunut **peša peššine** Suoj, **petšalluodo** Suoj, **Pessa**, suku, **pessakoski** Vla; **Pesonen** yl.sn. Karjalassa, **pesola**, yl.tn. Karjalassa, **pesovvuara** Lip, PieJ, **pesolansuari**, **pesolavvuara** Lip; **Pesu** l. **Pet'su** yl. rn. Laatokan Karjalassa, esim. **pešujohora**, talo Imp, **pet'su**, talo KorS, **Pesu** yl. sn. Karjalassa, **Pesula** **pesla**, talo Taip, **pesunautio** Mieh, **pesullampi** Tohm, **pesumäk** Sor, **pesupeä**, kylänosa Käk, **pesuvvuara** Sui, **pesu**, lampi, **pesunkorpi**, **pesumpuro** PieJ, mahdollisesti **pesuskankas**, **-puro**, **-suo-**, **vuara** Ilo; **Pessi** l. **Pešši** yl. rn. Laatokan Karjalassa, esim. **bul'uginam pešši** l. Petr Buljugin Sui, **hilipäm pešši**, talo Salm, **Pessi**, suku Imp, Kauk, Räi, **pessilä**, talo Lip, Sui, **pessillampi** Sui, **pessimmägi** Imp. — Muualla Mikan Peša l. Petr Ipatov, Stafien Peša l. Petr Trifonov, Pešoin Joakoi l. Jakov Pedrinpoika Ivanov, Peššin Oñkka l. Andrei Pedrinpoika Mitrofanov, Pešan Sergei l. Sergei Griškin, Vañun Peška l. Petr Savatjev, kaikki Aunuksesta.

Petra, **Petri**, **Petro**, v. **Petr**, sn. Petrov, kr. **Petros**, lat. **Petrus** kallio,

esim. petruska Ryss 1559 Viip, pedri Sijdarsson 1589 Hii, pedri Jgnatson 1589 RauJ, Kyro pedrisson 1589, Costantin Pedrinpoika 1618 PälJ, Pedri Tijtansson 1613, Sentke Petrinpoika 1617 Rautu, Pedri Präckoi 1614, Pedrins ödhe 1640, Prusko Mickalin 1647 eli Petrusko Mickalin 1648 Pari, Pedri Elitzessonn 1614, Pedrin Midzä ödhe 1640, Iwan Petterinpoika 1648 Uuk, Nils Pettrå 1617 Käk, Petri Achkoieff, Petro Suboieff 1618, Peterko Heikinpoika 1640, Temeska Petroff 1648 Kurk, Pedri Homanpoika 1618, Pedroj Jefsieff 1638 Sui, Treska Pedrinpoika 1618, Demka Petroff 1631 Sor, Petra Sidoroffz ödhe, Jakowa Petrofz ödhe 1618 Salm, Pedri Kosmanpoika 1618 eli Petruska Kuissmin 1631, Petruska Enckueff 1638 Ilo, Åncka Petroff 1642

Imp, Petrusko Grigorieff 1648 Kite; Petrovo, kylä 1500 Kite; Petrinmäki 1631 Tohm;

Petri yl. rn. Laatokan Karjalassa, esim. **pedrized** l. **pedrin iuda** l. Iuda Kuutti Suoj, **petrilä** l. **petrilämpiha**, talo omist. Petri Purmonen Ilo, **petrilä**, talo Lip, Pol, Tohm, **petrinsuar** Pol, **petrivuara** Ilo; **petravuara** l. **petrovvuara**, Pedran Wara 1618, kylä Tohm; **petro**, talo PieJ, **petrola**, kylänosa Rautu, **petrojjärvi**, -joki, **petrovvoara** PieJ; **petrakka**, pelto, **petrakammäki**, **petrakanniemi** LumV. – Muualla Kettuini Petri 1825, Petriini Timo 1884 Viena.

Piira, **Piiri(i)**, **Piri**, **Pirkka**, **Pirski**, **Pirtana**, **Pirto(i)** ym., v. **Spiridon**, **Spirka**, sn. Spiridonov, kr. **Spyridon** punottu kori,

esim. Spirkovo 1500, kylä Räi, Pahomko Pirov 1500 Hii, Spirko Ulkov 1500 Käk, Spiro Timosonn 1614 Lip, Wlaske Spirasonn 1614 eli Vlaska Piränpoika 1618 eli Vlaske Spiroff 1631, Leuoske Pijrainen 1616 Hii, Pecki Piranoff 1618, Ilia Pijrainen 1632, Matz Pirain 1638 eli Matz Piroinen 1645, Pawo Pirainen 1640 Lip, Askå Pirainen 1651 m; Spiri Teppanasonn 1614 Hii, Tråfim Spijrin 1618 Kurk, Lars Pirinen 1648 PieJ, Jöns pirrin 1543 eli J pirinn 1551 Äyr, Antti pirrin 1544 Jää; Pedri Pirckoinenn 1614 Uuk, Sauko Pirkonpoika ödhe 1618 Sor, Spirko Michaeloff 1631 eli Spiridontko Michailoff 1640 Kurk; Maxima Pirsunpoika 1618 Sui, Michill Pirskein 1616 Käk, Häikj Pirskein 1641 Lip; Pijrtana michilson 1582 Uuk, Pirdann Michkalssonn 1614 eli Spiridon Mikiton 1618 Kurk, Pirdana Kuismasonn 1614 Sor, Pirdana Rainpoika 1618 eli Spiridontko Rådiuonoff 1631 eli Spirdana Radisson 1632 Vär; Waska Pirtains ödhe 1618 Kurk, Pirdois Öde 1640 Jaak, Pirtosen öde 1642 Sor, Pirdanas ödhe 1642 Hii, Pirinen, suku 1640 Juuk; Pirolan Niemi 1614 Hii, Pirtola 1618, kylä Sor;

Piira, suku Hir, Kite, **piirallaht**, **piiranniemi**, Pironlax 1799 Kite; **Piirainen**, suku Imp, LumV, Soa, Tuup; **Piiri(i)nen**, suku Eno, Ilo, Kite, Lip, Ruske. Tohm, Tuup, **Pirola**, talo Ilo, Lip, Nmes, Tohm, Valt, **piironiemi** Sor, **piirosmäki** Kite, **piiroonniemi** Kesä, Lip, **piiroisijok** Kesä, **pirola**, talo PyhS, **piirilavvuara** Tohm; **Pirinen**, suku Eno, Juuk, Kir, Kite, Pol, Ruske, **Pirilä**, talo Kiih, Kite, **piriskangas** Ruske, **piristenaho** Kont; **pirkkusmäk** Hii; **Pirskanen**, suku Ilo, Imp, **pirska**, kylänosa Imp, **pirskanniemi** Ilo, **pirska** l. **pirskantalo**, **pirskallampi**, **pirskansuo** PieJ; **Pirdoi**, rn. ja sn. Salm, **Pirtoi**, rn. Soa, **Pirto**, suku Imp, **Pirtanala**, talo omist. Pirtana Potkonen, **pirtalammäki** Kurk, **pirtanammäki**, jossa asui Pirtana Hattunen Ilo; mahdollisesti pirocka Enisemison 1589 Tohm, Lassi Piracka 1640 eli Lassi Pirackain 1642 eli Lars Pirrakainen 1645 Kurk, joskin **piirakka**-sanalla on muukin merkitys. – Muualla Spiireiini Moişsei l. Piirteiini 1872 Viena. – Ks. Spirdoi, Spiri, Spirkka ym.

Läntisessä nimistössä on **Piri** < skand. **Birger**.³⁵

Piminä, **Pimiä**, mahdollisesti **Piimä**, v. **Pimen**, **Pima**, sn. Pimenov, kr. Paimen,

esim. pimine hoiloinen 1592 Tohm, Pimina Hokensonn 1614, Piminä Titanpoika 1618, Piminoffz Enckia 1638 eli Pimiäss Enkia 1641 Sor, Pimiän ödhe 1615 Käk, Pima Juanoff öde 1618 Suoj, Pimina Pachkoinpoika ödhe 1618 Soa, Piminä Mattfeissonn 1632, Piminän öde 1642 Kurk, Jousse Piminapoik 1651 Hii; pl pimiä 1551 Viip, Märthen Pimiä 1652 Äyr;

piminäzed l. johora piminänpoika Turha, talo, ja omistaja Suoj, **Pimin**, suku Salm, **Piminäinen**, suku Suoj, PieJ; **Pimiä**, suku Kive, Teri; **piimälä**, Pijmälän mäki 1614 eli Piminan Mäckj 1646, Pijmälä By 1647, kylä Hii.

Pirha, Pirho(i), Pirhu, v. **Perh(a), Perfirij** (ks. Perha),

esim. Pijrhu Mikittassonn 1582, Hans Pirhoinen 1612, Teppana Pirhusonn 1614, Iwann Pirhusonn 1615 Kurk, pirhu Elexieson 1589 Imp, Maxima pirhson 1589 eli Maxima pirhunen 1592, Rijgoi Pirhuinen 1614 eli Rigo Pirhonpoika 1618 Ruske, Madz pirhun 1590 eli Madz pirhoinen 1592 Rautu, pirhu hodinsonn 1593, Pirhw Simanason 1614, Thoro Pirhinpoika 1618 eli Doro-fejko Pirhuieff 1638 eli Torho Pirupoika 1651 Hii, Jormo Pirhwsonn 1615 Sor, Pirhu Kananassonn 1616, Pirho Hådarsson 1632, Pirhuins ödhe 1640 Uuk, Matti Pirhu 1618, Oluff Pirhoin 1631 eli Olli Pirhuinen 1640 Pari, Malafeko Pirhuieff 1631 Tohm ja Viipurin Karjalassa Hans pirhon 1543; p pirhoine 1557 Jää, S pirhon 1554 Kive ja Perha-nimiin yhdistävä merkintä Timoska Perhioff 1631 eli Timäska Pirhieff 1642 Ilo;

pirhaniem ValJ: **pirhina**, mäki LumV; **Pirhonen** yl. sn. Karjalassa, **pirhosemmäki** Pari, **pirhola**, talo Kite, Tohm, kylä RauJ, **pirholamäk** Rautu, **pirhomäk**, -suo Kurk, **pirhovvuara** Ilo; **pirhu**, kylä, **pirhu l. pihuvvuara**, **pirhunkoski** Ilo, **pirhupelto** Kurk.

Platana, Platto(i), v. **Platon**, sn. Platonov, kr. **Platon** leveä, leveäotsainen, esim. Platoško Timoškin 1500 Imp, Griska Plattoi 1640, Platainen 1651 Salm, mahdollisesti Iwann Plättinen 1614 Kurk; **Platanainen**, suku Viena, Matjoi **Plattonen** 1842 Sui; muualla Platon Stepanov 1500 Inkeri.

Porfi, Porfei, v. **Porfirij**, sn. Porfirov, Porfirjev, kr. **Porfyrios** purppuranpunainen,

esim. **Porfi**, rn. ja talo, **porfinkivi** Imp.

Potto(i), Poto(i), Potko(i), Potoska, v. **Potap, Potapij, Pota, Potko**, sn. Potapov, Potapjev, kr. **Patapios**,

esim. Derevnja Potujevo, Ondrjuško Potapov, Mihal Potapkov 1500 Sak, Cosma podaskason 1589 Ilo, Sima podaschason 1589 eli Simana Podoskanpoika 1618 PälJ, Kuisma Potossonn 1614 eli Kuisma Pothonpoika ödhe 1618, Martina Podaskanpoika ödhe, Sätzko Pothonpoika 1618, Pâtasko Lukin 1638, Pâska Fâfanoff 1640 eli Pâsko Fâfantzoff 1645 Sor, Potas Oxenthieff 1618, Potasko Feodoroff 1631 Kurk, Micki Podosen ödhe 1618 Eno, Tero Podaskainpoika 1618 eli Teräska Pâtafieff 1638 Tohm, Pâdaskan öde 1640 Jaak, Pâdaskâ Hodarsson 1651 Hii;

poton iivana l. Iivana Kokko KorS, **potom puavo** l. Paavo Kuismin LumV, **Potto**, suku KorS, **Pottonen**, suku, **potoimmägi** Suoj, **potolaht** Harlu, **potosuo** Jaak, **Potoska**, kylä jossa asunut Simana Potoskanpoika 1618 PälJ, **potoskavuara**, Podaskan wara 1618, kylä Kite, **potoskallahti** Lip, **Potkonen**, suku Ilo. – Muualla Potaš Lopin 1500 Inkeri, Poton emäntä 1831, Potahvein Petri 1868 Viena, Potun Fedor l. Feodor Zaharov (Aunus Kuujärvi).

Prohor(a), **Prouhor**, **Prouhola**, **Prola**, v. **Prohor**, **Prokor**, sn. Prohorov, kr. **Prokoros** kuoronjohtaja,

esim. **Piminäine Prohor**, **prohhol** (**brohhol**), talo omist. Prohol Savinainen, **prouhholam paša** l. Prohorin Paraskeva Suoj, **prouhhol**, talo Sui; **prola**, rn., **prolankoski**, **prolammäki**, **prolavvuara** Sui, **prolavvuara** l. **rolavvuara** Soa. – Muualla proškantalo l. Prohor Mihailov Aunus (Nolgamjärvi).

Prokko(i), **Proko(i)**, **Prokki**, **Proska**, v. **Prokopij**, **Prokofij**, **Proko**, sn. Prokopov, Prokopjev, kr. **Prokopios** ehtivä, ennättävä,

esim. Prokkui Fedkov 1500 Sor, Matvejko Prokujev 1500 Räi, Proško Fofanov 1500 Sak, Prokkujevo, kylä 1500 Kite, prukâpi 1559 Viip, Rijko prockasson 1582 Jaak, procko Marthinanson 1589, Maxima Prokonpoika 1618 eli Maximko Prokopioff 1631 eli Maximko Prokoin 1638 Ilo, Jyrki proskonson 1589 Soa, Prochkâ Iacobsonn 1614 eli Präcko Jakobinpoika ödhe 1618, Prokuska Petroff 1640 eli Prâncke Petroff 1642 Sui, Prochkoi Gaurilasonn 1615, Kalinka Präckoieff, Präckola Michkalin ödhe 1618, Prâska Timofieff 1638 eli Prokuska Timofeoff 1641, Iäske Prokopiof 1647 Kurk, Präckoi Pedri, Prochkoi Seppä 1614, Wasila Prokonpoika Kettunen 1618 Pari, Waske Prockess 1614 eli Waska Prâkopioff 1641 Rautu, Prâcka Peersânn Tälffwain 1614, Jwan Prockoisen ödhe 1618 Sor, Prokuska Juanoff 1631 eli Prâska Jfuanoff 1638 Uuk, Prosko Säckoieff 1638, Prâskas ödhe 1640 Suoj, Procko Eskelinpoika 1640 PieJ, Proko Antipiof 1651 Salm; Prâkon selkä 1631 Sor;

Prokki, rn. Salm, **Prokki** Karppinen Sui, **prokkila** l. **prokkiini** grigoi l. Grigori Prokkinen, talo ja omistaja Suoj, **prokkila** l. **prokiondrei**, talo KorS; **prohkolansuo** Imp; **Prokoi**, suku Salm, **Prokkonen**, suku Imp, Salm, **prokkosemmägi** Imp, **prokkola** l. **rokkola**, talo omist. Prokofei l. Prokoi Hattunen Ilo, **prokoinkoski**, **prokkolanselänne**, **prokkolisto**, kylänosa ja asukkaat Sui, **Proškin**, suku Salm. – Muualla Prokkosen Iivana 1872 Viena. – Ks. Rokka, Rokko(i), Rokki, Kopio, Kuopio.

Pronja, **Pronka**, v. **Pronja**, **Prońko**, **Sofronij**, sn. Pronjajev, Pronjakov, Pronkin, Pronin, Pronov, kr. **Sofronios** raitismielinen, järkevästi ajatteleva; Unbegaunin mukaan **Prokopij** tai **Prohor** -nimen hypokorismeja³⁶,

esim. Pronja Jeskov, Pronka Fedotov, Pronin 1500 Inkeri, Obrosimko Pronin 1496 Aunus.

Päntti, **Pänttö(i)**, **Pänttelei**, **Pento(i)**, **Pentto(i)**, v. **Pantelei**, **Panteleimon**,

Panto, sn. Pantelejev, kr. **Panteleemon** kaikkilaupias, armollinen,

esim. pentto Kuismason 1589 eli pänttö Kuismason 1592, Penteliko Juanoff 1631 eli Pentko Ifuanoff 1640 eli Panto Jfuanoff 1641 Sui, pentto Röttinen 1589 Tohm, Pöntö Hodharinpoika 1618 eli Penteliko Feodoroff 1631, Nau-manko Pantelieff 1641 Sor, Jesippa Pänttelinpoika 1637 Kont; Pantelejevo 1500, kylä Rautu,

Päntti, suku, esim. **pänt't'i st'oppi** l. Stepan Päntti Suoj, **päntim mylly**, omist. Ivan Pantelejev Griissanen Sui, **päntimäk** Kurk, **päntiniem** Hii; **pänt-tylä**, talo Salm; **pänttämäk** Kurk, **pänttäsuar** Imp; **Pänttö**, suku KorS, Tuup, **päntönaho** LumV, **päntönkallijo** PyhS; **Pentoi**, rn., esim. **pentoivvaña** l. Ivan Lauronen, **pentoimmikitta** l. Nikit Lauronen, **penduñi paussu** l. Pavel Pen-tunen, **Pentelejev**, suku Suoj. – Muualla Päntin akka 1877 Viena.

Rati, Ratia, Ratikka, v. **Radivon, Rodion, Rodivon, Irodion, Rada, Radja**, sn. Radionov, kr. **Herodion** sankarillinen,

esim. Radi Jffuanson 1589, Radi Sochronssonn 1614, Radi Mitrisonn 1615, Radikas hemman 1618, Raticko Mickelinpoika 1640 eli Räticko Michells 1631, Rattickas Öde 1640 Kurk, Radij Iffuanson 1589, Patracka Radisson 1632 eli Patrakijko Rodionoff 1638 Hii, Samuel Radijson 1589 Jaak, Tero Radijson 1589 Kesä, Radij Jacopssonn 1593, Radi Hodarinpoika 1618, Ra-diko Feodoroff 1631 eli Rodionko Fedoroff 1638 PälJ, Ilia radiessonn 1593, Radi Jakobinpoika wepsä 1618; Radisens ödhe 1640 Sui, Ignaatt Radissonn 1614 eli Jgnata Radisenpoika 1618, Jeysiä Rainpoika 1618 eli Jefsiko Rå-diunionoff 1631, Radin ödhe 1643 Tohm, Näster Radisson 1614, Mattiko Radi-kainen 1618 Pari, Radi Prohkonsonn 1615 Kite, Radi Borisan 1618 Sor, Ra-dika Tomasoff 1618 Uuk; Radila 1618 Jaak;

Ratinen yl. sn. Laatokan Karjalassa, esim. Hodari Ignatjev Ratinen 1842 Soa, **Rad'ine**, suku Salm, **ratisensalmi** Imp, **Ratilainen**, suku Kite, Pol, **Ratila**, talo Ilo, LumV, **Ratila**, talo 1827 Pol, **ratilanselkä**, **ratilavvuara** Ilo, **ratillahti** Hii, **Ratikka**, talo, **ratikammäki** Kurk, **ratikalaht** Räi, **Ratia**, murteen **rattee**, suku Koiv. Kuol; **radirand** (Aunus Kuujärvi). – Ks. Roti, Rotja Rotka.

Reska, ks. Treska, Tereska,

esim. Pähl Reskain 1741 Jaak, **reska**, metsä Kite.

Riikali, Riikari, Riikatsu, v. **Grigorij**, sn. Grigorjev, kr. **Gregorios** valpas, esim. Rigar Rydz, hen Riickarin 1544 Kive, Riikar hennin (= Hänninen) 1554 UusVI, A rikarin^{ca} 1552 eli Anti Rikarine 1560, rydz Riikall 1554 Kive, Rijkaria Oxendieson 1589, Pedrusa Rigalinenn 1616 eli Petrusa Grigorieff 1618 Pari, Wacila Rijkarieson 1589 Tohm, Rijkaria Michittason 1589 Ilo, Rijgar Häffanssonn, Rijgar Sochronssonn 1614, Elitzia Rijgarsonn 1615, Ri-gatz Sauiselkä 1618 Kurk;

Riikali, suku, **riikalimäk**, **-lehto** Kuol, **riikalipölkkiä**, niemi Kurk; **Rigarian-**

vaara l. riijovvuara, kylänosa 1600-luvulla Tohm; rikorja, talo Rautu, rikorijamäk UusVI, rikorijapelto Viip; riikatsu, kylänosa Rautu, riikatsummäki Pari, riikatsutalo, -ranta MetP.

Riihpo, ks. Triihpoi,

esim. **Riihponen**, suku Ilo, Sui, **riihponsuari** Tuup.

Riiko, **Riko**, v. **Grigorij**, kr. **Gregorios** valvova, valpas,

esim. Hans rikon 1543 Jää, Oloff Rijkon 1543 Viip (Johanneksen Riionsaari), p Rikon 1553 UusVI, Moisie Rijonssonn 1582 LumV, Riko Nesterson 1582, Repo Rikonn 1583 Käk, Rijko wilkunan 1589, Jouko Rigonpoika 1618 Kite, Rijko Lareson 1589 Kauk, Rijko Makarieson 1589 PälJ, Rijko Jormanson 1589 Tohm, Timosk Rijonson 1589 Pari, Hendrich Rijkon 1592 PyhVI, Soffua Rijonson, Per Rijkoin 1593, Lars Rijgoinen 1615 Hii, Rijgoi danillsonn 1614 eli Rigo Danilanpoika ödhe 1618, Rigo Hamanpoika 1618 Sui, Torofia Rigonpoika, Rigo Naumanpoika 1618 Sor; Rigola 1500 Sui, rijonsari 1556 Joh, Rigala 1618 Sor, Rijgolän waara 1631 Tohm, Sitta Rigola 1638 Rautu, Rigolaby 1640 Tohm;

riigo ihattsu l. Grigo Ihatsu, **Riko** Issakainen Sui, **Riko** l. Grigori Volotinen KorS, **Riigo**, talo omist. **Riigo** l. Grigori Martiskainen Ilo, **riijollassi** l. Lauri Riikonpoika Maksimainen Ilo; **Riikonen** yl.sn. jo 1500-luvulta lähtien Karjalassa, **riikosemmäki** Jaak, **riikosenniemi** Tuup, **Hannukka-Riikonen** ja **Suni-Riikonen**, kyliä, joissa asuivat 1500-luvun puolivälissä Hannu ja Suni Riikonen Kir³⁷, **Riikola**, kylä jossa asui v. 1618 Vasila Riionpoika Tohm, **Riikola**, kylä Jää, Rautu, kylänosa Sui, **Riikola** ja **Riikolansalo**, kyliä Kir, **Riikola**, yl. tn. Karjalassa, **riikol'a** l. **riikala**, talo Jaak; **riijompetri** J. Petri Solehmainen Ilo, **riijonaho** PieJ, **riijollaks**, **riijonniemi** Lip, **riijollampi** Tohm, **riijoonniemi** Salm, **riijonsaar** Joh, **riionsuari** KorS, **riionsuar**, **riiovuara** Ilo; **riigoinniemi** Imp; **rikollotmi**, vetinen notko Imp. – Muualla Riikoñi Kirilä 1889 Viena.

Riiska, v. **Griška**, **Grigorij**, ks. ed.,

esim. Rigo Hamanpoika 1618 eli Griska Fämin 1631 Sui, Rigo Ignatanpoika 1618 eli Griska Jgnatieff 1631 PälJ, Griska Semenoff 1631 eli Rigo Simanoff Rebo 1640 Kurk, Riska Fämin 1648 Kite; **riiskasalm**, -soaf, **riiskoinoja** LumV, **riiskamäk**, -laht Räi, **riiskoniemi** Kurk, **riiska**, kylä PyhVI, Sak Rijska by 1613 Sak (vrt. retška joki, oja); **Riska** l. Grigori Muol.

Riissa, **Rissa**, v. **Griša**, **Grigorij**, ks. ed.,

esim. Filipko Grišin 1500 PälJ, Pecka Rissainen 1638 PieJ, **Riissanen**, suku ja talo (< Griska Lukanpoika 1600-luvun alkupuolella) Ilo³⁸, **Riissa** l. Grii(s)-sa l. Grigori Soa, Sui, Suoj, **Griiñoi** l. **Griiñšu** l. Grigori Salm, esim. **riissan iivana** l. Ivan Grigorinpoika Repo Sui, **Riissanen**, suku Eno, Sui, Tuup, **Riissanen** l. **Rissanen**, suku Ilo, **riissala**, talo Ilo, KorS, **riissala** l. Riissanen l. Griissanen Sui, **riis(s)ala** l. **rissala**, talo Soa, **riissammägi** Sui, **Rissanen**, yl. sn. Karjalassa, **rissala**, talo, **rissamäki** Juuk. – Muualla Riiska, Riiskanen, Riiso,

yl. sn. Inkerissä. — Ks. Grigo, Griisa.

Rohko, Rohkima, Rohki, Rohpi, Roska, v. Trofim, kr. Trofimos ottopoika, kasvatti,

esim. **Rohko** l. Trohkima Jerkku Jaak, **Rohki** KorS, **Roska** Muol, **rohki-mannurmi**, niitty Ilo, **rohkimampalo**, kaski Sak, **rohkimampelto** Tohm, **roh-kola**, talo MetP, **rohko(1)lampi** Ilo, **rohpinsuo** Imp. — Ks. Trohko(i), Troh-kima jne.

Rokka, Rokki, Rokko, v. Prokopij, kr. Prokopios ehtivä, ennättävä,

esim. Per Rockan 1543, Hindric Rockan 1543 eli Heino Rockain eli Heino Rockoin 1559 Viip (Johanneksen Rokkala), Olli Rockon 1544, Lauri rockoine 1558 Jää, thomas Rocko 1544 UusVI, Anti rockan 1550, m Rocka 1553 Viip (Joh), Rocko pichkann 1557 Kive, Timofejko Räckajn 1638, Matz Räckain 1638 eli Madz Räckä 1641 Kite;

Rokka, suku Koiv, UusVI, **Rokkanen**, suku Ruske ym., **Rokkala**, Rockala 1541, kylä Joh, **Rokkala**, Räckola 1618 eli Räckala By 1631 Kite, **Rokkala**, talo Lip, PieJ, Tuup; **Rokki** l. Prokofei Saukkonen KorS, **rokkila**, talo KorS; **rokkol'a** l. Prokkola, talo omist. Prokko Hattunen Ilo, **rokollaht** PälJ, **rokom-mäki** Hii, **rokolamp** Sak, **rokoranta** Sor. — Ks. Prokko(i).

Romana, Romo(i), v. Roman, Roma, Romaska, sn. Romanov, kr. Romanos roomalainen, luja, vahva,

esim. Romanko Smenov 1500 Imp, Romana Mickelsonn 1593, Romana Ewassonn 1614, Romana Simonsonn 1614, Rämasko Suxi 1631, Peer Ro-moinen 1645 Uuk, Romana Ondresonn 1614, Romasko Jssakoff 1631, Ro-maska Jwanoff, Teräska Romanoff 1638 Kurk, Arhima Romananpoika 1618 Sui, Dimitrei Romananpoika ödhe 1618 PälJ, Rämasko Paradnich 1642 Ruske, Romasko Philipioff 1645 eli Romana Hillipoff 1646 Kite, Petter Ro-monpoika 1651 Lip, Mikitta Romanass(on) 1615 eli Romanoff 1631 Rautu;

Romana, talo, **romanammäk** Ruske, **romanajjoki** Pari, **romanallaht**, **romanankankas** Uuk, **romanalluoto** MetP, **romanammäki** Kurk, **Romi** l. **Romoi** l. **Romana**, esim. **romoiväsa** l. Vasili Kostjala Suoj, **Romoi**, suku LumV, Salm, **Romo**, suku Jää, **Romo**, kylänosa Nui, **Romola**, talo Kont, **Romoila** l. **Romola**, talo Kite, **romonsuaret** PieJ, **romivvuara** Ilo, **romaskapellot** Räi. — Muualla Romanaiñi Iivana 1887 Viena.

Roti, Rotja, Rotka, mahdollisesti **Rontka, Ronka, Ronkka** ym., v. Rodion, **Rodivon, Irodion, Rodja, Rod'ka, Rodjuška, Ronka, Roñka**, sn. Rodionov, Rodin, Rodkin, Rod'kin, Rodjuškin, Ronkin ym., kr. **Herodion** sankarillinen,

esim. Danilko Rodivonov 1500 PyhVI, Teppo Rontkesson 1582, Rädka Iua-noff 1631, Råndka Semenoff l. Rontke Semenoff 1631 eli Rotko Semenoff 1646, Råtka Martinoff 1638 eli Rontka Martinoff 1640, Ronka Lariunoff 1640 Kurk, Simana Rådinessonn 1614, Tarasia Rodinpoika 1618, Radi Sakarias-(on) 1618 eli Rädka Zacharieff 1638, Roncko Andronpoika l. Rondke On-

drieffson 1618, Rodaka Hodarinpoika 1618 eli Rudasko Feodoroff 1631 eli Rådtka Feodoroff 1641, Radi Borisan 1618 eli Råtkka Borissoff 1640, Rådka Kiriloff 1631 eli Radejko Kiriloff 1638 Sor, Rönttke Simanasonn 1614 eli Rondke Simeinoff 1631, Rontko Luckin 1647 eli Rântke Lukin 1648 Pari, Ronke Wasilanpoika l. Rotko Wasilanpoika 1618, Rådka Maximoff 1631 eli Rånko Maximoff 1638 eli Rontko Maximoff 1645 PälJ, Radi Ostafianpoika 1618 eli Rådka Ostafieff 1638, Rånka hannuiäff 1638, Rådiwan Iwanoff 1648 eli Rånkä Jwanoff 1651, Rådionkä Arianoff 1651 Sui, Rodiwon Ryss 1618 Käk, Rånka Mikitin 1638 eli Rådivon Mikitin 1641 eli Rontke Mikitin 1645, Råncka Malaffieff 1640 eli Rådtka Malafieff 1641 eli Råna Malaskinpoika 1651 Hii ja asiakirjamuodoista päätellen myös henrich rongan 1544 eli rongon 1545 Jää, Maijsa Rongho 1557, L ronga 1559 Viip, Michell Rånka 1631 Kurk, Märthen Rångain 1631 Jaak, Oluff Röngäin 1631 Pari, Lars Röncköinen 1647 Lip, Oloff Rönkö 1647 Pari, Pekka Ronkainen 1685 eli Pekka Rönkä 1690 Ilo ³⁹; Rodialax 1613 PyhVI, Rådiala by 1641 Sor;

rod'i l. Rodion, esim. **rod'infed'a** l. Feodor Kononen, **rod'introhko** l. Trofim Rodionoff, **laroinrod'i** l. Rodion Leskinen Suoj, **Rod'i**, suku Salm, **Roti**, suku Joh, Koiv, Rautu, **Rotinen**, suku Ilo ym., **rotila**, talo, **rotilajjärvi** Ilo, **rotila**, talo Lip, **rod'illuoto** Salm, **rod'inselgä** Suoj. **rot'ollampi** KorS, **rotjalaht**, kylä PyhVI, **rotjallaht** l. **rotjallaks** LumV, **rotja**, lampi, **rotjansalmi** Ilo; **Ronka**, suku Viip, **Ronkainen**, suku Imp, Pol, Soa, Tuup, Vuoksela, **Ronkanen**, suku Imp, **ronkasemäk** Kive, **Ronkaala**, talo Tuup, Valt, **Ronkala**, talo Kont, **ronkolam-mäki** Ruok, **Ronkonen**, suku Teri, **rontkakorp** Koiv, **rontkellaht**, **rontkemmäk** Jaak, **Rönkkö**, suku PieJ, joskin ryhmän eräillä nimillä on muitakin selitysmahdollisuuksia. — Muualla Rodko Jyrieff 1618 Inkeri, Rot'o l. Rot'ka Piminänpoika 1884, Rotjosen akka Moarie Viena, Rod'in Mikuši l. Nikolai Rodionov Trifonov Aunus (Kindahankylä).

Ruuska, afereesi muodosta **Ondruska**, **Ondrei**, v. **Andrei**, kr. **Andreas** (ks. niitä),

esim. Ondruško Grihnov 1500 PyhVI, Henrich Rwska 1614 eli Hendrich Druska 1616 eli Hindrich Drwska 1632, Rwska Hanicka 1615, Petter Druska 1631 PyhVI, Lasse Drwska 1617 Käk, Ondruska Netzieff 1631 eli Druska Netzieff 1638 Sor, Olof Druskas (gen.) 1673 Ruok;

Ruuska, suku Jää, Kauk, Nui, **Ruuskanen**, suku Imp, Viip ym., **ruuskamäk** Kauk, Nui, **ruuskasoaf** PyhVI.

Saahkari, **Sahkari**, **Sahari**, **Saha**, **Saho(i)**, **Sakki**, **Sakku** ym., v. **Zaharij**, **Zaharei**, **Zahar**, **Zahoi**, **Zaka**, **Zako(i)**, **Zakki**, sn. Zaharov, kr. **Sakharias** Jahve on muistanut,

esim. Zahar Morozov 1500 Käk, Zaharovo, kylä 1500 Rautu, RüdZ Sakar 1544 UusVI, Mickula Szakarasonn 1582 Jaak, Sahkaria Strikainen 1582

Tohm, Ennicke Sahkarieson, Sahkaria Michittason, Coske Sahkarieson 1589, Lewont Sakarianpoika, Ardei Sakarians ödhe 1618 Ilo, Sahkaria Rijonson 1589 Kont, hodari Sahkarieson 1589, Sachkar Iwansonn 1614 Uuk, Sachkar Hokeson 1615 Hii, Zachar Dimittressonn 1616 Kite, Hodari Sachkarinpoika ödhe 1618 Soa, Sackurisen öde 1642 Sui;

Sahanen yl. karjalainen sn., **suahkari** yl. rn., esim. **Suahkar** Kuismen Jaak, **suahkari**, järvi RauV, **suahkarinkankas**, **suahkarillammit** Ilo, **suahkarvuara** Kiiht, **soahkari**, talo Hii, **soahkarikallio** Kauk, **soahkerjakankas** Sak, **Sahkari**, suku Imp, **Sahari**, suku Kuol, Rautu, **Saharinen**, suku Pol, Ruske, Uuk, **tie-sahari**, talo Imp, **saharioja** UusVI, **saharimäk** ValJ, mahdollisesti **suahkommäki**, jossa asunut joku **suahko**-ukko Imp, **Saharei** Sotikainen Sui. – Muualla Zahar Martynov, Zahar Ondrejev, Zaharko Fedotov 1500 Inkeri, Sahaarei, runon-laulaja Viena (Uhtua), **zaharampol'ank**, pelto (Aunus).

Saava, **Savo(i)**, mahdollisesti **Saukka**, **Saukko(i)**, ja etuvokaalinen **Säävä**, v. **Savva**, **Sava**, **Savo**, **Savka**, **Savko**, **Savvatij**, sn. Savatin, Savvatjev, Savin, Savvin, h. **Sabas**, **Sabbas** käännytetty t. vangittu t. **Sabbatios** sapatille omistettu,

esim. **Savko** Vaskov 1500 Kurk, Rydz Sauua, Saua Suina 1543, Hen saffuan, marti saffuan^{ca} (=Saavanpoika) UusVI, Matti saffua 1549 eli M Saffuon 1550 eli M Sauainen 1554, rydz Saucko 1552 Kive, h Saffuon 1552 Koiv, Marke Saffuason, Saffua Rijonson 1589, Jwana Sauannpäika 1618, Saffka Fedoroff 1638 eli Saucka Fedoroff 1642 Hii, Saffua harleson 1589, Sawa Hili-panpoika 1618, Saucka Bârissoff 1648 Sui, Erich Sauan 1591 Sak, Saawa Iwansonn 1614 Jaak, Saawa Romanassonn 1614, Sawa Pakhimason 1614 eli Safka Pachkomoff 1640, Griska Saawin 1631, Saucko Johansson 1642 eli Sauka Johanof 1651 Kurk, Timo Sawainenn 1614 eli Timo Sawanpoika 1618 Soa, Missuka Sawanpoika 1618, Sawa Jwonpoika ödhe 1618 Ilo, Sauko Pirkonpoika, Saukins ödhe 1618 Sor, Nicko Saukunen 1618 Pari, Saffwa Ryss 1638 Rautu, Safka Martinoff 1640 eli Saucko Martinoff 1642 Suoj, Larss Saukane 1651 PieJ, Iwan Saukanen 1728 Salm; Sauan wara By 1618 Suoj, Saawola, Saffwala By 1631 Sor, Saawala 1631 eli Sawala 1640 eli Savola l. Säwälä 1645 Rautu; Saukanwara 1643 Tohm;

Saava, murt. **Suava** l. **Soava** yl. rn. Laatokan Karjalassa, esim. **valassinsuava** l. **suavañi** l. Saava Mämmi Suoj, **suavu**, suku Salm, **suava**, talo Kont, **suavanaho** Ilo, **suavaijjoki**, **suavainkoski** Sor, **suavallampi** Kiih, Kont, Tuup, **suavammäki** Kurk, **suavanniemi** PieJ, **suavanoja** Juuk, **suavansuafi** Suoj, **suavavvuara** Eno, **suavala**, talo KorS, Sui, Tohm, **Saavalainen**, suku Imp, Sui ym., **suavalaisenselkä**, kylänosa Imp; **Saavola**, kylä Muol, ValJ, **suavojjärvi** PieJ; **Saukanen**, suku Salm, **Saukkonen**, yl. karjalainen sn., joskin osa liittyy appellatiiviin **saukko**; **Savonen**, **Savolainen** yl. sn., **Savola**, kylä Rautu (ks.ed.), **Savolainen**, talo viip, **Savonniemi**, kylä Koiv, talo Hii, Kurk, joskin viimeksi

mainitut liittynevät yleensä savolaisten heimonnimeen.⁴⁰ – Muualla Savka Jakusov, Savko Mikitin 1500 Inkeri, Soavane Paro 1862, Soavañi Petri 1886 Viena.

Sakki, Sakko(i), Sakku, Saku, Isak tai **Sakarias** -nimen hypokorismeja (ks. niitä)⁴¹,

esim. M Sakulan 1558 UusVI, Lauri Sackulin 1559 eli Lauri Sackoinen 1560 Kive, Anders Sackoinen 1638 Pari, Sacko Nesteroff 1640 Kite, Sackisen ödhe 1640 Salm, Sakonn öde 1642 Ilo;

Sakki l. **Tšakki** l. Sakarias Soa, **Sakki** l. Sakarias Sui, **Sakko** l. **Sakku** l. **Saku** yl. hypokorismi Laatokan Karjalassa, **Saku** yl. hypokorismi myös Karjalan kannaksella, **suakki** l. Isak Ilo; **Sakkinen**, suku Suoj, **sakompelto** Saari, **sakunsuaf** Ilo, **sakkulammi** PyhVI, **sakkol'aons**, notko Jaak, **sakkularranta** PieJ, **Sakkola**, murteen **sakkula**, Pogost Sakul'skoi, Derevnja Sakula nad oze-rom nad Svanskim (=Suvannon järven yläpuolella) 1500, Sackula 1589, Sackula by 1592, pitäjä Karjalan kannaksella. – Muualla Sakulovo, kylä 1500 Inkeri, Sakkuñi Petri 1894 Viena.

Sama, Samo(i), v. **Samon, Samo**, sn. Samonin, Samonov, h. **Samonas** li-hava, luja,

esim. anti samoin 1550, B. Samoine 1556 Viip (Samola), Sama Rydz 1559 Viip, Samois ödhe 1642 Pari, Samuska Semenof, Samuska Pettroff 1640 Rautu;

soamoi vasli l. Vasili Karpov LumV, **samonnurmet** l. **samennurmet** Jaak, mahdollisesti **sammoilaht** Antr, **sammoisyrjä**, mäki Kuol, **Samola**, B. Samoinen i Samola 1556, kylä Viip; **šamankaara**, lahti (Aunus. Kuujärvi). – Osa ryhmän nimistä voi liittyä Samuil-nimeen (ks. seur.), esim. **Samo** l. Samu l. Samuel VIa.

Samuila, Samoila, v. **Samuil, Samoil**, sn. Samoilov, Samuilov, h. **Samuel** Ju-malan kuulema,

esim. Kuzemka Samoilov 1500 Rautu, Samuel Radijson 1589 Jaak, Samuel Ochulason 1593 Tohm, Samula pedrison 1593, Samula Pauilanpoika 1618 Hii, Samuila Erthonpoika 1618 Kurk, Olfer Samuilanpoika, Procko Samuilanpoika ödhe 1618 PälJ; **samukkala**, talo omist. Samuli Potkonen Ilo, **samuka-aho** Kir, **samalampi**, joka kuulunut Samukka Maksimaiselle Ilo.

Samson, Sampson, Samsa, Sampsa, mahdollisesti **Sämsä, Sämpsä**, v. **Samson**, sn. Samsonov, h. **Sampson** vieraiden vastaanottaja,

esim. Isatško Samsonov 1500 Käk, Samson Tarasianpoika, Sambso Reboinen 1618 Kite, Samson Kälpe 1618 Suoj, Kijrsä Samsonanpoika 1618 Sui, Jgnatsko Samssonoff 1638 eli Jgnasko Sambsonoff 1640, Kåste Samssonoff 1638 eli Kåsta Samssonoff 1640 Kurk, Sambsoncko Suboff 1642 Salm, Sambssonas ödhe 1642 Hii; Samtzone wara 1618 Pari; **Samsoi**, suku Salm, **samsula** l. **sampsula**, talo Lip, mahdollisesti **sämpsämmätäs**, niitty Kont.⁴² – Muu-

alla Samsonko Togmijev 1496, Samša Ivanov 1563 Aunus.

Saňa, Šaňa, Šaňkka, Sandra, Saša ym., Aleksander-nimen hypokorismeja, osaksi miehen, osaksi naisen nimiä, yleisiä Karjalassa, esim. Rydz Sandria 1543 Äyr, m Sandrian 1552 Kive.

Sapatti, v. **Savatij, Savatei**, sn. Savvatjev, h. **Sabbatios** (ks. Saava), esim. **Sapattinen**, suku 1618 Kont, 1631 PieJ, esim. Karppa Sapattinen 1751 Lieksa, suku 1638 Juuk, Sapatin ödhe 1640 Lip; **sapatimmägi**, kylänosa Salm.

Savasti, v. **Savostei, Savostin, Sevastian**, sn. Savastjanov, Sevastjanov, lat. **Sebastianus** kunnioitettu, vrt. kr. appellat. **sebastos**,

esim. Savostianko Gavrilov 1500 Käk, Per Sauast 1543 eli p Sauastin 1559 Muol, Ions Sauastinen 1559 Kive, Sawasthie Munk 1618 Kurk; **Savastila**, kylä Muol (HeiJ), **savastinniemi** KorS. – Muualla Mikitka Savastjev, Davydko Savastjev 1500 Inkeri. – Sebastianus, Sebastian -nimen afereesi **Pasti(nen)** näyttää liittyneen läntiseen nimistöön.

Saveli, v. **Savel, Savelei, Savelij**, sn. Saveljev, Sevelov, h. **Sabel** raskas työ, esim. Saffweli 1559 Viip, Sawelias ödhe 1640 Kurk, Stepanko Saffuelioff 1641 Uuk.

Savina, v. **Savin**, sn. Savinov, kr. **Sabinos** sabinialainen, esim. pr Sawin^{ca} (=Savinanpoika) 1558 Äyr, Mackoj Sawin 1638, Suoj; Savin 1500. kylä Kite.

Savina rn., esim. **savina mattsiini** 1. Savin Matsinen Suoj, **savinisto** 1. Savinan talon asukkaat Suoj, **Savinainen**, suku Ilo, Imp, Salm, Tohm, Tuup, **savinala**, talo Ilo, Imp ym. – Muualla Savinaini Outokka 1906 Viena.

Selo(i), Sila, Siila, Silo(i), Siilo(i), Siili, Silkko(i), ym., v. **Selivan, Sila, Silo, Silka, Silko**, sn. Selivanov, Silajev, Silin, Silkin ym., kr. **Silvanos**, lat. **Silvanus** metsäneläjä, -asuja t. **Silas** hiljaisuus, joiden hypokorismit ovat sekaantuneet toisiinsa,

esim. Fedko Selujev 1500 Rautu, Selivanko Jurkin 1500 Käk, Der. Selujevo 1500, kylä Sak, Ioan selon 1544 eli Iffuan seloin 1549 Kive, Jffuan Silonson 1589 eli Jwan Siloinen öhde 1618, Iwann Sijlainen 1614 PälJ, Abram Silainen 1614, Sillko Trofimoff 1638, Silcko Troffimof 1640 eli Seliwåndtko Tråfimoff 1641, Osipko Seliwonoff 1641 Sor, Iyrgi Seloissonn 1614, Jusko Seliuanoft 1631 eli Juska Siloäff 1638 Uuk, Silcka Ifwansson 1616, Silckoisen ödhe 1643 Tohm, Peer Silain 1616 Käk, Pamfilko Seloieff 1631 Ilo, Silko Juanoff 1631, Marcko Seliwonoff 1640 eli Marko Sellkioff 1638; Selola 1618 Sor, Tzilan waara 1642 Kite;

Selonen, suku Kive, Vuoksela, **Selola**, kylä Muol; **Siila** 1. **Siilas** rn., esim. **Siila** Muranen KorS, **Siila** Kauris Suoj, **siilanaho** KorS, **siilammägi** Suoj, **siilammäki**, jossa asunut Siilin-suku Imp, **Siila**, suku Harlu, **Siilin**, suku Imp, Soa, Sui, **Siili**, suku Jaak, LumV, **siilimmäki** Sui, **siilinnurm** Jaak, **siilinimmäki** Imp, **Siilonen**, suku Suoj ym.; **Silanen**, suku Jaak, **silakoski** LumV, **silovvua-**

ra, kylä 1690 Kite, **Silola**, talo PyhS. — Muualla Petr Silkin 1. Savst'janan Pešši Aunus, **šiilansel'g**, harju (Aunus Kuujärvi).

Sema, Semi, Semo(i), Semu, Semana, Semenä, Semeikka, Säämä, mahdollisesti **Sääminki**, v. **Semen** 1. **Simeon, Semenکو, Sema, Semo, Semeika**, sn. Semenov, Semeikin, Semaev, Semenenko, Semenکو, Semenkov, Sem'janov, Semjakin ym., kr. **Symeon**, h. **Simeon** Jumala on kuullut,

esim. Rüdز Sema 1544 UusVI, Rydz Semingsson 1558 Viip, Michel Sämainn 1613 eli Michell Säameinen 1631 Rautu, Semen Fedoroff 1618 eli Sentka Fedoroff 1631, Semen Leuonthieff 1618 eli Sentka Leuontieff 1631, Sencka Clementieff 1638 eli Semeika Clementieff 1640, Sentka Michailoff 1631 eli Semeika Michailoff 1640, Semejka Antioff 1638 eli Simon Antinpoika 1640 Kurk, Semen Jakoffleff 1618 Suoj, Semen Sahariefz ödhe 1618 Salm, Semejka Jwanoff 1638 eli Sentka Juanoff 1631 Jaak, Semeika Falelijeff 1640 eli Sencka Falelieff 1638 Sor, Christer Säämäinen 1648 Viip:

semaniiva ja **semavvasseli**, taloja omist. Ivan ja Vasili Karhapää Ilo, **semam-miä** ja **semavvaša** 1. **semazed**, taloja omist. Mihail ja Vasili Koivunen Suoj, **semavvaša** 1. Vasilei Semenov, talo ja omistaja Imp; **Semi** 1. Semen, talo Salm; **Semoi**, talo omist. Semen Martiskainen Ilo, **semoinakku**, saari Salm, **se-moinaita**, peltö Imp, **semoimmägi** Sui, **semoivuara** Ilo, **tšemo martiskaiini** 1. Semen Martiskainen, talo ja omistaja Suoj; **semu** 1. **jermiensemu** 1. Semu Martiskainen, talo ja omistaja Suoj; **Semana**, rn. ja talo KorS, **semananaita**, haka Imp; **šemeikka**, kylä Sui, jossa asunut Pedri Šemeikka, **Šemeikkä**, suku Suoj, Tuup, **šemmeikkä**, suku, **šemmeikkäm mikola**, talo KorS; **siäminkillaht**, **siämin-kinniemi**, Laatokan lahti ja niemi Jaak; **Säämänen**, suku Juuk ym., **Säämäälä**, kylä Säkk, Yläm. ⁴³ — Muualla Johoran Semoi 1. Semen Gavrilov Aunus (Kindahankylä).

Senkka, Sena, Sinkko, v. **Señka, Señko, Sen, Seña, Simka, Simko, Semen, Simeon**, sn. Senkin, Senkov, Siñkov, Simkin (ks.ed.),

esim. Jffuan Sinckoson 1589 PälJ, Sentke Petrinpoika 1617, Sincke Antipoff 1638 Rautu, Senka Swätin 1618, Senke Sofronoff 1618, Sentka Fedoroff 1631 eli Semen Fedoroff 1618, Sentka Leuontieff 1631 eli Semen Leuonthieff 1618, Sencka Falelieff 1638, Sencka Sideroff 1638, Sentkas ödhe 1640 Sor, Sinko Nesteroff 1618 Salm, Senka Kuisnetz ödhe 1618 Imp, Senka Nasarinpoika 1618 eli Simana Nasarissonn 1616 Uuk, Sentka Gregorieff 1631 eli Sintko Gregorieff 1640 eli Sinko Gregorieff 1641 eli Simcko Gregorieff 1642, Sintko Jeremieff 1640 Sui, Sentka Juanoff 1631 Jaak, Sinko Timofeoff 1631 eli Sencka Timofieff 1638 eli Sintko Timofieff 1640 Tohm, Sentka Dirckainen 1632 eli Sincke Dirckajin 1638 eli Sindtke dirckainen 1641 MetP, Sinckos ödhe 1640 Sor; h Sijnckin 1553 Äyr, Wlassia Sinckoinen 1592 Pol, Lauri sinckoinen 1593 Simp, Homa Sinckoinen 1614 Sor, Petruska Sentkin 1631 eli Petruska Sinckin 1638 eli Petruska Sinckinen 1642 Ilo, Anders Sinkoin 1631 Kite, Es-

kel Sinko 1638 Lappee, Erich Sindtkoeff 1640 eli Erich Sinkoinen 1641 Hii, Matteiko Sintkoff 1640 Sor;

senankol'a, talo omist. Kol'a l. Nikolai Jermalajeff Rautu, **sentkapelto**, **sent-kekoppol'** Räi, **senkallahti** l. **sentkallahti** Jaak; **Sinkko**, suku Imp, Lappee ym., **Sinkkonen**, suku Kiih, Kurk ym., **Sinkkola**, kylä Lappee, UusVI, **Sinkkola**, talo Kont, Kurk, Lip, PieJ, Simp; **Kajiansinkko**, suku KanJ. – Muualla Senka Larivonov, Olehno Zinkov 1500 Inkeri, Senkkañe Miihkali 1872 Viena; **sen-kaññiemi** (Aunus Kuujärvi).

Sima, **Simakka**, **Simana**, **Simo(i)**, **Tsimo(i)**, **Simpa**, v. **Sim**, **Sima**, **Simo**, **Simak**, **Simana**, **Semen**, **Simeon**, sn. Simenov, Simin, Simov, Simonov, Simonin, Simakin, Simakov (ks. ed.),

esim. Marti simanen 1545 eli Sima^{ca}(=Simanpoika) 1546 Kive, S Sijmonan 1550, Antti Simanan 1557 UusVI, H Sijmenan 1552 eli henrik Simanan 1576 Joh, Simana Enckoson 1589 Ilo, Simana loginason 1589, Simana Ignaattsonn 1614 eli Sima Ignathioff 1618 Kite, Entko Simonson 1589 Tohm, Simana podaschason 1589, Simana Mällitzäin 1618, Jakuska Simoiäff 1638 eli Jakuska Tzimojeff 1641 PälJ, Simana Sinckonen 1591 Uuk, Simana Wasselsson 1613 Rautu, Simana Iwanss 1613 Räi, Moise Simanasonn 1614, Tzimois ödhe 1642 Sor, Kyro Simanasson 1616 MetP, Hendrich Simbainen 1614, Olliko Tzim-bainen 1618 Pari, Marttina Simanoff 1618 Kurk, Simana Opponens ödhe 1618, Semejka Antioff 1638 eli Simon Antinpoika 1640 Jaak, Simon Simoj-nen 1638 Lip; Simananselgä 1642 Sor;

Simala, talo omist. **Sima** Palviainen, **Simañi**, suku, **alasimañi**, kylänosa Salm, **Simana** yl.rn. Karjalassa, esim. Simana Sissonen 1848 Ilo, **Simanainen**, suku Joh, Jää, Tuup ym., **simana**, talo Rautu, **simanala**, talo Ilo, Kont ym., **simanajok** Kuol, **simanallahti**, **simananniemi**, **simanavvuara** Eno, **simanan-niem** Lip, **simananniemi** Tuup, **simanampelto** Ilo, **simanavvuara** Jaak, **simana-sellaks** Lip, **Šimakka** rn., **šimakallambi** Suoj, **simakallambi** Sui, **simakalaht**, **-niem**, **-soaret** Räi, **Simi** Sotikainen, talo ja omistaja Sui, **Simpanen**, suku Jaak, Viip ym. – Muualla Simak Matvejev, Simak Makarov, Martjuška Simakov 1563 Aunus, Simanañiñi Homa 1836, Simanañiñi Kipri 1855 Viena.

Siina, **Sino(i)**, **Sinkko**, v. **Sina**, **Zina**, **Ziñka**, **Ziñko**, **Zinok**, **Zinovij**, sn. Zinin, Zinov, Zinovjev, Zinkin, Zinkov ym., kr. **Zenobios** Jumalan elämän mukainen,

esim. Borisko Zinov 1500 Jaak, Omeljanko Zinonov 1500 Sor, Sinophe Mihkalsen 1589 Vär, Carpa Sinofwieff 1618 eli Carpuska Senowieff 1631 Kurk, Sinoffwie Jereskanpoika 1618 eli Sincko Jereskin 1642 PälJ;

Siinai Jyrkinen, talo ja omistaja Imp, **Siñoi**, suku Salm, **Sinokki**, suku Sui, osa **Sinkko(nen)**-nimistä (ks. ed.), osa kuuluu Senkka-nimiin (ks. niitä).⁴⁴

Siitari, **Siito(i)**, v. **Sidor**, **Isidor**, **Sida**, sn. Sidorin, Sidorov, Isidorov, kr. **Isi-doros** egyptiläisen kuunjumalattaren Isiksen lahja,

esim. Smeško Sidorov 1500 Sor, Vaško Sidorov 1500 Sak, Sijdari Iffuanson 1589 PälJ, Sijdari puuska 1589 Imp, Sijdari Maximason 1589 Pari, pedri Sijdarsson 1589 Hii, Mikita Sijderss(on), Iffwan Sijdherssonn 1613 Räi, Sijdar Timoskassonn 1614, Sidär Timofieff 1618, Sidors ödhe 1640, Sijdar Hinderzon 1641 Kurk, Sydher Temeskss(on) 1614 eli Syder Timoskassonn 1615 Rautu, Sidar Kanananpoika ödhe 1618 Soa, Sidari Karonpoika 1618 Saari, Hanns Sidarinpoika 1618, Sidar Hådaroff 1646 Sui, Konku Sidarinpoika 1618 eli Cåndtko Syderoff 1632 Ruske, Sidros ödhe 1640 eli Sijderin öde 1642 Jaak; Anders Siton 1543 eli Antti sithun 1544 Ruok (Siitola), Per Siton 1543 eli petar Sijtoin 1549 eli p siitharine 1551 Muol, Hindric Sitarin 1543 eli H Sitarin 1554 eli Heino Sitarin 1559 UusVI, Seppo Sijthon 1553 Kive, Heijcki Sijttton 1592, Anders Sidoin 1631 Pari, Caupi Sijtoins (gen.) 1651 Jää; Sidarin mäki 1618 Pari;

Siitari, suku RauJ, Tohm, **siitar**, talo Lip, kyläkunta Ilo, **siitarila**, talo Kont ym., **siitariaho**, **siiteripelto** Räi, **siitarijoki**, **siitarij järvi**, **siitarimmägi** 1742 Ilo, **siitarikangas** RauJ, **siitarimmägi** Imp, **siitarimmäki** Pari, **siitarivuara** Eno, **sitarsuo** Kurk; **siiterhautoi**, pelto LumV, **siiterikujast**, -oja Sak, **siitermäk** Teri; **Siitonen**, suku Kir, RauJ, Tuup, **Siitola**, kylä Ruok, **siitaisellahti** Joe. — Muualla Sidko Ortemov 1500 Inkeri, Siitariine Lukki 1877 Viena, Siidarin Iivan I. Ivan Sidorov Aunus (Huutselkä).

Sirkiä, Sirkei, Sirko(i), Sirkka, v. **Sergei, Sergij**, sn. Sergejev, Sergijev, kr. **Sergios** vartija,

esim. Semenکو Sergejev 1500 RauJ, Sirge Wassilienssonn 1582 Jaak, Sircké Kuismason 1592, Sirgie Torofianpoika 1618 eli Sergiko Dorofeoff 1631 Tohm, Sirgia Ifuanssonn 1614 eli Sergiko Juanoff 1631, Iwann Sirckiesonn 1615 eli Jwan Sergieff 1618 Kurk, Sirgie Huodatsonn 1614 eli Sergei Howatanpoika 1618, Jliä Sirgienpoika 1618 Sor, Sirgo Timonpoika 1618 eli Sergejko Timofieff 1638 Ilo, Sircki wasillsson 1614 eli Sircke wasillsson 1615 Sui, Sergei Onikefz ödhe 1618 Salm, Sergies ödhe 1640 eli Sirgein öde 1642 Kurk, Sirgein ödhe 1642 Imp; I Sirkinen 1560 Kive, Madz Sirkie 1613 PyhVI, Iwann Sirckainen 1614 eli Jwan Sirkinen 1618, Jormana Tzirckainen 1632 Sor, Rigo Sirgiäinen 1618 PieJ, Präcko Särkieff 1618 eli Prächko Särkinen 1632, Kiriantko Sergieff 1638 eli Kijro Särkinen 1646 Kite, Siggfredh Sirgiä 1631 Rautu, Laurinko Sirga 1638 eli Lauri Sircka 1640 Kurk, Onufrejko Sär-gieff 1638 eli Onufreiko Sergioff 1640 Salm, Siffred Clemetzsson Sirckj 1649 Lappee; Sirkien Sari 1613, Sirgiensarij 1632, kylä Rautu, Sirkian wara 1645 eli Sirge Mäki by 1651 eli Sirkein Wara 1646 Hii, Sirkala 1638 Sor;

Sirkiä, suku Joh, Rautu, Räi, UusVI, Sirkiänsaari, **sirkeesoaf** 1. **sirkeisoaf**, kylä Rautu, **sirkeemäk**, -oja, **sirkee**, talo UusVI, **sirkeelä**, kyläkunta Ilo, **sirke-lämaa** Lappee, **sirkeensuo** Ilo, **sirkeevuara**, talo 1600-luvulla Kite, **sirkiim-mäk**, **sirkiempellot**, **sirkiivuara** LumV, **sirkiömmäk** Tohm, **sirgoi** rn., **sirgoim-**

puusti, talo Sui, **sirgoilahti** Salm, **Sirkeinen**, **Sirkka(nen)**, karjalaisia sukuja, **Sirkkuine**, suku Salm, **sergoi**, rn. Suoj, **sergeimpiha**, talo Imp. – Muualla Sirkeine Poavila 1818, Sirkeini Homa 1860 Viena, **sergiansuarik**, saari (Aunus Kuujärvi).

Siso(i), **Sisso(i)**, **Siissa**, **Siisiä**, **Sisko**, **Siisko**, v. **Sysoi**, **Sysoiko**, sn. Sisekin, Sysin, Sysojev, Sysoikin ym., kr. **Sisoes**,

esim. Stehno Sisojev 1500 Käk, Ivaško Sysojev 1500 Ilo, Jouhkima Sissoinson 1589, Sissoi Dementtisson 1616, Sisoiko dompnin, Ertho Sisoipoika 1618 Kite, Sisso Larissonn, Malaphia Sissoosonn 1614 Sor, Lari Sissoosonn 1614 eli Laar Sissoissonn 1616 eli Larka Sisäieff 1641, Sisoiko Markoff 1631 Kurk, Siso Halelianpoika 1618 eli Sisoiko Falelioff 1631 PieJ, Teppana Sisonpoikas ödhe 1618 Soa, Sisson ödhe 1631 Rautu, Sissoicko Stepanoff 1640 Tohm; Kaurila sison 1593 eli Gaurila Sijsoinenn 1614 eli Gaffrila Sisonpoika 1618 Tohm, Kyroi Sissoinen 1632 Kite, Mikifor Sissonen 1638 Pol, mahdollisesti Suni sisien (=Siisiäinen) 1546 Jää, Knutt sisien 1592 Hii;

Sisoi rn., esim. **sisoinkujo** l. **Sisoi** Kokon karjakujo Suoj, **sisoimpeša** l. Pekka Pörhönen, talo ja omistaja Suoj, **Sisso** yl. rn. Laatokan Karjalassa, **Sisso**, suku Sui, **Sissonen**, suku Ilo, KorS, Tuup, **sissoi'a**, talo Ilo, Tuup, **sissonkankas** l. **sissoenkankas** Ilo, **sissoillahti** PieJ, **sissoimäk** Rautu, **sissovvuara** Sui, mahdollisesti **Siissala**, kylä Säkk, **syssilä**, pelto ValJ, **Siisiäinen**, suku Hii ym., **Siisiälä**, kylä RauJ, Ruok, **siisiömmäki** Hii, **Siiskonen** ja **Siskonen**, karjalaisia sukuja, **Sisko** 1637, talo Rääk, joskin mainituilla nimillä on muitakin selitysmahdollisuuksia. – Muualla Sisson akka 1840 Viena.

Sohro(i), **Sohroma**, v. **Sofron**, **Sofronij**, sn. Sofronov, kr. **Sofronios** järkevä, raitismielinen,

esim. Der. Sofronovo 1500 Sak, Szofroma Mikifarasson 1592 Jaak, Elexie Sohromason 1593 RauJ, Sofron Maximoff 1618 PälJ, Sohroma Wasilanpoika 1618 Ilo, Sohrons hemman ödhe 1618 Uuk, Senke Sofronoff, Timoska Sochroinen 1618 Kurk, Wasila Sochromain 1618 Sor; **Sohro(i)** yl. rn. Laatokan Karjalassa, esim. **ukkosohro** l. Ivan Sohromoff Imp, **l'irkki sohroi** l. Sofron Lirkin Suoj, Sohro Riikonen Sui, **sohrola**, talo, **sohrovvuara** Sui, **sohronsuaret** Ilo.

Sohvo(i), **Sohpo(i)**, **Sohvana**, **Sohka**, **Sohko(i)**, mahdollisesti **Sopa**, v. **Sofon**, **Sofon(i)ja**, sn. Sofejev, Sofijev, Sofonov, h. **Sefania** herra puolustaa,

esim. Palka Sofonov 1500 Rautu, Sohffuo iutine 1559 Kive, Soffua Rijonson 1593 Hii, Sääffai Pedrisonn 1614 eli Sochwö Pedrinpoika 1618 Sor, Mikitta Sochkuisonn 1614 Tohm, Sääppä Iwansonn 1614 Vär, Jwaska Sochwonpoika 1618 Sui, Sochwons Enkie 1618 Kite, Sofka Trochkoieff 1631 Ilo, Sächwonan öde 1642 Soa, Sächwo Ilienoff 1645 PälJ: m Sochuon 1551 UusVI, m Soffoinen 1552 Kive, Danila Sochkainen 1614 Lip, Säfönoff Loginas ödhe 1618 Salm, Micko Soffkojeff 1640 Pari; **Sohkanen**, **Sohvanainen**, mahdollisesti

myös **Sopanen**, karjalaisia sukuja, **sohkonniemi** Kesä. — Muualla Sofka Jowanainen 1618 Inkeri, Simanaini Sohvonja 1876 Viena. — Näistä erotettava naisen rn. **Sohja** (esim. Uhtualla), v. **Sofia**.

Soikka, Soikko, mahdollisesti afereesi esim. nimestä **Sisoiko** (ks. Siso), esim. Sysoiko Vaškov 1500 Sak, Vasko Soikin 1500 Inkeri, Suni Soickann 1558, Soikka 1592 Kive, **Soikkanen, Soikkonen**, karjalaisia sukuja.

Soso(i), v. **Soosont, Sozon**, sn. Sozije, Sozinov, Sozontov, kr. **Sooson, So-sontos** pelastaja,

esim. Ivaško Sosui 1500 Käk, Semenko Sozonov 1500 Räi, Elexie sossanan-son 1589 PälJ, Soso Iacobsonn 1614 Sor, Sâso Kostentinanpoika 1618, Sâson Haritans hemman 1618 Kite, Ondria Sâsonpoika 1618 PälJ, Sosân Porcku 1631 Rautu; **Sosoi**, suku Imp, Sui. — Muualla Isak Sozonov 1500 Inkeri.

Sotti, Sotikka, Sotikko, v. **Sotik, Zotik, Isotei**, sn. Zotov, Zotikov, Izotov, kr. **Zootikos** elinvoimainen,

esim. **Sotti**, murteen **sot't'i**, yl. rn. Laatokan Karjalassa, esim. **Sot't'i** Riikonen, Mihein **Sot't'i** l. **Sotik** Mihejev Sui, **Sotti**, suku Imp, Salm, **Sottinen**, murteen **sot't'ini**, suku KorS, Suoj, esim. Iivana Sottinen 1845 KorS, **sot't'ila**, kylänosa, **sot'illahti, sot'insuari, sot't'ila**, talo omist. Sotti l. Isotei Izotoff Suoj, **Sotikov**, suku Salm, Sui ym., **Sotikainen**, esim. Pelagia Sotikainen 1850 Sui, **sotikka** l. **sotikkala**, kylänosa Sak, **sotikka**, talo RauJ, Räi, **sotikka**, saari Juuk, **sotika-aho** l. **sotikoaho** Käk, **sot'ikamäk** Hii, **sot'ikasalm** Jaak, **sotik-koniitty** Käk.

Spirdoi, Spiri, Spirkka ym., v. **Spiridon, Spira, Spirja Spírka**, sn. Spiridonov, Spirin, Spirov, Spírkin ym. (ks. Piira, Piri, Pirtoi ym.),

esim. Spir Levkov 1500 Sak, Foma Spirov 1500 Käk, Spirkovo 1500, kylä Räi, Spirko Juanoff 1613, Spirko Michailoff 1631 eli Spiridonn Michailoff 1641 Kurk, Spiri Teppansonn 1614 Hii, Spiro Timosonn 1614 Lip, Spirka Jwanoffz ödhe 1618 Salm, Spiridon Ryss 1640 eli Spircke Rytz 1641 MetP. — Muualla Spirko Grihnov 1500 Inkeri, Spiirei Viena (Uhtua).

Stafei, Stahvei, Tahvei, v. **Eustafij, Jestafei**, sn. Stafejev, kr. **Eusthatios** hyvinvoipa tai v. **Stefan**, kr. **Stefanos** (ks. Stepan),

esim. **Tahvei**, rn., **tahveillampi** Suoj, Staffien Fed'a l. Feodor Trifonoff Aunus (Kindahankylä).

Stepan, Stopan, Stoppi ym., v. **Stefan, Stepan**, sn. Stepanov, kr. **Stefanos** kruunu, seppele,

esim. Ondrei Teponpoika 1618 eli Ondriko Stepanoff 1631 Ilo, Stepanko Fomins ödhe 1618 Uuk, Stephenko Starast 1641 Pari, Gaurila Steppananpoika 1651 Hii; Stepanan mäki wed tzäsofni ödhe 1618 Uuk;

st'epan(a), st'opan(a), st'oppi, tšoppi, t'oppi ym., yl. rn. Laatokan Karjalassa. Nimissä palataalistuminen ja affrikaatallisuus vaihtelevat eri murteissa, esim. **št'oppila**, talo omist. Stepan Levy Suoj, **tšopivvassi, melointšoppi**,

taloja Imp, Stopa Jakovlev 1820 Salm. — Muualla Maksiman St'oppi l. Stepan Maksimov, St'opanan Mikušši l. Nikolai Jakovlev Aunus (Kindahankylä), Leskiñe Stepana 1889 Viena. — Ks. Teppana, Teppo(i) ym.

Surkka, Sura, Suura, v. **Šurka, Šúra, Aleksander** (ks. Ale, Aleksanteri), esim. **Šurkka, Šúra**, yl. rn. Laatokan Karjalassa, **Surkka**, suku UusVI, **Surkkanen**, suku Ilo, mahdollisesti karjalainen sn. **Suuronen**. — Muualla Pekon Šura l. Oleksander Petrov (Aunus Kuujärvi).

Taasia, Tassia, mahdollisesti v. **Anastasia, Anastasja, Nastasja, Tasja**, sn. Anastasjev, kr. **Anastasia** ylösnoussut -nimen afereeseja,

esim. Joan Tassian 1550 Nui, **Tassia** l. **Tassio**, talo Nui, **taasiolammit** Muol.

— Vrt. afereeseja Nasta, Nasti, Nasto(i).

Talja, v. **Natalia, Natalja, Talja**, sn. Talajev, Talijev, lat. **Natalia** synnyttäjä, (jouluna) syntynyt,

esim. Ingi taliain 1560 VuoR, **Talja**, suku Antr, VuoR, **taljala**, kylä VuoR.

— Muukin etymologia voi tulla kyseeseen.

Tanila, Taanila, Tani, Tanni, Tankka, Tansa, Tanska ym. (ks. Danila ym.),

esim. **Tanila** l. Danila, talo Ilo, **Taanila** 1727, talo Lip, **tuaniilavvuara** KorS, **tansalannurmet, tan(t)sala**, talo, **tantsavvuara** Kiih, **Tanska** l. Taneli Vla. — Muualla Kielöväini Tanila 1880 Viena.

Tanja, Tanju, v. **Taña, Tatjana**, kr. **Tatiane** perustaja,

esim. **davin taña** l. Tatjana Kuutti Suoj, **Tanjunen**, murteen **tanjuñi** l. **tañ-ñuñi**, suku Soa, Sui.

Tarassi, Tara, Taro(i), v. **Tarasij, Taras, Tara**, sn. Tarajev, Tarasjev, Tarasov, kr. **Tarasios** levoton, rauhaton,

esim. Mikulka Tarasov 1500 Sak, rydz Tharas 1552, Tarass Skinnar 1559 eli Taracka Skinnar 1558 Kive, Tarassei Reuonson 1589 Rääk, Eua Taraseison 1589 Tohm, Jffuan Tarasseason 1592, Iwann Tarattzainenn 1614 eli Jwan Tarasian 1618 Pari, Lari Tarossonn 1614 eli Lari Tarosenpoika 1618, Timo Tarasieff 1618 eli Timo Tarassisonn 1615 Sor, Tarassi Naumanpoica 1614 Sak, Taros heman ödhe 1618 Ilo, Tarasia Daidanpoika ödhe 1618 Uuk, Tarrosens ödhe 1640 Sui, Tarassian ödhe 1642 Ilo, Caup Taranen 1646 Lip;

Tarassie l. **Taroi**, yl. rn. Laatokan Karjalassa, esim. **Taronen**, suku Sui, **taroi**mprokoi l. Prokofei Tarasieff Artemjeff Suoj, **tarassi**, talo Hii, **tarassila**, talo Suoj. **tarassiikal'lii** LumV, **tarassiillahti** Kesä, **tarassiillampi, tarassiimpuro, tarassuari, tarassiivvuara** Ilo, **taroinsuari**, metsäsaareke Suoj. **tarovvuara** Kont. — Tarassin Iivan l. Ivan Tarasov Aunus (Kindahankylä), Tarassie Viena (Uhtua).

Tarkka, Tarkki, Tarkko(i), Tarkia, v. **Aristarh, Aristark, Tafka**, sn. Aristarhov, Tarhov, Tarkov, kr. **Aristarkos** paras johtaja,

esim. Joan tarckon 1544 Jää, Antti tarkon 1549 eli A tarkin 1551, Heicki tar-

kin 1558, Rydz Tarcka 1559 Kive; **Tarkkanen, Tarkkonen, Tarkiainen** yl. karjalaisia sukunimiä, **tarkkanallaks** Ilo. — Ryhmän etymologioinnissa otettava kuitenkin huomioon ruots. sn. **Stark** ja adj. **tarkka**.⁴⁴

Taski, mahdollisesti afereesimuodoste, joskin lähtökohta on epäselvä: **Ostaski**, v. **Ostaško, Staško, Evstafij**, joista on syntynyt v. **Taška**, sn. Taskajev, Taskin (ks. Ostafia). Myös **Taška** < Protasij, **Staška** < Afanasij, ym.

esim. Derevnja Ostasikin 1500 Sak, Ostaski Mikitasson 1614 Sor, Hodarij Ostaskinpoika 1651 Hii, Jören Taskinen 1624 Viip; **Taskinen**, suku Kite, Kurk, **Taskila**, talo Kite.

Tatjana, Tanja, Tatti, Taina, v. Tatjana, kr. **Tatiane**,

esim. Tatiana Enckia 1638 Sor, Päuell Tatti 1589 Rautu; **Tat't'i** l. Tatjana Suoj, **Tanju(nen), Tatti** ja **Taina**, karjalaisia sukuja, joskin on myös appellat. **tatti**.

Tavi, Taussi (ks. Davi, Daussi),

esim. Maxima Tausuin 1589 Ilo, Tausainen 1589 Tohm, Jfwan Taussian 1617 Käk, Boris Tausi 1721 Salm; Taffzila 1618, Tausila 1631 Salm; **Tavi, Tavita, Toavita**, hypokorismi **Taussi**, rn. Karjalassa, **Taušši**, suku Salm, **Tavi**, suku Imp ym., **tavissii**, talo, **ukko tavita** l. **tavissii** jehkimä l. Jefim Timoskainen, **tavissiinkangas** Ilo, **tavinkangas, taviirajakko** Suoj, mahdollisesti **ta-vonsoar** Jaak.

Temo(i), Temoska, Tenka, v. **Dometij, Dementij, Demka**, sn. Demanov, Dementjev, kr. **Dometios** kesyttäjä,

esim. Dema Fedkov 1500 MetP, rüdz temo 1545 UusVI, Koske Temonpoika 1615 eli Koski Temon 1613 eli Koski Themon 1617, Mickit Temon^{ca} 1616 Rautu, Temo Kyriänpoika 1618 eli Dementiko Kirianoff 1631, Isak Temonpoika 1618 Sui, Demo Rigonpoika 1618 Kurk, Dementiko Stopanoff 1618 Pari (Temonmoisio); per temon (= Temonen) 1543 UusVI, Staffan themon 1543 Jää, Lau themoi 1550 ValJ (Temola), M temoine 1552 Äyr, Knutt Temo 1613 MetP, Jyri Dementioff 1618 Kurk, Mikitta Temoinen 1631 Rautu, Anders Temoin 1631 eli Anti Demoeff 1640 Pari; Petri Temoskassonn 1582 Kurk, Sydher Temeskss 1614 Rautu; Dencka Mikiferoff 1618 Kurk, Dencka Michaeloff 1631 eli Demka Michailoff 1640, dementiko Cuissmin 1642 eli Tenncka Cuissmin 1646 eli Temka Kuissmin 1648 Sor, Tencka Ondriooff 1647 PälJ; Pauilko Tenkain 1631 Lip, Brusius Denga 1655 Suoj; Temåila by 1550 ValJ, Temola By 1645 Kite, Tengiwarä 1618 Pari;

Temonen, suku Joutse, Jää, Nui, ValJ, Vuoksela, **Temola**, kylä Nui, talo HeiJ, Imp, Nui, **temolammäk** LumV, **temolavvuara** Tuup, **temoniem** Joutse, Lappee, LumV, **temoskorp** Joh, **temosmäk** ValJ; **Tenkanen**, suku Käk, Räi, Säk, **tenkalaht** l. **tengalaht**, kylä Käk, **tengallahti, tenganniemi** Kite, **Tenkä**, talo Kurk, **temoskakangas** Joh⁴⁵, mahdollisesti **temitä**, kylänosa, **temitämmäk** Ruske.

Tenessi, v. **Denis**, **Denisij**, **Dionisij**, sn. **Denisjev**, **Denisov**, kr. **Dionysios**, lat. **Bacchus** viinin jumalalle vihitty,

esim. **Denis Savin** 1500 Käk, **Denesse Watzeiliesonn** 1582 Jaak, **Tenessia Hådarsonn** 1614 Kite, **Tenessi Samulassonn** 1616 Uuk, **Fedorcko denessieff** 1640 Kurk; **Matti Tenessinn** 1558 Kive; **Tenessi**, talo **PyhVI**, **tenessiinsalami Ilo**. — **Muualla Teñessei rn.**, **Teñesseiñi Kauro** 1876 Viena.

Teppana, **Teppi**, **Teppo(i)**, **Teppu**, **Tepu**, **Tehvo(i)**, **Topana** ym., v. **Stepan**, **Stefan**, sn. **Stepanov**, kr. **Stefanos** kruunu, sepele,

esim. **Zaharko Stepanov** 1500 Hii, rydz teppa 1550 eli **Rydz Teppoi** 1558, **M Tepoin^{ca}** (= **Tepoinpoika**) 1558 Kive, **Timo Teppanasson** 1582 Jaak, **Hoskå Teppanason** 1582, **Teppoi Pawilsson** 1614 eli **Teppana Pauilanpoika** 1618 eli **Stepantko Pawloff** 1631, **Teppana Danilanpoika** 1618 eli **Stepantko Daniloff** 1631 Sor, **Teppå Rontkessonn** 1582 Kurk, **Teppo leuonason** 1589, **Ondrei Teponpoika** 1618 eli **Ondriko Stepanoff** 1631 Ilo, **Omena Teppanson** 1589, **Teppana Hodarins ödhe** 1618 Imp, **Teppana Boleinen** 1592, **Teppana Lewoskassonn** 1614 eli **Teppå Lewaskanpoika** 1618 Hii, **Teppana Mijnason** 1589 Kite, **Teppo pedrison** 1592 RauJ, **Hotki Teppanssonn** 1615 eli **Jioff Teppanen** 1618 **PyhVI**, **Teppo Hattunns hemma** 1618 Uuk, **Teppana Vepsä** 1631 Juuk, **Teppana Ulaskanpoika** 1631 Lip (**Teppolanniemi**); **Hans teppon** 1543 Muol, **Bengt teppanan** 1543 eli **Bentti teppon** 1558 Jää, p **Teppon** 1552 Kive, O **tepoine** 1553 Antr, **Anders Teppanan** 1581 Käk, **Lass täpponn** 1591 Rautu, **Jwan Teppanainen** 1618 Suoj, **Jiefko Stepanoff** 1631 Kurk, **Stafan Teppoinen** 1645 Lip; **Kagrateppoi** by. 1618 Kurk, **Teppolan niemi** 1631 Lip, **Teppanala**, talo 1723 Pol.

Edellä mainitut karjalaiset ristimänimet ovat myöhemmin siirtyneet muihin funktioihin, esim. **Teppanainen**, **Teppo(nen)**, **Tehvo**, karjalaisia sukunimiä, **teppanala**, kylä Jää, talo Kesä, PieJ, Pol, **teppana**, metsä Tohm, **Teppanankontu** 1600-luvulla Tohm, **teppanallahti** Imp, **teppanazed**, kylänosa ja asukkaat Suoj, **t'eppeon d'ekki** l. **Jefim Tepponen**, talo ja omistaja Suoj, **teppola**, kylä ValJ, **teppola**, talo Ilo, Lip, Sui, ValJ, **tepommäki** Jaak, **tepompelto** Pari, **teppilä**, talo Sui, **tepula**, talo Äyr, **tehvola** l. **tehvo**, **tehvokangas** Kauk, **t'opanavvuara** KorS; karjalaiset sn. **Tahvanainen**, **Tapanainen** voivat yhtä hyvin olla läntistä perua. — **Muualla Teppiini Lari** 1874, **Teppanaiini Jouhko** 1884, **Tepon leski** 1890 Viena.

Terenti, **Terentti**, **Terentei**, **Tereska** l. **Treska**, **Tero(i)**, **Teru**, v. **Terentij**, **Terreško**, sn. **Terentjev**, kr. **Terentios** kiilloittaja,

esim. **Tereško Ondreikov** 1500 MetP, **Olekseiko Terujev** 1500 **PyhVI**, **terenth** 1559 Viip, **Therentij Koskessonn** 1582 Jaak, **Terentij Andressonn** 1582 Uuk, **Tero Radijson** 1589 Kesä, **Tero panhilason** 1589 eli **Tero Panhilainen** 1614, **Jwan Terentianpoika** 1618, **Tero Wasilanpoika** 1618 eli **Treska Wasilieff** 1631, **Terentej Räpin** 1638 Sor, **Kaurila Teronson** 1589, **Tero Ketoinen ödhe** 1618 Soa, **Treska Mikivarssonn** 1615, **Treskan öde** 1642 Kite, **Jyrki Teron-**

poika 1618 Ilo, Tero Elisienpoika 1618 eli Tereska Jelesioff 1631 Ruske, Terenthei Ortheminpoika, Lari Terenthienpoika ödhe 1618 Sui, Treske Iuanoff 1631 eli Träska Jwanoff 1638, Treska Onisimoff 1636 eli Tereskä Onisimoff 1640, Tereskan ödhe 1642 Kurk, Tereska Mikulin 1631 eli Teroi Mijkuloff 1632 Pari, Rydz Terå 1631 Rautu, Treska dawidoff 1642 Lip, Petteri Tereskenpoika 1651 Hii; p teron 1550 UusVI, Jyrij Teron 1618 Kurk, Ondruska Teeroieff 1631 eli Ondruska Teroinen 1642 Ilo;

Tero, Teroi, Teru yl. rn. Laatokan Karjalassa, esim. **teruvvat'u** l. **Vasili Teronpoika** Kylmä Suoj, **Teroi**, suku Salm, **Teronen**, suku Kive, KorS, Suoj, **terosemäk** Kive, **terozerrajakko** Suoj, **terola**, talo Lip, Rääk, kylänosa Salm, **terolamäk**, Terolan mäki 1631 Rautu, **terolammägi** Sui, **teronaho** Ilo, **terollahti**, **teronniemi** KorS, **teromäki** Kurk, **teromägi** Salm, **teronsilta**, **terovvuara** Sui, **teru**, talo omist. Terentjeffit Imp, **terenttilä**, Terendilä 1631, kylä MetP, talo Tuup, **Tereska**, suku KorS, **tereskä**, talo, **tereskäkosk** Jaak. — Muualla Griška Terujev 1500 Inkeri, Teroin Vaša l. Vasili Terentjev Aunus (Huutsekä).

Termo(i), muovautunut **D'ermoi** l. Jermoi -nimestä,

esim. I terman (= Termanen) l. terminen l. termoinen 1554 Kive, Madz Termoin 1613, Staffan Termainen 1640 Rautu. — Muualla Tjermijeff Iro 1889 Viena, Dermoin Miša l. Mihail Jermolajev Aunus (Matšila). — Ks. D'ermoi.

Tiiho(i), Tiihpo(i), Tiihvo(i), Tiihvana, Tiippana ym., v. **Tihon, Tiša**, sn. Tihov, Tihonov, kr. **Tykhon** kohtalo, sattuma, onnen jumala,

esim. Tichpana pentonson 1593 KorS, Tiffann Iwansonn 1614, Pimina Tipanpoika 1618, Rudak Tipanpoika 1618 eli Rudack Tifonoff 1631 Sui, Tiiffwana Laasersonn 1614 eli Tifana Lasarinpoika 1618, Tiiphana Iwansonn 1614 Sor, Tiippana hädäschin 1618, Tichpu Waske 1631 Suoj, Tiffpā Matfieff 1638 PälJ; Antti Tijhon 1549 Äyr, l. tiippana 1560, Hinrich Tijpana 1637 Jää, Ifwan Tichpanoff 1632 Pari, Sencka Tichonoff 1638 eli Sentka Tichanoff 1641 Kurk, Thomas Tijpā 1642 eli Thomas Tipanen 1646 eli Thomas Tipa 1647 Pari Tichkanas ödhe 1643 Vär, mahdollisesti Tifwiä 1618 Pari. Kirjuri on voinut yhdistää jonkin **Tiippana**-nimen Stepaniin, esim. Tippana. l. Stepan hädäschin 1618 Suoj, ja jokunen **Tiippa**, v. **Tipa** < **Antip**; **Tipanen**, suku Suoj;

Tiihonen yl. sn. Karjalassa, **tiihala**, talo Salm, **Tiippana**, suku Hii, Joh, Kurk, RauJ, Ruok, Viip, **tiihvinänniem** Lip, **tiihpollampi** l. **tiipollampi**, **tiihpovuara** Ilo, **tiihpovuara**, **tiihpollampi** l. **tiihvillampi** Tuup, **tiihpoimmägi** Imp, **tii-pommäk** Ruok, **tihvoniem** SavT. — Muualla Maliini Tiihvana 1889 Viena, Tiihonan Iivan l. Ivan Levontjev, Tiihanan Mat't'i l. Matvei Tihonov Aunus.

Tiitta, Tiitto(i), Tiittu, Tiitu ym., v. **Tit**, sn. Titov, Titajev, kr. **Titos**, lat. **Titus** kunnioitettava,

esim. Jeska Titov 1500 Räi, Ignatko Titov 1500 Sak, Contke Tijtanson 1589, Elexie Tijtanpoika 1618, Tito Wasilieff 1640 PälJ, Tijtta padricason 1592 Pol, Tijtta Greskeson 1593, Pedri Tijtansson 1613 Rautu, Tijtta Ignaatt-

sonn 1614 Pari, Tijtta Hamosonn 1614 Sor, Tijtans Enkie 1618 Uuk; Olli titton 1558 UusVI, Oudochim Tijtann 1614 Tohm, Thomas Tijta 1631 eli Thomas Titoff 1640 Kurk, Lars Tittone 1651 Juuk;

Tiitta, rn. Laatokan Karjalassa, **Tiitta**, suku UusVI, **Tiittanen**, suku Ilo, Jaak, PälJ, **tiittaserryhmä**, kylänosa ja asukkaat Jaak, **tiittala**, vrt. Tiutanmäkj ödhe 1646, kylä Räi, **tiittala**, talo, **tiittalavvuara** Ilo, **pyöreetiitta**, lampi Tuup, **tiitankangas** Suoj, **tiitallaks** Lip, **tiitalluodo** Salm, **tiitanniemi** Ilo, **tiitanoja** Imp, **tiitapellot** Kurk, **tiitasuo** Joutse, **tiitontila**, **tiitovvuara** Pari, **titto** l. **itonkylä**, **titojoki** Kurk, **Tiitu**, suku, **tiitumäk** Kauk, **tiitunniem** Jaak, **Tiittu**, suku Salm, **titusenniitty** Sak, **Tiitua**, murteen **tiituva**, Tijtua med hilipan Moisio 1631, kylä. PyhVI. – Muualla Bašlei Titov 1500 Inkeri, Tiitta Triihpone 1897 Viena, T'iitan Joakoi l. Jakov Ivanov Aunus (Kindahankylä).

Timo(i), **Timoska**, v. **Timofei**, sn. Timofejev, Timoškin, kr. **Timotheos** Jumalaa pelkäävä, kunnioittava,

esim. Timoška Gridin, Timoška Pribysov 1500 Räi, Timujevo 1500, kylä Rautu, Timoškino 1500, kylä Kite, timask rytz 1554 UusVI, Timå Jormassonn 1582 LumV, Timo Erttonson 1589 eli Timo Erthonpoika 1618, Hama Timoskason 1593, Rigo Timoskanpoika eli Griska Timofeoff 1618 Tohm, Timosk briha, Timosk Rijonson 1589 Pari, Timoska Euanson 1590 Räi, Timosk Koskessonn 1593 eli Timåska Koskenpääika malku 1618, Timåskas ödhe 1640 Hii, Timoska Haparain 1613 Sak, Spiro Timosonn 1614 Lip, Timosk Rydz 1616 MetP, Hodari Timonpoika, Timi Vlasianpoika, Timoset 1618 Ilo, Timofei Cond Rathieff 1618, Timoska Andriooff 1651 Salm, Vlasei Timofeinpoika, Kyrola Timonpoika 1618 Imp, Timo Moisienpoika 1618 Sui, Timoska Joukionpoika, Timoska Höckäin ödhe 1618 Kite, Timoska Sochreinen, Bogdan Timoskan 1618, Peer Timonen 1648 Kurk, Ostaska Timofieff 1640 Sor, Timoskainen 1640 PieJ, Timån öde 1642 Uuk; Timonwaara 1642 Lip, Timoskan autio 1640-luvulla, Timola, kylänosa 1700-luvulla Tohm;

Timo, yl. rn. Karjalassa, **T'imu**, rn. Sui, **Timonen**, suku Imp, Räi, Salm, Suoj. **timoila**, talo Salm, **timolallampi**, **timovvuara** Ilo, **timovvuara** Juuk, **Timoska**, suku Ilo, Kurk, PieJ, **Timoskainen**, suku Ilo, **timoskala**, Timåschala 1646, kylä Räi, talo Ilo, **timoska** l. **timoskallampi** Ruske, **timoska-aho** Kauk, **timu**, talo omist. Timo Lipitsä Sui. – Muualla Savast'janko Timujev 1500 Inkeri, Timoñi Jeyssai 1865 Viena. Timoin Grigoi L. Grigori Stafejev Aunus (Kindahankylä).

T'isu l. **Tšisu** l. Timo Suoj, v. **Tiša**, Tihon (ks.ed.),

mahdollisesti Tijssu Mickulason 1589, Tiissin öde 1642 Kurk.

Tolja, v. **Tólja**, afereesi täysmuodosta **Anatolij**, sn. Anatol'jev, Anatolin, kr. **Anatolios** mies idästä, auringonnoususta,

esim. Iacop Tolia 1558 Viip; **tol'l'a** l. **tol'a**, rn. Ilo ym., **Tolja**, suku Viip, mahdollisesti **Tolska**, suku Vla, vrt. v. **Tol'sa**; **Tolsa**, karjalainen sn.

Toro(i), Toroska, Torohvi, mahdollisesti **Torho(i)**, v. **Dorofei**, sn. Dorofejev, Dorošev, kr. **Dorotheos** Jumalan lahja,

esim. Doroh Fedkov 1500 Hii, Doroško Ontušov 1500 Sak, Toras Olli 1543 eli toros Olli 1545, Toras Hans 1559 Kive, C Torann 1551 eli C toron 1554 UusVI, Torckå Emiliesonn 1582, Penttke Tårkinen 1614 Sor, Torofea Omelieson 1589, Torofea Michittason 1590, Ossipko Tårhanoff 1631 eli Ossipko Torohanoff 1638 Ilo, Torofea Emelieson 1589 Kite, Simon Torska, Thomas tårska 1613 Rautu, Andrei Toroskan 1618, Thoro Pirhinpoika 1618 eli Dorofejko Pirhuieff 1638 eli Torho Pirupoika 1651 Hii, Toro Trofimanpoika 1618, dorofeiko Oxentieff 1640 eli Dåroska Oxentioff 1642 Sui, Torofians hemman eli Matti Toroinen ödhe 1618 eli Matfiko Dorofeoff 1631 eli Torrosens ödhe 1640 PälJ, Dorofiko Omosoff 1631 eli Tårffeio Omosioff 1632, Oloff dårainen 1641 Pari, Toras ödhe 1631 Rautu, Dorofei Sawasson 1632 eli Dåroska Sawelioff 1642, Tåroska Sawelioff 1647 eli Dråska Sauin 1651 Uuk, Toroskainen 1683 Salm;

Toro l. **Doro**, suku Hii, **Toro**, suku Imp, Jaak, Salm, **Toroi**, suku Suoj, **toroila** l. **toroilu**, talo Salm, **toronkennäs**, mäki Jaak, **toromäk** LumV, **torommäk** Jaak, **torosuari** Kurk, **torokset**, metsä Rautu, **Toroska**, suku Hii, **toroskala**, talo Eno, **Toroskainen**, suku Ilo, **torohpeivvuara** Sui, **torohviillampi** Ilo, **torohvillampi**, **torohvinnemi**, **torohvimpelto** Lip, **torohvillaks**, **torohvinsuar** Uuk, mahdollisesti **torhojärvi** Räi. – Muualla Toroin livana l. Ivan Dorofejev Aunus (Kindahankylä). – Ryhmästä erotettava läntiset Toro-nimet.

Triihpo(i), Triihvo(i), Triihvana, v. **Trifon**, sn. Trifonov, Trifanov, Trihanov, kr. **Tryfon** hemmoteltu,

esim. **Triihpo**, suku Sui; Sirkeini Triihvo 1817, Jakoleff Triihvana 1889, Triihposen Palaga 1902, Triihpone Tiitta l. Tripon Tiitta 1897 Viena. – Ks. Riihpo, Truhpo(i).

Trohkima, Trohko(i), Trohpi, Troska, Trossi, v. **Trofim, Troška**, sn. Trofimov, Trošin, Troškin, Troškov, kr. **Trofimos** kasvatti,

esim. Jyrgi Trochkimason 1592 Jaak, Tråske Jffuansson 1592 Räi, Drochima Michellssonn 1613 Kauk, Trochko Elixienpoika Jeskanen 1618 PieJ, Trochkima Satamiell, danila Trochkoinen 1618 Lip, Trofimko Lukin 1631 eli Tråska Lukin 1638, Tråsko l. Tråska Trofimoff 1631 Sor, Saava Trokkonen 1637, Trochkima Danilanpoika 1640 Kont, Tråchimas ödhe 1640 Sui, Toro Trofimanpoika 1642 Kurk, Mina Trochimanpoika 1642 Ruske, Wasili Drochima 1724 MetP;

Trohki l. **Rohki**, rn. KorS, **Trohpi** l. **Rohpi**, rn. Sui, **Trošši**, rn. Suoj, **Trohpi**, suku Salm, **(t)rohpila**, talo **(t)rohpinsuo** Imp, **(t)rohkoila**, talo Suoj, **Trošši**, suku Salm, **troššintalo** KorS, **troššila**, talo omist. Trofim l. Trošši Rysä Suoj. – Muualla Trosko Ontonov 1500 Inkeri, Trohkimaifi Soava 1832 Viena. – Ks. Rohkima, Rohko(i).

Truhpo(i), Truhpana, Ruppana, v. Trufan l. Trifon, sn. Trufanov, Truhanov, kr. Tryfon hemmoteltu⁴⁶,

esim. Trufannik Maksimov 1500 Räi, Mijna Truhpanson 1589 Kesä, Truhpana Naumason 1589, Truphans ödhe 1640 Ilo, Achpo Truchponpoika Kuisnetz 1618 PälJ, Truppan Michkalinpoika 1618 Tohm, Trufanan öde 1642 Kurk; Truchpon Wara 1618, nyk. **ruppovuara Kite, Truhponen**, esim. **truhpoñi lari**, talo ja omistaja Suoj, **Truhponen**, suku, **truhpozienselgä Sui, Truhpoñe**, suku Salm, **Ruppana**, suku, **ruppanarranta Syskyjärnessä Imp.**

Ulaska, v. Vlaska, Vlas, Vlasij, sn. Vlasjev, Vlasov, Vlaskin, kr. Blasios, lat. Blasius sammaltava, vääräsäärinen⁴⁷,

esim. Vlasko Demidov 1500 Käk, Iffwan Wlaskesson 1615 Rautu, Wlask Enckesson 1615 Räi, Wlaske Echrinsson 1616 Kurk, Vlasko Dementioff 1631 Salm, Vlaska Iwanoff 1631 Sui, Homa Ulaskanpoika 1631 Lip, Vlaska Hofwatsson 1663 eli Vlaska Hodatsson 1668, Simon Ulaska 1688 Jää (Antr); Wlaskan Niemi 1618 Hii, Vliaskannemj 1638 Sor;

Ulaska, suku ja kylänosa Antr, **ulaskaniem Hii, ulaskehaka, -järv Rautu**. — Ks. Voloska.

Ulassi, v. Vlasij (ks. ed.),

esim. Wlassia Jffuanson 1589 Tohm, Wlassia Sinckoinen 1592 Lip, Vlasia Hokonpoika 1618 Ilo. — Muualla Ulassieñi Ul't'o 1870 Viena.

Uljana, Uljo(i), Ulli, v. Uljan, Julian, sn. Uljev, Uljanov, kr. Julianos ko-mea, uljas, tai vast. naisennimi v. **Uljana, Juliana, kr. Juliana t. Julia,**

esim. leski Ulianka 1500 MetP, Vliana Enckia 1638 Kurk, Vlianian öde 1642 Ilo;

Ul't'i l. Ul't'oi l. Uljoi l. Uljana, yl. naisen rn. Laatokan Karjalassa, ul't'in-kallijo Eno, ul't'oij johor, talo omist. Jegor Uljanov Salm, **Uljonen**, suku, esim. **ul't'oñi ol'eks l. Aleks Uljonen, ul't'ozienagja**, kylänosa Suoj, **Uljola**, murteen **ul't'ola**, kylänosa Sui. — Muualla Ul't'oin Iivana l. Ivan Uljanov Aunus (Huut-selkä).

Ulko(i), v. Ul'ka, Uljan (ks. ed.),

esim. Mihal Ulkov 1500 Käk, Sofronka Ulkov 1500 Sor, Ulkovo 1500, kylä KorS, Kite, Danila Wlckonson 1589 Kiih, Wlko hodarsson 1589 Imp.

Upri, Upro(i), vrt. Opri,

esim. **ubrillambi Salm, uprinkangas Kir, upromäk Hii.**

Usta, Usti, Usto(i), v. Ustin, Justin, Ustja, sn. Ustinov, lat. Justinianus, Jus-tus oikeamielinen,

esim. Jaško Ustinov 1500 Kurk, **ušt'i, ušt'oi**, naisen rn. Imp, Soa ym., **Usti**, suku Imp, **ušt'a, ušt'oi rn., Ust'anov**, suku Salm.

Vaaka, Vakaa, Vakka, Vakko(i), v. Vakh, kr. Bakkhos viinin jumalalle py-hitetty,

esim. Iwann Wackainen 1614, Dimittri Wackonen 1618 eli Dimitriko Wacka 1631 Kurk, Jyrgi Wasilanpoika Wakanen ödhe 1618 Nmes, Wakan öde 1642 Kite;

Vaakanainen, suku Juuk, Nmes (mainittu jo 1618), PieJ (1631), Ilo (1631), **vuakanala**, talo PieJ, **vuakana**, talo Nmes, **vuakanen**, järvi Ilo, **vakkojoki**, **-lahti**, **-salmi** Sor, mahdollisesti **Vakki**-nimet, esim. **vakkila**, kylä Nui, Rautu, Viip, joskin on olemassa muukin selitysmahdollisuus.

Vaassa, **Vaassi**, **Vaasso(i)**, **Vaassu**, **Vasa**, **Vasi**, **Vaso(i)**, **Vasu**, **Vassa**, **Vassi**, **Vasso(i)**, **Vassu**, **Vaatsi**, **Vaatso(i)**, **Vatsa**, **Vatsei**, **Vatsi**, **Vatso(i)**, **Vaassila**, **Vaatsila**, **Vassila**, **Vatsila**, **Vasselei**, **Vaslei** ym., joissa laatokankarjalaisissa murteissa esiintyy tavallisesti palataalistunut *ś* tai affrikaatta *tš*, v. **Vasilij**, **Vasilei**, **Vasja**, sn. Vasiljev ym., kr.-lat. **Basilius** kuninkaallinen,

esim. Rydz vasill 1543 eli rydz vatzil 1553 UusVI, Simon vasilin.^{ca} 1549 eli Simon Wasselinen 1560, m Vasilin.^{ca} 1552, Ihannus wassilins 1557, Lass Wadzell 1558 Kive, Wattzell Ryss 1557, Vasilie hulcka 1559 Viip, Sirge Wassiliessonn 1582 LumV, Watzeilie Demittriessonn, Watzeilie Hortonsson 1582, Wasill Mikitassonn 1614, Jouchkima Watziliessonn 1632 Kurk, Wasila reuonsonn 1593 Tohm, Simana Wasselsson 1613 Rautu, Laari Waassellsson 1613 Kauk, Watto Iwansonn 1614 eli Waatzo Iwansonn 1615 Sui, Watzin moisio 1618, Jusse Wassinen 1651 Pari, Wasill Hamoinenn 1614, Waske Wasilanpoika 1618, Watza Iefimoff 1648 PälJ, Ennike Wasilanpoika, Wasila Ofrunpoika ödhe 1618, Wadzoisen ödhe 1642 Sui, Wasila Hodarinpoika Sor, Osip Wasilanpoika Abromwunucka 1618 PieJ, Vaassila Repoinen 1618 Juuk, Båg-dasko Watzilieff 1631 eli Båska Wasilieff 1638, Waasila Kijski 1632, Tråfimka Wassalainen 1641 Hii, Wasila Vilockin 1631 Ilo, Waska Watzoj 1638 eli Waska Watzojeff 1640, Iwanko Watzioioff 1646 Kite, Watzilie Prest 1642 Imp, Wasilan öde 1642 Jaak, Waasilan öde 1643 Tohm, Matz Waselj 1653 Äyr; Wasala By 1631 Sor, Vasilanvaara 1600-luvulla, kylänosa Tohm;

Vaša, **Vaši**, **Vašu**, **Vašša**, **Vašši**, **Vaššu**, **Vatšei**, **Vatšoi** ym., rn. eri puolilla Laatokan Karjalaa, **voassila**, talo Jaak, Räi, Tohm ym., **vassila** l. **vaššiila**, talo Ilo, **vuassilalahti** l. **vuassillahti** Lip, **vuassillahti**, **-lambi** Suoj, **vuassilamäk** Kurk, **vuassillaht**, **-niem** Kesä, **vuassalallambi** Suoj, **vasselillampi** Pari, **vassa** l. **vašša**, talo Rautu, **Vassi**, suku, **vassimäk** Kuol, **vaššimpyörek**, koski Lip, **vašoinkoski**, **-suari** Suoj, **vassoillomu**, notko Sui, **vasu**, talo Rautu, **vassu**, talo omist. Vasili l. Vassu Martiskainen Ilo, **vuattšila**, talo, **vuatšinahö** Sui, **vuatšillaht**, **vuatšinniemi** Imp, Sui, **vuatšimmäk** Hii, **vuatšoinseigä** Sui, **vuatšo(i)**, puro Ilo, **vatšummikolam mökki**, omist. Nikolai Jeskanen Ilo. — Muualla Kielöväini Voassila 1836, Voassilaini Ohvo 1888, Karvoñe Vašši 1915, Vatsun Out'i 1921, Vatsuñi, Kiekiñe Vaššelei, Vaššim Muarian talo Viena, Maksiman Vaša l. Vasili Maksimov Aunus (Kindahankylä), **vašuonsuar** (Aunus Kuujärvi).

Vaava, **Vavuli**, v. **Vavila**, **Fáva**, sn. Vavilin, Vavilov, Vavin, kr. **Babylas** sekoitus,

esim. Wawuli Mikitin 1618 eli Wohwilka Mikitin 1638 Sor; **Vaava**, murteen **voava** l. **vavul'**, rn., **voavalaks** l. **vuavalaks**, **vuavoja** Hii, **vavulam mikko** l. Mikolai Memonen Suoj, **Vavuli**, suku Kurk, **vavul'**, pelto LumV.

Vahro(i), **Varho(i)**, v. **Varfolomei**, **Vahramei**, kr. **Bartholomeos** l. Ptolemaioksen poika,

esim. Varchomia Dansason 1589 Sui, Wachruska Carpoff 1640 Sor; **Vahro**. rn. Ilo, Sui ym., **vahrommäki** Sui; **Vahroi**, suku Salm; Vahron Miitrei 1853 Viena, Vahroin Griša l. Grigori Markov Aunus.

Vala, **Valei**, **Valo(i)**, v. **Valaam** t. **Valentin**, **Valja**, sn. Valejev, Valentinov, h. **Bileam**, lat. **Valentius**, **valens** vankka, terve,

esim. Isack walesson 1582 Jaak, Ellesei Valokainen 1842 Sui; **val'ei** l. **valleinkylä**, **val'eil'isto** l. **val'ozed**, **val'ei starikan talo** Suoj, **val'inkoski** Jaak, **Valtti** l. Valentin Soa, **Val'u**, rn. Viena (Uhtua).

Valassi, **Valas**, **Valassu**, **Volossu**, **Voloska**, v. **Vlasij**, **Vlas**, **Vlaska**, sn. Volos, Volosov, Voloskov, kr. **Blasios** (ks. Ulaska, Ulassi),

esim. Rodivonko Volosov, Derevnja Volosovo 1500 (nyk. Volossula) Sak, Jffuan walatsuinen l. Walassuin l. Iffuan wolotsuin 1589 Imp, Jgnat Walasseässon 1589, Walassei Juanoff 1632 eli Vlaska Iwanoff 1631, Walasse Jwansson 1634 Sui, Lauri Wolitzuin i Wolitzula 1613 Sak (Volossula), Wlask Enckesson 1614 eli Woloski Enckesson 1616 Rää, Vlasia Hokonpoika 1618 Ilo, Wlasei Fedorifz ödhe 1618, Vlasko Dementioff 1631 Salm, Vlasi Mikiffaroff 1632 Kurk;

Valassi l. **Valas**, rn. Suoj ym., **valassila**, talo Imp, **valaslambi**, **valassimmäk** Sui, **valassu** l. **valassuvuara** Tuup, **valassumpuro** KorS, **volossula**, Wäloitsula 1645, kylä, **voloska**, Woloskanmaa 1641⁴⁸, kylänosa Sak. — Muualla Valassi Ivanov 1841 Aunus (Vieljärvi).

Vana, **Vano(i)**, **Vanu**, **Vankka**, **Vanni**, v. **Vanja**, **Vanka**, Ivan-nimen afereeseja,

esim. Iffuantke moisieson 1593, Wanka Matfeinpoika ödhe 1618 Ilo, Wanke Bogdananpoika 1618 eli Wantko Bogdanoff 1631 PälJ, Wanka Kåbeloff 1618, Wanka Konewall 1640, Wancke Leffwoskin 1640 eli Wandtka Levoskin 1641 Kurk, Ochwona Wanninpoika 1618 Imp; Henrich Wanninen 1614 Pari, Mårthen Wanainen 1631 Kurk, Ihanda Waninen 1645 Sui;

Vaňa, yl. rn. Laatokan Karjalassa, esim. **vaňan iivan** l. Ivan Jehkonen, jonka isä oli Ivan l. Vaňa Jefimoff, **vaňazed**, talo ja perhe Suoj, **Vanala**, murteen **vaňala**, talo omist. Ivan l. Vaňa Pohomoff, **vanaloisaho** Rautu, **Vana**, rn. Lip, **Vanu** l. **Vanju** l. **Vaňu**, rn. Laatokan Karjalassa, esim. **vaňuranta** Sui, **puavilav vanka** l. Ivan Terentjeff, talo ja omistaja LumV, **vaňkallambi** Ilo, **Vankka**, **Vanninen**, **Vanonen**, karjalaisia sukuja, **vannisemmäki** Ruske, **Vannila** l. **Vannilanvaara** 1637, kylä Rääk, Ondrei Borissanpoika Vanninen 1890 Sor. — Muualla Vaňan Miša l. Mihail Ivananpoika Tihonov, Maksiman Vaňa l. Ivan

Maksimov Aunus, Kalinan Vañu l. Ivan Kalinin (Aunus Kuujärvi).

Vanassi, v. **Afanasij**, kr. **Athanasios** kuolematon,

esim. **Vanassi**, kylänosa Teri.

Varahvontta, **Vontta**, **Vontti**, v. **Ferapont**, kr. **Therapon** palvelija,

esim. Sirkeine Varahvontta 1794, Lesoni Varahvontta 1894 Viena, **Vontta**, **Vontti**, rn. Viena (Uhtua).

Varlo(i), v. **Varlaam**, sn. Varlamov, Varlanov, kald. **Barlaam** kansanpoika, esim. Warlamko Danilooff 1645 eli Warlo Danilooff 1648 PälJ; **varlonaho** Ilo.

Varvo(i), **Varvara**, **Varvana**, v. **Varvara**, sn. Varvarin, kr. **Barbara** vieras, ulkomaalainen, barbaari,

esim. Varvara Karpov 1500 Käk; **Varvoi**, naisen rn. Sui, Suoj ym., **varvananaho** Ilo; Varvana Iivanantytär 1895, Huotariini Varvana 1915 Viena.

Vaska, **Vaske**, **Vaski**, **Vasko(i)**, **Vasukka**, **Vasukki** ym., v. **Vaška**, **Vasjuk**, **Vasilij**, sn. Vaskov, Vaškov, Vasjukov, kr. **Basileios** kuninkaallinen,

esim. Vaško Demidov 1500 Käk, Vasjuk Zaharov 1500 Räi, Derevnja Vaškovo 1500, kylä PyhVI, Waske Mihilssonn 1582, Waske Iwansonn 1614, Iwann Wasuckainen 1614 eli Jwan Wasukanpoika 1618, Wasill Larisonn 1615 eli Waske Lariunoff 1618, Waske Minoefsin Hömö 1618, Waske Kuismin, Waske Denisioff 1631, Waska Wasilieff 1638, Waskas ödhe 1640 Kurk, Waska Gabrielson 1582 eli Wacila Kauroson 1589, Everki Waskenpoika 1618 eli Owerkiko Waskoff 1631 Sor, Waskij michelson 1589, hilippa waskess(on), Waske Kaitainen 1613, Waske Prockess(on) 1614, Waske Orianpoika 1615 eli Waske Orianpoika 1640, Simon Waskesson 1641 Rautu, Waske Jffuansson 1593 Hii, Waska Kyronpoika ödhe, Waske Wasilanpoika 1618 PälJ, Wasko Ondreoff, Hendrich Wasuck 1631 Pari, Waska Wilakin 1631 Ilo, Waska Watsoj 1638 Kite, Wasken öde 1642 Uuk, Ontonkä Waskin 1651 PieJ, Anckar Waskesson, Carl Mörnes Ryskebonde 1664 Äyr; Wasko Niemi 1631 eli Waskala 1638 eli Waskanniemi 1642 Sor, Wasuckala ödhe 1616 Rautu, Vaskonvaara, talo 1730 Kont;

Vaška, **Vaško**, **Vašukki** yl. rn. Karjalassa, **vaskela**, kylä MetP, **Vaskelainen**, suku Rautu, **Vaškin**, suku Salm, **Vaskinen**, suku Viip, **Vasko**, suku Ruske, Salm ym., **vaškol'a**, talo Lip (1651), Kont, **vaškonkoski**, **vaškollaks** Lip, **vaškon-selgä** Sui, **vaškonsuo** PälJ, **vašsukkala**, talo Lip, **vassukkala** l. **vasilja**, talo Tohm. – Muualla Vasjuk Martynov, Vaška Karpov, Vasko Koreljanin 1500, Wasche Kiriloff 1618 Inkeri, Vasjuk Geimojev 1563 Aunus.

Vata, **Vatei**, **Vatu**, **Vatka**, **Vatakka**, v. **Fadja**, **Fad'ka**, **Fadi**, **Vadi**, ks. **Faddei**, **Fadei**,

esim. Fatko Titoff 1631 eli Fateiko Titoff 1640 Sor; Päuell Watain 1616 Käk, Simon Wadain 1631 Lip; **Vat'a**, **Fadei**, **Faddei** yl. rn. etenkin Laatokan Karjalassa, **Vatanen** yl. sn. Karjalassa, **vatane**, metsä Jää, **vatasiinütyt** Kir, **Vatakainen**, suku, **vatakaisellahti**, **vatakaisemmäki** PyhS, **vat't'ei**, talo, **vat'-**

t'eimmäki Hii, **vat'einniem** Imp, **Vatka**, suku Jaak, KorS, Muol, Räi, **fat'kapetto** Muol, **Fadjukov**, suku Salm. Suojärveltä on merkitty **vat'a** Vasilij-nimen hypokorismiksi. — Muualla Vataŋe Marttina 1903 Viena.

Veera, murteittain **Viera**, v. **Vera** usko, yl. naisen rn. Karjalassa, esim. **veeramökki**, omist. **Veera** Karhapää Ilo, **Viera** Salm, **veeransärkkä**, harju PyhS.

Vehvilä, v. **Fefil**, **Feofil**, sn. Fefilov, Feofilov, kr. **Theofilos** Jumalan rakastama,

esim. E Veffuij 1552, Suni Veffuilen (=Vehviläinen) 1557 Jää, Johan Wehviläin 1631, Suni Wechwiläinen 1640 eli Saika Wächwilainen 1641 Kurk; **Vehviläinen** yl. sn. Karjalassa, **vehvilä**, talo RauJ ym., **vehviälä**, kylä Ruok.

Vetja, **Vetju**, **Vetko**, **Veska**, **Vetora**, **Veutora**, **Vietora**, **Vyöter** ym., v. **Fedja**, **Fedka**, **Feodor**, **Fjodor** ym., sn. Vetkin, Veškin ym., kr. **Theodoros** Jumalan lahja,

esim. Kyro Wetkonn 1593 Imp, Fedodtkä Wedtka 1642 Kite, Wädtköisen öde 1642 PälJ; Wedtkon Taiwall 1642 PieJ;

Vet'a, **Vet'o(i)**, **Vet'u**, **Vet'ka**, **Vet'ko(i)**, **Ve(u)tora**, **Vietora**, **Vyöter**, **Vyöttö** ym. yl. rn. etenkin Laatokan Karjalassa, **vet'a-aho**, jonka kaskennut aikoinaan Feodor Pajarinen Ilo, **Vet'a** l. Feodor Pansu LumV, **Vyöterin Vet'u** l. Feodor Kuusmin LumV, **vetullampi** Ilo, **vetkemäk**, talo Rautu, **Vetko**, **Vetkonen**, sukuja Karjalassa, **vetko-aho** Räi, **vetkontaival** l. **-taipale** Juuk, **vetkänsuo**, **fetkänsuo** Imp, **Veska**, suku Imp, **Veutoran** Anni l. Anna Jerkku Jaak, **vyöteri-mäk** Kurk, **vyöttö**, talo UusVI. — Muualla Vetoŋi Onuhrie Viena, Ved'on Vaša l. Vasili Fedorinpoika Sergejev Aunus. — Ks. Fedja, Fedko ym.

Vetossa, v. **Fedosia**, **Feodosia**, kr. **Thedosia** Jumalan lahja,

esim. **Vetossa** yl. naisen rn. Laatokan Karjalassa, esim. **Vetosii** l. Feodosia Jerkku Jaak.

Vetotta, ks. Fedotta, Hotatta, esim. **Vet'otta**, talo Hii.

Viili, v. Filin, kr. **Fila-**, **Fili** -alkuiset nimet,

esim. Orjefa Filin 1500 Käk; **Viili**, suku Antr, MetP, Sak, **viilikylä** l. **-fiilikylä** PyhVI, **viiliälä**, talo Nmes, PieJ; Fedotko Filin 1500 Inkeri.

Vilka, **Vilka**, v. **Filka**, **Fil'ka**, **Filipp**, kr. **Filippos** ⁴⁹,

esim. Wilgasens hemman ödhe 1618 Nmes, Madz Wilska 1632 Kive, Oloff Wilska 1638, Anti Wiskainen 1640, Anders Filska 1647 eli Anders Wilska 1648 Pari; Jwan Wilgunen 1618 Kite; **Vilkanen**, suku Säk, UusVI, **vilikasen-niemi** Juuk, **vilgampeldo** Sui, **Vilka**, suku Pari. — Mahdollisesti ryhmään kuuluu, joskin äänteistöltään epäselvänä. **Vilkuna**, esim. Rijko wilkunan 1589 Kite, Wilgunaises ödhe 1640 Jaak, Wilgunan öde 1642 Soa. — Ks. Filka, Filska, Hilka, Hilska.

Vilo(i), **Vilokki**, **Vilakka**, v. **Filja**, **Filjaka**, **Filipp** tai **Filat**, **Filatij**, **Feofilakt**, **Filakt**, kr. **Feofilaktos**, **Theofylaktos** Jumalan varjelema⁵⁰,

esim. Jyriy Willoieff 1618, Jusko Willajeff 1641 Uuk, Wasila Vilockin 1631 eli Waska Wilakin 1631 eli Vasila Vilkoieff 1637 Ilo, Olexiko Wilakoff 1631 Salm, Carpuska Wiläckieff 1638 eli Carpuska Willak 1640 eli Carpuska Willkujäff 1640 eli Carpuska Wilkoieff 1645 Ilo, Anti Wilonen 1640 Pari;

Vilokkinen, suku Ilo (mainittu jo 1631) Sui, **vilokkaani** Sui, **vilokkini(i)** Suoj, **vilakkievaša** l. Vasili Jelkänen Sui, **vilakkiekorp,-mäk,-salo** Räi, **vilatken-niemi** Imp, **vilokinselgy** Sui, **vilakkala**, Wilackala 1613, kylä Sak.

Virsu, v. **Firs**, kr. **Thyrsos** viiniköynnöksellä koristettu sauva, esim. **Virsu**, suku Joh, MetP, **Virsunen**, suku Kite, **Virssi**, suku Salm.

Vohvana, v. **Fofan**, ks. Havana, Huohvana,

esim. Wohua harilan 1544 eli Wohuan haruilan 1553, rüdz wohuan 1550 UusVI, vohwana 1557 Viip, Wohuann Onttonsson 1593 Tohm, Matz Wochwanain 1653 Äyr: **Vohvanainen**, suku, **vohvanala**, talo Kive.

Vola, **Volo(i)**, **Voloti**, **Volkka**, v. **Volja**, **Volui**, **Volodja**, **Vladimir**⁵¹ t. **Vsevo-lod**, sn. Volov, Volodin, Vladimirov, merkit. hallitsija, kaikkivaltias,

esim. Michkaill Wolo 1613 Rautu, Wolodi Dementtisonn l. Dementinpoika 1614 Ilo, Walodin Marckesonn 1614, Climko Wolodin 1631, Wolodin ödhe 1642 PälJ, Wolotka Jwanoff 1618, Wälodka Parpheioff 1642 eli Wolko Parfi-off 1645 eli Wolka Parfeoff 1646 eli Wälcke Parfioff 1648 Sor, Wolodimeres öde 1640 Kurk, Wolk Wlasieff 1618, Michaelka Wolkoff 1631 Lip;

Volotti l. **Volotja**, rn. Ilo ym., **volotiaho** Ilo, **Volotinen**, suku Ilo, Kauk, Kite, KorS, Tuup, **Vola**, suku, **volammägi**, kylänosa Salm, **Volkka**, suku Lip.

Ännikkä, ks. En(n)ikka, Onikka, Onikki,

esim. Ennike Rijgoisonn 1614 eli Ännikkä Grigorieff 1618 Lip, Ennicke Lucassonn 1614 eli Ennika Lukanpoika 1618 eli Onitka Lukin 1631, Håpoi Ennickässon 1614 eli Håphan Ennickässon 1616 eli Hopain Ännickepääka 1632 Sor, dimittre Ennikesonn 1614 eli Dmitreiko Onikieff 1618 Uuk, Ewa Ohwonosoff Ännäkäinen 1618 Juuk;

Ännikkä, Enniken niemi by 1592, Ennicken niemi 1614, Ännikän Nemj 1638, kylä Uuk, **ännikänsuo** Ruske, **ännikäniem** Hii, **ännäkäinen**, järvi, **ännä-käniemi**, mahdollisesti **änisevvuara** PieJ.

Ärttö, ks. Ertto,

esim. Iffua ärthon 1549 eli Iwan Ärttoin 1559 UusVI.⁵²

III. Nimien rakenteesta ja kieliasusta

Karjalaisessa henkilönnimistössä muodostavat vanhimman kerrostuman eriaiheiset alkukarjalaiset nimet (ks. Viljo Nissilä, *Karjalaista nimitystutkimusta*, s. 26–), joiden ylle levittäytyi ortodoksisen kirkon tuoma kreikkalais-venäläinen nimistö, jossa joukossa oli myös joitakin slaavilaisia nimiä. Karjalaisasutuksen mukana tämä nimistö oli levinnyt ennen Pähkinäsaaren rauhan sopimusta (1323) itäiselle Kannakselle Jääskeä ja Äyräpäästä myöten sekä jo varhain Savoan ja vieläkin kauemmas länteen ja pohjoiseen päin. Kolmannen ristiretken (1293) jälkeen alkoi Karjalan kannakselle tunkeutua läntistä nimistöä: länsisuomalaisia nimiä sekä skandinaavista ja alasaksalaista henkilönnimistöä, jota Pähkinäsaaren rauhan jälkeen alkoi tunkeutua voimakkaammin myös Novgorodin luovuttamiin Äyräpään, Jääsken ja Savon kihlakuntiin. Täyssinän ja Stolbovan rauhojen (1595, 1617) jälkeen alkoi Laatokan Karjalaan ja Itä-Kannakselle läntinen nimivirta ennen muuta voimakkaan savolaiseksansion mukana.¹

Rakenteeltaan Karjalan ortodoksiset henkilönnimet ovat, kuten yleensäkin, täysnimiä ja niistä muovautuneita kansanomaisia nimiä l. hypokorismeja: nimen painollisesta alkuosasta syntyneitä apokopee- l. loppuheittomuotoja, synkopee- l. sisäheittomuotoja ja painollisesta jälkiosasta muovautuneita afereesi- l. alkuheittomuotoja.² Täysnimet ovat virallisia kreikkalais-heprealaisia almanakka-asuja, jotka ovat muuntuneet myös slaavilaisessa nimimaailmassa. Karjalan ortodoksisten nimien lähtökohdat ovatkin lähinnä vastaavat venäläiset nimiasut hypokorismeineen, harvoin heprealais-kreikkalaiset originaalit, esim. **Hypö**, Hippo, v. Ipatij, kr. Hypatios, **Hosko**, v. Osia, h. Hoosea, **Sapatti**, v. Sa(v)vatij, kr. Sabatios, ym.

Nimet ovat säilyneet alkuosaltaan yleensä sellaisinaan tai johtimillisina. Sisäheittomuodot ovat harvinaisia, esim. **Ahpo** (v. Agapij t. Agav), **Hilppa** (v. Filipp), **Jermi** l. **Järmi** (v. Jeremija), **Larkka** (v. Larivon), **Parmo** (v. Paramon), **Torho** (v. Dorofija), **Reska** l. **Treska** (v. Tereska), ym. Leimaa antavia kansanomaisille hypokorismeille ovat afereesit, esim. **Happo** (Ahappa), **Kima** l. **Kiima** (Oudokim), **Kolja** (Nikolai), **Komi** (Pakom), **Korkka** (Grigorka), **Kumo** (Avvakum), **Laama** (Varlaam), **Lenti** (Melenti), **Lippi**, **Lippo** (Filipp), **Naatti** (Ignaat), **Nasto** (Anastasij), **Ruuska** (Ondruska), **Soikko** (Sisoiko), **Taasia** (Anastasia), **Tarkko** (Aristark), **Talja** (Natalja), **Tolja** (Anatolija), **Vana**, **Vano** (Ivan), **Vankka** (Ivanka, Ivantka), **Vanassi** (Afanasij). Eräät niistä on lainattu suoraan venäläisestä originaalista (ks. kappaletta Nimien etymologinen luettelo).

Ortodoksisesta foneettiselta asultaan karjalaistuneesta ristimänimistöstä hypokorismeineen siirtyi osa sellaisenaan sukunimen funktioon, esim. **Aapro**, **Ahpo**(Ahvo), **Ahto**, **Akima**, **Antippa**, **Eeva**, **Everi**, **Everkki**, **Havana**, **Hilippa**, **Hilpa**, **Hilpi**, **Hilaska**, **Hokka**, **Hotari**, **Huotari**, **Hoti**(Hotti), **Hotokka**, **Hovatta**, **Huomo**, **Häkli**, **Iija**, **Ipatti**, **Issakka**, **Ivaska**, **Ivakko**, **Jolkko**, **Jerkku**, **Jorma**, **Joro**, **Jouhki**, **Jurkka**(Jurkko), **Jäske**, **Jääskö**, **Kiiikka**, **Kima**, **Kolju**, **Komi**, **Konkka**, **Kontro**, **Kotro**, **Kormila**, **Kuisma**, **Kuosma**, **Kuopio**(Kopio), **Kyyrö**, **Laru**, **Litja**, **Lukka**, **Luukka**, **Luukko**, **Makkara**, **Malkki**, **Miiikki**, **Miikkula**, **Miina**, **Mitro**, **Muilu**, **Mokki**, **Nasari**, **Nero**, **Nesteri**, **Niikkana**, **Niikko**, **Ohvana**, **Ohvo**(Ohmo), **Okku**, **Okkuli**, **Ovaska**, **Omeli**, **Onikki**, **Onikki**, **Ontruska**, **Ontroppa**, **Panhila**, **Pasa**, **Paussu**, **Parkku**, **Parpei**, **Patriikka**, **Pessi**, **Pesu**, **Pimiä**, **Piira**, **Piirro**, **Prokko**, **Pänttö**, **Ratia**, **Riikali**, **Rokka**, **Romo**, **Roti**, **Ruuska**, **Sahari**, **Semeikka**, **Siila**, **Sinkko**, **Sirkkiä**, **Sisso**, **Soikka**, **Sosoi**, **Teppana**, **Teppo**, **Talja**, **Tatti**, **Tavi**, **Tehvo**, **Tereska**, **Tiippana**, **Tiitta**, **Tiitu**, **Tolja**, **Toro**, **Triihpo**, **Ulaska**, **Usti**, **Vasko**, **Vatka**, **Vetko**, **Viili**, **Vilaska**, **Virsu**, **Vola**, **Volkka**, ym. Eräitä samanaänteisiä hypokorismeja on syntynyt myös läntisen kirkon piirissä ja muutamat ovat mukana vain hypoteeseina (ks. tark. edellä etymologista luetteloa).

Ristimänimiin on liittynyt (ja liittyy) herkästi sukunimen johdin, alun perin deminutiivinen suffiksi **-nen**, ja näin muovautunut sukunimi on primaarin ristimänimen määritteenä, esim. **midruñi hilippä** (=Hilippä Midrunen), **onttoñi sema** (= Semen Onttonen), **prokkiñi grigoi** (= Grigori Prokkinen) ym. Johtimen deminutiivisuuteen viittaa sekin, että se korvaa **poika**-sanana nimityspissä A riikarin^{ca} (=Riikarinpoika) 1550 eli Anthi Rijkarin (=Riikarin) 1559 Kive, Mickit Temon^{ca} 1616 eli Mikitta Temoinen 1631 Rautu, Gauri Mikoinpoika 1640 eli Haurj Mickainen 1642 Ilo, ym. Asiakirjamerkintöjen mukaan sukunimen korvaa myös ruotsin **-son** (poika) -sana ja venäjän **ov**-johdin, esim. Pimina Hokensonn 1614 eli Piwonko Hökönpöika 1618 eli Piontko Fåkin 1631 Sor, Omosse Hodarinpoika 1618 eli Omoska Fedoroff 1638 Tohm, Haricka Carppanen 1614 eli Haricka Carppassonn 1614 eli Harcko Karpoff 1631 Kurk, Mikitta Romanass(on) 1615 eli Mikitta Romanoff 1631 Rautu, Karpa Onttåsonn 1614 eli Carpa Onthoinen 1632 Kurk, Lari Elisiänpoika eli Jelesioff 1618 Tohm, Hilippa Iacobssonn 1616 eli Fillka Jakobleff 1638 Hii, Matfei Hatikanpoika 1618 eli Matfejko hattikoff 1638 eli Matfej Hatikain 1641 Sui, Hodari Hodarinpoika Hockonen 1618 eli föderko hoo-coieff 1631 Sor, Iffuana Sijkoinen 1616 l. Iawan Sijkoisonn 1614 PälJ, Mikulcka Jälckin eli Mikulcka Jelessieff 1640 Tohm, Oleff Juwojnen 1638 eli Olli Juaninpoika 1640 eli Oluff Joenszonn 1641 Pari, ym.³

Yleensä **-nen**-loppuinen sukunimi näyttää syntyneen – ainakin Vienassa – isän ristimänimestä, esim. runonlaulaja Arhippa Perttusen (k. 1840) poika oli nimeltään Arhippaiñi Miihkali l. Miihkali Arhippainen (k. 1899 Vienan Lat-

vajärvellä), Ontrei Malisen (Maliñi Ontrei) poika oli Ontreiñi Jyrki l. Jyrki Ontreinen ja tämän poika Jyrkiñi Iivana l. Ivan Jyrkinen, ja samoin Timo Huovisen poika oli Huoviñe Miina l. Timoñi Miina l. Pikku-Miina, Lonkan Martiskan pojat olivat Martiskaiñi Maksima ja Teppana, Simana Riikosen (Riikoñi Simana) poika oli Simanaiñi Iivana, Varahvontta Sirkeisen (Sirkeiñi Varahvontta) poika Varahvonttañi Triihvo, kaikki vienankarjalaisia runonlaulajia.

Aunuksesta Tulemajärven Suonalta Mihail Pavlovitš Andrejev oli kansanomaiselta nimeltään Poavilan Mihail l. Poavilaiñi Mihail⁴, Munjärven Säpsäjärveltä olivat kotoisin Vasili Jegorov l. Pešan Vaša, isoisä Petr l. Peša Jyrinen (Jegorov); Nikolai Jevsejev l. Johoran Miikkul, isä Jeyssai ja isoisä Johora; Gerasim Midrofanov l. Joakkoin Heroi, isä Jakov l. Joakkoi ja isoisä Heroi l. Gerasim; Grigori Markov l. Vahroin Griša, isä Vahroi l. Varfolomei ja isoisä Mark; Stepan Fadejev l. Fad'in St'oppi, isä Faddei, ym. Pojan uusi sukunimi oli peräisin isän tai isoisän ristimänimestä, joskus kauempaakin. Oli tavallista muuallakin maassamme, että isoisän, harvemmin isäidin, nimi oli muodostunut sukunimeksi, etenkin jos hän oli ollut suvun kannalta merkkinä.⁵ Tähän nimeämistapaan viittaa esim. Osip Wasilanpoika Abronvunukka 1618 PieJ, jossa **vunukka** (v.**vnuk**) merkitsee pojanpoikaa. — Ilomanttilainen sn. **Volotinen** polveutui 1600-luvulla eläneestä Volotka Rondisesta ja sn. **Parppei** 1700-luvun alussa eläneestä Parfei Ignatanpojasta. Kiihtelysvaaran Oskolasta on mainittu v. 1637 Parfeika Wiroieff ja 1680 samasta talosta Matts Parfeinen, ehkä edellisen pojanpoika; isoisän nimi oli karjalaiseen tapaan siirtynyt sukunimeksi.⁶

Nimimuotojen vakiintumattomuudesta on runsaasti esimerkkejä: Ihannus vasilsonn 1543 eli Ihannus Wasilson 1551 eli Ih Wattzelsson 1551 eli Ih vatsil^{ca} 1552 eli Ihanus Wassilinn 1558 eli Ih Vasselinen 1560 Kive, h parhin 1552 eli h parffia 1554 (v. Parfenij) Jää, Hottor päsonn 1559 eli hotar pesuine 1560 (v. Petr, Peša) UusVI, Oluff Pirhoin 1631 eli Olli Pirhuinen 1640 (v. Perh, Perfirij) Pari, Ander Kuopio 1648 eli Anders Kopio 1669 (v. Prokopij) Äyr. Oli sattumanvaraista, mikä monista varianteista vakiintui suvun nimeksi.⁷

Suojärven Turhanvaarassa eläneen Ivan Dementjeffin poikien kansanomaiset nimet olivat **D'emiñi fed'a** ja **D'emiñi semoi**, heidän ja heidän talonsa kollektiivinen nimitys oli **d'emized** (esim. illat. **d'emizih**). **D'emiñi** (vir. Jeminen) oli siis alun perin Demin l. Domentin poika, mutta kiteydyttyään suvun ja talon nimeksi se periytyi seuraavillekin polville. Suojärven Varpakylässä oli sn. Piminäinen, jonka lähtökohtana oli hypokoristinen nimitys **piminän fed'a** l. **piminän johora**, jonka isä oli Jegor l. Johora Turha ja isoisä Piminä Turha. Aukkaiden kollektiivisena nimenä oli **piminäzed** ja talon nimeksi tuli **piminäñe**.⁸

Perheen- ja talonnimen funktiossa ovat tavallisia myös kollektiiviset **sto-joh-**

timiset asukkaannimet, esim. **akimisto**, **heklisto**, **hippolisto**, **jouhkolisto**, **ondrielisto** ym. (rn. Akima, Hekli, Hippo, Jouhko, Ondrie). Samalla tavoin ovat syntyneet myös laajempien yhteisöjen, kylän ja pitäjän asukkaiden, nimitykset, esim. **patrikisto** l. Patrikan kylän asukkaat, **suariisto** l. Ostronsaaren asukkaat, **sotkalisto** l. Sotkasenvaaran asukkaat Ilo. Samaa funktiota ilmaisee johdin **-ve(h)**, esim. **nehvonniemove** l. Nehvonniemen asukkaat, **pesusvuaruve** l. Pesusvaaran asukkaat.⁹

-nen-johtimen rinnalla on käytössä jossakin määrin **-lainen**, **-läinen** (ehkä **-la**, **-lä** -loppuisen talon nimen välityksellä), esim. **Hippeläinen**, **Jormalainen**, **Pankolainen**, **Ratilainen**, **Saavalainen** ym. Leimaa antava etenkin Laatokan Karjalassa on **-nainen**-tyyppi: **Arttanainen**, **Harittanainen**, **Horttanainen**, **Huohvanainen**, **Huurinainen**, **Iivanainen**, **Javanainen**, **Kalinainen**, **Kananainen**, **Lapanainen**, **Lokinainen**, **Marttinainen**, **Mironainen**, **Nasanainen**, **Niikkanainen**, **Ohvanainen**, **Omenainen**, **Onttonainen**, **Paakkunainen**, **Piminäinen**, **Platanainen**, **Romanainen**, **Savinainen**, **Simanainen**, **Sohvanainen**, **Sohronainen**, **Teppanainen**, **Tiippanainen**, **Vaakanainen**, **Vohvanainen**.

Täysnimistä syntyneillä kansanomaisilla varianteilla on ollut voimakas taipumus kehittyä tietyiksi johdintyypeiksi, joista tyypillisimpiä ovat **oi**-loppuiset deminutiivimuodostet: **Abroi**, **Agoi**, **Ahpoi**, **Ahvoi**, **Ahroi**, **Ahtoi**, **Androi**, **Anttoi**, **Arttoi**, **Deloi**, **Demoi**, **Denoi**, **Deuloi**, **Doroi**, **Ehroi**, **Elkkoi**, **Enkkoi**, **En(t)soi**, **Ermoi**, **Erttoi**, **Gauroi**, **Gliimoi**, **Grigoi**, **Haloi**, **Hamoi**, **Happoi**, **Harkkoi** (**Horkkoi**), **Harloi**, **Hauroi**, **Hermoi**, **Heroi**, **Hilkkoi**, **Hiloi**, **Hippoi** (**Hyppöi**), **Hokkoi** (**Hökköi**), **Hoskoi** (**Haskoi**), **Hotoi**, **Hottoi**, **Huohpoi**, **Huroi** (**Huuroi**), **Ignoi**, **Iivoi**, **Iijoi**, **Iljoi**, **Iroi**, **Ismoi**, **Issoi**, **Iukkoi**, **Jaakkoi**, **Jaroi**, **Jehkoi**, **Jekkoi**, **Jelkoi** (**Jolkkoi**, **Jälköi**), **Jehroi**, **Jemoi**, **Jerkkoi**, **Jermoi**, **Jeroi**, **Jeskoi**, **Jessoi**, **Jestoi**, **Jormoi**, **Joroi**, **Jouhko**, **Jurkkoi**, **Juskoi**, **Juvoi**, **Jääsköi**, **Kauroi**, **Kiikkoi**, **Kimoi**, **Kiproi**, **Kiroi**, **Kirjoi**, **Kliimoi**, **Konkoi**, **Konkkoi**, **Koljoi**, **Komoi**, **Konoi**, **Kontroi**, **Kopoi** (**Koppoi**), **Kumoi**, **Kusmoi**, **Kyyröi**, **Laaroi**, **Larkkoi**, **Laroi**, **Laasoi**, **Laaskoi**, **Lauroi**, **Lemoi**, **Leukkoi**, **Levoi** (**Lehvoi**), **Liimoi**, **Lippoi** (**Lipoi**), **Lopoi**, **Luukkoi**, **Makkoi** (**Makoi**), **Maloi**, **Maamoi**, **Mamoi**, **Markkoi**, **Martoi**, **Maaskoi**, **Maskoi**, **Matroi**, **Mauroi**, **Meloi**, **Menssoi**, **Miihkoi**, **Miikkoi**, **Mihkoi**, **Mikkoi**, **Minkkoi**, **Misoi**, **Missoi**, **Miroi**, **Mitjoi**, **Mitroi**, **Moiloi**, **Moisoi**, **Mokkoi** (**Mökköi**), **Nasoi**, **Nastoi**, **Nehpoi** (**Nehvoi**), **Neroi**, **Niikkoi**, **Niroi**, **Näsöi**, **Ogoi**, **Ohkoi**, **Ohvoi** (**Ohmoi**), **Oksoi**, **Oloi**, **Onoi**, **Ontroi**, **Onttoi**, **Oppoi**, **Oproi**, **Ortoi**, **Orttoi**, **Oskoi**, **Paahkoi**, **Paakkoi**, **Paukkoi**, **Pankkoi**, **Paroi**, **Parkkoi**, **Parmoi**, **Patroi**, **Pekoi**, **Pekkoi**, **Pesoi**, **Petroi**, **Pirhoi** (**Perhoi**), **Piirroi**, **Pirkkoi**, **Pirttoi**, **Plattoi**, **Potkoi**, **Potoi**, **Pottoi**, **Prokkoi**, **Pänttöi** (**Penttoi**), **Riihpoi**, **Riikoi** (**Rikoi**), **Rohkoi**, **Rokkoi**, **Romoi**, **Saavoi** (**Savoi**), **Sakkoi**, **Saukkoi**, **Seloi**, **Semoi**, **Siiloi** (**Siloi**), **Siittoi**, **Silkkoi**, **Simoi** (**Tsimoi**), **Sinkkoi**, **Sinnoi**, **Sirkoi**, **Sissoi**, **Sohroi**, **Sohvoi**, **Soikkoi**, **Sosoi**, **Spirdoi**, **Tarkkoi**, **Taroi**, **Tavoi**, **Tehvoi**, **Temoi**, **Teppoi**, **Teroi**, **Tiihoi**, **Tiihpoi**, **Tiittoi**, **Tittoi**, **Ti-**

moi, Toroi, Triihpoi, Trohkoi, Uljoi, Ulkoi, Ustoi, Vahroi, Vakkoi, Varloi, Vasoi, Varvoi, Vaskoi, Vatsoi (Vaatsoi), Vetkoi, Viloi, Voloi. — Eräitä niistä esiintyy myös läntisen kirkon piirissä ja eräät ovat vain hypoteeseja.

Suosittuja johdintyyppejä, joskaan ne eivät vedä vertoja edelliselle, ovat ia, iä -loppuiset, esim. Anania, Andria, Iiliä, Jyrkiä, Kopia, Kostia, Laskia, Makaria, Malafia, Ondria, Ohkemia, Ostafia, Pahkomia, Parfia, Parhia, Pimiä, Ratia, Sahkaria, Sirkiä, Tarkia ym., jotka vastaavat venäläistä ja-tyyppiä (Fedja, Gostja, Gurja, Kostja ym.¹⁰); kka, kke, kki, kko -loppuiset, esim. Alekka, Dankka, Harikka (Harkko, Horkko), Hatakka, Hotokka (Hotakka), Hiikka, Illukka, lukka, Ivakko, Jelkka (Jolkko), Jerkko (Jerkku), Jormakka, Kirki, Konkka (Konkko), Larikka, Larkko, Matukka, Misukka, Mitikka, Olokka, Outokka, Paakko, Paukka, Paukko, Paukku, Pirkka, Ratikka, Ronkka, Ronkko, Saukka, Saukko, Semeikka, Simakka, Silkka, Sinkko, Sirkka, Tenka, Ulko, Vankka, Vaska, Vasukka, Votka, Vetko, Vilakka, Vilka, jotka vastaavat venäläistä -k- tyyppiä (Alek, Dank, Larik, Matjuk, Mišuk, Rontke, Šimač ym.¹¹); -ska -loppuiset, esim. Aliska, Aniska, Antruska, Hilska, Iljuska, Ivaska, Jaska, Jeska, Laska, Levoska, Malaska, Martiska, Matuska, Meska, Oloska, Omoska, Ontruska, Oska, Ovaska, Pirska, Potoska, Roska, Tereska, Timoska, Toroska, Ulaska, Vilka, Voloska, joita useimpia vastaavat venäläiset originaalit (ks. luetteloa); (s)sa, (s)si, (s)su -loppuiset, esim. Dansa, Kirsa, Misa, Missi, Pansa, Pasa, Paussu, Perssa, Pesa, Pessi, Rissa, Riissa, Taussi, joista eräissä s:n asemasta voi esiintyä murteittain š (vrt. v. Danša, Miša, Peša ym.).¹² Ilmeisesti slaavilaista vaikutusta ovat myös -tsu -johtimiset, tavallisesti affrikaatatalliset nimimuodot Iivatsu, Kor-katsu, Ohvatsu, Riikatsu, Simatsu ym.¹³

Kielirajan yli siirryttyään nimet ovat mukautuneet karjalan (ja suomen) foneettiseen asuun ja ovat joutuneet alttiiksi eri murteiden ominaisuuksille, esim. pitkien vokaalien diftongiutumiselle (aa > oa, ua, ää > eä, iä), palataalistumiselle ym. Ensi tavun painolliset vokaalit ovat voineet pidentyä ja edelleen diftongiutua, esim. Iiliä (v. Ilija, Ilja), Iivana, Iivo (v. Ivan), Jääski (v. Jäske), Laari (v. Larion, Larivon), Laasari (v. Lazar), Laaska (v. Vlaska), Laaso (v. Vlas), Luukka (v. Luka), Miikkula (v. Nikolai), Niikkana (v. Nikon), Paavila (v. Pavel), Saava (v. Savva); joissakin tapauksissa esiintyy lyhyen ja pitkän vokaalin vaihtelua, esim. Rissa ~ Riissa, Sava, Savoi ~ Saava, Hodari, Hotari ~ Hoodari, Hootari ja diftongiutumista, esim. Huotari, Homa, Hooma > Huomo, samoin Huoti (v. Fotij), Jouhki (v. Jefimij), Kuosma (v. Kozma), Kuopio (v. Prokopij), ym.¹⁴ Muutamissa nimissä esiintyy etu- ja takavokaalin vaihtelua, normaalin takavokaalin rinnalla voi olla etuvokaalikin, esim. Hokko ~ Hökkö, Huohpoi ~ Hyöppi, Mokki ~ Mökkö, Panteleimon ~ Pänttö, Parppa ~ Pärppö, ym.¹⁴ Muutamien hypokorismien loppuvokaali on vaihteleva, esim. Hama ~ Hamo ~

Hamu, Homa ~ Homo, Harla ~ Harle ~ Harlo ~ Harlu, Hokka
 ~ Hokki ~ Hokko, Ilja ~ Iljo ~ Ilju, Jera ~ Jero ~ Jeru,
 Kassi ~ Kassu, Kaura ~ Kauri ~ Kauro ~ Kauru, Kipra ~ Kipri
 ~ Kipro ~ Kipru, Kolja ~ Koljo ~ Kolju, Maura ~ Mauro ~
 Mauru, Patro ~ Patru, Pesa ~ Peso ~ Pesu, Tiitta ~ Tiitto ~
 Tiitu, jne.

Merkitykseltään vieraat nimet ovat monessakin suhteessa alttiita muutoksille, mitä osoittavat myös monet muut vokaalien kirjavat esiintymät, esim. **a** > **e**: **Ertto** (Artemij), **Everkki** (Averkij); **a** > **o**, esim. **Obakka** (Avvakum), **Ogatti** (Agafia, Agate), **Ogoi** (Agafia), **Ohvana** (Afanasij), **Horttana** (Hariton), **Oksentti** (Avksentij), **Onoi** (Ananija), **Okuli** (Akulina), **Oleksi** (Aleksei), **Omosu** (Amos), **Onissima** (Anisim), **Ontro** (Andrei), **Ontippa** (Antip), **Ontto** (Antonij), **Ortto** (Artemij), **Outokka** (Avdotja); **e** > **a**, esim. **Palaga** (Pelagija); **e** > **je**, esim. **Jehro** (Efrem), **Jelessie** (Elisei); **e** > **o**, esim. **Omeli** (Emelie), **Johora** (Jegor), **Jorma** (Jeremija), **Joro** (Jerofei), **Olena** (Elena); **e** > **ä**, esim. **Häkli** (Fekli), **Mäläskä** (Meleska), **Pärssi** (Persa, Perssa); **i** > **e**, esim. **Sema**, **Semen** (Simeon); **o** > **a**, esim. **Barissa**, **Parissa** (Boris), **Javana** (Jovan), **Kanana** (Konon), **Lapana** (Loban), **Radi**, **Rati** (Irodion), ym. Eräät kyseisistä vokaalien muutoksista ovat tapahtuneet jo kansanomaisissa venäläisissä originaaleissa, esim. yleinen **a** > **o** -muutos pohjoisvenäläisissä murteissa.¹⁵

Konsonantistossa tapahtuneet muutokset ovat tyypillisiä karjalan murteiden fonetiikalle ja ovat muovanneet eräitä nimiä äänteistöltään sellaisiksi, että niiden etymologisina lähtökohtina voivat olla useammatkin primaarinimet (ks. etymologista luetteloa). Sananalkuiset kaksi konsonanttia ovat säilyneet Aunukseen rajoittuvilla alueilla, esim. Salmin, Suojärven ja Ilomantsin murteissa, savolaisissa murteissa on ensimmäinen konsonantti kadonnut, esim. **Griša**, **Griška**, **Kliimoi**, **Prokko**, **Prola**, **Triihpo**, **Vlaska** Salm, mutta **Riissa**, **Rissa**, **Liimoi**, **Rokka**, **Riihpo**, **Laaska** savolaisalueilla. Eräissä laatokankarjalaisissa murteissa ovat säilyneet soinnilliset **g**, **d**, **b** samoin kuin **f**, esim. **Gauroi**, **Agoi**, **Ignoi**, **Ignatta**, **Galina**, **Gordei**; **Danila**, **Davida**, **Demoi**, **Hodari**, **Doroi**, **Doroska**; **Borissa**, **Abroi**; **Filka**, **Foka**, **Foma** ym. Samoilla alueilla esiintyvät myös **š**, esim. **D'aša**, **Paša**, **Peša**; **z**, esim. **Kužma**, ja erilaiset affrikaatat, karjalassa palataalistuneina, suomessa **ts**. Palataalistuneesta **š**:stä on eräissä nimissä muovautunut affrikaatta, esim. **Tsimoi** (Simoi), **Entsoi** (Ensoi), **Patsa** (Pasa), **Patsoi** (Pasoi), **Pantsu** (Pansu), **Vatsoi** (Vasoi), asiakirjoissa Rydz vassill 1543 eli rydz vatzil 1553 UusVI, Odzippa 1592 Sor, Paritsa Kuronen 1618 Lip, Atzarioff 1647 Sor, ym. Palataalistumisesta ovat kehittyneet myös nimi-asut **Koisti** < **Košti**, **Kuisma** < **Kužma**, ym. Sanansisäinen venäjän **s** on karjalassa geminoitunut, esim. **Issakka** (v. Isak), **Isso** (v. Isai). Paikoin on tapahtunut **j** > **d'**, esim. **D'ekki** (Jekki), **D'eloi** (Jeloi), **D'elessie** (Jelessie),

D'ermie (Jermie), **D'euloi** (Jeuloi), ym.

Primaarinimien konsonanteista on suurin piirtein kaikissa tapahtunut muutoskia karjalaisissa hypokorismeissa. Eniten on muuttunut **f**, esim. **f** > **v**: **Feodor** > **Vyöteri**, **Filipp**, **Filiska** > **Vilksa**, **Filatke** > **Vilakka**; **f** > **h**, esim. **Fedul** > **Hedula**, **Fedota** > **Hodatta**, **Fofan** > **Huohvana**, **Foma** > **Homa**, **Hama**, **Foka** > **Hokka**, **Fallelei** > **Haloi**, **Filipp** > **Hilippa**, **Fedor** > **Hodari**, **Jefrem** > **Jehri**, **Pamfil** > **Panhila**, **Fefil** > **Vehvilä**, **Fad'd'ei** > ?**Hatja**; **f** > **hk**, esim. **Arefa** > **Arehka**, **Jefim** > **Jehki**, **Eufemij** > **Ohki**, **Ohkemia**, **Sofon** > **Sohkoi**; **f** > **hp**, **hv**, esim. **Afanasij** > **Ohvana**, **Ohvo**, **Nefed** > **Nehpo**, **Nehvo**, **Fofan** > **Huohpoi**, **Huohvana**, **Trifon** > **Triihpoi**, **Triihvo**, **Sofon** > **Sohvoi**, **Stefan** > **Tehvo**, **Fofan** > **Vohvana**; **f** > **kk**, esim. **Jefim** > **Jekko**; **f** > **p**, **pp**, esim. **Fofan** > **Huopo**, **Huopana**, **Marfa** > **Marppa**, **Ofonja** > **Oppoi**, **Parfenij** > **Parppej**, **Fadian** > ?**Patja**, **Trufan** > **Ruppana**, **Tifon** > **Tiippana**.

Muista konsonanteista **g** > **h**, esim. **Agapij** > **Ahappa**, **Gauroi** > **Hauroi**, **German** > **Hermoi**, **Gerasim** > **Heroi**, **Gurij** > **Huroi**; **h** > **k**, esim. **Arkipp** > **Arhippa**; **h** > **hk**, **kk**, esim. **Pahom** > **Pahkomia**, **Paahko**, **Paakkuna**, **Zaharij** > **Saahko**, **Saahkari**; **j** > **i**, esim. **Juda**, **Juta** > **Iuda**, **Iuta**; **n** > **m**, esim. **Kornilij** > **Kormila**, **Nikolai** > **Miik-kula**, **Galina** > ?**Kalima**, **Nikita** > **Mikitta**, **Nikifor** > **Mikihvara**; **nt** > **t**, esim. **Konstantin** > **Kostja**, **Kostia**, **Koske**, **Kondratij** > **Kotro**; **v** > **h**, esim. **Avtonom** > **Ahtoi**, **Avraam** > **Ahroi**; **v** > **u**, esim. **Alaska** > **Ulaska**, **Vlassia**, **Vlasei** > **Ulassu**, **Jevsei** > **Jeussi**, **Jeyssi**, **Jöyssi**, **Levka** > **Leukko**, **Mavra** > **Mauro**.

Hypokorismien äänneasun muuttumiseen ovat lisäksi vaikuttaneet mahdollinen vaihtelu **v** ∞ **m**, esim. **Ohvoi** ∞ **Ohmoi**, **Levoi** ∞ **Lemoi**, **Malahvi** ∞ **Malahmi**, muutama assimiloituminen, esim. **Kornelij** ∞ **Koñni**, **Panhila** ∞ **Pañni**, **Filatke** ∞ **Vilakka**, **Maksima** ∞ **Massi**; dissimiloituminen, esim. **Grigorij** ∞ **Riikali**, **Prohor** ∞ **Prouhola**, jokunen tendenssi-analoginen hyperkorrekti muoto, esim. **Gliimoi** ∞ primaari **Kliimoi**, **Gost'a** ∞ **Kost'a**, **Brokoi** (suku) ∞ **Prokoi**, **Bot'oi** ∞ **Potoi**.

Kyseisten kielellisten muutosten johdosta on syntynyt – varsinkaan kun merkitys ei ole pitänyt sanaa normaaliasuisena – runsaasti kansanomaisia variantteja, esim. **Ale**, **Alekka**, **Oleksi**, **Oloska**, **Olokka**, **Oloi** (**Aleksei**); **Andria**, **Andro**, **Andruska**, **Ontro**, **Ontruska** (**Andrei**); **Dana**, **Dani**, **Danila**, **Daanila**, **Dankka**, **Danssa** sekä alku-t:lliset vastaavat muodot (**Daniil**); **Feda**, **Fedu**, **Fedka**, **Fedukki**, **Fiedora**, **Feudora** sekä vastaavat v:lliset asut **Vetja**, **Vetju**, **Vetko**, **Veska**, **Vyöteri** (**Feodor**); **Hari**, **Harikka**, **Harittu**, **Harittana**, **Harkko**, **Harsoi**, **Horttana**, **Horkko** (**Hariton**); **Hilippa**, **Hilpa**, **Hilppa**, **Hilpo**, **Hilppo**, **Hilkka**, **Hilkko**, **Hiloi**, **Hilpi**, **Hilska** (**Filipp**); **Hotka**, **Hotke**, **Hotki**, **Hoti**, **Hotei**, **Ho-**

toi, Hotta, Hottoi, Hotti, Hodi, Hodja, Hodju, Huoti (Fotij tai Feodor); Iivana, Iiva, Iivi, Iivoi, Iivu, Iivatsu, Iiña, Ipa, Ipu, Iipu, Vaña, Vañoi, Vankka, Vanni (Ivan); Jaakko, Jakova, Jakava, Jakku, Jaska (Jakov); Jelka, Jelkka, Jelkko, Jolkko, Jälki, Jälkö (Jelisei); Jerma, Jermi, Järmi, Jermoi, Jerkko, Jerkku, Jorma, Jormoi, Jormana, Jormakka (Jeremija); Mata, Matti, Matu, Matukka, Matsi (Matfei); Mihie, Mihei, Miihkali, Mikhali, Miikka, Mika, Miikki, Mikki, Miihko, Mihko, Mikko, Misa, Miska, Miiska, Misukka, Missi, Misso (Mihail); Paakka, Paakki, Paakko, Paaki, Paakeli, Paavila, Paukka, Paukko, Pauku, Pasa, Patsa, Patsoi, Paussu (Pavel); Pekka, Pekki, Pekko, Petka, Petko, Petja, Petju, Pesa, Peso, Pesu, Pessi, Petra, Petri, Petro (Petr); Piira, Piiro, Piri, Pirkka, Pirska, Pirtana, Pirtoi (Spiridon); Sema, Semoi, Semeikka, Säämä, Senkka, Sinkko, Simana, Sima, Simo, Tsimo (Simeon); Stepan, Teppana, Teppo, Teppi, Tepu, Tehvo, Stopana, Stoppi, Tahvana, Tavo, Topana (Stepan); Vaassi, Vaassila, Vaatsi, Vasa, Vasila, Vasoi, Vasu, Vassa, Vassi, Vatsa, Vatsoi, Vatsila (Vasil).

Useita samanaänteisiä hypokorismeja – vastaavista roomalaiskatolisen kirkon täysnimistä – on syntymyt myös Suomen läntisellä alueella. Tämä ongelmallinen seikka on otettava huomioon tehtäessä esim. Karjalan kannaksen ja Savon asutuksesta päätelmiä.¹⁶

IV. Karjalaisen nimistön levikki savolaisalueille

Suomen arkeologisessa ja historiallisessa tutkimuksessa on eri yhteyksissä tähdennetty Savon rautakautisen asutuksen karjalaisuutta. Tuukkalan, Moisio ja Kyyhkylän muinaiskalmistoista tehdyistä löydöksistä päätellen oli jo 1100-luvulta lähtien ollut kiinteää asutusta Mikkelin tienoolla, ns. Suur-Savossa, ehkä myös Juvalla ja Säämingissäkin.¹ Tämän asutuksen edustama aineellinen kulttuuri ei poikennut millään tavoin Laatokan Karjalan ristiretkien aikaisesta sivistysmuodosta.² R. Rosénin mukaan kyseinen asutus oli syntynyt ainakin jo 1000-luvulla, ja 1200-luvulla varsinainen Karjala karkeasti hahmotellen oli suunnikkaan muotoinen Laatokalta Mikkelin kohdille ulotuva alue.³ Vielä 1400-luvun puolivälissä Savo l. Savolahti mainitaan karjalaisena pitäjänä, ”Sysmes kirkio j Tawastelandh ok Sawlax kirkio j Karela”.⁴ Vasta Juvan ja Säämingin eroamisen jälkeen toisistaan Savo muuttui Hämeeseen ja Karjalaan verrattavaksi maakunnaksi, esim. v. 1504 on maininta ”j hans biscopsdöme j Findland, haelst j Sawlax och Karelen, aere somme sokner gandzka widae begripne”.⁵ Vielä myöhemmin nimitettiin Savon asukkaita karjalaisiksi, esim. Nousia venäläisen kertomuksessa: upå andre sijdhon Oriwäsi söderuth boo the nyss besatte Careler aff Sawelax, upå andre sidhon noruth boo rydzerne.⁶

I.

Murretutkimuksessa on pyritty osoittamaan, että Savoon siirtyneiden karjalaisten kieli oli Laatokan tienoolla puhuttua muinaiskarjalaa. Kuitenkin myöhemmin, eritoten Pähkinäsaarella v. 1323 solmitun rauhan jälkeen, jolloin Novgorod luovutti Ruotsille kolme karjalaista kihlakuntaa, Savolahden, Jääsken ja Äyräpään⁷, ero Laatokan ja Savon karjalaisten kielessä alkoi syvetä, muodostui kielen savolaisuuksia ja karjalaisuuksia joko siten, että kantasuomalainen kielenperinne säilyi muuttumattomana vain jommallakummalla taholla, tai niin että sama äänne tai äänneyhtymä joutui savolaisalueilla toisenlaisen kehityksen alaiseksi kuin karjalaistaholla. Edellistä piirrettä edustavat sellaiset savolaismurteille tunnusomaiset äänneseikat kuin **tk:** n, **sk:** n ja **st:** n astevaihtelemattomuus, jälkimmäistä **ts:** n edustus.⁸

Arkeologian, historian ja murretutkimuksen tarjoamaa yleiskuvaa Savon karjalaisasutuksesta voi yksityiskohtaisemmin tämentää asutushistoriallinen

nimistöntutkimus. Savon asutuksen osalta sitä ovat kokeilevasti harrastaneet Hannes Gebhard väitöskirjassaan Savonlinnan läänin oloista vuoteen 1571 (Helsinki 1890) ja J.A. Pärnänen tutkielmassaan Savon asuttaminen keskiaikana (Savon historia I. Kuopio 1947). Gebhard on osoittanut silmäänpiistäviä yhtäläisyyksiä Suur-Savon ja Karjalan kannaksen, etenkin Keski-Vuoksen, nimistössä ja tutkimuksen päätuloksia – eräin korjauksin – on vieläkin pidettävä hyväksyttävänä. Pärnänen on tutkimuksessaan käsitellyt pääasiassa samaa nimistömateriaalia, minkä lisäksi hän on suorittanut vertailuja Savon ja Laatokan Karjalan nimistön välillä. Molemmista tutkimuksista puuttuvat kuitenkin eräät tärkeät nimiainekset, nimittäin karjalais-venäläinen appellatiivisto ja kreikkalaiskatolinen (ortodoksinen) henkilönnimistö, eikä toisaalta ole analysoitu sitä savolaista henkilönnimiainesta, jota Stolbovan rauhan (v. 1613) jälkeen vuorostaan tunkeutui Karjalan kannakselle ja Laatokan Karjalaan. Lisäksi eräissä Savon pitäjien (Rautalammin, Rantasalmen, Kangasniemen, Puumalan, Säämingin ym.) historioissa on käytetty nimistöä asutushistoriallisena materiaalina, ja myös Arvo M. Soinisen väitöskirjaan Pohjois-Savon asuttaminen keski- ja uuden ajan vaihteessa (Helsinki 1961) sisältyy runsas asutushistoriaa valaiseva nimiaineisto.

Yleensä paikallishistorioissamme nimistön käsittely asutushistorian valaisijana on ollut varsin harrastelijamaista, tarpeellinen kieli- ja nimistötieteellinen ote on niistä puuttunut. Tutkielmassani Asutushistoriallinen nimistöntutkimus (Paikallishistoria tänään. Helsinki 1968) olen arvostellut kyseistä suuntausta ja samalla olen koettanut osoittaa, että kielenaineksista asutushistoriallisten päätelmien tekoon soveltuvat tietyt murren sanat, vierasperäiset appellatiivit, sanastossa tapahtuneet äännehistorialliset muutokset, johtimet ja varsinkin henkilönnimet (sekä etu- että sukunimet), mikäli ne on tarkoituksenmukaisesti ryhmitelty ja oikein etymologioitu. Nimistöntutkimus voi, kuten sanottu, osoittaa yksityiskohtaisesti ne paikat, joihin esim. karjalainen uudisasukas asettui tai joihin hänellä oli ollut jonkinlainen kosketus. Muusta kielenaineksesta näkyy vain karjalaisekspansion yleinen suunta.

II.

Vielä 1500-luvun puolivälissä olivat savolaismurteissa yleisiä sanansisäiset konsonanttiyhtymät **kl**, **kr**, **tr**, **pl** ja **tv**, esim. Naklan peldo Säämingissä, Kackra aho Juvalla, Joroisissa ja Rantasalmella, Mäkrä worj Juvalla, Tetrij Kallio Säämingissä, Oтра mäki Juvalla⁹; Kakrahan kangas 1563 Joroisissa, Mäk-rän Niemi, Putro Jerffwen Taipal, Kackra aho, Ottra aho, Negla Jerffwen

mäki Pohjois-Savossa¹⁰, Kakrialä, Kakraisē by 1664, Otrala, Ottrainen 1664¹¹. Appellatiivistossa mainittuja konsonanttiyhtymiä tavataan nykyisin vain paikoin, esim. Laatokan rantapitäjissä.¹² Juvalta on merkitty muutamia **kr**-muotoja, mutta nimistössä ne ovat vielä melko yleisiä Mikkelin tienoole asti, esim. **mäkrävuof**, **säklämäk** Juvalla¹³, **Kakrialä**, kylä Mikkelin pitäjässä, **mäkrämäk**, **putrokorp** Siilinjärvellä, **keträlamp** Joroisissa, **mäkrämäk**, **mäkräniem** Ruokolahdella, **putroluoto**, **putroniem** Taipalsaaressa¹⁴. Länsimurteiden **kelven**, **kelvene**, **kelvenne** sanoja merkityksessä kannas vastaa itämurteissa **ketven**, **ketvene**, **ketvel**, **ketvele**, esim. Weneh Ketwell 1500-luvun puolivälissä Pohjois-Savossa.¹⁵ Itäsuomalainen regressiivinen palataalistuminen on synnyttänyt sellaisia henkilönnimuotoja kuin **Koisti**, **Koistinen** < karj. **Košti** (Konstantin) **Kuisma** < karj. **Kuśma** (v. **Kuźma**), ym.¹⁶

Johdoksista **t**-loppuiset nimet, tyyppiä **pellotsalo**, **raputkallii**, **sammatsuar** Sor, **puutsuar**, **sammatalaht** Jaak, **sarataho** Pari ym., ovat luonteenomaisia Laatokan Karjalassa, mistä ne ovat kulkeutuneet etenkin Etelä-Savoon. Joroisista on merkitty **kotkatjärv**, **-laht**, **-salam**, Kotkat Jerffwen siw, Kotkat Jerffwen Niemj 1561.¹⁷ Karjalainen **tsu**-johtaminen sanasto ja nimistö, joka on tyyppillistä Laatokan Karjalassa¹⁸, on levinnyt myös pohjoiseen suuntaan, esim. **rokat'su**, saari, **pahat'su**, niitty ja suo Lip, **pahatsu**, talo, **pahatsullaht** Kesä.

Hiisi-sanue on ollut tunnettu esihistoriallisella ajalla paitsi Länsi- ja Pohjois-Virossa sekä Suomen lounaisosissa Kokemäenjoen vesistöä myöten myös Olhavan keskuksesta 800-luvun jälkeen asutuilla karjalaisalueilla, mistä Hiisi-nimet ovat levinneet myös Savoon.¹⁹ Itämeren suomalaisten kielten eksessiivin (**kotonta**, **siintä** ym.) nykyinen keskusalue on sijamuodon laajuuden ja laadun puolesta suomen kaakkoi- ja inkeroismurteissa. Sen alue on kuitenkin laajentunut asutuksen leviämisen tietä: esim. savolaismurteiden laajalevikkinen eksessiivialue ei ole muuten selitettävissä.²⁰ Partisiippiset **Törisevä**-nimet ovat yksinomaan ja mitä selvemmin itäisiä ja liittyvät ristiretkiaikaiseen karjalaisekspansioon Jaakkiman – Sortavalan rintamailta Savoon.²¹

III.

Savolaissanaston karjalaisperäisyydestä ovat varteen otettavia seuraavat kriteerit: 1) sana on tunnettu vain Suomen karjalassa, aunuksessa ja ehkä vep-sässä, 2) sana on slaavilaisperäinen ja tunnettu karjalassa, 3) sana on tunnettu karjalais- ja savolaismurteissa, mutta ei muualla.

Karjalan kannaksella, Laatokan Karjalassa ja Savossa on tunnettu sana **virma** negatiivisissa merkityksissä 'huono tapa, tottumus, luonteenomaisuus; jatkuva tai uusiutuva vika tai psyykinen häiriö; kova halu, kiihko, vimma'. Sanan itäisen levikin vuoksi on mahdollista lainautuminen venäjältä, joskaan nykyvenäjässä ei kyseisellä indoeurooppalaista alkuperää olevalla termillä ole vastinetta.²² Ehkäpä sana on kulkeutunut varjagien mukana Laatokan maailmaan ja sieltä levinnyt savolaismurteisiin?²³ Appellat. **hakuli** (**hakula**) merkityksessä 'vastasyntyneen lapsen ensimmäinen, usein syntyessä päässä oleva tukka, (kuv.) huono tukka, huonokasvuinen heinikko, vilja < ? muinaisruots. **hakul** (vanh. nykyruotsin **hakel**), muinaisnorjan **hokull**, gootin **hakuls** manteli, (alk.) eläimen talja, nahka'²⁴ on yleinen itäsuomalainen murre-sana, joka länsi- ja itämurteiden rajaa tarkasti seuraten on käytössä Karjalan kannaksella, Laatokan Karjalassa, Savossa ja savolaisasutuksen mukana Pohjois-Pohjanmaalla, jopa Vermlannissa. Kun termi on tunnettu myös Inkerissä, mutta ei Virossa eikä Länsi-Suomessa, olen esittänyt hypoteesin, että se kuuluu varjagien Laatokan alueille tuomaan sanastoon ja levinnyt karjalaisten mukana Savoan sekä pohjoisemmaksikin.²⁵

Karjalaismurteille ominaista sanastoa on tutkittu vähän, mutta eräiden sanasto- ja nimistötutkimusten käyttämästä materiaalista on löydettävissä jonkin verran myös asutushistorian selvittelyyn soveltuvaa aineistoa. Appellat. **kases** merkityksessä entiselle kaskimaalle kasvanut koivikko (Lemi), nuori saakea metsä, viidakko (Savitaipale) ym. näyttää kuuluneen karjalais-kaakkoishämäläiseen yhteissanastoon ja levinneen laajemmaltikin paikannimistöön.²⁶ Nuotan- ja verkonkuivaamiseen liittyvä **kiermi** on miltei yksinomainen vain kaakkoismurteiden ja savolaismurteiden alueilla.²⁷ Kaskenpoltossa käytetty matala tuohivirsu **löttö** on tunnettu paitsi Karjalassa ja Savossa paikoin myös Aunuksessa ja Vienassa²⁸, ja esiintyy paikannimistöissäkin.²⁹ Karjalan kannaksella on äyrämöismurteissa tunnettu appellat. **olhava** l. **olhova** merkityksessä alava maasto, notko, joka on kiteytynyt Kannaksella moniin paikannimiin ja levinnyt jonkin verran Savoan ja Pohjois-Pohjanmaalle, esim. **Olhava**, talo Kangaslamilla, **Olhova**, talo Vieremässä, **Olhava**, joki Iissä.³⁰ Tienviitaa merkitsevä sana **rasti** esiintyy pääasiallisesti alueella, joka ulottuu Suistamolta ja Korpiselästä Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon kautta Keski-Pohjanmaan koillisosiin ja Kainuun läpi pohjoiseen Rovaniemelle ja Pelkosenniemelle saakka.³¹ Maastotermi **ryönä** l. **ryönö** l. **rönä** l. **rönö** merkityksessä alava vetinen tiheikköinen maasto on yleinen Inkerissä, Karjalan kannaksella sekä Savossa.³² Appellat. **lemi** vetinen suo, kostea niitty ja **uuro** pitkänomainen, syvä notko l. jontka viittaavat myös Laatokan Karjalaan.³³ Kalannimi **rääpys** on tunnettu paitsi kaakkoismurteissa myös laajalti savolaismurteissa, ja esimerkkejä siitä on paikannimistöissä jo 1500-luvun puolivälistä, esim. Rääpys Jerffwi Pohjois-Savossa.³⁴ Appellat. **tuuri**, **tuurikka** merkityksessä pörröiset

hiukset esiintyy laajalla alueella Laatokan Karjalasta Pohjois-Savoon, ja appellat. **äimä** merkityksessä tyhmä ihminen, tajuton on tunnettu Karjalan kannaksella, Laatokan Karjalassa sekä Savossa.³⁵

Asutushistoriallisesti selväpiirteisen, helposti tunnistettavan sana- ja nimi-materiaalin muodostavat itämurteisiin pesiytyneet slaavilaisperäiset lainat, joista monet tosin ovat nuoria. Kyseiseen aineistoon kuuluvat **ambar**, **ampoari** aitta, varastohuone, **briha** nuorukainen (vrt. sn. **Priha** Valkealassa), **hart'suovi** tukinuittajien leiri- ja ruokailupaikka, **jaama** maantie, **kelja** munkkikammio, **kormano** tasku, **kulakka** nyrkki, **kuuritsa** eräänlainen kalanpyydys, **lopotti** kirkonkylä, tiheä asutuspaikka, **lotina** mylly, **luosa** vesilätäkkö, **läävä** navetta, **malissi** l. **maliisi** varastoaitta, **opotta** haka, **parissikka** hevoskauppias,? **pauna**, **pauni** lätäkkö, **pukra** notko, **puusta** autio, **ropotti** työ (etenkin venäläisillä lahjoitusmailla), **rutnikka** malmikasa, **rut'sa** oja, **sakkali** haukka, **saraja**, **sarai(n)** iso lato, vaja, **sirnitsä** munkki, nunna, alk. mustapukuinen henkilö, **terreena** työpaikka, alk. kylä, **tiakka** lukkari, **tökötti** terva, **vortsa** hovi, iso talo, joitakin mainitakseni.³⁶ Eräät esitellyistä termeistä ovat levinneet vain ahtaalle alalle Laatokan Karjalaan, mutta monet asutusekspansion mukana laajalti Savoon ja Pohjois-Pohjanmaalle, jokunen jopa länsimurteidenkin alueelle.

Edellä mainittuun appellatiivistoon liittyvästä nimistöstä on tässä yhteydessä mahdollista esitellä vain hajapaimintoja: **Ilomanssinniitty** Pihl; **Jaama**, **juama**, kylä Rääk, **juamanharju** Kite; Kaavan, **kuavan**, **kuavanniemi** Maan (Venäjänsaari); **Kelja**, talo VarJ, ent. torppa, nyk. pelto Piip, **Keljanmäki** PieV, **Keljä**, talo Iis; **Kulakka**, talo Lip; **kupsunsoar** MänH; **Lopotti**, talo Juuk, Nmes, PieJ, Sie, **Lopotinkylä**, kylänosa Ruok; **Lotinanelto** VehS, **Lotinansuo** Ruske; **Malissihaka** Jor; **Novikka**, talo Eno; **Opatanmäki** Ruok, **Opatti**, haka Sääm, **Opetonpellot** VehS, **Opatonsaari** Piip, **Opotta**, haka Valt; **Parissikka**, talo Ruske; **Pitkäkuurihta**, lampi Tuup; **Ropotinpelto** Lemi; **Rutnikkaniemi** Jor; **Rutsa**, oja PälJ; **Räpinä**, suku ja talo Maan; **Sirnihtansalmi** Juuk; **Topra**, suku ja talo Lappee, Luu; **Vortsa**, talo, **Vortsanvuori** Joutse, ym.³⁷

IV.

Asutushistorialliseen nimistöön kuuluvat myös tietyt henkilönnimet, sekä ristimä- että sukunimet, joskin ne ja niiden hypokorismit ovat monesti vaikeasti etymologioitavia, ja merkitykseltään selvä nimi on vasta asutushistoriallisen tutkimuksen varma lähtökohta. Selvästi ovat kyseisessä ryhmässä erotettavissa esim. sukunimiksi kehittyneet kansallisuusnimet. Nimeämisen kohteeksi joutunut yksilö on syntymästään lähtien kuulunut johonkin paikkaan

(kotiin, naapuritaloon, kylään, pitäjään, kaupunkiin, maakuntaan ja maahan) sekä ihmisyhteisöön (perheeseen, sukuun, heimoon ja kansaan), jotka ovat tärkeitä asutushistoriaa valaisevia nimeämisperusteita.

Tutkittaessa asutuksen siirtymistä Laatokan alueelta Savoon tulevat lähinnä kysymykseen heimoa merkitsevät nimitykset karjalainen ja venäläinen (sekin tav. merkityksessä karjalainen), ?**Väänänen** (< ?Venäinen), vepsä-(läinen) sekä Novgorodin vatjalaiseen viidennekseen kuuluneiden Jääsken ja Lappeen kihlakuntien asukas jääskeläinen ja lapveteläinen l. lappeteläinen. O.A. Kallion mukaan savolaisiin suursukuihin kuuluivat juuri **Karjalainen, Venäläinen, Väänänen** ja **Jääskeläinen**, keskisuuriin **Vepsäläinen** ja pieniin sukuihin **Virolainen**, jonka jäseniä oli kulkeutunut Savoon lähinnä Karjalan kannaksen kautta.³⁸

Useimmat edellä esitellyistä sukunimistä mainitaan Savosta jo 1500-luvun puolivälistä, josta lähtien asiakirjat valaisevat sen historiaa. Savon vanhimmissa tuomiokirjoissa 1559 ja 1561 – 1565 on mainittu Karjalainen, Venäläinen, Vepsäläinen, Jääskeläinen, Lapveteläinen ja Rytsäinen l. Rytsänen l. Ryssänen, esim. Ihanus Rysszen 1559 Juvalta.³⁹ Mikkelin pitäjstä on merkitty muistiin v. 1561 Carialainen⁴⁰, ja Pohjois-Savon asuttajia 1500-luvun puolivälissä olivat Karjalainen, Venäläinen, Vepsäläinen, Jääskeläinen, Lapveteläinen sekä Äyrämöinen, esim. Nils Ägrämöinen 1558 Kurjalanmäessä, ehkä Äyräpäästä tullut uudisasukas.⁴¹ Iisalmen suunnalla asui Venäjänsaarissa 1557 Heikki Venäläinen ja Saamaisten neljänneksessä Nico Karialain Möttö, Matti Möttösen vävy.⁴² Viimeisestä esimerkistä käy selville, että karjalais-savolaisella alueella oli jo 1500-luvun puolivälissä käytössä kaksi- tai useampinimisyyys, entisen sukunimen lisäksi uuden ottaminen siirryttäessä jostakin syystä, esim. vävyksi, toiseen taloon.⁴³

Vanhoja karjalaishenkilönnimistöjä ilmentävät sellaiset paikannimet kuin Pähkinäsaaren rauhankirjassa v. 1323 mainittu Carelakoski⁴⁴, Carialan kosken ma, Carialan Niemi⁴⁵, Oulujärven etelärantaa kaartavan Karjalan maanselän nimitys, Karialamasaelki 1415⁴⁶ ja itäisestä Suur-Säämingistä v. 1561 mainittu Karjalaistenaho, Lapveteläistensaari, Vepsäläisenpohja ja Virolaistensaari.⁴⁷ Kyseinen tyyppi Savon nyky-nimistöissä on varsin runsas: Jääskenpelto, talo KanL, Jääskensalmi Ruok, Jääskenvaara PälJ, Karjala, talo Ker, MänH, PunH (tav. sukunimestä Karjalainen), Karjala, kylä Piek, Karjalanniemi, talo Jor, Karjalansaari Lip, Karjalainen, talo Taip, Lappetelä, kylä Iis, LapL, Maan, PieV, Venälä, talo Ker, Venäjänjärvi Eno, Son, Venäjänkangas Son, Venäjänlahti MuuV, Venäjänmäki RauV, Venäjänniemi Eno, Venäjänsaari Maan, Venäjäntaipale Lip, Vepsälä, talo Lip, Tohm, Vepsänjärvi Ilo, joitakin esimerkkejä mainitakseni.

Vanhaa karjalaista henkilönnimistöä on analysoinut J.V. Ronimus tutkimuksessaan Novgorodin vatjalaisen viidenneksen verokirja v. 1500 ja Karja-

lan silloinen asutus, joka perustuu hänen suomentamaansa Novgorodin vatjalaisen viidenneksen henki- ja verokirjaan v. 1500.⁴⁸ Verokirjassa mainittu Karjalan silloinen kylännimistö, johon sisältyy vanhaa karjalaista henkilönnimistöä, on suurelta osalta etymologioimatta.⁴⁹

Luonteenomaisena karjalaiselle nimistölle on totuttu pitämään eläinaiheista sukunimistöä, jota sisältyy runsaasti sekä Viipurin että Käkisalmen Karjalan ensimmäisiin verokirjoihin 1500-luvun puolivälistä lähtien. Ryhmään kuuluvat mm. Haukka, Hyypiä, Kaija (Kajava), Karhu, Kettu, Kiiski, Kiuru, Kukko, Kurki, Muurahainen, Näätä, Orava ja Repo Viipurin pitäjästä, Härkönen, Koira, Kurkinen, Kurppa, Oinahainen, Pukki, Rastas, Rastainen, Repo, Reponen, Sika ja Susi Muolaasta ja 1600-luvun alkupuolelta Hiiri, Karhu, Kukko, Kurki, Näätä, Rastas, Repo, Ruuna, Susi, Sääski ja Varis Sakkolasta, Rastas ja Tiainen Raudusta, Hiiri, Kiuru, Kukko, Kurki ja Repo Pyhäjärveltä, Kurki ja Orava Räisälästä.⁵⁰ Kyseiset eläinten nimet kuuluvat myös nykyiseen karjalaiseen sukunimistöön.

Savon tuomiokirjoihin 1559 ja 1561 – 1565 sisältyy runsaasti etenkin Savolle ominaista **-nen**-loppuista sukunimistöä: Haukka, Haukkanen (Havukainen), Hiironen, Hirvonen, Hukkanen, Härkönen, Jänis, Karhunen, Karjunen, Kiiskinen, Kokkonen, Kontiainen, Kuikka, Kuikkanen, Kukko, Kukkonen, Kurki, Kurkinen, Käkönen, Lampahainen, Lintunen, Loukehinen, Metsonen, Ohtonen (vrt. appellat. **otso**), Oravainen, Rastahainen, Reponen, Siikanen, Sorsa, Sorsainen, Tarvainen, Varonen ja Varpunen, josta valtaosa kuului jo vanhaan karjalaiseen sukunimistöön. Se on säilynyt suurelta osalta myös nykysavolaisessa nimistössä: Haukka(nen), Havukainen, Hukkanen, Kettunen, Kilkki, Kirppu, Kokkonen, Kontio, Kukko(nen), Kurki(nen), Ky(y)hkynen, Mulli(ainen), Oinonen, Orava(inen), Pyy, Repo(nen), Sikanen, Sorsa, Tavi, Tiainen, Varonen ja Varis, joihin sisältyvät eläinappellatiivistosta etenkin **havukka**, **hukka**, **kontio** ja **repo** ovat tyypillisiä karjalaisia.

V.

Ottamatta lukuun yli maan levinnyttä Pappi, Miero ja Suntio (Sontio) -nimistöä muodostavat myöhemmässä itäsuomalaisessa venäläisperäisessä sukunimistössä merkittävän ryhmän ammattinimitykset, joskin tutkimuksen tässä vaiheessa on vaikea sanoa, ovatko ne meille lainattuja sellaisinaan vai kehittyneitä vasta Karjalassa laina-appellatiiveista. Niitä ovat mm. sukunimet Holappa, Holoppa, Holopainen, Holpainen, joita vastaavat esim. Oulun murrealueella adjektiivi **holoppa** kelvoton ja substantiivi **holoppa** palvelija, ven. **holop** orja, palvelija, sotamies, ven. henkilönnimet Holop ja Holopov. Sn. Holo-

painen on mainittu v. 1563 Rantasalmelta ja 1500-luvun puolivälissä Pohjois-Savosta. Se on kiteytynyt myös paikannimen funktioon: Holapanvaara, Holopanautio, tn. Holopainen ja Holoppala Juuk, tn. Holopainen Kont, Kuop, Jor, tn. Holoppala, Holoppalanmäki Sääm, tn. Holoppala ja Holpaala Kite, ym.

Edelliseen ryhmään kuuluu tavallaan myös sn. Purlakka, appellat, **purlakka** itsellinen, läksiäin Lemi, Pari, Eno, halpa-arvoinen ihminen, sälli Lemi, joutomies PälJ, musikka Lip, ylpeä ihminen Sääm, **purlakko** kestinä asustava henkilö Iit, Jaal, **pojampurlakka** HeiV, ven. **burlak** talonpoika joka ansiokseen työskentelee vieraissa, työläinen, naimaton yksinäinen mies, kulkuri, ven. hn. Burlak, Burlakov, josta on jokunen esimerkki paraasta päästä Laatokan Karjalasta. Myös edellä mainittu appellat. **musikka** Ilo, Juuk, Eno, miehen **musikka** Kiih, ven. **mužik** talonpoika, työmies, ven. hn. **Mužik**, on kehittänyt sukunimen funktioon esim. Kiteellä.

Jalo Kaliman mukaan on myös appellat. **kupias** päällysmies, johon on yhdistettävä sn. Kupiainen Ilo, Ker, Kuop, PunH, Ruske, venäläistä perua, joskin osa nimistä on voinut kulkeutua Suomeen Viron kautta. Appellat. **kupsa** kauppiamies PälJ, Kannas, **kupsu** kauppias Salm, ven. **kupets**, gen. **kuptsa**, sisältyy mm. salmilaiseen sukunimeen Kupsa l. Kupsu ja on kiteytynyt talonnimeksi Kupsala Juv, Kupsu MänH. Slaavilaista alkuperää on myös sn. Taa-rasti l. Tarasti, ven. **starosta** kylänvouti esim. Iitissä ja Joutsenossa; samaten sn. Laapotti l. Lapotti, esim. Laapottisaari Lip, Lapotti, talo PieJ, joka on ollut laapottien l. tuohivirsujen tekijän, appellat. **laapotti** Eno, Ilo, Kiih, PieJ, PälJ ym., ven. **lapot'** niinitallukka, tuohivirsu, ven. hn. Lapot. Säätyä ilmaisee sn. Pajari, ven. **bojarin** venäläinen ylimys, esim. tn. Pajari Luu, RauJ, kn. Pajarila Jää, Lappee, tn. Pajarinen Ilo, Pajarinmäki Kite, Pajarinkangas Sääm ym. ja samoin sn. Koroli, Korolinen, karj. **korol'i**, ven. **korol'** kuningas PieJ; tn. Koroli Nmes sekä mahdollisesti savolaisiin piensukuihin kuulunut Korolainen.

Venäläisperäisiä sukulaisnimityksiä edustavat sn. Vunukka l. Vunukainen ValJ (Vunukkala), sn. Surakka, esim. Surakoff 1722 Kite, tn. Surakkala Lip, tn. Surakka Kuop, joista edellisen pohjana on ven. appellat. **vnuk** lapsenlapsi ja jälkimmäisen **šurak** vaimon veli. Nimettävän ominaisuuksista kertovat sn. Turakka, Turakainen, ven. **durak** tyhmä, esim. sn. Turakainen, Turakanmäki jo 1500-luvun puolivälissä Pohjois-Savossa, Turakkala, talo Lep, kylä Juv, Turakkasaari PieJ sekä sn. Toroppa, Toropainen, ven. **torop** kiireellinen ihminen, ven. hn. Torop, Toropov, esim. Toroppala, kylä Ker, talo Kite, Rääk. Murteittain esiintyvä appellat. **piessa**, **piesa** pahalainen, piru, ven. **bes** piru, ven. hn. Bes, Besov, on kehittänyt sukunimeksi Piessa, Piesanen, esim. Peer Piiesan 1564 Vesulahdella, ja siirtynyt paikannimistöön, esim. Piesala, Piesanho bostelle 1664 Mik.⁵¹ Toisaalta hyvää ja kunnan ihmistä tarkoittava **topra** Lip, ven. **dobryj** hyvä, kunnollinen, ven. hn. Dobro, on muovautunut su-

kunimeksi Topra Lappee (esim. Oluff Dobra 1646) ja edelleen paikannimeksi, esim. Topronlahti, -niemi Eno, Lip. Ven. linnunnimistä **sókol** l. **sokól** haukka on lähtöisin laatokankarjalainen sn. Sakkali(nen) ja **voróna** varis t. **vóron** korppi sn. Vorna(nen), esim. tn. Vorna PieJ, Vornakoski Mik.

VI.

Sekä määrältään että levikiltään laajimman ryhmän muodostavat kristillisperäiset kreikkalais – venäläis – karjalaiset ristimänimet, joista on muovautunut sekä suku- että paikannimiä. Kyseisen ortodoksisen nimistön identifioimiseksi on kaksikin menetelmää. Ensiksikin vielä nykyisin elävään aineistoon kuuluu kirkollisten täysnimien (kreikkalaisten primaarinimien sekä niistä kehittyneiden venäläisten sekundaarinimien) rinnalla näiden karjalaisia kansanomaisia variantteja, apokopee-, synkopee- ja afereesimuodosteita.⁵² Kyseinen monirönsyinen kansanomainen nimistö on elänyt meidän päiviimme saakka eritoten Itä-Karjalassa (Aunuksessa ja Vienassa), mutta myös laatokankarjalaisten ortodoksien keskuudessa. Nykyistä Laatokan tienoon ortodoksista nimistöä on runsaasti Suomen nimiarkiston kokoelmissa.⁵³ Toiseksi kreikkalaiskatolisia kansanomaisia nimimuotoja sisältyy Suomen nimiarkiston ns. Käkisalmen Karjalan kokoelmaan, jossa on v. 1581 – 97 ja Stolbovan rauhan (1613) jälkeen käytettyä henkilönnimistöä, sekä ns. Viipurin Karjalan kokoelmaan, johon sisältyy 1500-luvun puolivälin jälkeen käytössä ollutta nimiaineistoa. Kun samasta henkilöstä on eri vuosien verokirjoihin merkitty kreikkalais-venäläisen nimimuodon lisäksi kansanomaiset variantit ja joissakin tapauksissa myös ruotsalaiset vastineet, kyseinen aineisto tarjoaa runsaasti mahdollisuuksia primaari- ja sekundaarinimien identifioimiseksi.

VII.

Savon vanhimmissa tuomiokirjoissa 1559 ja 1561 – 1565 (hakemisto) edustanevat karjalaisperäistä nimistöä – edellä esitettyjen kriteerien valossa (ks. kappaletta Nimien etymologinen luettelo) – Halinen, Hamunen, Hokkainen, Hotakainen, Huoponen, Huotari(nen), Hyppönen, Ihannuksinen, Isoinen, Isakainen, Juvoinen, Jyrkinen, Kantaratti (vrt. Kondratij), Karppanen, Karpinen, Kiprinen, Koistinen, Komonen, Konoinen, Kopoinen, Kuosmanen, Laamanen, Laaskoinen, Lemettinen, Liimatainen, Lippoinen, Luukkanen,

Makkoinen, Mammonen, Martikainen, Matikainen, Matiskainen, Miettunen, Miikkulainen, Mikkanen, Minkkinen, Moilainen, Mäkäräinen (vrt. Makarainen), Niiranen, Nikulainen, Outinen, Paakkinen, Paakkunen, Paakkunainen, Pimiäinen, Piriläinen, Pirinen, Pirskanen, Puustinen, Ratilainen, Riikonen, Rissanen, Rokka(nen), Ronkainen, Ruuskanen, Sakalainen, Siitonen, Silanen, Simanainen, Sinkkonen, Soikkanen, Tahvanainen, Taskinen, Temonen, Tiihonen, Tiittanen, Timonen, Toronen, Vanninen, Vatanen, Volonen ja ristimänimistä Ihannus, Ilari, Issakka, Juvani, Kuosma, Mikka ja Parkko. Kyseisestä nimistöstä oli 1500-luvun puolivälissä Pohjois-Savossa mm. Halonen, Hamunen, Hilskoinen, Koponen, Kosmanen, Kuosmanen, Laamanen, Levonen, Lipponen, Malinen, Martikainen, Miikkulainen, Mikkeliläinen, Moilanen, Outinen, Parkkonen, Parviainen, Pasanen, Pesonen, Piirainen, Rissanen, Siitonen, Tihinen, Tiihonen, Vatanen. Joillakin kyseisistä nimistä voi olla läntinen vastine.

1500-luvun puoliväliä vanhempi sukunimistö kuvastuu kyseisen ajan asiakirjojen paikannimistössä, johon sitä on kiteytynyt runsaasti, esim. Halolanpelto, Hamusuonranta, Hökönmäki, Jorola, Kantaratti, Karpanmäki, Kuosmala, Kuosmanahot, Moilanmäki, Säming, Teppanamaa⁵⁴, Homa Mäki, Homan Taiffwall, Hotarin laxi, Rotianpochian maa, Cuopio Niemi, ?Silin Jerfuen ma, Mackola Joki.⁵⁵ Puumalan vanhasta paikannimistöstä on merkitty muistiin Hamula, Liimattala, Luukkola, Miettula, Rokansalo, Vilkanlamminpää, Paronsaari, Liimatanlampi, Laamanpelto, Laamanmaa, Kostianniemi, Halinaho, Ahvonsaari ja itäisestä Suur-Säämingistä Simananaho, Kyyrönlampi, Heroinalhti, Liimatanmajansaari, Iljanluhta, Tiivoinmäki, Makarinsaari, Riikolanmäki.⁵⁶

Savon asutushistoriallisen nimistöntutkimuksen mielenkiintoisimmat kohteet ovat tietenkin itse Savon nimi sekä Sääminki. Savo on mahdollisesti elliptinen muodoste primaarista Mikkelin tienoon vanhasta nimityksestä Savo(n)lahti, Savoi(n)lahti, joka vielä esiintyy Savon ruotsalaisessa nimityksessä Savolax, mutta joka varhain sekaantui tuttuun appellatiiviin savi ja nimeen Savi-lahti. Savo-nimen pohjana on mahdollisesti karjalais-vepsäläinen rn. Savo(i), v. Savva, Sava, Savo, Sa(v)vatij, jonka rinnalla on myös pitkävokaalinen muoto Saava, Saavo(i), esim. Saffua Rijonson 1593 Hii, Sawa Pahkimason 1614 Kurk, Sawa Pörtzinen 1618 Sor ja Saawa Romanasson 1614 Kurk; Erich Sauan 1591 Sak, Griska Saawin 1631 Kurk.⁵⁷ Tämän vanhan voimakkaan karjalaiskeskuksen nimi laajeni myöhemmin koko maakunnan nimeksi.⁵⁸

Sääminki-nimelle on esitetty epävarma muinaisiskandinaavinen etymologia, mutta todennäköisemmin se on yhdistettävissä Laatokan lahden ja niemen nimityksiin Sääminginlahti, -niemi, **siäminkillaht** l. **siäminkillaks**, **siäminkinniemi** l. **siämink** Jaak, alueelta joka oli karjalaisekspansion keskuksia Savoan. Nimi esiintyy muuallakin savolaisalueilla: Sääminginmäki, **siäminkimmäk**, mäki ja

talo Juv, Sääminki l. Sääminginsalo, siäminki l. siämingi(n)salo, saari Sorsavedessä Lep (Kotalahti) ja edellisiin nimiin yhdistettävät Sääminmäki, -niemi, siämimmäk, siäminniem Mik, Säämälä ja Säämänen, talo ja suku Juuk, Säämälä, kylä Yläm, Säämälüoto Koiv, Säämelä, kylä Inkeri (Spankova). Nimiryhmän pohjana on mahdollisesti karj. rn. Semo(i), Säämä, Säämö(i), v. Sema, Semo, Semen, Semenکو. ⁵⁹ Tulkintaa tukee merkintä Rydz Semingsson 1558 Viip.

VIII.

Vanhassa savolaisessa henkilönnimistössä (v. 1541–47) edustavat karjalaisia aineksia Antronn, Antton, Ijlar Wäijsenen, Kibrinen, Koponen, Koszman, laaman, Iijmattan, mackonn, minckin, ?parckin (Pellosniemi); Antton, Androin, Halin, Hocka, Hotar, Karpan, Kibrin, Kosma vdrian, Kosman, Mackon outin, lehwon, pauilan, parhainen, parkoijn, pasain, pesun, ratilan, Silan, tihon (Vesulahti); Halon, Hamon l. ivan hamuin, hotockan l. hotackainen, KoiJustin, Kolion, Kopon, Kosma Halon, Koszman, laaman, ? malin, parckon, pasan, pesu nickin, pesuinen, rissan, rongan, toron (Juva); Halon, Hamon, issackan, iyrckin, Karpan, Karpin, Koystin, Kostinen, Kolion, Komoinen, Kopon, Kosma hannuksenpoica, Koszman, Nijran, ?parckin, parphien l. parffuien; peszun, piiran, pirska l. pirskan, taskin, wannin, Vatan, Anäkenn (Rantasalmi); issakan, iyrckin, Calin, Karpan, ?Karpin, Komon, Laaman, Iijmattan, mackon, miickulan, moilanpoica, moilan, Nijran, paauihan, rijckon, rockan, rwska, Siton, Sinckon, tijhann, tiittan, Wakainen (Sääminki); Parcko Vanhan, Viilkij Laman 1563 Sääm, Rossi Halinen 1563 Vesulahti, Ihanus Rysszen 1559 Juv, Ijlar Veijzen 1559 Pellosniemi, Koszma Narin 1559 Juv. ⁶⁰

Nyky savolaisesta – O. A. Kallion esittämästä – sukunimistöä edustavat (todennäköisesti) karjalaista ainesta Anttonen, Halinen, Halonen, Hamunen, Happonen, Hatakka, Hokkanen, Hotakka, Hotti, Huotari, Hyppönen, Issakainen, Juvonen, Karppinen, Koistinen, Koponen, Kotro, Kuosmanen, Kyyrö, Laamanen, Lipponen, Liimatainen, Malinen, Malkki, Makkonen, Markkanen, Miettunen, Moilanen, Niiranen, Nikulainen, Outinen, Ovaskainen, Paakkunainen, Paavilainen, Piira, Piironen, Pasanen, Pesonen, Pirinen, Pirskanen, Riikonen, Rissanen, Romo, Ronkainen, Rokkanen, Ruuskanen, Siitari, Sinkkonen, Taskinen, Tiuhonen, Vanonen, Vatanen, Vehviläinen, joskin on huomattava, että myös roomalaiskatolisesta pyhimysnimistöstä on voinut syntyä vastaavanlaisia hypokoristisia muodosteita.

Edellä esitettyä Savon karjalaisperäistä henkilönnimistöä on kiteytynyt runsaasti myös savolaisalueiden paikannimistöön⁶¹:

Ehronjärvi, -koski SuoS;

Halila, Halonen, t. Mik, Risna, Halola, t. Antt, Juv, Ker, Piek, Sääm; Hamonen, t. Mik, Hamula, t. Puu; Harilanmäki, t. RanS, Harkonsaari LapL; Hekkola, laiturii Hir; Hilappa, t. Viha, Hil(i)ponkangas, -lampi, -vaara Hyr, Hil(i)ponlampi SuoS; Hipanjärvi MuuV, Nil, Hipanlahti Juan, Nil; Hokanautio, t. HauV, Hokanniemi, t. KanN, Hokka l. Hokankylä KanN, Hokkanen, t. Hir; Horttanala, t. Juan; Hotakka, t. Kuhmo, Paav, Risna, Hotakansaari KanL, Hotinen, t. MänH, Hotinniemi, t. LapL, Hotokka, t. Sul, VehS, Hotola, t. MänH; Huopananpellot Kyy, Huopola, k. MänH; Huotari, t. Iis, Mik, Huotarinhaudanaho SuoS; Huotisenaho Kiur; Hökkösenjärvi Siil;

Iijala, t. SavR; Iilianmäki, -pelto Lemi; Iivola, t. Kart, Maan, MuuV, Puu; Iljanlahti Pos, Illainlampi, -mäki Juv; Isakkala, t. SavR, Issakaisenniemi Risna; Istonmäki Hyr; Pieni-Issakka, saari RanS;

Javananlahti Jor; Jolkonharju VarJ, Jolkonlahti Juv; Jormasjoki, -järvi Sot, Jormunen, harju, Jormuskangas, Kiur; Joroinen, pitäjä; Joukonniemi EnoK; Jurkkola, talo, Jurkonniemi MuuV, Jurkko, torppa, Jurkonmäki, -pelto Lemi; Juvela, k. Risna, Juvola, k. EnoK, Sääm, Juvola, t. Maan, RanS, SavR; Jyrkinen, t. Paav; Jääskenneva MuuV, Viha, Jääski, t. Avus, Jääskö, t. KemJ; Kannila, t. SuonJ; Karpansaari TuuN, Karppala, t. Mik, RanS, Sot, ?Karpinniemi, -vaara Hyr, Karppila, t. Iis, Lep, MuuV, **karsellampi** Kuhmo; Kassanen, t. Juv, Kassila, t. KanL; Kaurojärvi, Pieni-Kauro, järvi Kuhmo; Koistila, t. Hyr, Piip, Koistinmäki, -suot VehS, Koistisenniemi Sot, Koistisensaari Kuop; Koljola, t. Sot, Koljonen, kangas Kuhmo, Koljonvirta Kuop; Konola, t. Kiur, Pyhän, Konolanmäki t. Vie, Kononlampi Maan; ?Konstila, t. Juv, RanS, Sul; Kopola, t. HeiV, Maan, Kopolanniemi, Koponen, t. Varkaus, Koposenmäki, t. Kiur, Kopottarenlahti l. Kovottarenlahti VehS; Kostiala, t. Sul, Kostila, t. Jor; Kotro, t. Juv, Kotronniemi Risna; Kuopiojärvi Piip; Kuosmala, t. Kaav, LapL, VarJ; Kyyrö, t. Risna;

Laamala, t. Juv, Jäp, SavR, Sääm; Laaska, t. Mik; Larinkallio Sul, Larinmaa, pelto Pihl; Lentua, kylä Kuhmo; Liimattala, t. Antt, RauL, Liimattala, k. Puu; Lippola, t. Nil, Lippolanlahti VehS; Luukkala, t. Juv, Mik, PieV, Sääm, Luukko, t. MänH, Luukkola, t. Juv, LapL, SuonJ, Sääm, Luukkola, k. Puu;

Makkola, k. EnoK, Jäp, KanN, Ker, Makkola, t. Han, Iis, PieV, Pohjasl, PunH, PyhOl, Siil, Sääm, Makkosenvirta Konn; Malkkila, k. HeiV; Markkala, t. RauV, SuonJ, Vesa, Markkalanlahti, t. VehS, Markkola, t. Jor, Markkonen, suku Kuhmo; Miettälä, t. RanS, Sul, Miettula, k. Puu; Mikka, t. LapL, Mikinniemi Pihl; Minkkilä, k. Risna; Mitikka, suku Luu; Moilala, t. HauV,

Jäp, Moilalanlahti, t. RanS, Moilanen, t. Han; Moisee, t. Hyr, Moisseenluoto Kuhmo, Moisasenmaa, metsä Paav;

Nasto, lampi Kaav; Niirala, t. Iis, Kuop, Lep, RanS, Varkaus, Niirassuo Kiur;

Ohmonlampi, -oja, -vaara Antt; Omelienluoto Kuhmo; Outila, k. MänH, Risna; Ovaskala, t. Kaav, Ovaskainen, t. VehS;

Paakkunala, k. EnoK, Ker, Paakkunala, t. PunH; Paavila, t. Juv, Sääm, Paavilainen, t. Lemi; ?Parkkinen, t. Maan, Parkkola, k. Hir, Parkkola, t. Lep, RanS, Parkku, t. RanS, Parkkula, t. Sul, Parkumäki, k. EnoK, RanS, Parkunselkä RanS; Parola, t. KanN, Maan, Paronlampi, -niemi TuuN, Paronjärvi Jor; Parviala, t. Kaav, Maan, Nil, Rii, SuonJ, Säy, VehS, Parviainen, t. Kuhmo, VehS; Pasala, t. Jor, Kaav, Kart, Keit, Maan, Vie, Pasalanmäki Lep, Pasattarensuo Maan; Patrakkamäki Maan; Pesola, t. EnoK, Juv, KanL, RanS, SavR, Pesonen, t. Juv, KanN, Pesonpelto, Pesu t. SavT; Petrisaari PunH, Petro, t. Kart, Petroaho Ker, Petromäki Lep, Petronjärvi Nil, Petronkallio VarJ, Petruma, k. HeiV, Petronniemi Jäp; Piira, t. Mik, Piiraala, t. MänH, Piirainen, suku Kuhmo, Pirola, t. HeiV, Lep, MänH, Piironluoto Jor; Pirhiänniemi, k. Sääm; Pirlä, k. RanS, Pirlä, t. Kaav, Nil, Pirs kala, t. Kartt; Prokkolanperä l. Prokonperä, Prokkolankangas Rov;

Riikola, k. Ker, Riionlampi Joutsa, Riionsaari Kuusa; Rissala, k. Siil, Rissala, t. Jäp, Kuop, LapL, Maan, MuuV, Nil, Piek, Rii, Siil, SuoJ, Säy; Rohkonniemi PyhOl, Rokansalo, k. Puu, Rokkala, t. HeiV, Konn, MuuV, PieV, PyhOl, RauL, Rokolampi, puro Kuusa; Romo, t. KanN; Ronkala, k. Juv, Ronkala, t. Nil, RanS, Sul; Ruhvana, kylänosa, Ruhvananlampi Sääm, Ruhvana, niitty Hyr; Ruuska, t. KanK, Ruuskala, t. Kaav, Kiur, Maan, Nil, RanS, Siil, Ruuskalansaari Maan, Ruuskanen, t. Puu, Ruuskanmäki Konn, Ruuskola, t. Maan;

Saahkari **suahkaí**, järvi VehS, Saahkarlahti Jor, KanL, Lep; Saavanlehto Son; Samo, t. Iit; Savo yl; Siili, t. Piek, Siilijärvi VirS, Siilinjärvi, pitäjä; Siiteri, t. KanS, Siitola, t. RanS; Silola, t. PyhOl; Simakkamäki, -lammit Kaj, Simakkalammit, -puro Son; Sinkkola, t. HeiV, Sul; Sisso, t. PieV; Sämsälä, t. Maan;

Taina, t. MänH; Taskela, t. Kuop, Taskila, t. Juv, Maan, RanS, Siil, Säy; Temo, t. MuuV; Teppo, t. PieV; Tiihola, t. HauV, Mik, Tiihola, k. KanN, Tihvojärvi MuuV, Tihviäinen, järvi, Tihviäisentaipale, t. Lep; Tiitanmäki Sul, Tiitanlampi Ker, Tiitanniemi Risna, Tiittala, t. Sul, Tiittosaari Kiur; Timoska, talo, Timoskanvaara Son;

Uljananvirta Sääm;

Vaassilankangas Hyr; Vanonen, k. MänH; Vatala, t. Maan, PyhOl; Vatala, k. Mik; Vehvilä, t. Jor.

Änäkänselkä Lep.⁶²

Edellä esitelty – vain vähässä määrin analysoitu – nimiaines on tietenkin eri-ikäistä, joskin kylännimet ja luontonimet (esim. järvennimet) kuuluvat yleensä vanhaan kerrostumaan. Jokunen esimerkknimistä saattaa olla muutakin alkuperää (esim. lännestä päin tullutta ainesta), yksityiskohtaista nimi nimeltä suoritettua tutkimustahan savolaisesta materiaalistani ei ole. Väitaosalta se kuitenkin edustaa kreikkalaiskatolisen kirkon luomaa pyhimysnimistöä (ks. kappaletta Nimien etymologinen luettelo).

IX.

Tutkittaessa nimistön avulla karjalaista asutusekspansiota esim. Länsi-Savoon on otettava huomioon, että eräät sekä kreikkalais- että roomalaiskatolisen kirkon piirissä muovautuneet pyhimysnimien kansanomaiset variantit ovat äänneasultaan aivan samanlaisia (homonyymejä), joten niiden etymologioimisessa on otettava huomioon asiakirjamerkintöjen ohella myös maantieteelliset asutushistorialliset kriteerit.⁶³

Esimerkiksi kaupunginnimi Kuopio, joka ilmeisesti on elliptinen muodoste primaarista yhdyspaikannimestä Kuopionniemi (ks. ed.) ja josta on esitetty erilaisia etymologioita⁶⁴, on juuri asutushistoriallisten ja maantieteellisten näkökohtien perusteella yhdistettävissä Ruokolahden (aikaisemmin Jääsken) kylänniemeen Kuopiola, sillä Jääsken kihlakunnasta on todistettavasti ollut voimakas asutusvirtaus Savoon. Nimen selvät vertailukohteet ovatkin löydettävissä Jääskestä ja vielä etelämpää Karjalan kannakselta: Mattz kopian 1543 Jääskestä, Anders Kuopio 1648 Äyräpäästä, ym. (ks.ed.), joiden pohjana on v. Prokopij, kr. Prokopios. – Toisaalta läntisessä nimistössä on esiintynyt nimia-suja **Kopio**, **Kopius**, **Kopo** ym., esim. Keikyältä Jör. Kopius 1. Kopio 1552, Madz Kopoj 1556 eli Madz Kopio 1571 eli Mattz Kopionn 1572 eli Madz Kopius 1573⁶⁵, joiden pohjana on lat. Prokopius. Kyseistä ryvästä maantieteellisten seikkojen johdosta tuskin tarvitsee ottaa huomioon pohjoissavolaisen Kuopio-nimen lähtökohtana.

Yleistä savolais-karjalaista sukunimeä **Pirinen** ei voida – maantieteellisen arvioinnin mukaan – johtaa skandinaavisesta **Piri** (< **Birger**) nimestä, kuten läntisiä Piri, Pirinen -nimiä. Itäisen nimen pohjana on ortodoksinen rn. **Spiridon**, kr. **Spyridon**, esim. Spiri Teppanasonn 1614 Hii (ks. ed. lisäaineistoa). Eri alkuperää on varmaan myös karjalainen sn. **Kostia(inen)** kuin esim. Pälkäneen Kostianvirtaan sisältyvä määrite. Karjalaisen nimen pohjana on v. **Kostja** (Kostantinos I. Konstantinos), josta esimerkkejä on Aunuksesta asti, esim. kn. **Kostianhieru**. Itä-Suomessa tyypillinen sn. **Riiko(nen)** on syntynyt karj. risti-

mänimestä **Griigoi** l. **Riigoi** l. **Riikoi**, v. **Grigorij**, kr. **Gregorios**, mutta toisaalta Pohjanlahden rantamilta Raumalta on jo 1500-luvulla mainittu tn. **Riikola** ja **Riikonkivi** ja 1570 Ulvilasta hen. Riikoi, jotka ovat muovautuneet roomalaiskatolisen kirkon **Gregorius**-nimestä. Hailuodon talonnimellä **Iljana** on itäisten vertailukohteiden rinnalla myös läntisiä, esim. Jakob Jliana, Jöran Jliana 1624, Iliana gård 1632 Turusta (< skand. naisennimi **Iliana**, **Juliana**). Kun kyseisen hailuotolaisen talon omistajana on myöhään 1600-luvulta mainittu Juliana Enckia 1635, on ilmeistä, että nimi on läntistä juurta. Samanlaisia syntyperältään ongelmallisia nimiä on monia muita.⁶⁶

Slaavilaisperäisen nimistömme tutkimuksen tärkeimpiä tehtäviä on siis etsiä kriteerejä, kielellisten rinnalla muitakin, joita voidaan käyttää kyseisen nimistön identifioimiseen suomalaisalueilla. Varsinkin vähän tunnettu Itä-Karjalan ja Inkerin nimistö avanee uusia näkymiä karjalaisekspansioon savolaisalueille ja yleensäkin venäläisekspansioon itämerensuomalaisten kansojen asuttamille alueille ja samalla tuossa nimistössä tapahtuneisiin äänteellisiin muutoksiin. Tällöin käy mahdolliseksi monien hämärrien nimien etymologioiminen, mikä on vuorostaan avaimena luotettavien asutushistoriallisten päätelmien tekemiseen.

V. Lähdeviitteet ja lyhenteet

I. Tutkimuksen lähteet

- 1 Viljo Nissilä, Suomen Karjalan nimistö (1975), s. 22—.
- 2 Maisteri Synnöve Federleyn Viipurin Karjalan kokoelma 1541–71, maisteri Aulikki Ylösen Käkisalmen Karjalan kokoelmat 1581–97 ja 1614–51 (Suomen nimiarkistossa) ja maisteri Helmi Murasmaan Etelä-Karjalan tuomiokunnan kortisto 1623–99 (Valtionarkistossa). Kokoelmista ks. Nissilä, Suomen Karjalan nimistö (1975), s. 21.
- 3 Antti Scherbakoffin kokoelma (Nimiarkistossa).
- 4 Scherbakoffin kokoelmat (Nimiarkistossa).
5. Ks. juhla kirjaa Viljo Nissilälle 21.8.1973. Castrenianumin toimitteita 6 (1973), s. 47—.

II. Nimien etymologinen luettelo

- 1 Nissilä, Venäläisperäisiä henkilönnimiä Itä-Karjalan paikannimistössä. Virittäjä 1943, s. 52.
- 2 A.V. Forsman, Tutkimuksia Suomen kansan persoonallisen nimistön alalla. I (1894), s. 126, 179 ym.
- 3 B.O. Unbegaun, Russian surnames (1972), s. 51.
- 4 E.A. Tunkelo, Inkeröismurteiston asemasta. Suomi 106:2 (1952), s. 23, 24.
- 5 Nissilä, Die Dorfnamen des alten lüdischen Gebietes (1967), s. 19, 20.
- 6 Forsman, mts. 127.
- 7 Veijo Saloheimo, Pohjois-Karjalan asutusmuodot 1600-luvulla, s. 149.
- 8 Nissilä, Kangasalan Havisevan ja Palon kylät nimistön valossa. Kangasalan talonpoikaiselämää Palon suvun asuma-alueilta II (1970), s. 32.
- 9 Nissilä, Suomen Karjalan nimistö (1975), s. 125.
- 10 Kreikkalaiskatolisia kirkollisia termejä nimistössämme. Acta Universitatis Tamperensis. Ser. A vol. 26 (1969), s. 115.
- 11 Kustaa Vilkuna, Suuri nimipäiväkalenteri (1969), s. 242.
- 12 Toisin Nissilä, Vuoksen paikannimistö I (1939), s. 340.
- 13 Nissilä, Suomalaista nimistöntutkimusta (1962), s. 146.
- 14 Liv-, Est-und Curländisches Urkundenbuch IV (1859), s. 491. — Nissilä, Pohjois-Pohjanmaan karjalaista nimistöä. Virittäjä 1948, s. 227, 228, ja Suomalaista nimistöntutkimusta (1962), s. 146.
- 15 Nissilä, Eräs alasaksalainen henkilönnimityyppi Suomessa. Virittäjä 1951, s. 348.
- 16 Nissilä, Suomen Karjalan nimistö (1975), s. 142.
- 17 Nissilä, Karjalaista ainesta Kuopion seudun nimistössä (1975), s. 127—.
- 18 Nissilä, Suomen Karjalan nimistö (1975), s. 142.
- 19 Nissilä, Eräs alasaksalainen henkilönnimityyppi Suomessa. Virittäjä 1951, s. 350, 351.
- 20 Nissilä, Karjalaista ainesta Kuopion seudun nimistössä, s. 127—.
- 21 Nissilä, Pohjois-Pohjanmaan karjalaista nimistöä. Virittäjä 1948, s. 228.
- 22 Saloheimo, mts. 89, 135.
- 23 Ks. Nissilä, Pohjois-Pohjanmaan karjalaista nimistöä. Virittäjä 1948, s. 229, 230.
- 24 Nissilä, Vuoksen paikannimistö I, s. 300, 311. — Vilkuna, Suuri nimipäiväkalenteri, s. 202, 203.

- 25 Astrid Baecklund, *Personal Names in Medieval Velikij Novgorod*. I, s. 164. — Unbegaun, mts. 93.
- 26 Toisin Nissilä, Viipuri paikannimien valossa. Kalevalaseuran vuosikirja 1957, s. 179, 180.
- 27 Vilkuna, mts. 254, 265.
- 28 Vilkuna, mts. 305. — Nissilä, Suomen Karjalan nimistö (1975), s. 148, 177.
- 29 Vilkuna, Tamma ja ”Kobylitsa Korela” (Tamma-Karjala) vuodelta 1338. Virittäjä 1967, s. 181, 182.
- 30 Saulo Kepsu, Vehkalahden vanhat talonnimet. Vehkalahden pitäjänkirja I (1968), s. 18.
- 31 Savon tuomiokirjat 1559 ja 1561–1565. I (1954), s. 101. Toimittanut Kauko Piirinen.
- 32 Nissilä, Suomen Karjalan nimistö (1975), s. 288.
- 33 Saloheimo, mts. 38.
- 34 Unbegaun, mts. 82.
- 35 Nissilä, Suomen Karjalan nimistö (1975), s. 238.
- 36 Unbegaun, mts. 93, 104, 271.
- 37 Aulikki Ylönen, Kirvun kirja (1954), s. 20.
- 38 Saloheimo, mts. 37.
- 39 Saloheimo, mts. 40.
- 40 Nissilä, Suomen Karjalan nimistö (1975), s. 156.
- 41 Vilkuna, Suuri nimipäiväkalenteri, s. 29, 30.
- 42 Heikki Kirkinen, Oliko Sampsä historiallinen henkilö? Kalevalaseuran vuosikirja 1967, s. 103–132.
- 43 Vrt. O.A. Louhelainen, mt.
- 44 Nissilä, Suomen Karjalan nimistö (1975), s. 229.
- 45 Toisin Nissilä, Slaavilaisia aineksia nimistössämme. Virittäjä 1956, s. 66.
- 46 Unbegaun, mts. 56.
- 47 Otto Wimmer, *Handbuch der Namen und Heiligen*, s. 148.
- 48 Nissilä, Vuoksen paikannimistö I, s. 330–332.
- 49 Toisin Nissilä, Suomen Karjalan nimistö (1975), s. 255.
- 50 Vrt. Nissilä, Soikkolan inkeroisten henkilönnimistä. Virittäjä 1943, s. 204, 206. — Unbegaun, mts. 50, 62.
- 51 Vilkuna, Suuri nimipäiväkalenteri, s. 113. — Saloheimo, mts. 41.
- 52 Nissilä, Soikkolan inkeroisten henkilönnimistä, s. 203, 206.

III. Nimien rakenteesta ja kieliasusta

- 1 Viljo Nissilä, Karjalan kannaksen asutushistoriaa nimistön valossa. Etelä-Karjala tänään. Kaukomieli X (1968), s. 190—.
- 2 Nissilä, Nikolauksen kultti ja nimistömme. Virittäjä 1956, s. 228—.
- 3 Nissilä, Suomen Karjalan nimistö (1975), s. 209, 210.
- 4 Pentti Eskola, Sananen Itä-Karjalan ja Suomen sukunimistä. Suomalainen Suomi 1941, s. 282–286.
- 5 Kustaa Vilkuna, Paikannimien paikallissijojen käytöstä. Virittäjä 1965, s. 111 ja Oma nimi ja Lapsen nimi (1959), s. 25.
- 6 Veijo Saloheimo, Pohjois-Karjalan asutusmuodot 1600-luvulla, s. 38, 41 ja Kiihtelysvaaran Oskola. Karjalainen Viesti 1963, n:o 1, s. 2.
- 7 Nissilä, Suomen Karjalan nimistö (1975), s. 209, 210.
- 8 Matti Jeskanen, Suojärven paikannimikokoelma (Nimiarkisto).
- 9 Nissilä, Suomalaista nimistöntutkimusta (1962), s. 29 ja Suomen Karjalan nimistö (1975), s. 110. — Pertti Virtaranta, Erästä karjalais-vepsäläisestä kollektiivijohti-

mesta. Verba docent. Juhlakirja Lauri Hakulisen 60-vuotispäiväksi 6.10.1959 (1959), s. 403–422.

10 B.O. Unbegaun, Russian surnames (1972), s. 71 ym.

11 M. Moroškin, Slavjanskij imenoslov ili sobranije slavjanskij litšnyh imen v. alfavitnom porjadke (1867), hakemisto.

12 Nissilä, Lisiä venäläisperäisiin henkilönnimiin Itä-Karjalan paikannimistössä. Suomi-kirja 1945, s. 3, 4. – Moroškin, mt., hakemisto.

13 Nissilä, Suomen Karjalan nimistö (1975), s. 284.

14 Nissilä, Lisiä venäläisperäisiin henkilönnimiin Itä-Karjalan paikannimistössä, s. 2–9.

15 Nissilä, Lisiä venäläisperäisiin henkilönnimiin, s. 2 ja siinä mainittu kirjallisuus.

16 Nissilä, Suomalaista nimistöntutkimusta, s. 146, 147.

IV. Karjalaisen nimistön levikki savolaisalueille

1 A.M. Tallgren, Suomen muinaisuus. Suomen historia I (Porvoo 1931), s. 192. – Itäisen Savon karjalaisuudesta ks. Pekka Lappalainen, Itäinen Savo karjalaisen erä-kulttuurin, matkoreittien ja rajaperinteen piirissä (Jyväskylä 1970) ja siinä mainittu kirjallisuus.

2 Tallgren, mts. 192 ym.

3 Suomen historian käsikirja I, s. 142, 165 ym. – J.A. Pärnänen, Savon asuttaminen keskiaikana. Savon historia I, s. 49–64.

4 Registrum Ecclesiae Aboensis eller Åbo domkyrkas svartbok, s. 403

5 Registrum Ecclesiae Aboensis, s. 556.

6 Jaakko Teitin valitusluettelo Suomen aatelista vastaan v. 1555–1556. Todistus-kappaleita Suomen historiaan V (Helsinki 1894), s. 158.

7 Finlands medeltidsurkunder I, s. 122, 124.

8 Lauri Kettunen, Savolaismurteiden synty ja levinneisyys. Savon historia I, s. 65–81. – Veikko Ruoppila, Äyrämöismurteiden äännehistoria (1955), s. 8,9.

9 Savon maakirja 1561 (VA 6331a), jonka nimiaineistoa sisältyy Heikki Ojansuun tutkimukseen Äännehistoriallisia lisiä suomen murteiden tuntemiseen (1915), s. 9,10.

10 Savon tuomiokirjat 1559 ja 1561–1565, s. 110. – Soininen, mt. hakemisto.

11 Martti Westerholm, Mikkelin pitäjän asumusten nimet (1926), s. 23,60.

12 Heikki Leskinen, Luoteis-Laatokan murteidenäännehistoria I (1963), s. 203–220

13 Savon historia I (1947), s. 59.

14 Esim. Riitta Linkola, Siilinjärven pitäjän Hakkaralan, Kasurilan ja Räimän kylien paikannimet. Laudaturtyö 1954; Marja Tiainen, Taipalsaaren saarten nimet. Pro gradu tutkielma 1965. Nimiarkisto.

15 Viljo Nissilä, Vuoksen paikannimistö I, s. 49, 50, 59. – Soininen, mt. hakemisto.

16 Ks. Terho Itkonen, Itäsuomalaisen liudennuksen fonologinen paradoksi. Suomalais-ugrilaisen seuran toimituksia 145 (1968), s. 76–103.

17 Nissilä, Vuoksen paikannimistö I, s. 20,21.

18 A.Genetz, Tutkimus Venäjän karjalan kielestä. Suomi II, 14 s. 183. – Nissilä, Suomen Karjalan nimistö, s. 284.

19 Mauno Koski, Itämerensuomalaisten kielten hiisi-sanue. Semanttinen tutkimus.

I. Turun yliopiston julkaisuja C 5 (1967), s. 180, 236.

20 Tauno Särkkä, Itämerensuomalaisten kielten eksessiivi (1969), s. 204–211 ja kartat 51–53.

21 Eero Kiviniemi, Suomen partisiippinimistöä. Ensimmäisen partisiipin sisältävät henkilö- ja paikannimet (1971), s. 77–85.

- 22 R.E. Nirvi, Pahat virmat. Suomalais-ugrilaisen seuran toimituksia 145, s. 151–167.
- 23 Vrt. Clara Thörnqvist, Studien über die nordischen Lehnwörter im Russischen. Uppsala 1948.
- 24 Suomen kielen etymologinen sanakirja I.
- 25 Viljo Nissilä, Hakuli-nimestä. Verba docent (1959), s. 56–67.
- 26 Terho Itkonen, Jämsän seudun paikannimiä. Keski-Suomi V, s. 1–9.
- 27 Raimo Kajanne, Etelä-Kallaveden paikannimistä ja nimeämisperusteista, s. 105 ja kartta 6. Laudaturtyö (Nimiarkisto).
- 28 Niilo Valonen, Geflechte und andere Arbeiten (1952), s. 184 ja liite 200.
- 29 Kajanne, mts. 69.
- 30 Viljo Nissilä, Karjalan nimestä. Virittäjä 1962, s. 363 ja Suomen Karjalan nimistö, s. 28,29.
- 31 Eeva Maria Närhi, Tienviittaa merkitsevästä sanoista rasti, tikka ja osviitta. Sananjalka 2, s. 63.
- 32 Kajanne, mts. 95–97.
- 33 Nissilä, Suomen Karjalan nimistö, s. 38,28,30 ym.
- 34 Marja Tiainen, Taipalsaaren saarten nimet, s. 99. Laudaturtyö 1965 (Nimiarkisto), – Soininen, mt., hakemisto.
- 35 Kajanne, mts. 274,74 ja kartta 4.
- 36 Jalo Kalima, Slaavilaisperäinen sanastomme, hakemisto. – Nissilä, Suomalaista nimistöntutkimusta, hakemisto ja Suomen Karjalan nimistö, hakemisto.
- 37 Nissilä, Suomalaista nimistöntutkimusta, s. 132–137 ja Suomen Karjalan nimistö, hakemisto.
- 38 O.A.Kallio, Savolaisia sukuja ja sukunimiä. Helsinki 1911.
- 39 Savon vanhimmat tuomiokirjat 1559 ja 1561–1565 (1954), hakemisto.
- 40 Westerholm, mts. 25.
- 41 Soininen, mts. 302.
- 42 Soininen, mts. 91,282.
- 43 Viljo Nissilä, Nimien vaihtumisesta ja häviämisestä. Virittäjä 1957, s. 164–171.
- 44 Finlands medeltidsurkunder I, s. 122.
- 45 Soininen, mts. 363,372 ym.
- 46 Registrum Ecclesiae Aboensis eller Åbo domkyrkas svartbok, s. 262.
- 47 Pekka Lappalainen, Puumalan historia I (1967), s. 162.
- 48 Historiallinen Arkisto XX, 1.
- 49 Perepisnaja okladnaja kniga po novgorodu vot'skoi pjatiny. 1008 goda (Moskva 1851–52).
- 50 Viljo Nissilä, Karjalan kannaksen asutushistoriaa nimistön valossa. Etelä-Karjala tänään, s. 206.
- 51 Westerholm, mts. 68. – Nissilä, Suomen Karjalan nimistö, s. 204.
- 52 Vrt. Nissilä, Nikolauksen kultti ja nimistämme. Virittäjä 1956, s. 228–248.
- 53 Nissilä, Suomalaista nimistöntutkimusta, s. 130–147 ja siinä mainittu kirjallisuus. – Esim. Matti Jeskasan Suojärven paikannimikokoelma v. 1968 (Suomen nimiarkisto).
- 54 Savon vanhimmat tuomiokirjat 1559 ja 1561–1565, hakemisto.
- 55 Soininen, mts. 325, 327, 329, 338, 368, 371, 380.
- 56 Lappalainen, Puumalan historia I, s. 100, 104, 110, 115, 119, 120, 133, 162 ym.
- 57 Lauri Kettunen, Savolaismurteiden synty ja levinneisyys. Savon historia I, s. 66.
- Juhani Rinne, Savon nimi. Savon historia I, s. 83–87.
- 58 Nissilä, Landskapsnamn i Finland. Kulturhistorisk leksikon för nordisk medeltid X (København 1965), s. 260.
- 59 Ks. kappaletta Nimien etymologinen luettelo.
- 60 Aulikki Ylösen poimima paikan- ja henkilönnimien kokoelma Etelä-Savon tilia verokirjoista v:lta 1541–48, n:t 6140–6147 (Nimiarkisto). – Savon vanhimmat tuomiokirjat 1559 ja 1561–1565, hakemisto.

- 61 Nimet on poimittu Suomenmaa-teoksen hakemistoista ja eräistä stipendiaattien keräelmistä (Nimiarkisto).
- 62 Nimietymologiat sisältyvät kappaleeseen Nimien etymologinen luettelo.
- 63 Nissilä. Asutushistoriallinen nimistöntutkimus. Paikallishistoria tänään (1968), s. 54–74 ja Suomalaista nimistöntutkimusta, s. 146, 147.
- 64 Nissilä. Karjalaista ainesta Kuopion seudun nimistössä (1975), s. 127–129.
- 65 Valtionarkisto 216a: 129, 166; 1995: 27; 2239:9; 2250:8; 2259:24.
- 66 Nissilä, Suomalaista nimistöntutkimusta, s. 146, 147.

Lyhenteitä

Lähteiden nimiä:

FMU	= Reinhold Hausen, Finlands medeltidsurkunder. 1–VIII. Helsingfors 1910–1935.
MHA	= Maanmittaushallituksen arkisto. Helsinki.
NA	= Suomen nimiarkisto. Helsinki.
SKS	= Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Helsinki.
VA	= Suomen Valtionarkisto. Helsinki.

Muita:

h.	= heprea, hepreaksi
hn.	= henkilönnimi
kn.	= kylännimi
kr.	= kreikka, kreikaksi
ks.	= katso
mt.	= mainittu teos, tutkielma, tutkimus
murt.	= murteittain, murteissa, murteellinen
pn.	= paikannimi
rn.	= ristimänimi
s.	= sivu, sivut
skand.	= skandinaavi(n), skandinaavinen
sn.	= sukunimi
tn.	= talonnimi
v.	= venäjä(n), venäjäksi, venäläinen
vrt.	= vertaa
Tähti *	osoittaa muodon oletetuksi

Pitäjien nimet:

Alavus	Avus	Konnevesi	Konn
Antrea	Antr	Kontiolahti	Kont
Anttola	Antt	Korpiselkä	KorS
Eno	Eno	Kuhmo	Kuhmo
Enonkoski	EnoK	Kuolemajärvi	Kuol
Hankasalmi	Han	Kuopion pit.	Kuop
Harlu	Harlu	Kurkijoki	Kurk
Haukivuori	HauV	Kuusamo	Kuusa
Heinjoki	HeiJ	Kuusjärvi	Kuusjä
Heinävesi	HeiV	Kyyjärvi	Kyy
Hiitola	Hii	Käkisalmen pit.	Käk
Hirvensalmi	Hir	Lapinlahti	LapL
Hyrnsalmi	Hyr	Lappee	Lappee
Iisalmen pit.	Iis	Lemi	Lemi
Iitti	Iit	Leppävirta	Lep
Ilomantsi	Ilo	Liperi	Lip
Impilahti	Imp	Lumivaara	LumV
Jaakkima	Jaak	Luumäki	Luu
Jaala	Jaal	Maaninka	Maan
Joensuu	Joe	Metsäpirtti	MetP
Johannes	Joh	Mikkelin pit.	Mik
Joroinen	Jor	Muolaa	Muol
Joutsa	Joutsa	Muuruvesi	MuuV
Joutseno	Joutse	Mäntyharju	MänH
Juankoski	Juan	Nilsä	Nil
Juuka	Juuk	Nuijamaa	Nui
Juva	Juv	Nurmes	Nmes
Jäppilä	Jäp	Paavola	Paav
Jääski	Jää	Parikkala	Pari
Kaavi	Kaav	Pieksämäen pit.	Piek
Kajaanin pit.	Kaj	Pielavesi	PieV
Kangaslampi	KanL	Pielisjärvi	PieJ
Kangasniemi	KanN	Pihlajavesi	Pihl
Kanneljärvi	KanJ	Piippola	Piip
Kannonkoski	KanK	Pohjaslahti	Pohjasl
Karttula	Kart	Polvijärvi	Pol
Kaukola	Kauk	Punkaharju	PunH
Keitele	Keit	Puumala	Puu
Kerimäki	Ker	Pyhäjärvi Ol.	PyhOl
Kesälahti	Kesä	Pyhäjärvi Vpl.	PyhVl
Kiihtelysvaara	Kiih	Pyhäselkä	PyhS
Kirvu	Kir	Pälkjärvi	PälJ
Kitee	Kite	Rantasalmi	RanS
Kiuruvesi	Kiur	Rautalampi	RauL
Kivennapa	Kive	Rautavaara	RauV
Koivisto	Koiv	Rautjärvi	RauJ

Rautu
 Ristiina
 Rovaniemen pit.
 Ruokolahti
 Ruskeala
 Räisälä
 Rääkkylä
 Saari
 Sakkola
 Salmi
 Savitaipale
 Savonranta
 Siilinjärvi
 Simpele
 Soanlahti
 Sonkajärvi
 Sortavalan pit.
 Suistamo
 Sulkava
 Suojärvi
 Suomussalmi
 Suonenjoki
 Säkki järvi
 Säyneinen

Rautu
 Risna
 Rov
 Ruok
 Ruske
 Räi
 Rääk
 Saari
 Sak
 Salm
 SavT
 SavR
 Siil
 Simp
 Soa
 Son
 Sor
 Sui
 Sul
 Suoj
 SuoS
 SuonJ
 Säk
 Säy

Sääminki
 Taipalsaari
 Terijoki
 Tohmajärvi
 Tuupovaara
 Tuusniemi
 Uukuniemi
 Uusikirkko Vpl.
 Vahviala
 Valkeala
 Valkjärvi
 Valtimo
 Varpaisjärvi
 Vehkalahti
 Vehmersalmi
 Viipurin pit.
 Virolahti
 Vuoksela
 Vuoksenranta
 Värtsilä
 Ylihärmä
 Ylämaa
 Äyräpää
 Äänekoski

Sääm
 Taip
 Teri
 Tohm
 Tuup
 TuuN
 Uuk
 UusVl
 Vahv
 Vla
 ValJ
 Valt
 VarJ
 Vehk
 VehS
 Viip
 VirL
 Vuoksela
 VuoR
 Vär
 YHär
 Yläm
 Äyr
 Ään